

Deuteronomium

Prothema in deuteronomium.

Fasciculus mirre

Fasciculus mirre dilectus michi. Mirra arbor aromatica. v. cubitis tantum in altum excrecit. cuius cortex. et radix. et folia. et oia amara sunt. Mirra amara est et cadaueribus apponitur. ut arceat putredinem verminum. Hec est lex vetus in .v. libris comprehensa. amara. i. nemini parcens. vnde et marath designata est. Apposita cadaueribus. i. inuenta pro peccatoribus. ut corruptionem criminum ab eis arceret. huius fasciculus est deuteronomius. i. ramusculorum plurium in vno collectio. Terminata autem lege in quattuor voluminibus. iste quintus additus est. diffuse dicta in vnum breuiter colligens. quaedam etiam pretermissa supplet. Additus autem est illis ut numero legali satisfaceret. Quinarius enim numerus est legis. quaternarius euangelij. Vnde. et refectio quinque milium hominum in euangelio ad patres veteris. i. spectat. Refectio quattuor milium ad patres noui. Illis enim promissa sunt et data terrena. que quinque sensibus subsunt. Illis quadrata. i. soliditas terre viuentium. Deseruit etiam liber iste euangelio in nomine. in explanacionis serie. i. sui dignitate. Dicit enim hebraice elleadabarim. grece deuterion. latine secunda lex. non ut quidam dixerunt. altera post predictam. vnde in predictis dicebatur. locus est dominus. hic autem locutus est moyses. Sed secunda. i. secundo iterata. hoc nomine prefigurans euangelium. quod successit legi. cui nullum succedet. Cum etiam multa breuiter colligit et supplet quaedam. formam euangelij prefiguratur. Hoc est enim adbreuiatum verbum. quod fecit dominus super terram. et supplet imperfecta legis. vnde. Non veni soluere legem. sed adimplere. Cum autem hoc opus dicitur adeo dignum. quod manibus regis gestari iubeatur. dignitatem euangelij aperit. quod ordinatum est in manu mediatoris. Cum ergo sic seruiat euangelio. merito est fasciculus dilectus christo. non tantum pro se. quantum quia ostendit rotam in medio rote. Intentio est recapitulare predicta triplici fine. Ut arti memorie commendentur. Ut utilitas predictorum in calcetur. Quod enim vtile est sepe dicere nec pigrum esse debet. (ut ait apostolus) nec molestus audire. Et ut duricia iudeorum condemnentur. qui totiens dicta non intellexerunt. Modus agendi. Primitur quasi prologum. quo ostendit quis scripserit. et quid scilicet. Post memorat graue delictum pro quo perierunt in deserto. ut hoc timore excitet ad audiendum. Post sepat ciuitates refugij. Post recapitulat dicta et facta bona. et mala supplet. Post iubet hunc librum poni in arca. et .vij. anno legi omni israeli in scenophegia. Post subdit canticum. Audite celi scilicet. i. me moriam murmuris eorum et pene. obedientie et premij. Et post benedictiones tribuum. Ultimo de morte moysi.

Hec sunt uerba scilicet. Primitur legislato. titulum quasi prologum. in quo ostendit nomen auctoris. et quid fecerit. et vbi et quando. Sicut paulo post in glosa distinguetur. et terminatur. ut quibusdam videtur. ibi. Quia diagesimo scilicet. vel inferius. ibi. Deus noster scilicet. Sed ad eorum euidentiam que in prologo. et eorum que sequuntur. tangenda est aliquantulum veritas historie. Ab exitu filiorum israel de egipto usque quo peruenierunt ad campestria moab supra iordanem. fluxerunt .xliij. anni. in quibus diuersis temporibus. xliij. mansiones fecerunt. Quando nubes leuabatur. castra mouebantur. et cum stabat. figebantur. et manebant eodem loco quousque iterum leuabatur nubes. Prima mansio fuit in ramesse. vltima in campestribus moab. A ramesse usque ad montes syna. spacio .xl. vij. dierum. xij. mansiones fecerunt. et hoc primo anno. et ibi fere per totum annum steterunt. Ibi lex data est. ibi genesis scriptus. exodus. numeri scripti sunt. et magna pars huius. Inde pedes mouentes anno secundo perueniunt in cadesbarne. et in spacio illo fecerunt

xx mansiones de cadesbarne miserunt exploratores: qui reuertētes nūcia uerūt terrā bonā sed robustos 7 gigantes homines inuenerūt. 7 terribi uolentes redire in terrā egipti: vñ irat' domin'. Abierūt retro. 7 lustrauerūt mōtem seyr per xxx viij. ānos. ibi mortui 7 prostrati sunt murmurantes. In xl. anno puenerūt ad cadesbarne: vñ retro abierūt per desertū. 7 in illo spacio. ix. māsiōes itez fecerūt. Unde dicit' dō die moyses anq̄ veniret ad cadesbarne: legē solo verbo recapitulauit. 7 de cadesbarne vsq̄ ad cā pestriā moab. 7 illo spacio. xi. diez scrip'to voluit p̄mendare. Ecce de p̄mo anno xij. de sc̄do. xxi. de. xl. ix. 7 ita. xliij. māsiōes.

Hec fuit causa h' libri. vt. f. que sc̄a fuerāt b̄nēdite collecta. artius tenerent in memoria. facile eī retinētur q̄ breuiter dicuntur.

Hierō. Hec sunt ver. q̄ locutus ē mo. 7c. Principiū deuteronomij titul' eē vt detur toti' operis. qz personā indicat auctoritatis. 7 quid fecerit. 7 locum 7 tēpus. Nō. mē quoqz libri grām demonstrat noui. te. Deuteronomij nā qz sc̄da lex interpretat' 7 euāgelij significat qd̄ veteris. t. sacramēta sp̄nāliter explanat. Sic liber deuteronomij repetitio ē. iij. lib' b̄roz legis. Illi eī p̄prias cōtinent i se causa. iste replicat vniuersa. habz 7 ipse p̄pria sacramenta.

Hec sunt verba que lo. ē mo. 7c. Hoc de se tanq̄ de alio de more sancte scripturę dicit. Sicut 7 ibi. Erat moyses mitillim' super oēs homines qui morabant in terra. Sic enī vitat arrogantiam. 7 demonstrat vitādā. Similiter 7 iob de se dicit. Vir erat in terra bus nomine iob 7c. 7 ioban nes. Hic ē discipulus ille q̄ testimonij phibet de his 7c.

De se tanq̄ de alio loquitur. sicut iobānes de se ait. Discipul' quem diligebat iohes. Vel sp̄ssanct' phibet ei testimonij. vt nemo possz dubitare moysen ista scripsisse.

Locus ē dominus ad omnes israhel 7c. Alf. Moyses lex vetus est: que trās iordanē. i. ante baptismū israheliticū docuit populum. In iordanē enī significatur baptismus: in quo baptisatus est chris'. In solitudine eī cāpestri. i. in sterilitate carnalis populi: qui fructum virtutum non attulit.

In solitudine. Sterilitate plebis: cui dicitur. Relinquet' vobis domus vestra deserta.

Contra mare ru. Quia generatio praua 7 perversa ablutionē peccatorum in sanguine chris'ti credere noluit.

Inter pharan. Pharan auctus. topbel insulitas. laban dealbatio. aseroth atria. Auctus est enim populus numero hominum. Doctrina legis 7 prophetarum: sed insulsus fuit: quia sal sapientie non habuit. dealbatus vero legis cerimonij varijsqz mundicijs: quas ex littera legis se habere credidit. Qui bene per atria significatur: tanq̄ per diuinas scripturas ad introitum fidei paratus. vnde multi in aduentu chris'ti facilius susceperunt quem ante p̄dictum agnouerunt. Vnde philippus. Quę scripsit moyses in lege: 7 prophete: inuenimus iohesum filium ioseph a nazareth.

Quattuor hi montes. quattuor euangelia significāt: quib' ecclesia circundatur.

Undecim diebus. Lex per moysen vndecim diebus explanata. iudicē plebis transgressionem in mandatis decalogi significat. Vndecim dies sunt vndecim apostoli per quos (iuda reprobo) euangeliū chris'ti p̄dicatus est in mundo.

Pe oreb. Qui etiam choreb: incipiens per seyr. id est pilosum 7 soz didium vicis populū transiens venit ad cadesbarne. qui commutatus

vel electus. vel nobilis interpretatur. significans litteralem legis sensum in spiritalem per euangeliū commutatum. Omnia enim in figura continebant illis: scripta ad correctionem nostram in quos fuit. sc̄. de. Lex enim non est soluta: sed adimpleta. nec vnum iota aut vnus aper p̄terit bit: do nec omnia fiant.

Quadragesimo anno 7c. Isidorus. Allego. Quadragesima anni quibus laboriose peractis. filij israhel ad terram pro. transierunt: totum huius seculi temp' significat: in quo ecclesia sub laborib' 7 piculob' tēptatōib' quod non videt sperando. per patientiam expectat: donec veniat ad promissaz patriam. Ideo dominus quadragesima diebus ieiunauit et quadragesima noctibus temptatus est in heremo. Corpus enim chris'ti quod est ecclesia: temptatio nes transmittit et labores: donec veniat ad consolationem.

Undecimo 7c. Sicut in vndecima expressa est legis transgressio: sic in prima die peruigil ad docendum legislatoris intentio. qui ex quo in obediens populus legem transgreditur non timuit: statim p̄dicando: et corrigendo voluntatem domini insinuarē studuit. et eos ad meliora trahere. vel prouocare verbis 7 exemplis non cessauit.

Postqz percussit seon regem amorreorum 7c. Notandum qd̄ interfectis duobus amorreorum regibus lex recapitulatur: 7 populus instruitur: quia remotis scandalis 7 superatis viciorum turmis: competenter doctrine insinuat: 7 fidei lumen dignē desiderantibus aperitur.

Debemus prius in nobis vicia occidere. 7 sic mandata diuina populis tradere.

Seon regem amor. Isidorus. Allego. In his regibus licet res gesta cognoscatur: per nominum tamen interpretationes spiritualis significatio intimatur. Seon nāqz germen inutile. vel temptatio oculorū interpretatur. per quam dyabolus figuratur: qui trāsfiguratur se in angelum lucis: vt per scismata incautos decipiat. vel per heresim. hunc amorrei. id est. amaricantes regem habent. Nisi enim quedam simulatio p̄cedat: nec erunt hereses amaricantium: nec scismata exacerbantur. Hic in vnoquoqz occiditur: cum simulatio damnatur: veritas amatur. Dg vero interpretatur conclusio. basan confusio. Id enim agit dyabolus vt viam ad deum p̄cludat obiecta ydolatria ne quis in chris'tum credat. Conclusio enim p̄cedit vt rex. confusio sequitur vt plebs. Quos enim a fide chris'ti excludit: confundentur cum chris'tus apparuerit. Seon autem habitauit in ebeon: quia dyabolus rex viciorum humanis se immiscet cogitationibus 7 mentem cingit superfluis sollicitudinibus ne verba p̄ferat veritatis vel exerceat opera pietatis. Interpretatur enim ebeon cogitatio vel cingulum meroris. Dg quoqz rex basan habitauit in aseroth 7 edrai. Aseroth quippe atria. edrai inundationem malorum sonant. infidelitatem scilicet cum operibus prauis. Ad hoc enim dyabolus certat: vt quos regit nunqz intrent ianuam fidei. sed foris manentes: semper operibus instant prauis.

In terra moab. Exer siquidem populus fuit: qui legē spiritalē

us ex denario. 7 quaternario significatur. vel constat. 7 legis 7 euangeliū impletionem significat. que fit in legem. decem nāqz ad ecclesiam pertinent. quattuor vero ad euangeliū.

Undecimo 7c. Sicut in vndecima expressa est legis transgressio: sic in prima die peruigil ad docendum legislatoris intentio. qui ex quo in obediens populus legem transgreditur non timuit: statim p̄dicando: et corrigendo voluntatem domini insinuarē studuit. et eos ad meliora trahere. vel prouocare verbis 7 exemplis non cessauit.

Postqz percussit seon regem amorreorum 7c. Notandum qd̄ interfectis duobus amorreorum regibus lex recapitulatur: 7 populus instruitur: quia remotis scandalis 7 superatis viciorum turmis: competenter doctrine insinuat: 7 fidei lumen dignē desiderantibus aperitur.

Debemus prius in nobis vicia occidere. 7 sic mandata diuina populis tradere.

Seon regem amor. Isidorus. Allego. In his regibus licet res gesta cognoscatur: per nominum tamen interpretationes spiritualis significatio intimatur. Seon nāqz germen inutile. vel temptatio oculorū interpretatur. per quam dyabolus figuratur: qui trāsfiguratur se in angelum lucis: vt per scismata incautos decipiat. vel per heresim. hunc amorrei. id est. amaricantes regem habent. Nisi enim quedam simulatio p̄cedat: nec erunt hereses amaricantium: nec scismata exacerbantur. Hic in vnoquoqz occiditur: cum simulatio damnatur: veritas amatur. Dg vero interpretatur conclusio. basan confusio. Id enim agit dyabolus vt viam ad deum p̄cludat obiecta ydolatria ne quis in chris'tum credat. Conclusio enim p̄cedit vt rex. confusio sequitur vt plebs. Quos enim a fide chris'ti excludit: confundentur cum chris'tus apparuerit. Seon autem habitauit in ebeon: quia dyabolus rex viciorum humanis se immiscet cogitationibus 7 mentem cingit superfluis sollicitudinibus ne verba p̄ferat veritatis vel exerceat opera pietatis. Interpretatur enim ebeon cogitatio vel cingulum meroris. Dg quoqz rex basan habitauit in aseroth 7 edrai. Aseroth quippe atria. edrai inundationem malorum sonant. infidelitatem scilicet cum operibus prauis. Ad hoc enim dyabolus certat: vt quos regit nunqz intrent ianuam fidei. sed foris manentes: semper operibus instant prauis.

In terra moab. Exer siquidem populus fuit: qui legē spiritalē

C. .I.

Ec sunt

verba q̄ locutus est moyses ad omnes israhel

trans iordanem in solitudine cāpestri p̄tra mare ru brū: iter pharan 7 aseroth

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

7 edrai trā iordanē in fra moab

non habuit.

Dominus deus noster etc. In libro numeri de pfectione filioꝝ iſrahel de deserto ſynai narratur: ſed pceptū domini ad moysen de eo de tranſitu nō dicitur: ſed de nube que tabernaculum tegebat: ⁊ quando proficiendū erat: recedebat: ⁊ ad locū ſigendoꝝ caſtroꝝ pcedebat. Sic ei ſcriptū eſt: āno ſecundo mēſe ſecundo .xx. die menſis. eleuata ē nubes de tabernaculo ſederis: et recubuit i ſolitudine pbaran. Sed mani feſtū eſt tranſitū illum dei pcepto eē diſpoſitū: licet ibi nō ſit cō memoratū. Vñ alibi i libro numeri ad imperiū dñi erigebant tentoria: ⁊ ad imperiū illi deponēbāt.

Sufficit uobis etc. Dicitur moysi vt recedat a mōre in q legē accepit: qꝫ doctor nō ſp de bet inſtare cōtēplato ni: ſ; aliqñ deſcedat vt ſui ⁊ pꝫ curā gerat. Vnde. Siue mēte excedimꝫ deo: ſi ue. ſo. ſ. v.

Bilebertus. Nota q ſūt i cithara ſonant: ſed oīa in uāt. ſic nō tota hiſtoꝝ nā ſpiritale intelligētiā ſonat: ſed tota in uat. Niſi cō cetera circūſtarent: q ſpūalia ſonāt nō ceterēt.

Dixitqꝫ uobis il-tem etc. De hac diuisione ptātū in exodo ante qꝫ uenirent ad montē ſynai ſcriptum eſt: qꝫ ietro ſacerdos madian cog natus moysi hoc ipſi ſuggeſſerit. Vnde merito queritur quō hęc ſibi. ⁊ mō ⁊ tēpe pueniāt: S; qd hęc dicitur moyses. in il. tē. n. pod. ſo. ſu. vol. zc. nō illud tps ſigni ficat: q de orez pſci ſcebātur: ſ; totū tps qꝫ profecti de egipto in ſolitudine morabā tur: ⁊ moyses nō ex ſuo ſed ex cognati ſui cō ſilio hęc pꝫ ſuo p ſuaſit.

Illo tempore. Dia faciūt ſancti i tē pore optuno. ſ. dens qꝫ vbi uenit plēitu do temporis miſit filium ſuum.

Dominus deus patrū etc. Docet doctores de pfectu ſubditoꝝ gaudere: gratias agere: ⁊ ſp melioꝝ optare.

Ad hunc numerum. Diffiniū apud deū nouit q ſunt ei? qꝫ nu

Legitqꝫ moyses explanare legem affectuose. ⁊ auctoritatem ſibi acquirit: dum deū auctorem inducit. ſ. que quaſi deū creatorē tuum dilige.

⁊ dicere: Dominus deus noster lo tꝫ vbi tentoria etiā ad imperiū illi diſpōebat.

cutus est ad nos in orez dicens **Sufficit vobis** q in hoc monte manſiſtis. Reuertimini ⁊ uenite

ad montem amorreozum. ⁊ ad cetera que ei proxima ſunt campe

ſtria atqꝫ montana et humilliora loca contra meridiem. ⁊ iuxta li

maris: terram chananeozum et li bani vſqꝫ ad flumen magnum eu

fraten. En inquit tradidi vobis: Ingredimini ⁊ poſſidete eam ſu

pꝫa quam iurauit dominus patri bus vſis abraham yſaac ⁊ iacob

vt daret illam eis ⁊ ſemini eozum poſt eos. Dixi qꝫ vobis illo in tē

poꝝe. Non poſſum ſolus ſuſtine

re vos. quia dominus deus ve

ſter multiplicauit vos. ⁊ eſtis ho

die ſicut ſtelle celi plurimi. Domi

nus deus patrū veſtroꝝ ad

dat ad hunc numerum multa mi

lia. ⁊ benedicat vobis ſicut locu

tus eſt. Non ualeo ſolus negocia

veſtra ſuſtinere. ⁊ pōdꝫ ⁊ i iurgia

date ex vobis i viros ſapientes ⁊

gnaros quozum puerſatio ſit pro

bata in tribubus veſtris: vt po

merat multitudinem ſtellarum.

Non ualeo ſolus. Aug. Vide qꝫ obſeruādū ſit: qd alibi ſcriptu ra dicit. Fili ne in multis ſint actus tui. Verba qꝫ ietro pſiliū dātis cōſi

dera. ait ei. Audi me. ⁊ conſiliū dabo tibi. ⁊ erit deus tecum. Videt ſigni ficari nimis intentū a nimū actionibꝫ hūa nis do quodāmodo vacuari q tāto ſit ple nioꝝ: quāto in ſupna ⁊ cōna liberꝫ extēdit.

Date ex vobis Date vos non ego. qꝫ nolo vobis impa re: ſed obedire.

Donam eos Nota ſubditis electi onē tribuit. poſitōez ſibi reſiuit. Ne plebs ptēnat aut oderit ſi n licuit hęc que uoluit

Tribunos. Millenarios. grece ciliarchos. q de ſpe. ſ. ceteri pꝫij docent ſubiectos.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

Et ceteros Ceteros: grece bec cacōtarcos. q celeſtia mandata pfectis tra dunt.

egressionis de egipto. Primus certa distinctione continet. xij. primas ra
 messe. xv. die primi mensis ingressam. vltimā solitudinem synai p̄ia die
 terciū mensis aditam. ⁊ per vñdecim continuos menses construendi taber
 naculi ⁊ docende legis gratia minime relictam. Quaru. xij. mansionum
 ix. tantum in exodo exprimuntur nominatim. tres in vocabulo deserti syn.
 (quod dicitur eē inter helyn ⁊ synai) indifere significatur. Secundus
 annus p̄lecti māsiōes. xx. vnā. Quibz in ordie historie cūctis indifere
 sub noie solitudinis
 p̄baran cōprehensis
 p̄ia tñ ⁊ sc̄a. ⁊ vlt
 ima. i. sepulcra cōar
 piscētis. aseroth. ⁊ ca
 des distinguuntur no
 mine. Sed i cathalo
 go mansionuz p̄ter
 omnes quot in nume
 ro sunt: vñ quo noie
 dicte ostendit. Pri
 ma māsiō. i. sepulcra
 concupiscētis. sc̄do
 mense eiusdes sc̄di
 anni. xij. die mensis
 introita est. Anno eī
 sc̄do (vt scriptura di
 cit) mēse sc̄do. xx. die
 mensis mouerūt ca
 stra de deserto synai
 ⁊ recubuit in solitudi
 ne p̄baran nubes. p̄
 fectiqz sunt de mōte
 domini viā tñ die
 rū: donec veniret ad
 locum māsiōis: que
 merito populi carnel
 concupiscētis sepul
 cro ⁊ concupiscētis no
 men accepit. Vltia
 harū. i. cades quoto
 die vel mense eiusde
 anni ingressa sit non
 dicitur. que tñ in soli
 tudine p̄baran sita ē
 qz eodem anno adi
 ta fuerit non tacetur
 Scriptū est eī. Po
 pulus non ē mot⁹ de
 loco illo donec reuo
 cata est maria. Pro
 fec⁹ qz ē de aseroth fi
 xis rētoris in des̄to
 p̄barā: vbi locū est
 dñs ad moyse. d. Mitte viros qz p̄siderēt trā chanāā. Qd ne proia p̄
 aseroth māsiōne iussū factiqz putet: s̄ in vltima eoz qz sub noie p̄baran
 cōtinentur ipletū: infra scriptū est. Reuerſiqz exploratores terre post. xl. di
 es omni regione circuita: venerūt ad moyſen in p̄baran qd est cades. In
 deuteronomio quoqz dicit moyſes populo. Cū venissetis in cadesbarne
 dixi vobis: venissetis ad mōtem amorzi. ⁊ dixistis. Mitte viros qz cōsi
 derēt terrā. Qd at eandē māsiōne sc̄do anno egressionis adierūt: a qua
 tñ pccō murmuratōis reuertit: ⁊ diu p̄ desertū errare. ⁊ passim cadere meru
 erūt: testat moyſes in sequentibz dicens. Sedistis i cadesbarne multo tē
 pore. p̄fectiqz inde venim⁹ in solitudine qz ducit ad mare rubz sicut dixi
 rat mihi dominus. ⁊ circumim⁹ mōtē seyr longo tpe. ⁊ infra. tps quo am
 bulauimus de cadesbarne vsqz ad torētē zareth. xxx. vij. annoz fuit do
 nec cōsumeretur oīs generatō bellatoz. Zareth at non ē nomen alicuius
 māsiōis de. xl. duabz: sed torrentis ad quē (sicut in libro numeri legitur)
 trāsgressa. xxx. vij. mansione noie icabarim venerūt. que relinquentes inqt
 castrametati sunt cōtra amon: qz est i deserto. ⁊ prominet in finibz amor
 rei. qd. xl. anno gestū fuisse nō latet. qui vltim⁹ per desertū longissime vie
 māsiōes cōtinet. x. quaz p̄ia magno labore repetita. eadē. i. ipa cades
 deserti syn: quā ante annos. xxx. vij. culpa erigente post se reuertit relique
 runt: de qua scriptum ē. Venerūt filij israhel in desertū syn mense primo
 ⁊ mansit p̄ps in cades. ⁊ mortua est ibi maria. ⁊ sepulta in eodez loco. Cū
 qz indigeret aqua populus: cōuenerūt aduersus moyſen ⁊ aaron. ⁊c. vsqz

Et accessistis ad me omnes. atqz
 dixistis: Mittamus viros qui cō
 siderent terram. ⁊ renuncient per
 quod iter debeamus ascendere. ⁊
 ad quas pergere ciuitates. Lun
 gū mibi sermo placuisset. Misi ex
 vobis. xij. viros singulos de tri
 bubus suis. Qui cum perrexiſſet
 ⁊ ascendissent in montana vene
 runt vsqz ad vallem botri. Et con
 siderata terra sumentes de fructi
 bus eius vt ostenderent vberta
 tem: attulerunt ad nos atqz dixe
 runt: Bona est terra quam domi
 nus deus noster daturus est no
 bis. ⁊ noluistis ascendere: sed in
 creduli ad sermonem domini dei
 nostri murmurastis in taberna
 culis vestris. atqz dixistis. Odit
 nos domin⁹. ⁊ idcirco eduxit nos

ad hoc. hec est aqua contradictionis ⁊c. Notandū qz eadē cades ⁊ i des̄
 to p̄baran. ⁊ in deserto syn facta est. sicut scriptura refert. vñ conijcimus
 ptem deserti p̄baran vbi cades est: sp̄aliter syn appellari. Syn aut nō est
 ipsa cades quā mox transgresso mari rubro inter helyn ⁊ synai pertran
 siet. sed alia p̄oiz⁹ ⁊ alijs apud hebreos scripta litteris. Sc̄da vero eius
 de quadragelimi anni mansio est mōs hoz: in qz occubuit aaron. p̄io die
 gnti mēsis. vltia cāpeltia moab. sup iordanē p̄tra hiericho. vbi deuterō
 nomū mediūtel mā
 ferūt: donec mortuo
 moyse. iohue duce p̄i
 mo die decimi mēsis
 iordanē trāſierūt. Fi
 unt g māsiōes p̄mi
 anni. xij. sc̄di. xxi. Vlti
 mi. x. ⁊ ipsa vltia
 p̄ia qz est cades. et
 alię. ix. simul. sc̄z. oēs
 xl. diez.
 Et accessistis
 ad me ⁊c. In libro
 numen scriptū ē dñz
 dixisse moyſi vt mit
 teret viros qz cōside
 rarēt terrā. hic vero
 p̄ps dixisse legitur.
 Mittam⁹ viros qui
 cōsiderēt terrā. Sed
 p̄ps hoc p̄ moyſi
 suggestit. moyſes cō
 silij ad dñm retulit:
 fm qz p̄ceptū postea
 exploratores misit.
 Misi ex vobis
 xij. ⁊c. In. Du
 odecim exploratores
 misit ad explorandū
 vberē terrā: qz p̄lin
 terruerūt: senbaz et
 p̄bicoz sp̄m gerunt
 Sicut ē illi p̄ moyſe
 misit vt vberē ter
 rā solite p̄siderarēt
 sic isti p̄legē ⁊ p̄bas
 vt p̄ scripturē incti
 gatōem ebuzli specu
 larētur aduētū. in qz
 erat terra. i. caro sc̄a:
 in qua dei regnū. ⁊
 vberatē sp̄aliū fructū.
 ⁊ vitā p̄ſerent
 etiā. S̄ sic illi p̄p̄
 p̄teruēt desp̄atōe ne p̄siderēt i dei. p̄missio: ita scribe ⁊ p̄barſei p̄lo p̄
 tuaserūt ne crederēt in xp̄z: ad egiptū s̄cūli h̄ redētes. māna fidei repudi
 ātel q̄retes ollas pccōz nigras. ⁊ cepas blasphemoz p̄ndas ⁊ pepōes vi
 cioz ⁊ libidinū corruptōe marētes. Botri at quē duo attulerūt: ebuzli
 ē p̄dens i crucis ligno: p̄missus gentibz. allat⁹ de terra p̄missionis de vē
 tre ⁊ gnis. Duo bairli qz incedūt sub onere botri: duo sunt p̄li. P̄ior
 iudaic⁹ ec̄cus ⁊ auerſus pendētis gratiē ignarus. ⁊ onere suspēli p̄ſus:
 cui subijcitur iudicanti fm illud. obscurentur oculi eoz ne videāt. ⁊ dor.
 e. sen. in. P̄osterior vero gentilis: christum credens semper ante oculos
 habens. ⁊ quasi seruus dominū: ⁊ discipulus magistrum sequens. ⁊ illud
 enangelicū audiens. Qui vult venire post me: abneget semetip̄m. ⁊
 tollat. c. f. ⁊ se. me. Hic est botrus qui sanguinis sui vinum i salutem nrāz
 crucis cōtione perſudit. ⁊ expressum passionis sue calicē ec̄lesie p̄pina
 uit. Hic est botrus quem mala granata. i. mater ec̄lesia secuta est. H̄ns
 numerū granoz. i. multitudinem populozum. ⁊ ruborem sanguinis chri
 sti signaculo chorulcantes. habet etiā distincta grana. diuersa. i. chari
 mata. H̄is omnibus se indignos increduli indicantes: terrā carnal ch̄isti
 fluentem lacte ⁊ melle accipere noluerunt quam serui ei⁹. i. ch̄ristiani con
 secuti sunt. de cuius doctrina cantat ec̄lesia. Quam dulcia fauab⁹ meis
 eloquia tua super mel. o. m. Ficus aut legem significat: sicut botrus figu
 ram saluatoris gestat: quia nec ch̄istus sine lege: nec lex sine ch̄isto.
 Duodecim viros. All. H̄i doctores ec̄le significāt. qz alij p̄ua

nomū mediūtel mā
 ferūt: donec mortuo
 moyse. iohue duce p̄i
 mo die decimi mēsis
 iordanē trāſierūt. Fi
 unt g māsiōes p̄mi
 anni. xij. sc̄di. xxi. Vlti
 mi. x. ⁊ ipsa vltia
 p̄ia qz est cades. et
 alię. ix. simul. sc̄z. oēs
 xl. diez.
 Et accessistis
 ad me ⁊c. In libro
 numen scriptū ē dñz
 dixisse moyſi vt mit
 teret viros qz cōside
 rarēt terrā. hic vero
 p̄ps dixisse legitur.
 Mittam⁹ viros qui
 cōsiderēt terrā. Sed
 p̄ps hoc p̄ moyſi
 suggestit. moyſes cō
 silij ad dñm retulit:
 fm qz p̄ceptū postea
 exploratores misit.
 Misi ex vobis
 xij. ⁊c. In. Du
 odecim exploratores
 misit ad explorandū
 vberē terrā: qz p̄lin
 terruerūt: senbaz et
 p̄bicoz sp̄m gerunt
 Sicut ē illi p̄ moyſe
 misit vt vberē ter
 rā solite p̄siderarēt
 sic isti p̄legē ⁊ p̄bas
 vt p̄ scripturē incti
 gatōem ebuzli specu
 larētur aduētū. in qz
 erat terra. i. caro sc̄a:
 in qua dei regnū. ⁊
 vberatē sp̄aliū fructū.
 ⁊ vitā p̄ſerent
 etiā. S̄ sic illi p̄p̄

figere
 vobis
 colum
 don
 ne oia
 iratus
 bit qui
 rationi
 nam q
 nos m
 tus lum
 caleph
 videbit
 calcam
 do credi
 est don
 gnario
 qz iram
 dicit: N
 iohue fil
 se intrat
 ⁊ roboz
 m. f.
 dar israh
 desperit.
 bus dir
 ⁊ non feru
 ⁊ filij qui
 his aliqz ten
 rant dista
 ⁊ ipsi da
 cam: vos
 te in solit
 rubri ⁊ re
 nimas de
 pugnabim
 nus deus
 fidio.
 armis per
 mibi domi
 s̄ in mōte super
 te ascendere

docedo pplm peruer-
tūt aliq recta pdican-
do proficiūt.

Nocte osten-
des zc. Por: pecca-
rons dies: vita iusti.
In colūna ignis: ma-
lor dānatio: quib⁹
terribilis apparebit
domin⁹ i iudicio. In
colūna nabis leuis z
blanda visio: q̄ cōso-
labūt electi.

Die per colum-
nam nu. In estu-
b⁹ seculi obumbriās
z sustētās fortitudie
z p̄cipiatōe sūe carnis
Iurauit. Non
est de⁹ passibilis: nec
vicio iracūdie subiec-
tus. Sed per hęc ca-
ritas moysi erga po-
pulū manifestatur: z
dei bonitas q̄ oēm se-
sum supat.

Non uidebit.
Simile dī: de illis q̄
inuitati ad cenā exu-
lauē se: nemo viro
nī illoz q̄ vocati sūt
gustabit cenā meā.

Pessima genera-
tio non possidet ter-
ram bonā: quia chri-
sti nō credit icarnatōz

Nec miranda
zc. Hic dicit moyses
propter populū ira-
tum sibi dominum
dixisse q̄ in terram
promissionis non in-
grederet: cum in li-
bro numeri legatur.

Dixit dominus ad
moysen z aaron: quia
non credidistis mihi
vt sanctificaretis me
coram filijs israhel:
nō introducetis hos
populos in terram
quam dabo eis. S; z
sententia sequens vi-
det solvere questio-
nem. Hęc est inquit
aqua contradic-
tio: nis vbi iurgati sunt
filijs israhel cōtra do-
minum zc. Iurgiz
enim z rebellio po-
puli causa fuit ire et
vindictę tā in pplū
q̄ i moysē z aaron.

Nec tu ingre-
dieris. Ily. Vide-
tur in maria ppheta

mortua. In moysē z aaron: lex z sacerdotiū indeoz: qui non potuerunt
ad terram promissionis ascendere: nec credentem populum de solitudine
huius seculi educere: sed solus ihesus: id est: saluator: verus dei filius. In
tricesima tertia mansione moyses dominum offendit. Perturbat⁹ enim
murmure populi dubitando petram percussit: quasi aquam non pos-
sit de⁹ dare de petra qd̄ añ non fecerat. Moyses i hoc loco figuraz gerit
pplū sub lege positi. Sic ei populus christuz ligno affixit crucis: nō credēs

In cecitate huius seculi prebet lumē spi-
ritu sancti. S vt qui n vident videant.

figere deberetis: nocte ostendēs

vobis iter per ignem: z die per
columnam nubis. Lunqz audistz

dominus vocē sermonū vestroz

iratus iurauit z ait: Non vide-
bit quispiam de hominibus gene-

rationis huius pessimę terraz bo-

nam quam sub iuramento polici-

us sum patribus vestris: p̄ter

caleph filium iephone: ipse enim

videbit eā: z ipsi dabo terrā quā

calcauit: z filius eius quia secutus

est dominum. Nec miranda indi-

gnatio in populum: cū mihi quo

iratus dominus propter vos

dixit: Nec tu ingredieris illuc: s; z

roboraz: z ipse terraz sorte diui-

dar israheli. Paruuli vestri de q̄

duxeretur captiui duceretur

z filii qui hodie boni ac mali igno-

stant: tenebre: nūc autē lux in domo.

rant distantiaz: ipsi ingredientur

z ipsi dabo terrā z possidebūt

eam: vos autē reuertimini z abi-

te in solitudinez per viam maris

rubri: z respondistis mihi: pecca-

uimus domino: ascendemus et

pugnabimus sicut p̄cepit domi-

nus deus noster. Lunqz instructi

armis pergeretis in montem ait

mihi dominus: dic ad eos. Noli-

te ascendere neqz pugnetis. Non

enim sum vobiscuz ne cadatis co-

ram inimicis vestris: locutus suz

z non audistis: sed aduersantes

imperio domini: z tumētēs super

bia ascendistis in montem. Itaqz

egressus amorreus qui habitabat

in montibus: z obuiam veniens

persecutus est vos sicut solent a-

pes persequi: z concidit de seyr vs

qz hozma. Lunqz reuerfi plorare:

tis corā domino non audiuit vos

nec voci vestre noluit acquiescere

Sedistis ergo i cades barne mul-

to tempore.

C. II.

Profectiqz

inde venimus i so-

litudinem que ducit ad mare ru-

brum sicut mihi dixerat domin⁹

z circuiuimus montem seyr lon-

go tempore. Dixitqz domin⁹ ad

me. Sufficit vobis circuire mon-

tem istum. Ite contra aquilonem

z populo p̄cipe dicens: Transi-

bitis per terminos fratruz vestro-

rum filiozum esau qui habitant i

seir: z timebunt vos: videte ergo

diligenter ne moueamini contra

eos. Neqz enim dabo vobis de

terra eozum quantum potest vni-

us pedis calcare vestigium: quia

in possessionem esau dedi montez

seir. Libos emetis ab eis pecunia

gaudia pmissa p̄sequimur.

Cauidum est ne murmurantes contra dñm ascendam⁹ in montē su-

perbie: putantes nos p̄p̄ijs viribus saluari posse: ne continuo tradamur

amorreis: i demonibus.

dei eē virtutem: sicut

moyses cum petram

percussit: de virtute

dei dubitauit. Sed

petra percussa mana-

uit aqua z plaga xpi

reddita est credenti-

bus vita: petra enim

erat christus. Hanc

carnelem de christi

diuinitate desperati

onez in ipsius christi

altitudine dominus

tubet mori: dum moi-

sen in monte mozi q̄

capit. Petra ei xpus

mons christus: petra

humil fortitudo mōs

eminens magnitudo

De hoc monte dicit

non potest abscondi

cinitas supra montē

posita zc. Prudentia

carnis vniūt: cū tanqz

petra percussa cōtem-

nit in cruce hūilitas

xpi. Prudentia car-

nis mouet: cū tāqz mō-

tis eminētia xpus ex-

cell⁹ agnoscitur.

Lunqz instru-

cti ar. zc. Hęc imia

hūana pcutit supbia

q̄ de luis vii ib p̄su-

mit: nec i dei cōdit

potētia. Amorrei enī

i amaricātes: hostes

sunt spiritales: q̄ ba-

bitāt i mōtibz supbie

z p̄sumptuosos necāt

de leir vsqz hozma: i

a squalore vicioz vs

qz ad dānatōz pena

rū. Seir nāqz pilos⁹

hozma it̄ptat ana-

thema. Quisqz ei vi-

cioz sordibus nō me-

tuit pollui: hūc necē

ē p̄ meritis ignibz ge-

hēnz tradi. Quōdēs

nanqz volūt nos impli-

care cupiditatibz ter-

renis: z si p̄seram⁹

in peccatis: z i montē

supbie ascendere nō

desistim⁹: ignitis ia-

culis p̄cidit z perdu-

cūt ad anathema per-

petuū. Jō nō fm pe-

lagianitas de nra

p̄sumam⁹ potētia: s; z

ifirmitatē nra z slide-

rātes: dño per oia ob-

sequimur: vt superatis

hostibz: celestis patē

in regione gebalena ubi habitavit ante chorrens: que interfe- cit chodorlaomor. q ab esau piloso et bis- pido-seyr. i. pilosi no- men accepit. Chorrei sicut ceterę gentes q̄s supauerunt q̄ de p̄i archarum semine de- scenderūt: malignos spiritus vel vicia ex- primunt: que illi eru- pare possunt. q̄ sanc- torum patrum vesti- gis et doctrinis insi- stunt. et spiritale mili- tiam sub rege christo agunt. de qua dicit. Non est colluctatio vobis aduersus car- nem et sanguinem: s; aduersus p̄nci. et po- testates etc.

Filius loth tra- didi ar in pol. etc.

Ar metropolis ē mo- abitarum. super ripā torentis arnon. oīi possessa a gēte veter- rima emim. postea re- tenta a filiis loth. i. moabitis subāsis ac- colis. Hec ostēditur hodie in vertice mon- tis: torens vero per- arrupta descendens: in mare mortuū fuit.

Al. Ar interpretatur suscitavit. Em im. i. terribiles. Hi sunt de- mones qui lites susci- tant et contentōes et tela nequitię parant contra fideles. Ena- chim quoq; de stirpe enach procreati: et gy- gāibus proceritate equati: s; nomen su- um significant demo- nes. Raz monile col- lo sublimi interpretā- tur. Superbię enim fastu elati omnes mi- litie sue paraturam ascribūt proprie vir- tuti. Ideo illis facile cedunt: qui in virtu- te dei confidunt. et cum psalmista dicūt Fortitudo mea: et laus mea dñs etc.

De cadesbar- ne. Hicro. Cades- bane est locus in de- sero: qui coniungit cinitati petre in ara- bia ubi occubuit ma- ria. et moyses rupe p- cussa aquam sitienti populo dedit. Non- strā vsq; hodie ibi- dem sepulcrum marie

et comedetis. aquam emptaz hau- rietis et bibetis. Dominus deus tuus benedixit tibi in omni opere manuum tuarum. nouit iter tuuz quomodo transieris solitudinem hanc magnam per quadraginta annos habitans tecum dominus deus tuus. et nihil tibi defuit. Cū q̄ transissemus fratres nostros si- lios esau qui habitant in seyr: per viam campestem de elath. et de asyongaber venimus ad iter qd̄ ducit in desertum moab. Dixitq; dominus ad me Non pugnes cō- tra moabitas. nec ineas aduersū eos p̄lium. Non enim dabo tibi quicq; de terra eoz; quia filius loth tradidi ar in possessionem. Emim p̄m fuerunt habitatores eius populus magnus et validus et tam excelsus: vt de enachim stir- pe quasi gigantes crederentur. et essent similes filiorum enachim.

Deniq; moabite appellāt col emi.

In seyr autem p̄m habitau- erunt horrei. quib; expulsis atq; deletis. habitauerunt filii esau sicut fecit israhel in terra possessio- nis sue quam dedit illi dominus

Surgentes ergo vt transiremus torentem zareth venimus ad eū

Tempus autem quo ambulau- mus de cades barne vsq; ad tran- situm zareth triginta octo annoz fuit. donec consumeretur omnis generatio hominum bellatorum de castris sicut iurauerat dominus cuius manus fuit aduersum eos vt interirent de castrorum medio

Postq; autem vniuersi ceciderūt pugnatores locutus est dominus ad me dicens: Tu transibis ho- die terminos moab. vrbes nomi- ne ar. et accedens in vicinia filioz ammon. caue ne pugnes contra eos. ne mouearis ad p̄liū. Nō enim dabo tibi de terra filiorum ammon. quia filijs loth dedi eam in possessionem. Terra gigantuz reputata est. et in ipsa olim habita- uerunt gygantes. quos ammoni- te vocant zozomim popul; ma- gnus. et multus. et procerę longi- tudinis. sicut enachim quos dele- uit dominus a facie eoz; et fecit illos habitare pro eis. sicut fece- rat filijs esau qui habitant in seyr delens horreos et terram illoruz eis tradens. quaz possident vsq; in p̄sens. Euos quoq; qui ha- bitabāt in aserim vsq; gazam. cap- padoces expulerunt. qui egressi de cappadocia deleuerunt eos. et habitauerunt pro illis. Surgite et transite torentem arnon. Ecce tradidi in manu tua seon regem esebon amorreorum. et terram ei; incipe possidere. et committe ad- uersus eū p̄lium. Hodie incipi- am mittere terrores atq; formidi- nem tuam in populos qui habi- tant sub omni cęlo. vt audito no- mine tuo paueant. et in morem p- turientium contremiscant. et dolo- re teneantur. Misi ergo nuncios de solitudine cadesmoth: ad seon re- gem esebon verbis pacificis di- cens: Transibim; per terrā tuā

sed et principes ama- lech ibi celi sūt a cho- dorlaomor.

Misi ergo nū- cios etc. Al. Seon dyabolum significat quod est germen inu- tile. vel arbor infuc- tuosa. vel elatus. Israhel populum chri- stianum: qui per viā mundi huius cupit transire: et ad celestia regna peruenire. hic mittit ad seon x̄bis pacificis promittens se non habitaturum in terra eius: sed tan- tum transiturum et re- gali via incessurum. Hoc quisq; promisit cum p̄m ad aquā baptismi peruenit: et prima fidei signacu- la suscepit. Abrenun- ciavit enim dyabolo et pompis eius et ope- ribus eius. et oī serui- tio. et voluptatibus eius. Hoc est quod dicitur: quia israhel non declinabit in a- grum eius. vel in vi- neam eius. et aquam de lacu eius non po- tabit. i. disciplinā v̄ astrologie. vel magi- cę. vel cuiuslibet do- ctrię que contra pie- tatez est: amplius nō sumet. Sed bibet de fontibus saluatoris. non derelinquet fon- tem aque vię: vt bi- bat de fonte seon. sed icedet via regia que est christus. qui dicit Ego suz via veritas et vita et rex. s; illud Deus iudicium tuū re. da. Non declina- bit in agrum. neq; in vineam eius. ad ope- ra. v̄ ad p̄nos seu- sus eius. Amorri lo- quentes interpretan- tur. vel amaricantes quia deum ad ama- ritudinem pronocāt: et in verbis tantū con- fidūt. vt poetę astro- logi. philosophi: qui inania loquunt. Re- gnum autem dei nō est in sermone: sed in virtute. Volūt fide- les cum pace transire et pacifici esse etiā cū inimicis pacis. s; eo magis p̄ncipes mū- di offendunt: quo se- cum illo nolle mora- ri dicunt. nec aliquid

eius contingere. In de exacerbatur magis persequitur pericula suscitatur. cruciatus in tentat congregat populum. exigit p[er]fugere ad usum israel. Populus eius sunt principes et indices mundi cunctiq[ue] nequitie ministri: qui persequuntur populum dei. sed et ipse venit in iasa: q[ui] interpretatur m[an]dati impletio. Qui ei ad expletionem m[an]dato- rum dei venerit: seon vel exercitū eius seui- entem non timebit. Mandata enim dei complere est dyabo- lum et exercitum eius superare. Sic ei con- terit deus sathan sub pedib[us] nostris: et dat nobis potētia[m] calcā- di sup[er] serpētes et scor- piones et super omnē virtutē inimici.

Quia indura- uerat. Longa pati- entia: nō corrigendo vnde in exodo. Ego induraui cor phara- onis: et in ps. Cōuer- tit cor eorum ut odi- rent populum ei. Cū vero induratio ad- ditur: ut traderet in manus tuas. i. ut cō- tereretur a te. q[ui] nō fieri nisi resistere: nec resisteret nisi indura- tus est. Quis rei in- stitiam si quiescim[us] in- scrutabilia sunt in- dicia eius: sed iniqui- tas nō est apud deū.

Percussimus q[ui] eum euz filius zc. Qui sunt in isra- helite: non carne in- dū: sed spū: habitāt in omnibus ciuitati- bus amorreor[um]: cū in omni orbe terrarum christi ecclesie ppagā- tur: et vnusquisq[ue] no- strū ciuitas fuit regis seon: quia regnabat in nobis stulticia. su- perbia: impietas: et oīa que dyabolus sugge- rit. Sed ubi victus est fortis: et vasa eius direpta: facti sumus ciuitates israel he- reditas sancto[rum]: et ci- ta pius arbore infru- ctuosa: et deiecto ela- to rege: et regnate in nobis mansuero: qui dicit. Dilate a me q[ui]

publica gradiemur via non decli-
omnibus. ^{f q[ui] e[st] christ[us] cōtra}
^{f vt nimis iusti.}
nabimus neq[ue] ad dexteram neq[ue]

ad sinistram. Alimenta precio vē-
de nobis vt vescamur. aquam pe-
cunia tribue: et sic bibemus. Tan-
tum est vt nobis concedas tran-
situm sicut fecerunt filii esau qui
habitāt in seyr: et moabite qui mo-
rantur in ar. donec veniamus ad
iordanem et transeamus ad terrā
quam dominus deus noster da-
turus est nobis. Noluit q[ui] seon

rex esebon dare nobis transitum
quia indurauerat dominus deus
cor illius ita vt traderetur in
manus tuas sicut nunc vides. Di-
xitq[ue] dominus ad me. Ecce cepi
tradere tibi seon et terram eius: in-
cipe possidere eam. Egressus q[ui] ē

seon obuiam nobis euz omni po-
pulo suo ad p[re]lium in iasa: et tra-
didit eum dominus deus noster
nobis. Percussimus q[ui] eum euz
filiis et omni populo suo. Lunctas
q[ue] vrbes in tempore illo cepimus
interfectis habitatoribus earū
viris ac mulieribus et paruulis.
Non reliquimus in eis quicquā
absq[ue] iumentis: que in partem ve-
nere p[re]dantium et spoliis vrbū
quas cepimus ab aroer que est su-
per ripam torrentis arnon opido
quod in valle situm est. vsq[ue] gala-
ad. Non fuit vicus et ciuitas que
nostras effugeret man[us]. Omnes
tradidit dominus deus noster no-
bis absq[ue] terra filiorum amon: ad

quam non accessimus: et cunctis
que adiacent torrenti icboch et v2
bibus montanis: vniuersis q[ue] lo-
cis a quibus nos prohibuit do-
minus deus noster.

C. III.

Itaq[ue] conuer-

si ascendimus per iē-
basan. Egress[us] q[ui] ē og rex basan i-
occursum nobis cum populo suo
ad bellandū in edrai. Dixitq[ue] do-
minus ad me: ne timeas eum q[ui]
in manu tua traditus est cum om-
ni populo ac terra sua: facies q[ui] ei
sicut fecisti seon regi amorreor[um]
qui habitauit i esebon. Tradidit
ergo dominus deus noster i ma-
nibus nostris etiam og regez ba-
san: et vniuersum populum eius.

percussimus q[ue] eos vsq[ue] ad inter-
netionem vastantes cunctas ciui-
tates illius vno tempore. Nō fu-
it opidum q[ui] nos effugeret. Se-
raginta vrbes et omnes regionē
argob regni og in basan. Luncte
vrbes erant munitē muris altissi-
mis: portis q[ue] et vectib[us]: atq[ue] opi-
dis innumeris que non habebāt
muros: et deleuimus eos sicut fe-
ceramus seon regi esebon. disper-
dentes omnem ciuitatem: viros
q[ue] ac mulieres ac paruulos. Ju-
menta autem et spolia vrbium di-
rupuimus. Tulim[us] q[ue] illo i tempo-
re terram de manu duorum regū
amorreor[um] qui erant trās iordanē
a torrente arnon vsq[ue] ad montes
hermon que sydonij sarion vocāt

mitis sum et humilis
corde zc. Poīa q[ui]z
locoz cōueniunt. A-
roer nanq[ue] subleuās
interpretatur. Arnon
aceruus tristitie. Ba-
laad aceruus testio-
nij. Ab aroer q[ue] que ē
super ripam torrentis
arnon zc. Quia oīs
persona cuiuslib[et] di-
gnitatis fastu sup[er]bie
vel pōpa confidens
mundana: cū perfecta
toribus qui varijs tri-
bulatōnibus christi
andō angustāt: vsq[ue]
ad hereticoz cōcilia
bula: q[ui] testionij scri-
pturaru deprauiatis
p[ro]tra ecclesie pugnāt
sed resistere non p[ro]ua-
lent: traduntur victi i
manus sancto[rum] cum
habitaculis suis.

Itaq[ue] conuer-
si al. zc. Ad og regē
basan: nec legatos di-
gnat[ur] mittere: nec trā-
sire p[er] terrā ei[us] petere
p[ro]tinuo cōfligūt cum
eo: supantes eū et po-
pulum suū. Basan in-
pretatur turpitudō.
Verito q[ui] nec legati
mittuntur ad gētē istā
nec trāsire p[er] eam nū-
l[us] ē trāsitus dēt nob[is]
ēē vel ascēsus ad tur-
pitudinē: q[ui] statim ex-
pugnāda et oīno ca-
uenda ē. Cū og inter-
pretatur cōclusio: car-
nalia significat: quo-
rū desidio aīa excludi-
tur et sepat a deo.
Aduersus h[oc] sic ē bel-
lādū: vt nullū relinq[ui]-
tur vicū. Nullū em
optet relinq[ui] in regno
turpitudis. Dēt cū
turpia refecari: vt ho-
nesta et religiosa pos-
sint edificari. In reg-
no seon vel moab nō
hoc p[re]cipit. Forte cū
ex illis aliqd nobis
opus ē: quo mltiplex
p[re]sentis vitę v[er]sus egit
alioquin deberemus
erire de hoc mundo
De basan vero. i. de
turpitudine nihil re-
linquimus: q[ui]z nihilo i-
digemus. Honestū
ei esse nō pōt q[ui] tur-
pe est.

Seragita vr-
bes zc. Supiorem
sensū p[ro]firmat. Sexa-
genarius quippe nu-
merus sicut senarius
p[ro]fectōnes significat.

Bene autē. lx. vbes memorat vastata s i regione og regis basan. i. dyaboli: qui ē rex turpitudinis. qz pfecte oim vicioz delectationem destruedā eē significat. Argob. i. maledicta sublimitas terrenā superbiā significat: que i filijs ire regnat. **D**estructis vrbibus viros ac mulieres ac puulos dicit interfectos. inuenta z spolia direpta. quia munitōe dyaboli supata qdquid lasciuiz senserim? cū puulis cogitatōibus zelo dei est cōterēdū. **Q**uidā autē i simplici citate puri sensus vel mēbroz ornatu seruitio dei aptū inuenim? referuare debem?

Terra qz pos. i. l. l. **B**reg. Sūt mlti i ecclesia qz paruuli eē despiciunt. z in loco humilitatis pstituti: immanes apud se eē non desistunt. hi honoribus extolluntur. voluptatibus pfructur. rerum multiplicitate dilatantur. pgressē z timeri appetunt. recte viuere negligunt. z recte vitę famam habere cōcupiscūt. **S**i qua tū fidei tēptatio exurgat: verbi z clamoribus eaz defendit. z celestem patriā vendicat: nec tamen amat. **L**ales filij ruben z gad. z dimidia tribus manasse exprimūt: qui multa pecora z iumenta possidentel: terraz cāpestrem vltra iordanē cōcupiscūt. z i terra. pmissionis hēditatem habere nolūt: dicētes terram quam percussit dñs i cōspectu filioz israhel regionis vberime ē zc. **Q**ui iumenta plurima possident nolunt transire iordanem. **Q**uia quos mltā mūdī impedimēta occupāt: celestē nō requirūt habitatōnez. s. si des quā tenēt spētenus i crepat ipsos ne ocio torpescant. ne exemplo suo a labore z longanimitate alios retrahāt. **U**n eis per moysen dicit: **Q**uidō z frēs vestri ibunt ad pugnā? z vos hic sedebitis? cur subuertitis memē filioz

z amorzi sanir. Omnes ciuitate que sūt in planicie z vniuersam terram galaad. z basan vsqz ad selcha z esdrai ciuitates regni og in basan. **S**ol⁹ quippe og rex basan resistit de stirpe gigantū z monstratur lectus eius ferreus qui est in rabath filioz ammon⁹ magnitudinem eius comendat. nouem cubitos habens longitudinis. z quattuor latitudinis ad mensuram cubiti virilis manus. **T**erram qz possedimus in tempore illo ab aroer que est super ripā torrentis arnon vsqz ad mediam partem montis galaad. z ciuitates illius dedi ruben z gad. **R**eliquam partem autez galaad z omnes basan regni og tradidi medietribui manasse omnem regionem argob. **L**uncta qz basan vocabatur terra gigantum. **J**air fili⁹ manasse possederat omnem regionē argob vsqz ad terminos gessuri z machati. **V**ocauit qz ex nomine suo basan auoth iair. i. villas iair vsqz in presentem diem. **M**achir quoqz dedi galaad. z tribubus ruben et gad dedi de terra galaad vsqz ad torrentem arnon. **M**ediam torrentis z confiniuz vsqz ad torrentem iebot qui est terminus filioz ammon. z planiciem solitudinis atqz iordanē. z terminos cenereth vsqz ad mare deserti qd est salissimum ad radicem montis fassa contra orientem. **D**recepti qz vobis in tempore illo dicēs

Dominus deus vester dat vobis terram hanc in hereditate. expe diti pcedite fratres vestros filios israhel. **O**mnes viri robusti absqz vxoribus. z paruulis atqz iumentis. **N**oui enim qz plura habeatis pecora. z in vrbibus manere debebunt quas tradidi vobis donec requiem tribuat dominus fratribus vestris. sicut vobis tribuit. z possideant ipsi etiam terram quam daturus est eis trans iordanem. **L**unc reuertetur vnusquisqz in possessionem suam quam dedi vobis. **J**osue quoqz in tempore illo pcepit dicens: **O**culi tui viderunt que fecit dominus deus vester: duobus his regib⁹ sic faciet omnibus regnis ad que transiturus es. **N**e timeas eos. **D**ominus enim deus vester pugnat pro vobis. **D**recausqz sū dominum in tempore illo dicens **D**omine deus tu cepisti ostendere seruo tuo magnitudinem tuam manumqz fortissimam. **N**eqz enī est alius deus vel in celo vel i terra qui possit facere opera tua. et comparari fortitudini tuę. **T**ransibo igitur z videbo terram hanc optimam trans iordanem. z montem istum egregium et libanum **I**ratus qz est dominus mihi propter vos. nec exaudivit me: sed dixit mihi. **S**ufficit tibi: nequaquā vltra loquaris de hac re ad me. **A**scende cacumen fassa z oculos

runt iordanem. habentibus quidem pecora: sed non tanta que retineant eos vltra iordanem. sed cum ipsis mulieribus z infantibus contendunt

israhel: **S**ed qz erit bescūt non defendere fidem quam confitentur ad certam pperat. eam qz nō sibi sed proximis vendicant. **U**n ad moysē dicit: **C**aulas onuz fabricabimus zc. ad iungunt armati z accēti pergem⁹ ad plium **D**ox ergo terraz pmissionis ab hostib⁹ liberant z relinquūt z ad pascēda iumenta vltra iordanē pgunz **Q**uia contra fidem baptismatis toto desiderio perituri infervunt. **S**ic enim pugnant vt pinguora sua extra terram pmissionis deponant in quibus habēt affectū. **I**deo qz ad campēstria redeūt ab altitudine montū: qz i a spe celestiu. z extra terraz pō. bnta aīa lia nutrimt. vana. s. desideria z irrationabiles animi motus.

Rubē et Aug.

Ruben primogenitus iacob licet contaminauerit thoz eius **M**anasse quoqz cuius dimidia trib⁹ extra iordanem manet. z quis de egiptiaca natus. primogenitus est. **I**taqz priorē plin designat: qui nō per verum iheruz: s. per moysen extra iordanē forte accipiūt z priores. z extra iordanem. z sequstrati a ceteris. **I**umenta i quib⁹ z pecora multa sunt nobis. **H**ac causa prior populuz ad terrā fluentem lacte z melle non potest vēire: nec verbuz factuz carnem cognoscere.

Animalis ei nō percipit que sunt spirit⁹ dei: sed comparatur iumentis insipientibus pro quibus hēditatem accipit extra iordanem. terrā. scilicet duorum regum. **N**ō enim potuit moyses nisi duos tantum interficere reges. quorum terram habentibus pecora multa diuideret. **I**her⁹ diuisit terram his qui transie-

mo
ad
tem
io
z
qua
z
rus
tra
fr
E
ind
ens
de
pat
s
sua
nat
bis.
vob
Lust
stri
li
dom
modo
res
tem
stro
tem
vos
manda
us
fess
ple
stra
popu
cepta
piens
nec

transire: et ad patriam peruenire.

Precipe ioseph et filiis tuis. Magna dispensatio dei factum est. ne moyses qui est typus legis introduceret populum in terram promissionis. quia lex nemine ad perfectum adduxit. Ioseph autem typus christi qui saluator interpretatur. Christi enim populum suum saluauit. conuenienter dicitur et princeps in terram promissionis introduxit.

Non addetis ad uerbum. Docet norma equitatis et omne heresim percutit. Verat enim recte doctrine aliquid prae intentionis addere vel aliquid ueritatis subtrahere. Via enim recte incedendum est. non ad dexteram vel ad sinistram. Quia recte uiae dicitur: et iusti ambulabunt in eis. Similiter ait iohannes. Si quis apposuerit ad haec: apponet deus super illum plagas scriptas in libro isto. Si quis diminuerit: auferet deus partem eius de libro uiae.

Nec est alia et non est alia natio tam gradis dignitas

tuos circumfer ad occidentem et ad aquilonem. austrumque et orientem. et aspice. Nec enim transibis iordanem istum. Precipe ioseph. et cor roborata eum: atque conforta: quia ipse praecedet populum istum et diuidet eis terram quam uisurus es. Mansimusque in ualle contra fanum fozoz.

Ec. III.
Et nunc israel

bel audi precepta et iudicia que ego doceo te. ut faciens ea uiuas. et ingrediens possideas terram quam dominus deus patrum uestrorum daturus est uobis. ^{Sicut scribe et pharisai: qui propter traditiones suas reliquerunt precepta dei. et non prohibet ueritate ueritati addere: sed fallitate oino remouet.} Non addetis ad uerbum que uobis loquor. nec auferetis ex eo. Custodite mandata domini dei uestri que ego precipio uobis. oculi uestri uiderunt omnia que fecit dominus contra beelphegor ^{idoli animorum.} quo modo contriuerit omnes cultores eius de medio uestri. Uos autem qui adheretis domino deo uestro uiuatis uniuersi usque in presentem diem. Scitis quia docuerim uos precepta atque iusticias sicut mandauit mihi dominus deus meus. sic facietis ea in terra quam possessuri estis. et obseruabitis et implebitis opere: Hec est enim uestra sapientia. et intellectus coraque populis. ut audientes uniuersi precepta hec dicant: En populus sapiens. et intelligens. gens magna nec est alia natio tam gradis dignitas

^{Manifeste apparendo per signa et prodigia auxiliando} habeat deos appropinquantes sibi sicut deus noster adest cunctis obsecrationibus nostris. Quae enim etiam alia gens. sic inclita: ut habeat ceremonias iusta et iudicia: et uniuersam legem quam ego proponam hodie ante oculos uestros. Custodi igitur te ipsum. et animam tuam sollicite. ne obliuiscaris uerborum que uiderunt oculi tui. et ne excidant de corde tuo cunctis diebus uite tue. Docebis ea filios ac nepotes tuos. die in quo stetit coram domino deo tuo in ore tuo. quando dominus locutus est mihi dicens: Congrega ad me populum ut audiat sermones meos. et discat timere me omni tempore quo uiuit in terra. doceatque filios suos. Et accessistis ad radices montis qui ardebat usque ad caelum. ^{hyperbole.} erantque in eo tenebrae et nubes et caligo. Locutusque est dominus ad uos de medio ignis. uocem uerborum eius audistis. et totum uolens imitari sculpendo faceret idolum tibi. ^{ne. si.} ma penitus non uidistis. Et ostendit uobis pactum suum quod precepit ut faceretis. et decem uerba que scripsit in duabus tabulis lapideis. Mihique mandauit in illo tempore ut docerem uos ceremonias. et iudicia que facere debetis in terra quam possessuri estis. Custodite igitur sollicite animas uestras. Non uidistis aliquam similitudinem in die qua locutus est dominus uobis in ore tuo de medio ignis. ne forte decepti faciat

te scilicet bonorum: non multitudine populorum. Rec enim gens indorum numero uidebat alias gentes: aut potentia. Sed patrum prerogativa: et dignatione diuina.

Quae uiderunt Nilus inter omnes sensus optinet principatum: ideo pro omni sensa ponitur.

Sculptā similitudines aut imaginem. *Aug.* Foritan his duobus vocabulis vna rem significauit. Vel similitudinem vocauit statuam: vel simulacrum non ex alio hominis liniamenti imitatio expressum. Quod enim tali expressio fit: imaginē dici nemo dubitauerit. vt sit omnis imago similitudo: non pueritur. In geminis enim similibus similitudo est cuiuslibet altero: non imago: sed si patri similis filius: recte imago dicitur. vt sit pater: p totipus. i. prima figura: unde illa imago expressa videat. Idcirco imaginum alie sunt eiusdem substantie vt filii. alie non. vt pictura. Unde illud quod scriptum est. Fecit deus hominē ad imaginem suam: sic intellegendū est. vt non sit eiusdem substantie imago: que facta est. Si enim eiusdem esset: non scilicet genita diceretur. Quod vero non addidit similitudines: sicut superius: id factū videtur: quia vbi imago: et similitudo. Unde et hic moyses similitudinē et imaginē fieri prohibuit. In decalogo autem nulla faciendā esse similitudinem dicit: nec imago memorat. Si enim non sit similitudo nec imago. Quia si imago: et similitudo. Denique vbi prohibuit similitudinem: et imaginem. Dominus intelligi voluit: vbi similitudo fieri potest: non habet aut illi proprie: sed cuiuslibet: et imago. i. habet proprie vel illi hominis. Cū vero de irrationabilibus animalibus diceretur: solā similitudines dicit. Nemo enim vnū canem sibi constituit. vel hominē: quem intus imaginem pingat vel fingat. quod de hominibus visitum est.

Qui sub t.m.
m. a. zc. Aug. An aqua terram intelligi voluit: propter tractabilem copulentiā: sicut

vobis sculptam similitudinē aut ^{hoc de hominibus.} imaginem masculi. vel femine. ^{hoc de animalibus.} similitudinem omnium iumentorum que sunt super terram. vel auium sub celo volantium atque reptilium que mouentur in terra. siue piscium qui sub terra morantur in aquis. ^{nec in celo vidisti similitudinē ne. zc.} ne forte oculis eleuatis ad cælum videas solem et lunam. et omnia astra cæli. et errore decepti adores ea et colas que creauit dominus ^{alu distribuit.} deus tuus in ministerium cunctis gentibus que sub celo sunt. Vos autem tulit dominus et eduxit de fornace ferrea egypti: vt haberet populum hereditarium sicut est in presenti die. Iratusque est dominus contra me propter sermones vestros. et iurauit vt non transirem iordanem nec ingrederer terram optimam quam daturus est vobis. Ecce morior in hac humo non transibo iordanem. Vos transibitis et possidebitis terram egregiam. Laue ne quando obliuiscaris pacti domini dei tui quod pepigit tecum. et facias tibi sculptas ^{vel fieri.} similitudinem eorum que facere dominus prohibuit quia dominus ^{et si peccā fuerit: et reprobus ignis gebene tradit} deus tuus ignis consumens est: deus emulator. Si genueritis filios ac nepotes: et morati fueritis in terra: decepti que feceritis vobis aliquam similitudines patrum vestrorum malum coram domino deo vestro vt eum ad iracundiam prouocetis: testes inuoco hodie cælum ^{angelos.} et terram cito perituros vos esse de terra quā transito iordane pos-

sessuri estis. Non habitabitis in ea longo tempore: sed delebit vos dominus atque disperget in omnes gentes. et remanebitis pauci in nationibus ad quas vos ducturus est dominus. Ibi que seruietis dijs qui hominum manu fabricati sunt ligno et lapidi. qui non videt. nec audiunt. non comedunt. non odorantur. Lunam que serieris ibi dominum deum tuum inuenies eum: si tamen toto corde que serieris. et tota tribulatione anime tue postquam te inuenerit omnia que predicta sunt. Nouissimo autem tempore reuerteris ad dominum deum tuum. et audies vocem eius quia deus misericors dominus deus tuus est. non dimittet te. nec omnino delebit. neque obliuiscetur pacti in quo iurauit patribus tuis. Interroga de diebus antiquis qui fuerunt ante te. et die quo creauit dominus deus hominem super terram. ^{interrogate subaudis.} A summo cæli usque ad summum eius. si facta est aliquando huiuscemodi res. aut vnquam cognitum est: vt audiret populus vocem domini loquentis de medio ignis. sicut tu audisti et vidisti. si fecit dominus vt ingrederetur et tolleretur sibi gentem de medio nationum. per temptationes signa et prodigia atque portenta. per pugnam et robustam manum. extentumque brachium. et horribiles visiones. Iuxta omnia que fecit pro vobis dominus deus vester in egipto videntibus oculis

ibi. Fecit deus celum et terram. et ibi. Auxilium meum a domino: qui se. ce. zc. An ideo dictū est sub terra. quia nisi aquis terra superior esset: habitari ab hominibus: et animalia terram non possent habere.

Que creauit
do. a. zc. Aug. Nota dictū est tanquam deus precepit ea a cunctis gentibus colere: a solo populo suo non colere. sed que prescient gentes culturam exhibituras: et tamen prescientis creauerit. populū vero suū futurū esse qui ista non coleret. Vel intelligatur versus: qui commendatur in genesi vt sint in signis et temporibus et diebus et annis que usum commune habet populū dei cū omnibus gentibus: sed non cultum que habent alie gentes.

Sculptam si
militudines. Aug. Sic generaliter loquens similitudinē posuit. imaginem tacuit. quia si nulla similitudo. nec imago.

Celum et terram. Deuteronomi-
cos. per id quod continet: id quod continetur significat.

Nouissimo autem
Conversione israel ad fidem christi pronuntiat. vt postquam plenitudo gentium intrauerit: omnis israel saluus fiat.

A summo cæli
zc. Augustin. Cur non dixerit similiter a summo terre usque ad summum terre: difficile est dinoscere. si cut et in euangelio vbi dicitur: Congregabuntur electi a summis celorum usque ad terminos eorum. Sed forte hic intelligi voluit. nec in hominibus nec in angelis auditum esse: quod in populo factum est. sicut sequentia demonstrant. Sed quomodo intelligeretur illud in euangelio a summis celorum usque ad terminos eorum: cum hoc de nouissima electione dicitur

tuus. vt scires quoniam dominus ipse est deus. et non est alius preter vnum. De celo te fecit audire vocem suam: vt doceret te. et in terra ostendit tibi ignem suum maximum. et audisti verba illius de medio ignis quia dilexit patres tuos et elegit semen eorum post eos. Eduxit te procedens in virtute sua magna ex egipto vt deleret nationes maximas. et fortiores te in introitu tuo. et introduceret te daret te tibi terram earum in possessionem sicut cernis in presenti die. Scito ergo hodie et cogitato in corde tuo quod dominus ipse est deus in celo sursum. et in terra deorsum: et non sit alius. Custodi precepta eius atque mandata que ego precipio tibi. vt bene sit tibi et filiis tuis post te. et permanens multo tempore super terram quam dominus deus tuus daturus est tibi. Tunc separauit moyses tres ciuitates trans iordanem ad orientalem plagam vt confugiat ad eas qui occiderit nolens proximum suum. nec fuerit inimicus ante vnum et alterum diem. vt ad harum aliquam urbium possit eua dere. Bosor in solitudine que sita est in terra campestri de tribu ruben. et ramoth in galaad: que est in tribu gad. et golan in basan que est in tribu manasse. Ista est lex quam proposuit moyses coram filiis israhel. et hec testimonia. et cerimonie atque iudicia que locutus est ad filios israhel. quando egres-

si sunt de egipto trans iordanem in valle contra phanum phogoz in terra seon regis amorgi qui habitauit in esebon: quem percussit moyses. filii quoque israhel egressi ex egipto possederunt terram eius. et terraz og regis basan duorum quoque regum amorcorum qui erant trans iordanem ad solis ortum. Ab aroer que sita est super ripam torrentis arnon vsque ad montem seon: qui est hermon omnem planiciem trans iordanem ad orientalem plagam vsque ad mare solitudinis. et vsque ad radices montis fassa.

U ^{C. V.} ^{V.} **Dequit** quod moyses omnes israhel: et dixit ad eum. Audi israhel cerimonias: atque iudicia que ego loquor in auribus vestris hodie. **Discite** ea. et opere complete. Dominus deus noster pepigit nobis cum fedus in oreb. non cum patribus nostris inuit pactum. sed nobis qui impresentiarum sumus et viuimus. **Facie ad faciem locutus est nobis in monte de medio ignis** ^{et non loco sed interpretandi officio. verba dei populo: et populi renucians deo.} **Ego sequester et in medio fui inter deum et vos. in tempore illo vt annunciam vobis verba eius. timuistis enim ignem et non ascendistis in montem. Et ait. Ego dominus deus tuus qui eduxi te de terra egipti de domo seruitutis. Non habebis deos alienos in conspectu meo. Non facies tibi sculprile. nec**

sent que facta et dicta sunt. videre. et audire. et memoria retinere.

Facie ad faciem lo. et. Augusti. Paulo an ammonere curauit quod nulla similitudinem viderit sed sola voce de medio ignis audierint. Sed forte propter rem euidetiam: et quodam modo diuine maiestatis presentia: de qua dubitare nemoposset. his verbis vsus est. **Est** similiter intelligi quod dictum est moyses tenet faciem ad faciem eius domino locutus: vt nec ipse preter ignem aliquid viderit. **Sed** si amplius aliquid. **Scriptum** est enim cum intrasset nebulaz: vbi erat deus non tamen mortalibus oculis vidit substantiam dei. **Non** postea ait. **Ostende** mihi te ipsius: vt scierit deum te. **Quos** autem qui nunc videmus per speculum in enigmate: in fine faciem ad faciem videbimus. **Non** autem cognoscit sicut et cognitus sum. vt. scilicet perfecte nunc deus hodie nouit: sed sicut deus ita tunc perfecte noscat homo deum: sed sicut homo. **Quos** enim quod dictum est. **Et** tunc perfecti sicut patet vester celestis perfectus est. **Ideo** equalitate patris quam filius habet sperare debemus: quod nunc aliqui hoc sperauerunt.

Inter uos et deum. **Augusti.** **Tanquam** dominus esset in loco. id est in monte: vnde illi voces audiebant qui vbiq; totus. nec per locorum interval la propinquat aut recedit. **Sed** demonstraciones eius in creatura que non est quod ipse: non aliter humanis sensibus exhibetur. **Non** fuit ergo moyses medius loci intervallo: sed per eius placuit populo audire cetera dei verba: postquam territus est: audiens de medio ignis vocem dei dicentis decalogum legis.

C. V. **Dominus** deus noster. **Aug.** An ideo dictum est: quod illi non ingrediuntur terram pro? **Des** enim mortui sunt: nec puerunt ad hoc testamentum quod tunc recognitione facta est. cum a. xx. annis et supra numeraretur vsque ad. l. annos abiles ad bellum. **Quo** ergo illis locutus est dominus qui hodie viuunt: an quod. xx. vel. x. et. ix. annoz et infra potuerunt multi tunc esse: qui hoc meminissent alieni a pena quam dominus constituit illis que numerati sunt. non intrare. scilicet terra pro. **Sed** hos vtique appellat. que quatuor. xx. annorum et supra non essent: cum deus in monte loquebatur vt numerari possent: potuerunt tamen esse. et. ix. et. infra. vsque ad puerilem etate: que possent

Reddensini. pa. 2c. Ili. Sunt q ita edisserant: vt ad animā humanā sententiā vertāt. P̄ez in nobis leuē punctū sensuum. z in centina viciōz eē dicentes. si liuz vero si cogitatio peccatū conceptit. ne potē si conceptōnem opere p̄petraueris. p nepotē si in perpetra tis gloriē. fm illud Imp̄cum in pfundū maloz reuerit. cō temnit. Vel sic potē telligi q̄ tante misericordie sit: vt nō statim puniat: sed sententiā diu differat.

His qui ode runt me etc. His .i. qui hereditaria pietate deum oderūt Peruersum est enī peccata patrū filijs n̄ peccantibus imputari. Cum per ezechielem dictum sit. Fili? non portabit iniquitatem patris etc.

Non usurpa bis no. d. d. t. 2c. Primum mādatuz ad patres pertinet. q̄ dicitur in sequētibus Audi israhel. domi nus deus tuus deus vnus est. vt hoc. f. au diens vnū deum pa trem colas: non mul tos deos suscipias. Scdm pertinet ad fi lium. de quo hic dicitur: Nō assumes no men dei tui inuauuz .i. n̄ estimes creaturā eē dei filij. Dis enī creatura subiecta est vanitati. S; credas eū equalem patri. de um deoz. deū apud deum. per quē oia fa eta sunt. Tertius ad spiritū 3: cuius dono requies eterna p̄mit titur. qz eī sp̄s sanct? dicitur: id septimū di em sanctificauit de?. In alijs eī dieb? ope rum sanctificatio nō noīatur nisi iū sabba to: i quo requieuit te us. Recte ergo h̄ mā datum p̄inet ad spi ritum. tū p̄pter sacri fi catōis nomen. tū p̄pter eteruā requiē ad donum sancti spirit? pertinentem. dicitur enī sic: Memento vt diem sabbati sanctifices. sex diebus operaberis etc. In opere sex dierum videtur sex milium annorum operatio signari. In septimo tēpus eterne quietis: in quo post bona ope

similitudinem omnia in quę in celo sunt desuper. z quę in terra de orsum. z quę versantur in aquis sub terra. non adorabis ea: et non coles. Ego enim sum dominus deus tuus. deus emulatoz

reddens iniquitatem patrum suorum per filios in tertiam z quartam generationem his qui oderunt me. z faciens misericordiam in multa misericordia diligenti bus me z custodien tibus precepta mea. Non usur

pabis nomen domini dei tui frustra. quia non erit impunitus qui super rem vanam nomen eius asumpserit. Obserua diem sabbati vt sanctifices eum sicut precepit tibi dominus deus tuus. Sex

diebus operaberis: z facies omnia opera tua. septimus dies sab

bati est. i. requies domini dei tui. non facies in eo quicquid operis tui. z filij tuus. z filia. z seruus z ancilla z bos. z asinus. z iumentum tuum. z peregrinus qui est intra portas tuas: vt requiescat seruus z ancilla tua sicut z tu. Memento qz ipse seruieris in egipto. et eduxerit te inde dominus deus tuus i manu forti z brachio exte

to. Idcirco precepit tibi vt obser uares diem sabbati. Honora

camalem vel spiritualem. f. ad litteram. vel deum. et ecclesiam.

patrem tuum z matrem sicut precepit tibi dominus deus tuus: vt longo viuas tempore. z bene sit tibi in terra quam dominus deus tuus daturus est tibi. Non occides neq; mechaberis furtum qz

non facies. Nec loqueris contra proximum tuum: falsum testimonium: Non concupisces uxores

proximi tui. non domum. non agrum. non seruum. non ancillam non bouem. non asinum. z vni

uersa quę illius sunt. Hęc verba

locutus est dominus ad omnem multitudinem vestram in monte de medio ignis z nubis z caliginis voce magna nihil addēs amplius. z scripsit ea in duabus tabulis lapideis quā tradidit mibi

Tos autem postqz audistis vocē de medio tenebrarum: z montem ardere vidistis: Accessistis ad me omnes principes tribuum z maiores natu atq; dixistis: Ecce ostēdit nobis dominus deus noster maiestatem z magnitudinem suā Vocem enim eius audiuimus de medio ignis. z probauimus hodie q loquente deo cum homine vixerit hō. Cur ergo moriemur. z deuorabit nos ignis hic maximus?

Si enim audierimus ultra voces domini dei nri moriemur. Quid

ra quies eterna pro mittitur. Quidquid ergo agimus: si propter futuram requiem facimus: sabbatū ob seruamus.

Honora pa. t. 2c. Post tria p̄cep ta succedūt. vij. quę ad proximū pertinet Inter. vij. primum: s; i ordine oim quar tuz est. Honora pa. t. 2c. A parentibus eī homo oculos aperit z vita hęc ab eoz di lectione exordium su mit. Vñ hoc manda tum maximū. z p̄mū dicitur i altera. f. ta bula. Jubemur ergo parētes hōiare. z offi cū pietatis z reueren tiā eis exhibere Qui eī hoc p̄ntib? nō facit q̄io faciet alijs: Qui tū. Non mechaberis .i. p̄ter legitimā vx orem nulli misceris Sextū. Nō occides Occidit etiam qui sa me vel nuditate. pri mum mori videt. nec subuenit inquantuz pōt. Septimū. Nō furtū facies. In quo oem rapinā prohibz Octauū. Nō falsum testimonij dices. Cri me mēdaciū z falsita tis abominat. Nonū. Non concupisces vx orem proximi tui. In q̄ etiā adulterinā cogi tatōnē includit. De cimū. Nō concupisces rem proximi tui. In quo ambitionē z cou cupiscentiā percipit. Prīmū ergo probi bet surreptionem. Scdm erroz. Ter ciū. Nō scales amorem. Quartū impietatez Quintū fornicationē Sextū crudelitatem Septimū rapacita tē. Octauū falsitatez Nonū cogitatōz ad ulterij. Decimū cupi ditatem mundi. Et notanduz qz sicut de cem plagis percussū tur egiptiū: sic decem p̄ceptis regitur po pulus dei: z demōes occiduntur.

In duabus tabulis etc. Ido. Duo testamentum si

gnificatur in duabus tabulis. vel dilectio dei z proximi: in quibus tota lex pendet z propheta. In vna enim tabula tria precepta ad dilectionē dei pertinet. in altera. vij. ad proximi societate. Lapidē tabulę. Lapidē

iudeorum corda sig-
nificant: de quib' di-
citur: Auferam a vo-
bis cor lapideū: et da-
bo vobis cor carneū
sensibile. s. et intelli-
gibile.

Quis det ta-
e. h. m. et dicit de-
us itelligi gratia sua
hoc beneficiū conce-
dit: ut in omnibus sit
iusticia dei ex fide: nō
quali ex lege propria
Vnde. Auferam eis
cor lapideū: et dabo
cor carneū. i. sensatū
caro enī sensum hēt
lapis vero non habet
Et alibi. Idoneos
nos fecit ministros
nomi testamenti: non
littera sed spū.

Diliges domi-
nū. d. t. et Aug' Ca-
ritas non auferetur:
sed implebitur contē-
plata qd̄ credebat.
adepta qd̄ spabat in
ea plenitudine hoc p̄-
ceptū implebit. Quis
enī inest aliquid car-
nalis concupiscentie
quod vlt̄ p̄inēdo fre-
netur: nō omnino ex
tota aīa deus diligi-
tur. Nō enī caro sine
anima cōcupiscit. q̄
uis caro cōcupiscere
dicatur: q̄ carnaliter
aīa concupiscit. Tūc
autē lex nulla erit in
membris que repug-
net legi mentis. s. to-
to corde: tota aīa: to-
ta mente diligitur de-
us. Debit autē hōi
ista perfectio p̄cipi
quāuis in hac vita nō
possit haberi: non eī
recte curritur: si q̄ cur-
rendum est nesciatur
Currimus autē spe-
rādo: credēdo: et desi-
derādo: elemosinas
dando: et orando: ut
currētes adiuuemur
et sic p̄cepta p̄fectio-
nis audiamus: nec ad
plenitudinē caritatis
currere negligamus.
Diliges do. de. t. ex
to. c. t. et. et proximi
tū sicut teipsum. In
his tota lex pendet et

phete: Finis ergo p̄cepti dilectō gemina dei. s. et proximi. Et si te totū
intelligas. i. animam et corpus: et proximum similiter totum. (Homo enim
ex anima constat et corpore) nullum diligendū rerum genus i bis duo-
bus p̄termisum est. Cum enī p̄currat dilectio dei: eius modus p̄scri-
ptus est: ut cetera in illum confluant. De dilectione tua nihil dictum vi-
detur. Sed ubi dictum est tanq̄ teipsum: ut teipsum diligas: nō est p̄f̄-
missus. Ille autē ordinate diligit: qui quod non est diligendū non diligit
et diligenda diligit: nec plus quod minus est diligendū: nec equalit̄ qd̄

est omnis caro ut audiat vocē dei
viventis qui de medio ignis loq̄-
tur sicut nos audiuimus: et possit
viuere: Tu magis accede. et audi
cūcta que dixerit dominus deus
noster tibi: loqueris q̄ ad nos. et
nos audientes faciemus ea. Nō
cum audisset dominus: ait ad me
Audiui vocem verborum popu-
li huius que locuti sunt tibi. Be-
ne omnia locuti sunt. ^{Eni ego.} Quis det
^{gratiā infusam.} talem eos habere mentem ut ti-
^{Casto timore: s. nō lapidei sed sensibiles: s. ut} meāt me. et ^{omni copia.} custodiat vniuersa
^{vniū iota nō p̄tereat.} mandata mea i omni tempore ut
bene sit eis et filiis eorum in sem-
piternum. Tūc et dic eis: Reuer-
timini in tentoria vestra. Tu vero
hic sta mecum. et loquar tibi om-
nia mandata. et cerimonias atq̄
iudicia que docebis eos ut faciāt
ea in terra quas dabo illis in pos-
sessionem. Custodite igitur et faci-
te que p̄cepit dominus deus vo-
bis. Nō declinabitis neq̄ ad de-
xteram neq̄ ad sinistram. sed per
viam quam p̄cepit dominus de-
us vester ambulabitis ut viuatis
et bene sit vobis. et protelentur di-
es vestri i terra possessionis v̄re.

C. VI.
Hec sūt pre-
cepta et cerimonie
atq̄ iudicia que mandauit domi-

nus deus vester ut docerem vos
et faciatis ea in terra ad quā tran-
sire vultis possidendam ut time-
as dominum deum tuum. et custo-
dias omnia mandata et p̄cepta
eius que ego p̄cipio tibi et filiis
ac nepotibus tuis cunctis dieb'
vitę tuę. ut prolongentur dies tui
Audi israhel et obserua ut facias.
et bene sit tibi. et multipliceris am-
plius. sicut pollicitus est dominus
deus patrum tuorum tibi terram
lacte et melle manantem. Audi is-
rahel dominus deus tuus deus
vnius est. Diliges dominum deū
tuum ex toto corde tuo. et ex tota
anima tua. et ex tota fortitudine
tua. erunt que verba hec que ego p̄-
cipio tibi hodie i corde tuo. et nar-
rabis ea filiis tuis: et meditaberis
sedens in domo tua. et ambulans
in itinere. dormiens atq̄ confur-
gens. Et ligabis ea quasi signum
in manu tua: erunt que et i mouebū-
tur inter oculos tuos. scribes que
ea in limine et ostiis domus tuę.
Cumq̄ introduxerit te dominus
deus tuus in terram pro qua iu-
rauerat patribus tuis: abraham
ysaac et iacob. et dederit tibi ciui-
tates magnas et optimas quas
non edificasti: domos plenas cū-
ctarum opum quas nō extruxisti

nos miseros i sequitur: q̄ felices sine compatōe venerātur. Cū autē q̄s in p̄-
speritate diligit. vel diligitur: incertū est an prospitas: an p̄sona diligitur.
In his ei nō agnoscat̄ amic' et i mal' non absconditur inimicus.
Triplis naturę ē aīa. iō iubetur diligere tripliciter. Nō vult de' amo-
re lūi patri: ut simul diligam' deū et auz. vel vxorē vel filios. Nemo pōt
duob' dñis seruire. ipse sup oīa diligēd' eius dilectio p̄ponitur.
Et ligabis ea etc. Hoc pharisei male interpretantes in membranis
lis decalogi. i. decę verba scribebant. et ligata in fronte portabant. Qd̄

plus vel minus. nec
plus vel min'. quod
eque est diligēdum.
Dis peccator in qnā
tum peccator est: dili-
gendus nō est. s. oīs
homo iqnātū hō est
p̄pter deū diligēdus
est. deus vero p̄pter
seipsum. et si de' omni
hoīe plus diligēd'
est: plus debz quisq̄
diligere eum q̄ seipz
Item amplius alius ē
homo diligēdus ē
q̄ corpus nostrū. qz
p̄pter deū oīa ista
diligēda sunt. et pōt
nobiscum ali' homo
deo p̄ferri: qd̄ non
potest corpus. qz per
animā viuūt qua deo
frumur. Dēs autem
eque diligēdi sunt.
Sed cum oībus pro-
desse non possis: his
potissimum cōsulen-
dum est: qui p̄ locoꝝ
et tempoz: vel quarū
libet rez oportunita-
te magis nobis con-
iuncti sunt.

Greg. Diliges. d.
de. t. et. Per amorē
dei gignit amor p̄xi-
mi. et p̄ amorē p̄xi-
mi nutrit amor dei. Nā
q̄ amare negligit deū
diligere p̄ximū nescit
Et plen' i dei dilecti-
one. p̄ficiunt: si in eius
dilectōis gremio. p̄xi-
mi caritate letantur.
Dicitur ergo dili-
ges p̄ximū tuū: p̄mi-
sit. diliges dñm deū
tuū: ut p̄xi' in nobis
radices sui amoris fi-
gat. et postea frātina
dilectio ramos expā-
dat. Quā autē amor dei
p̄xi-
mi amore coales-
cat. iobes oñdit dīcē
Qui nō diligit fratrē
suū quē videt: deum
quē nō videt. q. p. di-
li: Dilctō dei per ti-
more nascit. sed in af-
fectu crescēdo mutat̄
Et at oñdatur q̄ lō-
ge quisq̄ sit a carita-
te. p̄xi-
mi vel in ea. p̄fe-
cerit alios flagell' de-
deprimat. alios succes-
sib' fulcāt. Depe enī

vsq; hodie faciūt ba-
bilonij: vt putētur re-
ligiosi. Unde. Dila-
tant cū philateria sua
z magnificāt fibrias.

**¶ Per nomen
illius iura.** Per
mittūt iurare p no-
men dei: ne forte per
ydola iurantes. z assi-
due noīantes. ea co-
lere inciperent.

**¶ Non iurare iusq;
p alteri dei nomē
iurare. phibet.** Meli-
us at omnino non iu-
rare. non q mala sit
iuratio vera: s; ne fa-
cilitate iurandi in p-
iurium cadas. Qui
enī iurat: piurare pōt.
Qui aut oīno nō iu-
rat: lōge a pūrio ē
**¶ Non tempta-
bis zc.** Deus temp-
tat: q bēns qd faciat
sine rōne se cōmittit
piculo experies vtrū
possit liberari a deo.

C. VII.

**¶ Bentes mul-
tas. Ii.** Septē gē-
tes sunt septē pācipa-
lia vicia q p dei gra-
tiā spiritalis miles ex-
uperās exterminare
iubet. Maioris nū-
dicantur: quia plura
sunt vicia q virtutes
In cathalogo dicū-
tur septē nātōes. I ex-
pugnātōe sine nume-
ro ponūtur. Sed cū
deleuerit gētes mul-
tas co. te. Numerosi
or: ei est q; israhel po-
pulus carnaluz: qui
multiplicatur de sep-
tenario fomite vicio-
rum. De castrimar-
gia comessatio. ebrie-
tas. De fornicatōe
turpiloquia. scurili-
tas. ludicra. z stulti-
loqā. De philargia
mendaciū. fraus. fur-
ta. periuria. turpis lu-
cri appetit. falsa testi-
monia. violentia. in-
humanitas. z rapaci-
tas. De ira: homici-
dium. clamor. z indi-
gnatio. De tristitia
rancor. pusillanimi-
tas. amaritudo. z de-
speratio. z pigritia.
De accidia ociositas
sommelētia. importu-
nitas. inquietudo mē-
tis z corporis. instabilitas. verbositas. z curiositas.

De cenodoria. contē-
tiones. hereses. iactantia. z psumptio nonitātū. De superbia. contemptus
inuidia. inobedientia. blasphemia. murmuratio. detractio. z alia plura.
Hec cum maioris numeri sint q; virtutes: deuicis tamen principalibus

cisternas quas non effodisti: vi-
neta et oliueta que non plantasti
z comederis z saturatus fueris:
caue diligenter ne obliuiscaris do-
mini dei tui. qui eduxit te de terra
egipti. de domo seruitutis. Domi-
num deum tuum timebis z illi so-
li seruias. ac per nomen illius iu-
rabis. Non ibitis post deos alie-
nos cunctarum gentium que i cir-
cūtu vestro sunt. quoniam deus
emulator dominus deus tuus in
medio tui: ne quādo irascatur fu-
ror domini dei tui contra te: z au-
ferat te d superficie terre. <sup>hoc dyabo-
lo chasum cēptanti obiectū est cum diceret. mē-
ptabis dominum deum tuum: si-
te te deozum.</sup> nō tem-
ptabis dominum deum tuum: si-
cut temptasti in loco temptatōis.

Custodi pcepta domini dei tui.
ac testimonia z ceremonias quas
pcepit tibi. z fac quod placitum
est z bonum in conspectu domini
vt bene sit tibi. z ingressus possi-
deas terram optimam: de qua iu-
rauit dominus patribus tuis vt
deleteret omnes inimicos tuos co-
ram te. sicut locutus est. Cum in-
terrogauerit te filius tuus cras di-
cens: quid sibi volunt testimonia
hec z ceremonie atq; iudicia: que
pcepit dominus deus noster no-
bis: Dices ei. serui eramus pha-
raonis in egipto z eduxit nos do-
minus de egipto i manu forti. fe-
citq; signa atq; prodigia magna.
^{pro opinione sustinentium.} z pessima in egipto contra phara-
onem z omnem domum illius in

conspectu nostro. z eduxit nos in-
de: vt introductis daret terraz su-
per qua iurauit patribus nostris
Pcepitq; nobis dominus: vt
faciamus omnia legitima hec: et
timeamus dominuz deum nostz
vt bene sit nobis cunctis diebus
vitę nostrę sicut est hodie. Eritq;
nostri misericors. si custodierim⁹
z fecerimus omnia pcepta eius
coram domino deo nostro: sicut
mandauit nobis.

C. VII.

¶ Om vero
introduxerit te do-
minus deus tuus in terram quā
possessus ingredieris: z deleue-
<sup>Septem principalia vicia. z eorum genuina
rit gentes multas coram te: et be-
um. z gergezū. z amorzū. z
chananē. z pherezū. z eue-
<sup>Septem principalia vicia. z eorum genuina
um. z iebuzū. septem gentes
multo maioris numeri q; tu es z
robustiores te. tradideritq; eas
dominus deus tuus tibi: percuti-
es eas vsq; ad interitionez. Nō
inibis cum eis sedus. nec misere-
beris earum. neq; sociabis cum
<sup>cogitationem tuam. i. viciis non sociabis.
eis coniugia. Filiaz tuam nō da-
^{vel suo} bis filio eius. nec filiam illius ac-
cipies filio tuo. quia seducet filiū
tuum: ne sequatur me: z vt magis
seruiat dis alienis. Irasceturq;
furoz dñi. z delebit te cito. Quin-
^{astutias pēnite.} potius hec facietis eis. Aras eo-
rum subuertite z zfrigate statuas</sup></sup></sup>

¶ Septē gētes. Abrahę pmissū ē q; decē deleuerit. Lic ē decē erāt
s; cū filij israhel trāsiret ad iordanē: iā tres delete erāt. filij ei loth deleu e-
rāt gigātes. filij elau: horreos. capadoces vero ptem eneorum:

¶ Et robustiores. Spiritales neq; subtiores sūt z pl⁹ valent ad

omnes quiescunt: et
perpetua nece delent
De autem he pestes
robustiores sint: in
temptatione senti-
mus: fortius enim mi-
litat in membris no-
stris carnalium dele-
ctatio passionum: q;
studia virtutuz: que
summa cordis et cor-
poris contritione ac-
quiruntur. Harum
gentiū regiones pos-
sidemus: cum israhe-
lis exercitu. id est. vir-
tutibus vicia supera-
mus. vt in corde no-
stro locum fornicatio-
nis castitas obtineat
locū furoris paciētia
locum tristitię saluta-
ris leticia. acidię lo-
cum incolat fortitu-
do. locum superbię
humilitas. sic singul
vicijs expulsis: loco
eorum regnent filij is-
rahel. animę deum
videntes. Quz vero
abrahę de futuris lo-
queretur deus: non
septem. sed decē gen-
tes numerasse legitur
quorum terra semini
eius promittitur. ab-
iectis. s. ydolatrię gē-
tium. blasphemia iu-
deorum. errore here-
ticorum. quibus ante
noticiam dei z grati-
am baptisimi: qui in
spiritali egipto pmo-
rantur: iubeati sunt.
Sed qui inde egre-
ditur: z per gratiam
dei ad heremum spi-
ritalem peruenit: ab
impugnatione trium
gentium liberabitur
contra septem cōgre-
ditur.

**¶ Etheū et ger-
z. Hier.** Etheū for-
midātem sine stupen-
tes. Gergezū. i. colo-
nū applica. vt colonū
eiciens. sine aduena
appropinquās. Amor-
zū. i. amaruz. vel lo-
quētē. Chananē
possidētē. vel posselli-
onē. vt negotiatores
vt motabiles. Phe-
rezū spantes. sine
dissensatos. Eueū. i.
lapides colligēs. Je-
buzū. i. calcatū. sine
pzelepe eorum.

Quz
tradi-
s; ado-
pazio
necant

decipienda: q̄ infirmitas boim ad sustinendū.

lucos q̄ succidite. et sculptilia comburite: quia populus sanctus es domino deo tuo. **T**e elegit dominus deus tuus ut sis ei populus peculiaris de cunctis populis q̄ sunt super terram. **N**on quia cunctas gentes numero vincebatis: vobis iunctus est dominus et elegit vos. cum omnibus sitis populis pauciores: s̄ quia dilexit vos dominus. et custodiuit testamentum quod iuravit patribus v̄ris eduxitq̄ vos in manu forti. et redemit de domo seruitutis. de manu pharaonis regis egypti. et scies quia dominus deus tuus ipse est deus fortis et fidelis: et custodiens pactum et misericordiam diligentibus se: et his qui custodiunt precepta eius in mille generationes et reddens odientibus se statim. **S**i postq̄ audieris hec iudicia: custodieris ea et feceris: custodiet et dominus deus tuus tibi pactum et misericordiam quam iuravit patribus tuis. et diliget te. ac multiplicabit. benedicetq̄ fructui ventris tui. et fructui terre tue. frumeto tuo atq̄ videmig. oleo. et armētis. gregibus ouium tuarum super terram pro qua iuravit patribus tuis ut daret eam tibi. **B**enedicēris inter omnes populos. non erit apud te sterilis vtriusq̄ sex.

Sterilis. Que dam steriles apud iudeos fuerunt: s̄ adeo paucę: ut ad procreandū nec secundarū viderent nullę.

tam in hominibus q̄ in gregibus tuis. **A**uferet dominus a te omnem languorem. et infirmitates egypti pessimas quas nouisti. non inferet tibi. sed cunctis hostibus tuis **D**euorabis omnes populos. quos dominus deus tuus daturus est tibi. **N**on parcat eis oculus tuus nec seruias dis eorum: ne sint in ruinam tui. **S**i dixeris in corde tuo plures sunt gētes iste q̄ ego. quomodo potero delere eas? **N**oli metuere. sed recordare quę fecerit dominus deus tuus pharaoni et cunctis egyptiis plagas maximas quas viderunt oculi tui. et signa atq̄ portenta. manumq̄ robustam et brachium extentum: ut educeret te dominus deus tuus sic faciet cunctis pplis quos metuis **I**nsuper et scabrones mittet dominus deus tuus in eos: donec deleat omnes atq̄ disperdat qui te fugerint. et latere non poterint. **N**on timebis eos. quia dominus deus tuus in medio tui est. **D**eus magnus et terribilis ipse confurmet nationes has in prospectu tuo paulatim atq̄ per partes. **N**on poteris eas delere pariter: ne forte multiplicentur contra te bestię terre. **D**abitq̄ eos dominus deus tuus in conspectu tuo. et interficiet illos: donec penitus deleantur **T**radetq̄ reges eorum in manus tuas. et disperdes nomina eorum sub celo. nullus poterit resistere tibi: donec conteras eos. **S**culptilia eorum igne combures. **N**ō

Insuper et scabrones. Non legitur alibi cubi historia q̄ scabrones vel vespas i hostes eorum deus p̄ miserit. **S**z palatia aculeata. timoris p̄tionel designat. q̄b hostes terros fugabat.

Non poteris. **L**audēdū ē ostendit ne forte expulsi peccatis a carne n̄ra infargat spiritalis bestia. i. iactantia. superbia. vana gl̄ia. que difficilins extirpatur q̄ carnalia vicia. **L**oth enī qui i sodomis cōtinuit: in monte fornicatōe pollutus ē. **E**xpulsio vicio statim virtus plantat: ne imundus sp̄s redeat: et domū vacatē inueniat.

Orego. **Q**uibusdā maiora bona dat deus: nec minora: ut spanim eorum beat

unde se reprehēdat. z dū perfecti eē appetunt: nec possunt: mīnime se extollāt ī bis quę habēt: q̄ per se p̄na nō hīc valēt. **H**ic est q̄ fortes z potētes aduersarios extinxit philistēos z chananeos diu seruauit: vt in eis erudiretur israhel habēs p̄tra quos pugnaret. ne de maioribus deuictis sese extolleret. Eadē ergo mens pollet ex virtute. lacessit ex infirmitate. vt dum querit quod hīc non valet qd̄ hēt humiliter seruet. **S**uprema quoq; regio in ciuibus suis ex p̄te dāna pertulit ex parte fortiter stetit vt electi angeli dum alios per superbiam cecidisse conspicerēt: tanto robusti? quanto humiliter starent. **S**ic ī vnaquaq; aīa agitur: vt maxima luera conferant. aliq̄n minima dānāt.

Anathema. **A**pototianatide. i. a sursum ponēdo. vel suspendendo sicut donaria in templis suspendebantur. z ab eis qui dabant alienabantur.

C. VIII.

Quadragesima. **I**deo enī per xl. annos permisit eos affligi: vt cognoscerent quante fragilitatis essent.

Ut affligeret te. **A**ug. **H**ic ap̄tius dicitur: qd̄ alibi genere locutionis obscurum est. **H**oc ē temptat nos dñs deus noster: vt sciat si diligitis eum. i. sciri faciat qd̄ mō aperte dicitur est. vt tēptaret: z nota fierent quę in tuo aīo versabantur. **N**ō enī ait vt cognosceret. **Q**uod si dixisset: intelligēdū erat cognita faceret.

Manna. **C**arnem chisti: q̄ refecti ad veraz p̄missionis terrā veniam. **Q**uadragesima aīnis māna comedim. i. toto tpe nro qd̄. i. i. vicissim vniūbus voluit dñi

concupisces argentum z aurum de quibus facta sunt. neq; assumes ex eis tibi quicquam: ne offēdas propterea. quia abominatio ē domini dei tui. nec iseres quipiam ex ydolo in domum tuam: ne fias anathema sicut illud est.

Quasi spurciam detestaberis. z velut inquinamentuz ac fordes abominationi habebis quia anathema est.

C. VIII.

O **M**ne mandatum quod ego p̄cipio tibi hodie caue diligenter vt facias: vt possitis viuere et multiplicemini. **I**ngressiq; possideatis terraz pro qua iurauit dominus patribus vestris. z recordaberis cuncti itineris per quod adduxit te dominus deus tuus. quadraginta annis per desertum vt affligeret te atq; temptaret: et nota fierent quę ī tuo animo versabantur. vt rum custodires mandata eius an non. **A**fflixit te penuria: z dedit tibi cibum manna: qd̄ ignorabas tu z patres tui: vt ostēderz tibi qd̄ non in solo pane viuūt homo. sed in omni verbo quod egreditur ex ore domini: vestimentum tuum quo operiebaris nequaquam vetustate defecit. et pes tuus non est subtritus. **E**n q̄ dragesimus annus est. vt recogites in corde tuo quia sicut erudit homo filium suum: sic dominus deus tuus erudiuit te: vt custodias mandata domini dei tui: z am-

bules in viis eius. z timeas eum

Dominus enim deus tuus intro ducet te in terram bonam: terraz

riuorum aquarum q̄ z fontium.

In cuius campis z montibus erumpunt flumiozum abissi. terrā

frumenti ordei ac vinearuz: in qua ficus z mala granata z oliueta nascunt. terram olei ac mel-

lis. **T**ibi absq; penuria comedes panem tuum. z rerum omniuz abundantia perfrueris. **L**iuus lapis ferrum sunt. z de montibus eius eris metalla fodiuntur. vt cū

comederis z saturatus fueris: benedicas domino deo tuo pro terra optima quam dedit tibi. **O**bs

ua z caue ne quando obliuiscaris domini dei tui. z negligas mandata eius atq; iudicia z cerimonias quas ego p̄cipio tibi hodie. **N**e

postq; comederis z satiatus fueris: domus pulcras edificaueris z habitaueris in eis: habueris q̄

armenta: z ouium greges: argenti z auri cunctarum q̄ rerum copiam: eleuetur cor tuum. z non reminiscaris domini dei tui. q̄ edu-

xit te de terra egypti de domo seruitutis. z ductor tuus fuit in solitudine magna atq; terribili: ī qua erat serpens flamm adurens z scor-

pio ac dipsas. z nullę omnino aque: qui eduxit riuos de i Petra durissima. z cibauit te manna in solitudine quod nescierūt patres tui. **E**t postq; afflixit ac roborauit ad extremum miserus est tui: ne

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

desideres eam. z dicitur tibi: **N**e

ci corporis sacramento pascimur.

Non in solo pane uiuunt.

Spiritalis abusus comendatur: vñ animes in eternū victorie satiantur. **M**anna de celo datur: carnē chisti significat: q̄ ait. **E**go sum panis vite. hic ē panis q̄ de celo descendit. q̄ verbum caro factum ē: z habitauit ī nobis. **Q**ui manducat hanc carnē habz vitam eternā.

Nō in solo pane viuunt ho. zc. **S**ignificat geminam naturę nostrę substantiā. **D**omo enī ex aīa z corpore p̄stat. qd̄ ex terra est. terreno alit cibo aīa vero viuunt de verbo dei. sp̄m vero hoīs uiuificat sp̄itus dei si tñ homo est in corpore ecclesie. i. chisti z in fide filij dei. **J**ō addit vestimentū eius vetustate nō defecere qz noui hoīs consuetudo ī nouitate vite debet p̄manere. atq; pes nō est subtritus qz gressus opum atq; seruaf illeus. qz nouit dñs vñ iusto: z iter ipisum p̄bit.

Judicia. **Q**ue per moysen post legē datā diuersis t̄pibul p̄lo p̄cepta sunt: q̄ in exodo iustificatio nes appellantur.

Et cerimonias. **C**ircūcisiones. i. sacrificioz. **I**n ambrosio sup̄ epistolā ad romān. **T**riplex (inq̄) lex ē prima ps̄ de sacramēto diuinitatis secūda congruit legi naturali: q̄ peccati in dicit. tertia festozū legis. i. sabbata uenientie. z circūcisio.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

Ac dipsas. **Z**c. **H**ennis alpidis que latine dicitur situla. quęcūq; momorderit siti p̄t. adeo parua vt cū calcatur nō videatur. **Q**ui veniū ante extinguit: q̄ sentiat. nec tristitiā sentit moriturus. **D**istincte **V**arij serpētes hereses sunt inter se qui vñ diuersę: sed omnes mortifere.

^{f attribueno tibi}
 diceres i corde tuo: **fortitudo** mea
 z robur meum ac manus meę hęc
 mihi omnia prestiterunt. **Sed** re-
^{f cui attribuenda omnia.}
 corderis domini dei tui q ipse tibi
^{f pmissione}
 vires prestauerit: vt impleteret pactū
^{f firmiter pmitēdo.}
 suum. super quo iurauit patribus
 tuis. sicut pñs indicat dies. **Si**
 autēz oblitus domini dei tui secu-
 tus fueris deos alienos: colueris
 q illos z adoraueris. **Ecce** nunc p̄
 dico tibi q dñimo disperias. **Si**
 cut gentes quas delebit dominus
 in introitu tuo: ita z vos peribitis
 si inobedientes fueritis voci domi-
 ni dei vestri.

C. IX.
Hodi die **U**di israhel
 tu transgredieris ho-
 die iordanem vt possideas natio-
 nes maximas z fortiores te. **Ciui-**
 tates ingentes z ad cęlum vsq mu-
 ratas. populū magnū atq sub-
 limem. filios enachim quos ipse vi-
 disti z audisti: quibus nullus po-
 test ex aduerso resistere. **Scies** er-
 go hodie q dominus deus tuus
 ipse transibit ante te. ignis deuorans
 atq consumens: qui cōterat
 eos z deleat atq disperdat ante fa-
 ciem tuam velociter: sicut locutus
 est tibi. **Ne** dicas in corde tuo cuz
 deleuerit eos dominus deus tuus
 in conspectu tuo. propter iusticiaz
 meam introduxit me dominus: vt
 terram hanc possiderem. **Cum** pro-
 pter impietates suas iste deletę sunt
 nationes. **Neq** enim propter iusti-
 cias tuas z equitatem cordis tui i

Neq enim pro-
 pter iusticias tu.
 Aug. Iste sunt q nō
 meruerunt p̄ire i deser

gredieris vt possideas terram ea-
 rum: **Sed** quia ille egerunt impie
 introeunte te deletę sunt. z vt com-
 pleret verbum suum dominus qđ
 sub iuramento pollicitus est patri-
 bus tuis abraham ysaac z iacob
Scito ergo q non propter iustici-
 as tuas dominus deus tuus de-
 derit tibi terram hanc optimam in
 possessionem: cum durissime cerui-
 cis sis populus. **Memento** z ne
 obliuiscaris quomodo ad iracun-
 diam prouocaueris dominum de-
 us tuū in solitudine. z ex eo die quo
 egressus es de egipto vsq ad locū
 istum semper aduersum dominum
 contendisti. **Nam** z in oreb prouo-
 casti eum. z iratus delere te voluit
 quando ascendi in montem vt ac-
 ciperem tabulas lapideas. tabu-
 las pacti quod pepigit nobiscum
 deus. **Et** perseueravi in monte. xl.
 diebus ac noctibus. panem non
 comedens. z aquam non bibens.
Dedit q mihi dominus duas ta-
 bulas lapideas scriptas digito di-
 z continentel omnia verba que vo-
 bis locutus est in monte de medio
 ignis quando concio populi con-
 gregata est. **Cumq** transissent. xl.
 dies z totidem noctes: dedit mihi
 dominus duas tabulas lapideas
 tabulas fęderis. **Dixit** q mihi sur-
 ge z descende hinc cito. quia popu-
^{f quasi nō meus quem offendit.}
 lus tuus quem eduxisti de egipto
^{f quasi leues. f chusū qui ē via veritas z vita}
 deseruerunt i velociter i viam quaz
^{f ideo inexcusabiles.}
 demonstrasti eis: fecerunt q sibi
 conflatile. **Rursum** q ait dñs ad
^{f indomite supbie.}
 me: **Terno** q ppl̄s iste dure cūcis

to qz nescierūt dexterā
 aut sinistrā. **I**n dō
 ra ceruice dicitur. **I**n
 lnd ergo in sacramen-
 to dicitū ē. n̄ isto: meri-
 ta p̄medata: ne q̄s enī
 existet subito vimpā-
 biles factos: q merito
 fuissent ante laudati.
 paulo p̄ eis dicit. **D**e-
 mēto z ne. ob. zc. **S**i
 aut quidam tales erāt
 quidā vero fideles et
 boni. etiā sic n̄ datur il-
 lis terra. p. qui nesciūt
 dexterā aut sinistrā vt
 hoc sic intelligam? q̄i
 non offenderint dñm.
Nā z p̄ces eoz q̄ mor-
 tui sunt: nec i terras. p.
 intrauerūt: tales fuisse
 inueniuntur: vt in eis ef-
 sent aliqui boni. **V**n̄
 ap̄s quosdā eoz non
 oēs dicit offendisse. et
 peccā eoz p̄memorat. si
 miles ei p̄ntib? suis. qđ
 adiūctū est oñdit. z in
 oreb exacerbatis dñm
 vbi illi exacerbauerūt
 dñm qui merito suo i
 terrā p̄missionis indu-
 cti nō sunt.

Dedit qz. **Au-**
 gusti. **I**n exodo legit
 q tabulas moysi dñs
 dederit. **M**oyses vero
 eo dictate scripsit: cū
 dñm? facultate scri-
 bēdi dederit. **P**otan-
 dū est q tabule quas
 dñs dedit: in quibus
 hō nō laborauit p̄fra-
 ctę sunt. ille vero que
 humano labore cōpo-
 site sunt: integre p̄mā-
 serunt. **A**ll. **Q**uia lex
 quā dñs iudeis dedit
 illis nolentibus opari
 nō permansit. **E**uāge-
 liū vero qđ gētib? da-
 tum est: ipsis operati-
 bus z spiritualiter exer-
 centibus. durat in secu-
 lum.

^s que precibus remozario.
 sit. dimitte me: vt conteram eum: z

deleam nomen eius de sub celo. et
^t s intellectū legis s populū gētem. ad fidem cō
 uersum.

constituaz te super gentē quę hac
 maior z fortior sit. **L**unq; de mon-

te ardente descenderem: z duas ta-
^t s q: pcepta ope sunt tenēda vel cōplēda.

bulas fēderis i vtraq; tenerem ma-

nu: vidissem q; vos peccasse domi-
^t s vitulum fecerunt: quia egiptios boues colere
 no deo vestro: z fecisse vobis vitu-
 lum viderūt.

lum conflatilem: ac deseruisse velo-
^s per me.

citer viam quaz vobis ostenderat

proieci tabulas de manibus meis

confregi q; eas in conspectu vestro

Et proci di ante dominum sicut pri-

us quadraginta diebus z quadra-

ginta noctibus: panem non come-

dens: z aquam non bibens prop-

ter omnia peccata vestra: quę egi-

stis contra dominum. z euz ad ira-

cundia prouocastis. **T**imui enim i

dignationem z iram illius: qua ad-

uersum vos concitatus delere vos

voluit. z exaudiuit me dominus

etiam in hac vice. **A**dversum aarō

quoq; vehementer iratus voluit

eū contere. z pro illo similiter de-

precatus sum. **P**eccatum autē ve-

strum quod feceratis. id est. vitu-

lum arripiens. igne combussi. z in

frusta comminuens: omnino q; in

puluerem redigens. proieci in tor-

rentem qui de monte descendit.

In incendio quoq; z in temptatio-

ne. z in sepulcris concupiscentię p-

uocastis dominum. z quando mi-

sit vos de cadesbarne dicēs: **A**scen-

dite z possidete terrā quā dedi vo-

bis z contēpsistis imperiū domini

dei vestri: z non credidistis ei: neq;

voce; eius audire voluistis. **S**ed

semper fuistis rebelles a die qua

nosse vos cepi. **E**t iacui coram do-

mino quadraginta diebus z qua-

draginta noctibus. quibus eum

suppliciter deprecabar ne deleret

vos vt fuerat comminatus. **E**t o-

rans dixi. **D**omine deus ne disper-

das populū tuū z hereditate;

tuam quam redemisti in magna-

dine tua: quos eduxisti de egipto

in manu forti. **R**ecordare seruoꝝ

tuozum abraham ysaac z iacob.

Ne aspicias duriciam populū hu-

ius z impietatem atq; peccatum:

ne forte dicant habitatores terre

de qua eduxisti nos. **N**on poterat

dominus introducere eos in terrā

quam pollicitus est eis. z oderat il-

los. **I**dcirco eduxit vt interficeret

eos in solitudine: qui sunt populū

tuus z hereditas tua: quos eduxi-

sti in fortitudine tua magna z i bra-

chio tuo extento.

C. X.

In tempore

illo dixit dominus ad

me. **D**ola tibi duas tabulas lapi-

deas sicut priores fuerunt. z ascen-

de ad me in montem. facies q; ar-

cam ligneam. z scribam in tabulis

verba quę fuerunt in his quas an-

te confregisti. pones q; eas in ar-

ca. **F**eci igitur arcam de lignis se-

thim. **L**unq; dolassem duas tabu-

las lapideas instar priorum: as-

cendi in montem habens eas in

manibus. **S**cripsit q; in tabulis

Scripsitq; Au-
 gusti. In exodo moy-
 ses. x. verba legis i ta-
 bulis scripsisse narrat.
 In deuteronomio ipse
 de. In exodo q; pri-
 ores tabulas digito di-
 scriptas z postea fra-
 ctas: sedas aut in arca
 z in tabernaculo custo-
 ditas. duo. x. significa-
 re dixim. vt in veteri

testamēto lex p̄menda
 ref. tanq̄ op̄ dei: vbi
 homo nihil fecit. q̄ lex
 nō p̄t impleri. q̄ cum
 vere sit opus legis. ca
 ritate fit. nō timore: q̄
 est gratia nomi te. In
 scdis vero tabulis hō
 legitur scripsisse verba
 dei. quia hō p̄t facere
 opus legis per carita
 tem iusticie. quod non
 p̄t p̄ timore penē. Lū
 ergo legitur i deuterō
 nomio. Et scripsit de
 zc. s. in tabulis fm scri
 pturā priorē zc. vtral
 q̄ deus tabulas scrip
 sisse legit: z nō homo.
 In exodo q̄z dicit dñs
 Scribas in tabulis q̄
 erāt i priorib⁹ zc. So
 lus ergo exod⁹ q̄stione
 facit paulo post ei di
 citur. Scribe tibi ver
 ba hęc zc. z p̄ pauca
 adiungit z scribit in ta
 bulis xba. t. Si enim
 sic intelligatur. scribe
 tibi verba hęc. alia. s.
 que non sunt scripta i
 tabulis: s. i libro legis
 certe q̄d seq̄tur. Erat
 ibi moyses i conspectu
 dñi. xl. diebus. z. xl. no
 ctib⁹. pa. n. man. z scri
 psit in tabulis. r. x. ver
 ba. manifestat moysē
 in tabulis scripsisse nō
 deum. nisi violent do
 minum subaudiamus
 non moysen. z sic non
 erit differētia testamē
 torum: cum priorēs et
 scdas tabulas sc̄pserit
 deus. Non homo pri
 orēs: tamē sine dubio
 deus fecit z scripsit. nō
 enī tunc dictum est ad
 moysē. Excide tibi du
 as tabulas: sed ita le
 gitur. Descēdit moy
 ses de monte: z duxit ta
 bulę opus dei erant
 z scriptura. supra quo
 q̄z dictū erat. Dedit
 moysi tabulas lapide
 as scriptas digito dei
 Scdas autē moyses iu
 betur excidere: vt ope
 humano intelligantur
 excise: q̄uis deus scrip
 serit. Iō autē vtrūq̄ di
 citur in secundis tabu

iuxta id quod prius scripserat ver
 ba decem que locutus est domin⁹
 ad vos in monte de medio ignis
 quando populus congregatus est
 z dedit eas mihi. Reuersus qz de
 monte descendi. z posui tabulas i
 arcam quam feceram: que hucusqz
 ibi sunt sicut mihi p̄cepit domi
 nus. Filii autem israhel castra mo
 uerunt ex berotb filiozum iachan i
 mosera: vbi aaron mortuus ac se
 pultus est. pro quo sacerdotio fun
 ctus est filius eius eleazar. Inde
 venerunt in gadgad de quo loco p
 fecti: castrametati sunt in iethatha
 in terra aquarum atqz torrentium
 eo tempore separaui tribuz leui vt
 portaret arcam fēderis domini et
 staret coram eo in ministerio. ac be
 nediceret in nomine illius vsqz in
 p̄sentem diem. Quamobrem nō
 habuit leui partem neqz possessi
 onem cum fratribus suis. quia ip̄e
 dominus possessio eius est: sicut p
 misit ei dominus deus tuus. Ego
 autem steti in monte sicut pri⁹ qua
 draginta diebus ac noctibus. ex
 audiuit qz me dominus etiam hac
 vice. z te perdere noluit. Dixit qz
 mihi. Clade z p̄cede populum vt
 ingrediatur z possideat terraz quā
 iuraui patribus eorum vt traderē
 eis. Et nunc israhel quid dominus
 deus tuus petit a te: nisi vt timeas

lis: quia deus per gratiam suam opus legis facit in homine: et homo per
 fidem gratiaz dei suscipiens (quod pertinet ad nouum testamentum) coo
 perator est adiuantis dei. Ideo in primis soluz dei opus memoratur: qz
 lex spiritalis z sancta est. z mandatum sanctum. vbi nulluz opus hominis
 quia infideles non contemperantur adiutorio dei gratie: sed iusticiam suā
 volunt constituere: z lex eis in damnationem est. quod significat contritio
 tabularum. Ideo autem superius promisit se deus scripturum. z in deu
 teronomio non solum promississe: sed etiaz scripsisse narratur. de enī opat
 in nobis velle. z operari z perficere. z nos cum timore z tremore saluten

dominum deum tuum. z ambules
 in viis eius. z diligas eum. ac ser
 uias domino deo tuo z in toto cor
 de tuo. z in tota anima tua. custo
 dias qz mandata domini z cerimo
 nias eius quas ego hodie p̄cepicio
 vt bene sit tibi. En domini dei tui
 celum est. z celum celi: terra z om
 nia que in ea sunt: z cum patribus
 tuis conglutinatus est dominus:
 z amauit eos. elegit qz semen eorū
 post eos. i. vos de cunctis gentib⁹
 sicut hodie comprobatur. Circum
 cidite igitur p̄puciuꝝ cordis ve
 stri. z ceruicem vestram ne indure
 tis amplius. quia dominus deus
 vester ipse est deus deorum z do
 minus dominantium. deus ma
 gnus z potens z terribilis qui p̄o
 nam non accipit nec munera: facit
 iudiciuz pupillo z viduę. Amat pe
 regrinū z dat ei victum atqz ve
 stituz. Et vos ergo amate peregri
 nos: quia z ipsi fuistis aduenę in
 terra egipti. Dominum deum tuū
 adhibebis: iurabis qz in nomine
 illius. Ipse est laus tua. z de⁹ tu
 us: qui fecit tibi hęc magnalia. z
 terribilia que viderunt oculi tui.
 In septuaginta animabus des
 cenderunt patres tui in egiptuz. z
 ecce nunc multiplicauit te domin⁹

ne videat malū. q̄ nō delinqt in lingua. cor n̄ granatur crapula z ebrieta
 te. q̄ lauat in inocētes man⁹ sual. z ab oī via malaphibz pedes suos. Qui
 castigat corp⁹ suū z seruituti s̄bicit z oī custodia fuit cor suū. Dina qz cir
 cūciōe idigem⁹. ne ex his q̄ram⁹ vanā glaz. ne foris mūdi z int⁹ imūdi si
 m⁹. z s̄late s̄caratis penas sustineam⁹: sic s̄chimitę q̄ p̄iarbaz circūciōne
 imitati sūt: n̄ dei amore: s̄ ob cām luxurie. iō nihil mercedis acq̄suerūt: s̄ die
 tercia itra citatis s̄uz ruinas pierūt. Tales ē in tpe relinectōis euacuatis
 quibus p̄debant x̄tutibus. in eternū moriūtur.
 Descenderunt. Descenditur in egiptū: facilis descensus animi. In

nostram opamur. ip̄e
 autē adiunat bonę vo
 luntatis arbitriū.
 Verba decem
 que. Bui. Lomen
 ter i denario numero
 terminant verba legis
 Denari⁹ ē ex octona
 rio constat z binario.
 Octo siquidē sunt b̄i
 tudines. duo caritatis
 mandata. Ex septena
 rio qz z ternario p̄stat
 qz septez dona sp̄s̄s̄ā
 implēt fidē trinitatis.
 Diuidit etia in senari
 um z q̄ternariū. q̄i ex
 plicās p̄fectōez opum
 z impletōez quattuoz
 euangeliōz.
 In mosera. In
 libro nui i monte hoz
 mortu⁹ scribitur. s̄z for
 sitaz loc⁹ ē binomius.
 Berotb enī filioꝝ ia
 chā loc⁹ ē in deserto: sic
 mosera vbi obiit aarō
 sic in libris locoz legit
 Et ostendit vsqz ho
 die i. x. lapide vbi pe
 tre i montis vertice.
 Tribum leui.
 Nisi p̄ hanc significa
 ret omne regale sacer
 dotiū qd̄ p̄inz ad no
 uū. t. nō auderz hō di
 cere q̄ de ea tribu non
 erat. Pars mea dñs.
 z alibi. Dñs ps̄ here
 ditatis meę.
 Celum celi. zc
 Quidā dicūt tres esse
 celos. aereū. abereū. z
 sidereū. Q̄nulli. vii.
 p̄mū aereū. scdm̄ ethe
 reū. terciū olimpiū. q̄z
 tum igneū. quatum fir
 mamētū. sextū aqueū.
 septimū angeloꝝ.
 Circūcidite zc.
 Spiritale circūciōz
 significat. i. mentis cu
 stodiā z verā abstinē
 tiā. Quasi cū luxuriā
 carnis extireritis: etiā
 mētis sup̄flua refecate
 Circūcidēdi sunt oēs
 sensus. Vñ moyses se
 incircūciū labijs con
 q̄ritur. Et stephan⁹ iu
 dīs. Incircūciū inq̄t
 corde z aurib⁹ zc. Ve
 re q̄ circūciū ē: q̄ obtu
 rat aures ne audiat s̄a
 guinē z claudit oculos
 ne videat malū. q̄ nō delinqt in lingua. cor n̄ granatur crapula z ebrieta
 te. q̄ lauat in inocētes man⁹ sual. z ab oī via malaphibz pedes suos. Qui
 castigat corp⁹ suū z seruituti s̄bicit z oī custodia fuit cor suū. Dina qz cir
 cūciōe idigem⁹. ne ex his q̄ram⁹ vanā glaz. ne foris mūdi z int⁹ imūdi si
 m⁹. z s̄late s̄caratis penas sustineam⁹: sic s̄chimitę q̄ p̄iarbaz circūciōne
 imitati sūt: n̄ dei amore: s̄ ob cām luxurie. iō nihil mercedis acq̄suerūt: s̄ die
 tercia itra citatis s̄uz ruinas pierūt. Tales ē in tpe relinectōis euacuatis
 quibus p̄debant x̄tutibus. in eternū moriūtur.

terusalez ascēditur: qz
arta ē via q̄ dicit ad
vitā. z tendit i ardua
virt?

^{§ Secundū fideles ecclesie.}
deus tuus sicut astra celi.

C. XI.

<sup>§ Omnia mandata legis i dilecti
one dei consumantur.</sup>

Haitaqz do

minum deum tuum: z

obserua p̄cepta eius z cerimoni

as iudicia atqz mādata omni tem

poze. **C**ognoscite hodie que igno

rant filii vestri: qui non viderunt

disciplinam domini dei vestri ma

gnalia eius. z robustā manū exten

tumqz brachiū. signa z opera que

fecit in medio egipti pharaoni re

gi z vniuersę terrę ei<sup>§ que dimerit in
mari rubro.</sup>. **O**mnis qz ex

ercitui egiptiorum z equis ac cur

ribus. quomodo operuerint eos a

que rubri maris: cum vos perfeq̄

rentur. z deleuerit eos dominus

vsqz in p̄sentem diem. **V**obis qz

que fecerit in solitudine: donec ve

niretis ad hunc locum. z dathan

atqz abyron filijs eliab: qui fuit fi

li[§] ruben: quos aperto ore suo ter

ra absorbuit cū domibus z taber

naculis suis z vniuersa substantia

eorum quam habebant in medio

israhel. **O**culi vestri viderunt om

nia opera dei magna que fecit: vt

custodiatis vniuersa mandata illi

us que ego hodie p̄cepto vobis.

z possitis introire z possidere terrā

ad quam ingredimini: multo qz i

ea viuatis tempore quam sub iu

ramento pollicitus est domin[§] pa

tribus vestris z semini eoruz lacte

z melle manantem. **T**erra enim ad

quam ingredieris possidendā non

est sicut terra egipti de qua existi.

vbi iacto semine in ortorum moze

De qua existi zc
Dente vnce moyse. i.
docente lege terrenas
voluptates despiciere

^{§ altitudie vir}
aque ducuntur irrigue. sed montu

osa est z campestris. de celo expec

tans pluuias: quam dominus de

us tuus semper inuisit z i oculi illi[§]

in ea sunt a principio anni vsqz ad

finē eius. **S**i ergo obedieritis mā

datiis meis que hodie p̄cepto vo

bis vt diligatis dominum deū ve

strū: z seruiatis ei in toto corde ve

stro: z in tota anima vestra: **D**abit

pluuiam terrę vestre i temporanea

z serotinam vt colligatis frumen

tum z vinuz. z oleum. fenum qz ex

agris ad pascenda iumenta vt z ip

si comedatis z saturemini. **C**auete

ne forte decipiatur cor vestrum et

recedatis a dño. seruiatis qz dis a

lienīs z adoretis eos. **I**rat[§] qz do

minus claudat celum. z pluuię nō

descendant. nec terra det germen

suum. pereatis qz velociter de ter

ra optima quas dominus daturus

est vobis. **D**onite hec verba mea

in cordibus z in animis vestris. z

suspendite ea pro signo i manibus

z inter oculos vestros collocate.

Docete filios vestros vt illa medi

tentur. **Q**uando sederis in domo

tua: z ambulaueris in via: z accu

bueris atqz surrexeris: scribe ea su

per postes z ianuas domus tue: vt

multiplicentur dies tui. z filiorum

tuorum in terra quas dominus pa

tribus tuis iurauit vt daret eis q̄

diu imminet celum terrę. **S**i enim

custodieritis mādata que ego p̄c̄

pio vobis. z feceritis ea vt diligatis

dominum deum vestrum: z ambu

letis in oibus viis eius adherētes

z terram promissionis
duce ihesu intrare.

In or. mo. a. zc.

Quia carnales cuiqz
p̄sentem felicitatem et

copiā rez t̄p̄alium cer

tant sibi multiplicare.

A principio Ab

imcio. i. bonę volūta

ris vsqz ad p̄fectionem

boni opis cursuz vite

dirigit. **D**e a est qui

opa tur in nobis velle

z perficere p̄ bona vo

luntate.

Temporanea

z. Quia electis suis p̄

ore t̄p̄e legis itellectuz

contulit. **S**erotinam

pluuiam tribuit: qz vt

timo t̄p̄e incarnatōnis

siqz misteriu z patefecit

nobis.

Et serotinam.

Quia nouissima hora ē

cū p̄dicatio ei[§] ad nos

peruenit: q̄ dicit. **E**le

uatio manū mearuz

sacramentum vesp̄tinū.

Scribe ea su.

Aug. Hoc sedz lraz

nemo israhelitarū fecit

se memoratur. nec face

re potuit. nisi p̄ multas

partes dom[§] siqz forte

ea dimiserit. an ypbo

lica p̄mendatio est sic

multa dicuntur

ei. **Disperdet dominus omnes gē-**
tes istas ante faciem vestraz. et pos-
sidebitis eas que maiores et forti-
ores vobis sunt. **Omnis loc⁹ que**
calcauerit pes vester: vester erit. a
⁹ qd est i meridie. ⁹ in septentrione.
deserto et a libano et flumine mag⁹
⁹ qui in oriente. ⁹ terrenū. hi sunt termini terre
no eufrate vsq; ad mare occidenta
⁹ nullionis.
le erunt termini vestri. Nullus sta
⁹ vt noceat vobis.
bit contra vos. Terrorem vestruz
et formidinem dabit dominus de⁹
⁹ terrenitatem.
vester super omnem terram quam
⁹ ne superbiat. ⁹ qui nō mentitur.
calcaturus estis: sicut locus est vo
⁹ vt eligatis quod vultis.
bis. En propono in conspectu ve-
⁹ gratie.
stro hodie benedictionem et male-
⁹ quod est li
dictionem. Benedictionem: si obe-
⁹ bezi arbutii
dieritis mandatis domini dei ve-
stri que ego hodie p̄cipio vobis
Maledictionem: si non audieritis
mandata domini dei vestri: sed re-
cesseritis de via quā ego nunc ostē-
do vobis: et ambulaueritis post de-
os alienos quos ignoratis. **Lun-**
q; introduxerit te et dominus deus
tuus in terram ad quam pergis ha-
bitandam: pones benedictionem
super montem garizim. maledictio
⁹ vorago vel⁹ interpretat.
nem super montem hebal qui sunt
trans iordanem post vias que ver-
git ad solis occubitus: in terra cha-
nanci qui habitat in cāpestrib⁹ cō-
⁹ que est collis p̄puctoz quia ibi a iohue circū
⁹ eius est populus.
tra galgalam: que est iuxta vallem
tendentem et intrantē p̄ocul. Vos
⁹ baptimū.
enim transibitis iordanem vt pos-
⁹ vuentium.
sideatis terrā quā dominus deus
⁹ gratis.
v̄z daturus est vobis: vt habeatis
⁹ ne p̄batis terrā.
et possideatis illam. Videte ergo
vt impleatis ceremonias atq; iu-
dicia que ego hodie ponam in con-

Montem gari-
zim. **Gari zim** interp̄-
tatur diuisio vel adue-
na **hebal** vorago ve-
l⁹ interpretat. **Qui enī a**
vicis se sepant: et se ad-
uenas et peregrinos in
hoc mūdo indicāt: eti-
am eternā merent bñ-
dictōnem. **Qui vero i**
voraginē veteris vite
se p̄cipitant carnalib⁹
delideris seruientes.
eternę maledictōi sub-
iacebunt.

spectu vestro.

C. XII.

Hec sunt pre-
cepta atq; iudicia q̄
facere debetis in terra quam domi-
nus deus patrum tuorum datu-
rus est tibi: vt possideas eam cun-
ctis diebus quibus super humum
gradieris. **Subuertite omnia loca**
⁹ pbana et ydola q̄ coluntur in locis
in quibus coluerunt gentes quas
possessuri estis: deos suos: sup mō-
tes excelsos et colles et subter om-
ne lignum frondosum. Dissipate a
⁹ vt nō remaneat memoria.
ras earum. et confringite statuas.
lucos igne comburite. et ydola cō-
minuite. Disperdite nomina eozū
de locis illis. Non facietis ira do-
mino deo vestro: sed ad locū quez
elegerit dominus deus vester de
cūctis tribubus vestris vt ponat
nomen suum ibi et habitet in eo: ve-
nietis et offeretis in illo loco holo-
causta et victimas v̄zas. decimas
et p̄imitias manuum vestrarum et
vota atq; donaria. p̄mogenita bo-
um et ouium. Et comedetis ibi i cō-
spectu domini dei vestri. ac letabis
mini i cunctis ad que miseritis ma-
num vos et domus vestre. in qui-
bus benedixerit vobis domin⁹ de-
us vester. Nō facietis ibi que nos
hic facimus hodie. singuli quod si
bi rectuz videtur. Neq; enim vsq;
in p̄sens tempus venistis ad re-
quiem et possessionem quam domi-
nus deus daturus est nobis. Trā-
sibitis iordanem et habitabitis in
terra quam dominus deus vester

Decimas et c.
Augendum est q̄no
inbeat decimas oī-
um fructuum et p̄miti-
na oīm peccoz nō man-
ducari nisi in ciuitate
vbi templū erit: cū eas
leuitis dari p̄cepit.

daturus est vobis: vt requiescat
a cunctis hostibus per circuitum
z absq; vllō timore habitetis in lo
co quem elegerit dominus deus
vester: vt sit nomen eius in eo. **I**
luc omnia que p̄cipio conferetis
holocausta z hostias . ac decimas
z primitias manuum vestrarum .
z quicquid p̄cipuum est in mune
ribus que vouistis domino . **I**bi
epulabimini corā domino deo ve
stro . vos z filii ac filie vestre . famu
li z famule vestre . atq; leuites qui
in vestris vrbibus commozātur .
Necq; enim habet aliam partem et
possessionem inter vos . **C**auē ne of
feras holocausta tua in omni loco
quem videris : sed in eo quem ele
gerit dominus in vna tribuum tu
arum offeras hostias . z facies que
cunq; p̄cipio tibi . **S**in autem co
medere volueris : z te esus carnū
delectauerit: occide z comede iux
ta benedictionem domini dei tui
quam dedit tibi in vrbibus tuis .
siue immundum fuerit . hoc est ma
culatum z debile . siue mundum .
hoc est integrum z sine macula: qđ
offerri licet . sicut capream z ceruus
comedes . absq; esu duntaxat san
guinis : quem super terram quasi
aquam effundes . **N**on poteris co
medere i opidis tuis ^{bonā voluntatem.} decimam fru
menti z vini z olei tui . primogeni
ta armentozum z pecozum z omnia
que voueris : z sponte offerre volu
eris : z primitias manuum tuarū
sed coram domino deo tuo come
des ea in loco quem elegerit domi
^{affectu humanitatis z innocētie.}

Cauē ne. Occōne
amputat ydolis sacri
ficandi. **I**bi enī p̄cipi
pit in tēplo z ad altare
vni hostias offerri: vt
vbi integra est religio
ibi cultus cōgrū exhi
beat. **D**istice at in nu
it nullum mun^o accep
tabile cē deo extra ca
tholicam ecclesiā. **D**ic
enī est loc^o que de^o ele
git vt poneret nomen
suū ibi z habitet i eo .

Absq; esu zē .
Homicidū prohibet
Sanguis p̄ aīa poni
tur: qz sedes aīe . i . hūa
ne vite i sanguine est .
In opidis tuis
Id est meritis tuis nō
assignab q̄ diuina lar
gitate p̄ceperis . nō vi
ribus tuis : sed deo e
munere hęc habueris .

^{generale ē hoc p̄ceptū vt oēs p̄ferent .}
nus deus tuus tu z filius tuus ac
filia seruus ac famula atq; leuites
qui manet in vrbibus tuis . z ^{super} lega
<sup>no gaudio . gaudete in dño semper . itez dico gau
dere . Qui gloriatur in domino gloriatur .</sup>
beris z reficeris corā domino deo
tuo in cunctis ad que extenderis
manum tuam . **C**auē ne dereliquas
leuitem in omni tempore quo ver
saris in terra . quando dilatauerit
dominus deus tuus terminos tu
os: sicut locut^o est tibi : z volueris
vesci carnibus quas desiderat ani
ma tua: locus autem quem elegerit
dominus deus tu^o vt sit nomen
eius ibi si procul fuerit: occides de
armentis z pecozibus que habue
ris sicut p̄cepit tibi z comedes in
opidis tuis vt tibi placz . **S**icut co
meditur caprea z ceruus . ita vesce
ris eis . z mundus z immundus in
commune vescentur . **N**oc solū ca
uē ne sanguinem comedas . **S**an
guis enim eozum p̄o anima est: z
idcirco non debes animam come
dere cum carnibus . sed ^{terrenitati deputans.} super terrā
funde quasi aquas: vt bene sit tibi
z filiis tuis post te cum feceris qđ
placeat in cōspectu domini dei tui
Que autez sanctificaueris z voue
ris domino: tolles z venies ad lo
cum quem elegerit dominus . z of
feres oblationes tuas carnem z sā
guinez super altare domini dei tui
Sanguinem hostiarum fundes in
altari: carnibus autem ipse vesce
ris . **O**bserua z audi ōnia que ego
p̄cipio tibi: vt bene sit tibi z filiis
tuis post te in sempiternum: cuz fe
ceris quod bonum est z placitum
in p̄spectu domini dei tui . **Q**uādo

Cauē ne. **C**ōcet
is qui cathēizat ver
bo ei qui se cathēizat
in . o . o . bo . **Q**ui enim
euangeliū annūciat:
de euāgelio debent vi
uere .

Noc solū caue
Ad litteraz . **A**pl^o hoc
p̄cepit . **S**ed i san
guine . phibetur homi
cidū z odiū fratrum .
Qui ei odit frēm suū
homicida est .
Sanguis enim
eorum . **M**ā aliqđ
vitate est i sanguine . z
per ipm maxime i hac
carne vinitur q̄ p̄ oēs
renas diffunditur: ip
sum aīaz vocat . i . cor
poris vitā: q̄ morte fi
nitur . **D**istice at in ui
tur: vt carnales hoīes
a p̄stina p̄uersatione
discedētes . in vnitae
fidei z bonoz operum
fociantes . eo p̄ errores
in vsum nostrū non cō
uertant^o sed effūdant^o
i . per p̄fessionē . platez
terrene fragilitati de
putem^o : z q̄ i indignos
viris spūalib^o abijcia
mus .

disperdiderit dominus deus tuus ante faciem tuam gentes ad quas ingredieris possidendas: et possideris eas: atq; habitaueris in terra earum: caue ne imiteris eas postq; te fuerint introeunte subuersę et requiras cerimonias earum dicēs **Sicut** coluerunt gentes iste deos suos: ita et ego colam. **Non** facies similiter domino deo tuo. **Omnes** enim abominationes quas auersatur dominus: fecerunt dijs suis offerentes filios et filias: et comburentes igni. **Ad** p̄ceptio tibi hoc tantum facito domino: nec addas quicq; nec minuas.

C. XIII.

Si surrexerit **zc.** Vult intelligi ea q̄ a diuinis nō s̄m de um dicitur: etiā si enenerint non eē sic accipienda vt fiant q̄ ab eis p̄dicuntur: nec p̄ter p̄tatem suā oñdit esse que ita contigunt. **Sz** que permittat sup̄oit ad cognoscēdū. i. quā tū diligant deum: sed ipsi: non illi qui omnia nouit.

Ut palam fiat **Lxx.** Scire an diligatis. Sed latini interpretes ita: vt sciat an diligatis: sed eadē s̄m̄ia est qd̄ enim dicitū est tēp̄tat vos scire: hoc ē. tēp̄tando vos facit scire.

C. XIII.
Si surrexerit in medio tui propheta aut qui somnium se vidisse dicat: et p̄dixerit signum atq; portentum et euenerit quod locutus est: et dixerit tibi: eamus et sequamur deos alienos: quos ignoras: et seruiamus eis: non audies verba prophete illius aut somniatoris: quia temptat vos dominus deus vester vt palam fiat vtum diligatis eum an non i toto corde vestro: et in tota anima vestra. **Domini** deum vestrum sequimini: et ipsum timete: et mandata illius custodite: et audite vocē eius: ipsi seruietis: et ipsi adheribitis. **Propheta** autē ille aut fictor somniorum interficietur: quia locutus est vt vos auerteret a domino deo vestro qui eduxit vos de terra egypti et redemit de domo serui

tutis: vt errare te faceret de via qm̄ tibi p̄cepit dominus deus tuus et auferes malum de medio tui. **Si** ^{sicut} **S** ius tuus scandalizat te. erue eū: et proice abs: e. **Melius** est tibi **zc.** tibi voluerit persuadere frater tuus: filius matris tue aut filius tuus vt filia tua: sine vxore que est in sinu tuo aut amicus quem diligis vt animam tuam clam dicens: **Eamus** et seruiamus dis alienis quos ignoras tu et patres tui cunctarū in circūitu gentiū que iuxta vel p̄cul sunt ab initio vsq; ad finem terre: non acquiescas ei nec audias: neq; parcat ei oculus tuus vt miseraris: et occultes eum: sed statim interficies. **Sit** primū manus tua super eum: et post te omnis populus ^{s dura oburgatōe et fori s̄m̄ia} mittat manus: lapidibus obrutus necabitur: quia voluit te abstrahere a domino deo tuo qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis vt omnis israhel audiens timeat: et nequaquā ultra faciat quippiā huius rei simile. **Si** audieris in vna vrbium tuarū quas dominus deus tuus dabit tibi ad habitandū dicentes aliquos. **Egressi** sunt filii belial de medio tui: et auerterūt habitatores vrbis tue: atq; dixerūt. **Eamus** et seruiamus dis alienis: quos ignoratis: quere sollicitē: et diligētē rei veritate perspecta: si iueneris certum esse quod dicitur: et abominationem hanc opere perpetrata: statim percutes habitatores vrbis illius in ore gladii: et delebis eam: omnia q̄ que in illa sūt vsq; ad pecora. **Quicquid** etiā

C. XIII.
Nō nos icide tis. ^{Uqz} hodie mul te gentes incidit se in funerib' mortuoz.
Non vos p'istemi ni sicut ceteri q' spem nō habent. ^{Hec} at fa cere eoz est q' desperat de resurrectione.
Nec facietis cal uicium zc. ^{Capilli} capitis vestri nume rati sunt. id ē. cogitatio nes quas nō optet ab honestate capitis au ferre: z dyabolo offer re. sicut q'dā corpales capillos dyabolo offe runt.
Ne comedatis que zc. ^{Non} aialia i munda sunt: sed que si gnificando expmunt mores. s. hōim z actus z volūtates.
Camelopardu lum. ^{Qui} albis ma culis respersus. capite camelo siml' collo eq no pedibus bubali ce tera pardo. i. et biopia nasatur.
Omne animal illol recipit ecclesia z mēbris incorporat: qui vngulam fundit: q' dis cretionem boni z mali hie sciūt: z q' ruminant. i. meditant in lege die ac nocte.
Quod i duas ^{Qui} s. duo testamēta suscipiēs firmo gradu iusticie z innocētie se se constituit.
Camelum. ^{Ju} den: q' liquat culicem. z glutit camelū. q' litte rā ruminat: sed nō hēt fillam vngulā. qz a spi ritu literā nō diuidit bi sunt scribz z phari sei.
Lepores cyro. ^{Per} cyrogrillū z lepo rem multitudinē signi ficat indeoz. ^{Utrūqz} ei aīal debile z ifirmū.
Quia ruminat ^{Ruminant} indei ver ba legis: sed vngulam nō diuidūt. qz in piez z filium nō credūt. nec duo testamēta recipi unt. quidā at heretici vngulā fundūt: sed do ctinā veritatis in ore non ruminant.
Nec comedetis ^{p' h} gētilē itelligūt q' i aqz baptismi renascūt
Que hēt pennulas zc. ^{Meditantes} legē vite sublimis. ^{Quia} ignorantia diuine legis diu in gētib' fuerat: pennulas squamas adiun git. ^{Sicut} enim pisces squamati sunt z pinnati: sic quibus est ignoran

^{s studii.} suppellectilis fuerit: congregabis in medio platearum eius. z cū ipsa ^{z dyaboli: que ē} babilon magna: cū qua foznica ti sunt oēs reges terre. ^{z s igne} perpetuo. ^z i ciuitate succēdes: ita vt vniuersa consumas domino deo tuo. z sit tu mulus sempiternus. ^{Non} edificabitur amplius: z non adhēbit de illo anathemate quicquam in manu tua: vt auertatur dominus ab ira furozis sui z misereat tui. ^{Mul} tiplicet qz te sicut iurauit patribus tuis: quando audieris vocem do mini dei tui: custodiens omnia pze cepta eius que ego pzecepicio tibi ho die: vt facias quod placitum est in conspectu domini dei tui.

C. XIII.

Alij estote do mini dei vestri. ^{Nō} vos incidetis. nec facietis ^{caluicium} super mortuo: quoniam populus es factus domino deo tuo: z te ele git vt sis ei in populum peculiare z de cunctis gentibus que sunt sup terram. ^{Ne} comedatis que immū da sunt. ^{Doc} est animal quod co medere debetis. ^{Bonem} z ouem. ^z capram ceruum capreas z bubalū. ^{tragelaphum} pigargum ozigem ca melopardulum ^{Omne} animal qd in duas partes findit vngulam et ruminat comedetis. ^{De} his autēz que rumina nt z vngulam non fin dunt hęc comedere non debetis. ^{camelum} lepōzem ^{cyrogrillum.}

quia ruminant z non diuidunt vn gulā immunda erūt vobis. ^{Sus} quoqz quoniam diuidit vngulam z non ruminat: immunda erit ^{Lar} nibus eozum non vescemini. z ca dauera non tangetis. ^{Nec} comedetis ex omnibus que morantur in aquis. que habent pennulas et squamas z medite. que absqz pen nulis z squamis sunt: non comedetis: quia immunda sunt. ^{Omnes} aues mundas comedite. immun das ne comedatis. ^{taquilam} scilicet z grīphem. z alietū. ^{iron.} z vul turem ac miluum iuxta genus iu um. ^{Et} oñe i coruini generis z stru tionem ac noctuam z laruz atqz ac cipitrem iuxta genus suum. ^{hero} go: rapit aquilam. ^{diu} m ac cignum. z ibin. ac mergu lum porphirionem. z nicticoracez onocrotalum z caladrium. ^{ingula} in genere suo. ^{vpupaz} quoqz z ve spertilionem z omne quod reptat z pennulas habet immunduz erit z non comedetur. ^{Omne} quod munduz est comedite. ^{Quicquid} mozticinū ē ne vescamini ex eo. ^{pe} regrino qui intra portas tuas est da vt comedat. aut vende ei. quia tu populus sanctus domini dei tui es. ^{Nō} coques ^{hedum} in lacte matris suę. ^{Decimam} partem sepa rabis de cunctis fructibus tuis q nascuntur in terra per annos sin gulos. z comedes in conspectu do mini dei tui in loco quem elegerit

In lacte. ^{Mediocris} disciplinis: s; anteriorib' vt restaurēt amara que perdidit dulcia.
Decimā partē. ^{Quasi} bona que facis scdm diuine legis pzecepta

tia temporalis. cito additur cognitio vite sublimis celestis.
Et grīphē. ^{Que} est qdrupes. capite z a lis aquile similis. reliqz corpore leoni. z abun dat in yperboreis mō tibus. equis maxime i fenā z hōibus.
Strutionem. ^{Qui} a terra nō leuat sed scārib' negocijs i plicatur.
Noctuam. ^{Que} in nocte acute videt: z non in die. ^{Sicut} qui scā legis glantur: z lu cē enā gelij nō capiūt.
Larum. ^{Qui} vt auis volat. vt aquati le natat. qui. s. circūcisi ones venerat z baptis ma. ^{Talibus} paul' ait si circūcidimini xps vobis nō prodest.
Accipitrē. ^{Qui} mālueti videt: s; po tētib' z auaris sociant
Cignū et ibin ^{De} longi colli esse: et abū de profundis tere trahere dicitur. ^{Ros} aut debemus querere panem q' de celo descē dit. nec cē solliciti quid manducemus.
Nicticoracem ^{Que} nocte reptat z ope ratur. significās eos q' noctis operib' dedicā tur: q' sunt fornicatio. immūdicia. ydolorum cultus z similia.
Upupam. ^{Que} luctu amat. ^{Sed} at tri sticia mortem opatur. ^{Ros} xpo debem' i do mino gaudere i oibus grās agere.
Vespertilionēz ^{Que} circa terrā volat z pēnis ambulat. ^{Ro} stra at conuersatio i ce lis debet eē.
Quicquid aut ^{Distice} pzecepit eccle siastico viro: vt se i scā tate seruet: z oēm pēā immūdiciam deuict: ^{pegrinū.} i. gētilē i suis fordis remanere per mitrat.
De regrino qui ^{Quasi} paganus z he reticus imūda relinque ^{Hinc} dgm oēs in euā gelio pmittūt ire i gre gē porcōz. z di. ^{Sine} moztuos sepelire moztuos suos zc.
In lacte. ^{Mediocris} disciplinis: s; anteriorib' vt restaurēt amara que perdidit dulcia.
Decimā partē. ^{Quasi} bona que facis scdm diuine legis pzecepta

facias. et domino sepa- res: ut ad eius laudes omnia facias.

Primogenita Id est boni operis ini- tia: que decimada sūt i. dño consecrada.

Portare. Qua si qui lōge sunt a per- fectōe sanctoꝝ: nec pos- sunt ascendere culmen virtutum: nec cōtēpla- tioni vacare: qđ pñt a- gāt humiliter et deuo- te. et faciāt sibi amicos de māmona iniquita- tis. et thesauros i celis vt recipiantur in etna tabernacula: vbi epu- landū et letandū cum amicis. i. sanctis et ele- ctis dei.

Et emes eadē zc. Spūalit precipit vt semper bonis operi- bus insistamus: qm̄ post hanc vitā ad do- mum nostram. i. ad ce- lestē patriā reitāmur.

Aliam. Extra illā .i. quā manducas euz tuū et leuitis i loco que elegit dominus.

Veniet q̄ leui- tes. Manifeste osten- dit hanc decimā non eē ei qui offert cōcan- dam: sed tñ illis q̄bus precipit erogari: i qui- bus precipue leuitē po- suit.

C. xv. **Septimo año** zc. In hoc capitulo pi- etas et dilectō p̄mēdat vt primis misereamur et premiū a dño expec- tem. Ape ei suo mete- mus nō deficientes: si dñi rps habem⁹ ope-

vt in eo nomen illius inuocetur. f. corpus christi vel predicatōis. f. Sagut nis xpi vel hilaritatis mentis. f. Operum mīse ricordie vel carismatis

Decimā frumenti tui vini et olei f. qui aliene religionis est **et primogenita de armētis et ouib⁹**

tuis: vt discas timere dominuz de- um tuum in omni tempore. **Cū autē**

longior fuerit via et locus quez ele- gerit dominus deus tuus: tibi q̄

benedixerit. nec potueris ad eum hęc cuncta portare: vendes om- nia et in precium rediges. portabis

q̄ manu tua. et proficisceris ad lo- cum quem elegerit dominus deus

tuus. et emes eadem pecunia quic- quid tibi placuerit siue ex armētis

siue ex ouibus. vinum quoq̄ et si- ceram et omne quod desiderat ani- ma tua. et comedes coram domino

deo tuo. et epulaberis tu et domus tua. et leuita qui intra portas tuas est. **Caue ne derelinquas euz: quia**

non habet aliam partem in posses- sione tua. **Anno tercio separabis a-**

liam decimaz ex omnibus que nas- cuntur tibi eo tempore. et repones

intra ianuas tuas. veniet q̄ leui- tes qui aliam non habet partē nec

possessionem tecum: et peregrinus ac pupillus et vidua qui intra por- tas tuas sunt: et comedent et satura- buntur: vt benedicat tibi dominus

deus tuus in cunctis operib⁹ ma- nuum tuarum que feceris.

C. xv. **Septimo año** facies remissionez que

hoc ordine celebrabitur. **Cui debe- tur aliquid: ab amico vel proximo**

f. pater noster qui es in celis vnus est christus ac fratre suo repetere non poterit:

quia annus remissionis est domi- ni. **A peregrino et aduena exiges: ci-**

uem et propinquuz repetendi non habes potestatem. **Et omnino in-**

digens et mendicus non erit inter vos: vt benedicat tibi dominus de-

us tuus in terra quam traditurus est tibi in possessionez. si tamen au-

dieris vocem domini dei tui: et cu- stodieris vniuersa que iussit et que

ego hodie precipio tibi: benedicet tibi vt pollicitus est. **fenorabis gē-**

tibus multis. et ipse a nullo accipi- es mutuum. **Dominaberis natio-**

nibus plurimis: et tui nemo domi- nabitur. Si vnus de fratribus tu-

is qui morantur intra portas ciui- tatis tuę in terra quam dominus

deus tuus daturus est tibi ad pau- pertatem venerit: non obdurabis

cor tuum nec contrahes manum: sed aperies eam pauperi. et dabis

mutuum quo eum indigere perspe- xeris. **Caue ne forte subrepat tibi i-**

pia cogitatio et dicas in corde tuo. **Appropinquat septimus annus**

remissionis et auertas oculos tuos a paupere fratre tuo nolens ei qđ

postulat mutuum commodare: ne clamet contra te ad dominum. et fi- at tibi in peccatum: sed dabis ei.

Nec ages quippiam callide in ei⁹ necessitatibus subleuandis: vt be- nedicat tibi dominus deus tuus

in omni tempore. et in cunctis ad q̄ manus miseris. **Non deerunt pau-**

peres in terra habitationis tuę:

mur bonū ad oēs: ma- xime at ad domesticos fidi. vñ **Dimittite et di-** mitte: vt vobis date et dabitur vobis.

Septimo. Quia i septiformi spū remissio est. Oēs pene legis so- lenitates in septenario numero sunt. **Sabbatū** ei in die septima est. **Et pentecostes** finitis septē hebdomadibus.

Septim⁹ q̄z ann⁹ cele- bratur. **Et iubile⁹** sep- ties. vij. annis succedit.

A peregrino et **Licet oēs p̄mi nostri** sint: maxie tñ illis mīa ipendēda est: q̄ xpi sūt nobiscuz mēbra. **Qui** enī hēt substātiāz mū di: et fratri indigēti nō ipendit: qm̄ in eo ma- net caritas dei?

fenorabis gē- mul. Quia dicitur e- ris omnibus gētib⁹. **Ecclesia** quoq̄ abun- dat spūalib⁹ diuitijs ipsa docet nec hēt ne- cesse doceri.

Caue ne forte. Aug. lxx. Attēde tibi ipsi ne fiat x̄bū occul- tū in corde tuo iniqua- dicēs. **Appropinquat** ānus septim⁹ ānus re- missiōis. et malignetur oculus tu⁹ i frem tuū egenū. **Magnifice** oc- cultū verbū hoc dixit: qm̄ nemo audeat b̄ di- cere qđ potuerit cogi- tare. **Id nō eē** mutuū dā dñi indigēti: qm̄ ap- propinquat ānus remis- sionis: cū de⁹ ppter mi- sericordiaz vtrūq̄ h̄ce- perit. .i. p̄modari cū qđ q̄ indiget. et remitti an- no remissiois. **Quo mi-** sericorditer remissur⁹ ē vt remittēdum ē: si cru- delis cogitat illo tpe dā dñi non eē quo dā dum est?

Cū tibi ven. zc. Si hebreus puer in seruitute deuenit: precipitur vt seruiat. vi. annis. vij. liberetur. Si noluerit propter uxorem z filios: perforabitur auricula eius z erit seruus in seculum. Hoc de presenti seculo non dicitur: sed de futuro. qz in sex etatibus huius seculi seruientes. septimo die. i. eterno sabbato liberamur: si tamē liberi eē voluerim? dū in seculo peccato seruim? Si aut noluerim? perforabitur nobis auricula in testimo nū i obedientie. z cū uxore z filijs nris. qd sūtimus libertati. i. cū carne z opib? ei? .i. peccatis i eternū seruiemus.

Cū tibi v. zc. De hebreus transitor qui ad eterna. i. patriā tendit z de vicijs ad virtutes de terrenis ad celestia transit: si talis se tibi vendiderit. i. magister tuo se addixerit: docebis euz vt in pnti vita studeat opari vt ad reqem puenire possit. Hoc est. sex annis seruiet tibi. Septimo dimittes euz liberuz nec vacuū abire patieris. qz eterna pnia z verā libertatē pmittēs ei in alia vita. Si aut dixerit. nolo egredi: eo q diligat te z domū tuā. i. si bona q fecit. nō p eterna mercede: sed p humana laude. qz diligēs pntē vitā fecerit perforabis aurez eius subula. i. mentē ei? terrore iudicij ppinges i ianua dom? qz iudicium erit in h? vite egresu z alteri? ingressu. et seruiet tibi vsqz in eternum. i. docebis eum si seculuz plus amauerit qz deū eternis supplicijs mācipandū

Gregori? Cuz actiua vita z cōtemplatiua sit nob ex dei grā vna est i necessitate. aliter in voluntate. Re mo enim deum cognoscens regnum ingredi tur sine actiua vita: sine pteplatiua vero ml ti. vii. Si emeris fūū hebreū zc. Hebre? .i. transiens emittur: quando vnusquisqz q a seculo mente transit. seruitio dei subicitur. Sex annis seruire precipitur: vt. i. vij. gratis liberetur. In senario actiue vite perfectio. In septenario cōtemplatiua exprimitur. Sex annis seruit. vij. liber egreditur: qz per actiuam pfecte trāfactā. ad cōtemplatiue vite libertatem transit. Gratis: qz cū benefecerim? serui inutiles sumus. Sicut q actiua est ex munere: ita z cōtemplatiua. Cum qli veste intrauerit: cū tali exeat: qz necesse ē vt in incepto quisqz perseueret. Bñ enī ad pteplatiuam vitā trāsit. q in actiua intēdis sue veste nō mutauit. Quidā vō pri usqz seruitio dei sociantur: bñ operari diligūt. alij postqz ad ei? puenierint seruitiū. Qui q bonam opatōnem prius habuerit: cū vxore emptus ē. Is pōt ad cōtemplatiuā vitā trāsire: z tamen actiua nō deserere. vii. vxor egrediatur simul. Ad pteplatiuam ei trāsfiens. affectōez boni operis qua alijs profit nō reliquit. Mulier z filij eius erūt dñi sui. seruo empto. dat dñs vxorem: cū predicator ei? quē dño mācipauit. bonē actōi cōiungit. Predicatores ei? dñi vocātur. vii. Sais qm dñs tuus tollatur a te: Vxor filios z filias parit: cū bona actio fruct? fortes vl teneros gignit. Hec mulier cū filijs dño remanet seruus exit cū veste: qz bona actio z eius fructus p̄dicatori imputantur. Ipse cum desiderij intentōne ad cōtemplatiōez per grāz liber

idcirco ego precipio tibi vt aperias manum fratri tuo egeno z pauperi qui tecum versantur in terra. Cum tibi venditus fuerit frater tuus hebreus aut hebreus. z sex annis seruiet tibi: in septimo anno dimittes eum liberum. Et quem libertate donaueris: nequaquam vacuū abire patieris: sed dabis viaticuz de gregibus z de area z torculari tuo: quibus dñs deus tuus benedixerit tibi. Memento qz ipse seruiet tibi in terra egypti. z liberauerit te dominus deus tuus. z idcirco ego nunc precipio tibi. Si autem dixerit: nolo egredi. eo q diligat te z domuz tuam z bene sibi apud te esse sentiat: assumes subulam. z perforabis aurem eius in ianua domus tue. z seruiet tibi vsqz in eternū. Ancille quoqz similiter facies. Non auertes ab eis oculos tuos

egreditur. Si dixerit seruus: diligo dñm meū zc. Seruus dñm diligit: qm p̄dicatoris verba sollicita mente custodit. Uxorem amat z liberos. vitā. i. actiua z fruct? eius. Dominus offert eum dis: z applicat ad ostium z postes z perforabit aurem subula: vt sit seruus in seculū. qz p̄dicator antiquorum patrum dicitis imbut ad ostium z postes tabernaculi: vt de ingressu eter ni tabernaculi audiat: z iudicij terrorem agnoscat: ne de bonis operibus gloriam qrat ab hominibus. Auris subula perforatur: dum mens illius timo

ris dei subtilitate percitur: vt vbi acumi ne transfixa. ingressuz regni sp attēdat quasi ad ostiū z postē tabernaculi perforata. Seruus erit in seculū: vt liber sit p seculū. Nūc g non solā actiua i seruitute ē: s; etiā pteplatiua libertatē mētis nō optinet: qz i enignate intimā quietē videt.

De hoc serui christiani a dñis flagitaret apls iuz seruos dñis eē subditos ne doctrina dei blasphemet. Distice ei dicitū intelligit vbi subula reculantia libertatē aurē perfodi p̄cipitur.

De primogenitis. Vndit dicitur apud grecos inter primogenita z protopria. ondit etiā qz vbi apd latinos xps primogenitus dicitur: apud grecos p totosfos dicitur.

Aug. De primogenitis. Primogenita dicitur q pmo vultū aperit z pmo ptu exēit. Brece at prototosa q ad p mū semine pti pūēt. qz protoparta non p togena. i. primogenita. Vñ xps non dicitur pte monotosos: sed monogenes. i. vnigenitus. i. vnicus. Qd at latie dicitur a mortuis primogenit? grece. ptotosos: nō p togenes dicitur: tanqz pat qlem sibi genuerit: et creatura peperit. Raz q dicitur primogenitus ois creature. i. prototosos: fm nouā creaturā pōt itelligi. de q dicitur. Si qua g no na in xpo creatura ex qua ille p̄mittiū est. qz p̄m? ita surrexit. vt iā nō moriatur: qd noue creature q in illo ē futurū in fine promittitur. Mouz tñ qd in prouerbijs dicitur. P̄mogenite tibi dico fili. Si ei p̄ ad filiū loquitur: cū dē dicit p̄mogenitū: quē vnigenitū. Quia z nos filij dei sum? ille at vnigenitus: qz solus est de substantia patris equalis z coeternus.

Sanctificabis do. d. t. Non tibi: sed omniū largitori. qz oē datū optimū delursum ē. Qd aut leue in nra cogitatōe. vel maculosuz in nra cō uersatōe. vel claudū in ope progressiōe. vel cecū ignorātia mētis. aut aliq pte deforme vel debile: nō dēmus deo imolare. i. i. putare: sed nobis.

Nō operaberis. Greg. In primogenito bonis arare ē bonē p̄uerfa tois primordia in exercicio actōis publicare. Primogenita ouium tondere ē ab occulto rōis regnic i choātia bona nudare. Si qd ē bonū robustū qz i cipim? exercere. nō dēmo cōndere. Siplez qz z inocuū nō dēt nudari suo velamē. Ad sola sacrificia dina ista pficiāt: vt ad honore intimi iudicis in ara cordis imolent: ne p̄mordia adhuc carnali vite p̄mixta: cin? inotescāt z cū laudantur bona: decept? aimus nō dephendat q in eis sunt mala.

Si autem habuerit zc. Sūt qdā opera que licet min? placeant

in contemplatōe. i. si liberos a seruitute actiue vite. s; vt recipiant mercedem eternam. quando dimiseris eos i liberos: quoniam iuxta mercedem mercenarij per sex annos seruiuit tibi: vt benedicat tibi dominus deus tuus in cunctis operibus que agis. De primogenitis tuis que nascuntur i armentis z ouibus tuis: quicquid serus masculini est i sacrificabil? dño deo tuo. Non operaberis in primogenitis tuis: neque tondere eas: neque comedes ea: per annos singulos in loco que elegerit dominus tu z domus tua. Sin autem habuerit maculam vel claudū fuerit vel cecum: aut in aliqua parte deforme vel debile: non immolabitur domino deo tuo: sed intra portas vrbis tue comedes illud. Tam mundus qz immundus similiter vescentur eis quasi caprea et

in contemplatōe. i. si liberos a seruitute actiue vite. s; vt recipiant mercedem eternam. quando dimiseris eos i liberos: quoniam iuxta mercedem mercenarij per sex annos seruiuit tibi: vt benedicat tibi dominus deus tuus in cunctis operibus que agis. De primogenitis tuis que nascuntur i armentis z ouibus tuis: quicquid serus masculini est i sacrificabil? dño deo tuo. Non operaberis in primogenitis tuis: neque tondere eas: neque comedes ea: per annos singulos in loco que elegerit dominus tu z domus tua. Sin autem habuerit maculam vel claudū fuerit vel cecum: aut in aliqua parte deforme vel debile: non immolabitur domino deo tuo: sed intra portas vrbis tue comedes illud. Tam mundus qz immundus similiter vescentur eis quasi caprea et

in contemplatōe. i. si liberos a seruitute actiue vite. s; vt recipiant mercedem eternam. quando dimiseris eos i liberos: quoniam iuxta mercedem mercenarij per sex annos seruiuit tibi: vt benedicat tibi dominus deus tuus in cunctis operibus que agis. De primogenitis tuis que nascuntur i armentis z ouibus tuis: quicquid serus masculini est i sacrificabil? dño deo tuo. Non operaberis in primogenitis tuis: neque tondere eas: neque comedes ea: per annos singulos in loco que elegerit dominus tu z domus tua. Sin autem habuerit maculam vel claudū fuerit vel cecum: aut in aliqua parte deforme vel debile: non immolabitur domino deo tuo: sed intra portas vrbis tue comedes illud. Tam mundus qz immundus similiter vescentur eis quasi caprea et

in contemplatōe. i. si liberos a seruitute actiue vite. s; vt recipiant mercedem eternam. quando dimiseris eos i liberos: quoniam iuxta mercedem mercenarij per sex annos seruiuit tibi: vt benedicat tibi dominus deus tuus in cunctis operibus que agis. De primogenitis tuis que nascuntur i armentis z ouibus tuis: quicquid serus masculini est i sacrificabil? dño deo tuo. Non operaberis in primogenitis tuis: neque tondere eas: neque comedes ea: per annos singulos in loco que elegerit dominus tu z domus tua. Sin autem habuerit maculam vel claudū fuerit vel cecum: aut in aliqua parte deforme vel debile: non immolabitur domino deo tuo: sed intra portas vrbis tue comedes illud. Tam mundus qz immundus similiter vescentur eis quasi caprea et

margin notes on the right edge of the page, including references to other parts of the text and commentary.

deo: profunt tñ pro dno
z si deo offerri nō pnt
comedi pnt. Cū ei deo
minus placeat pro fu
scata itē dōe (quā de i
tuerur) proximis tñ ex
emplo opitulat. Quā
si caprea z ceruo. Ca
prea saltatim incedit.
seruus inimicus ē ser
penti z aspera z spino
sa trāsiliens montana
transcendit. z iō in bo
nam ptem accipiuntur.

Obserua men
sem. Quia in eo ma
nipuli spicatum. i. pi
mitig per sacerdotē of
ferebantur dno.

Menses primus. s.
hebreorū qui apd eos
nisan. apd grecos qz
xantiquos. apud lati
nos aprilis dē: in quo
agnus paschalis occi
debatur.

Edurit te z. Wi
stice. Nos qz de egip
to h' mudi liberati no
uñ homines induti in
nouitate vite ambule
mus primitias bonoz
opez cōsecrātes z pha
se. i. transitū bonū cele
brantes: vt relicta egi
pto ad terrā promissio
nis veniam.

Et de bobus z
Bones addit: cum de
one tñ pcepit: quaz
iussit accipi ex ouibus
z hedis vel capris ppe
christū. q' scdm carnez
ex iustis fuit z peccato
ribus: nō ē ait ex ouī
bus vel capris: sed ex
ouibus z capris: licz p
prie nō intelligat ouis
ex capris: ne iudgi dice
rent subaudiendum ēē
caprum. quare g addi
ti sunt bones: an prop
ter alia sacrificia q' diebz
azimoz sūt imolāda?

Dane fermēta
tum. Corruptā doct
nam. vel veterē cōuer
sationē. vii. Epulemur
in azimis: nō in fermē
to veteri zc.

Septez dieb'
zc. Loto tpe pntis vi
te. Sicut illi. vij. diebz
azima comedebāt: sic nos pure z simpliciter. vij. diebus h' vite cōuersemur
quibus quotidie agnus occiditur. z pascha celebratur: si inouati nihil ex ve
teri corruptione retinemus. Quid ē aliud fermētū qz naturę corruptō?
Fermētātū ē recedit a naturali dulcedie: z corripit adulterino ranore

Nō apparebit fer. zc. Epulemur nō in fermēto veteri: neqz i fermē
to ma. z ne. zc. Quasi relinquite veterē hominem z induite nouum.

Nō remanebit zc. In hac vita oīa sacramēta dñice incarnatōis p
scrutanda: z cūta pcepta ei' iplēda sūt: anteqz mane. i. finis seculi aduēiat.

Nō poteris immolare zc. In vna domo agnus paschalis editur

ceruo. Hoc solum obseruabis vt
sanguinem eorum non comedas:
sed effundas in terrā quasi aquā.

C. XVI.

Obserua mē
sem nouarum frugū

z verni primū tempozis vt faci
as phase domino deo tuo. quoniā

in isto mense edurit te domin' de'

tuus de egipto nocte. Immolabis

qz phase domino deo tuo de ouib'

z de bobus in loco quē elegerit do

minus deus tu' vt habitet nomen

eius ibi. Non comedes in eo panē

fermentatū. Septē diebus come

des absqz fermento afflictionis pa

nem: qm̄ in pauore egressus es de

egypto: vt memineris diei egressi

onis tuę de egipto oibus diebus

vite tuę. Non apparebit ferment

tum in omnibus terminis tuis se

ptem diebus: z non remanebit de

carnibus eius qd̄ imolatum est ve

spere: in die primo vsqz mane. Nō

poteris imolare phase in qualibet

vrbium tuarum quas domin' de'

tuus daturus est tibi: sed i loco quē

elegerit dominus deus tuus vt ha

bitet nomen eius ibi. Immolabis

qz phase vespere ad solis occasum

quando egressus es de egipto: z

coques z comedes in loco quē ele

gerit dominus deus tuus: maneqz

consurgens vades in tabernacula

tua. Ser diebus comedes azima

z i die septima quia collecta est do

mini dei tui. non facies opus. Se

ptem hebdomadas numerabis ti

bi ab ea die qua falcem in segetem

offeres iuxta benedictionē domini

dei tui. z epulaberis coram domio

deo tuo. tu z filius tuus z filia tua.

z seruus tuus z ancilla tua. z leui

tes qui est intra portas tuas. z ad

uena ac pupillus z vidua qui mo

rantur vobiscum in loco quem ele

gerit dominus deus tuus vt habi

ter nomen eius ibi. z recordaberis

quoniā seruus fueris in egipto: cu

stodiesqz ac facies quę tibi pcepta

sunt. Solēnitatem quoqz ta

bernaculozū celebrabis per septē

dies quando collegeris de area z

torculari fruges tuas. z epulaberis

in festiuitate tua. tu z filius tuus z

filia z seruus tuus z ancilla: leuites

quoqz z aduena z pupill' z vidua

qui intra portas tuas sunt. Septē

diebus domino deo tuo festa cele

brabis in loco quem elegerit dñs:

benedicetqz tibi domin' deus tu'

in cunctis frugibus tuis. z in omni

z in vno loco phase i
molatur. i. i catholica
ecclesia: extra illā non
recte pascha celebrat.

Metat celebrare mi
steria xpi in cōuentu
lis hereticorum.

Cespere. Nouis
lima grate mudi: qñ ve
rus sol i passione occu
buit z egiptiā capti
uitatē soluit. cum pas
cha nrm̄ immolat' est
christus.

Cades in tab.
Peracto qz seruitio
dñi mane resurrectōis
trāsibim' in eterna ta
bernacula: vt quiesca
mus ab oī labore letā
tes de percepta bñdi
ctōe. alias retributiōe.

Die septimo. Et
na requie. quā septena
r' significat. ppe' sab
batū vbi nullus labor
nulla opandi ratio.

Septez hebdo
madaz zc. In leuiti
co pleni' Numerabis
g ab altero die sabba
ti. vij. hebdomadas
plenas vsqz ad alterā
diē expletōnis hebdo
made septime.

Aug. Septē heb
domadas zc. Si ab
vniuerso populo hec
pentecoste iussa ē obf
uari nūquid oēs credē
dum est vno die falcē
iustos mittere in mel
sem? Si autē sibi quis
qz obseruat istam qui
quagesimam dinume
rans ab illo die quo
falces mittit: non vna
est vniuerso populo.
Illa vero vna est que
computatur ab immo
latione pasche vsqz in
diem datę legis in sy
na.

Pos quoqz celebra
mus pentecosten. id ē
aduentum spiritus san
cti. qui est digitus dei
quo scripta est lex i ta
bulis.

Solēnitatem
zc. Qui vt tabernacu
lo presenti mundo vti

tur: festiuitatem agere z letari in eo potest propter futuri expectationem.
Quia si terrena domus huius habitationis dissoluatur: habebit domum
non manufactam in celis.

Quando collegeris zc. Consummata perfectione omnū bonozū
z multarum collectione virtutum: letandum z exultandum esse cum amicis
significat. Cum exultabit quisqz de percepta retributione qui hic largus fu
erit in munere: tunc vere tabernaculozū solēnitatem agetur. non mutabi
lium scilicet. sed eteruorum. vnde: vt recipiant vos in gterna taberna
cula.

Masculinum. Nō femininū. Ribil ei molle & fragile & infirmū in nra puerlatōne dēt eē. fortia q̄q̄ a nobis exigit deus. Si autē i fide trinitatis p̄is & filij & sp̄s sancti. ḡne mercedis respectu tpe p̄ntis vite bonis operibus iudam? masculinū in p̄spectu domini statimur.

Non apparebit. Aug. Q. d. Qui p̄merende vite mercedē bñ agēdo nō promittit in p̄spectu dñi vacu? apparebit. vñ. Venientes autē veniēt cū exultatōne. p. m. f. Ad examē quippe iudicij portates manipulos veniunt: q̄ in semetipsis rca opera q̄bus vitā meretur oñdant.

In oib? portis. Et aduenientes vidi q̄ statū in introitu patos immentiant a q̄b? iusticia accipiant.

Oculos sapientium. Apud boies: nō apud deū: quibus dicitur: v̄ q̄ sapientes estis in oculis vestris.

Iuste quod iustum est exie. Bre. Iuste qd̄ iustū est exequi: q̄ ad defensionē iusticię nō x̄tutis emulatioe: sed amore p̄mij tp̄alis excitatur: & iusticiā quā p̄tendit: v̄dere nō veretur. Iuste ḡ iustū exequi: ē in assertōe iusticię ip̄as iusticiam q̄rere.

Sunt v̄ q̄ vident hōib? iuste rē: & alibi. Ne q̄ iustificatis vos corā hōibus.

Nō plantabis. Occasiones ydolatrię amputat. Solebāt cū gētes i lucis imolare: q̄n delubris statuas a dorare.

Lucum. M. Remus frōdētes arbores infructuosos sola delectatōe v̄l? plātate: gētiles rōne suā verboꝝ decore p̄ponūt: vt nō auertant a vicij s̄ delectēt. Rosāt circa altare dei. i. dñicā fidem nihil in verbis infructuosū: nihil illecebrōsus cōponimus: sed purā veritatis sc̄ia p̄dicamus. vñ. Nō indoctis hūanę sapiētię verbis: sed in doctrina sp̄s & veritate.

Iuxta altare. Distice. Iuxta altare fidei p̄hibet infructuositate oculi sermonis vel p̄anoꝝ opeꝝ & obcuritate ignorantię statuere: nec p̄mittit

ope manū tuarum: erisq; i leticia. in fide trinitatis si placēs p̄ bona opera

Tribus vicib? per annū apparebit omne masculinū tuum in cōspectu dñi dei tui i loco quē elegerit i solēnitare azimoz & i solēnitare hebdomadaz & i solēnitare tabernaculo in iudicio sin c̄man? incidere est horredū

Nō apparebit ante dñm vacu? si structū laboris. sed offeret vnusquisq; secunduz q̄ stātū debet quantum potest. si omne datum op habuerit iuxta benedictionem domini de sursum est. **M**ini dei sui quā dederit ei. **J**udices & magistros constitues in oib? si ecclesie si immobiles si sociis ap o si stolorum & prophetarum. portis tuis quas dominus deus

tuus dederit tibi per singulas tribus si diuine legis. tuas vt iudicent populo iusto si vel prece vel iudicio: nec in alteram partē declinent. **N**on accipies personam nec munera: quia munera excecāt oculos sapientiu: & mutant verba iustorum. si non durius equo nec remissius. si salias p. **I**uste quod iustus est exiequeris vt viuas & possideas terrā si in eternū. si viuentium. quā dominus deus tuus dederit tibi. **N**on plantabis lucuz & omnē si pulcrā philoso si phorū facundiam sed inanem. arborē iuxta altare domini dei tui nec facies tibi atq; constitues statuam. quā odit dñs deus tuus.

C. XVII.

Nō imolabis domino deo tuo bouem si foriter operatē. & ouem in quo est macula aut quippiam viciū: quia abominatio est domino deo tuo. **C**ūq; reperti fuerint si simplicē. si q̄libet peccū q̄ sedat cetera bona apud te intra vnam portarū tuarū quas dominus deus tuus dabit

tibi. vir aut mulier qui faciunt malum in conspectu domini dei tui & si si homines lateat. si legem. transgrediuntur pactum illius vt vadāt & seruiāt diis alienis & adorent eos solem & lunam & omnem si que militat creatori. militiā celi quę non p̄cepit & hoc tibi fuerit nunciatū. audiensq; inquisieris diligenter. & verum esse repereris. & abominatio facta est in israel: educes virum ac mulierem qui rem sceleratissimam perpetrarunt. ad portas ciuitatis tuę. & lapidibus obruentur. **I**n ore duoz aut trium testium peribit qui interficietur. **N**emo occidatur vno contra se dicente testimoniu. **M**anus testium p̄ima interficiet eum & manus reliqui populi extrema mittetur. vt auferas malū de medio tui. **S**i difficile & ambiguū apud te iudicium esse prospexeris inter sanguinem & sanguinem. causas & causam. lepram & non lepram. & iudicū si in ciuitate tua. intra portas tuas videris verba variari. surge & ascende ad locum quem elegerit dominus deus tuus: veniesq; ad sacerdotes leuitici generis & ad iudicem qui fuerit illo tempore queresq; ab eis qui iudicabunt tibi iudiciū veritatem. & facies quodcūq; dixerint qui p̄sunt loco quē elegerit dominus & docuerint te iuxta legem eius sequerisq; sententiā eozum. non declinabis ad dextram neq; ad sinistraz. **Q**ui

eternum secundum ordinem melchisedech: qui vicarios sibi substituit qui bus ait. Qui vos audit me audit: & qui vos spernit me spernit. **J**ure ergo da mnationis sustinet sententiā: qui contemnit diuinitatis potentiam.

fictōne falsitatis vel erroris veritati catholice sociare.

C. XVII. **C**ūq; reperti fuerint. **L**ex errorē & idolatriā maxime detestatur. **M**aximū enī scelus est honorē creatoris i p̄edere creaturę qd̄ faciūt gētiles v̄l? mali catholici. q̄ licz ab ecclesia non recedāt: magis inueniuntur p̄ diuina vicia seruire dyabolo q̄ p̄ bona militare deo. **H**os lapidibus iubet obrui: q̄s irreuocabilis sententiā damnados eē p̄gredit.

In ore duoz aut trium testium. **A**ttestatione scilicet legis. prophetarum. et euangelij. secundum illud. Verbus quod locutus sum ipse iudicabit eum in nouissimo die. **I**n titulo quoq; crucis tres lingue testatur christum esse reges indozum. hebreę. greę. & latina.

Nemo occidatur. **L**anta concordia est veteris ac noui testamenti: vt neutri sine altero.

In omni iudicio primum diuine scripturę auctoritas requirenda est.

Si difficile rē. **S**acerdotes ecclesie dei instruit vt iudicia ecclesiastica secundum potestatem sibi a deo datā reuenter agāt: & iuste discernant: non ad libituz suum: sed secundum legem decretū ne suscipiendo perfonam mutent sententiā.

Iuxta legem. **N**ota. non dicitur tibi vt obedias: nisi iuxta leges docuerint. vt de. **S**upra cathedraz moysi sederunt scribe & pharisęi.

Sacerdotis imperio qui rē. **A**brahi qui est sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech: qui vicarios sibi substituit qui bus ait. Qui vos audit me audit: & qui vos spernit me spernit. **J**ure ergo da mnationis sustinet sententiā: qui contemnit diuinitatis potentiam.

Cū ingressi f. r. z.

Aug. Queri pot cur plus do displicuit: cū regē desideravit: cum hic inueniatur eē pmis sus. Sed intelligēdū est merito nō fuisse fm voluntatē dei q̄ hoc fieri non p̄cipit: sed de siderantibus permisit. Verūm p̄cepit ne fieret alienus: sed frater eodē p̄lo. iudige na: nō alienigena. Quānt aut non poteris: intelligēdū est nō debis **Cōstitua. r. z.** **De** bitatorib⁹ h̄c bitato res terre p̄stituit sibi regē p̄tra dei voluntatē

Nō habebit ur. p.

Aug. Manifestū est salomonē hoc p̄ceptū transisse: dauid aut plures habuit: nec p̄ceptū p̄terit. permittū est enī plures: non plurimas h̄c que alliciāt animā multiplicare. Cū tñ ad dicitur: vt non eleuetur cor ei⁹. alienigenas habere. phibitū eē videt. verūm multiplicatio vroz generaliter phibita est: permittūz ē re gi plures habere: sed nō multiplicare: ne multiplicando pueniat ad alienigenas.

Nec argenti et Polite thesaurizare vobis thesauros i terra.

Legetz illud. Nota quāta assiduitate legere debent sacer dotes: cū assidue legāt reges.

Lectio ipsa lux est et vita. vnde: Verba h̄ ego loquor vobis. sp̄s et vita sunt.

Super fratres suos. Quasi sciat se eē fratrem. Vñ p̄ez deū oēs habemus: qui dicim⁹. P̄i n̄ qui es in celis san. no. tu.

Super israhel Benedictio ē regnare super israhel. i. regnā do facere israhel. i. de um videntes.

C. XVIII.

Nō habebunt sacerdotes. Et i vteri et in nouo. t. mini stris altaris p̄ceptus ē de oblatōibus et decimis viuere: nec terreis possessionibus acq̄rendis p̄cessum ē inbiare: vnde. Polite posside

autem super bierit nolens obedire sacerdotis imperio qui eo tempore ministrat domino deo tuo et decreto iudicis mozieretur homo ille. et auferes malū de medio israhel: cūc⁹ q̄ populus audiēs timebit vt null⁹ deinceps intumescat superbia. Cū ingressus fueris terram quā dominus deus tuus dabit tibi. et possederis eaz habitauerisq̄ in illa et dixeris: constituaam super me regem sicut habent omnes per circuitum nationes: eū constitues: quē dominus deus tuus elegerit de numero fratrum tuorum. Non poteris alterius gentis hominē regem facere: qui non sit frater tuus. Cū fuerit constitutus. non multiplicabis tibi equos. nec reduces potulū in egyptū: et equitat⁹ numero subleuatus: p̄sertim cum dominus p̄ceperit vobis vt nequaquā amplius per eandem viam reuertamini. Nō habebit vroz plurimas que alliciant animum eius: neque argenti et auri immensa p̄dēra. Postq̄ autēz sederit in solio regni sui: describet sibi deuteronomiū legis huius in volumine accipiens exemplar a sacerdotibus leuitic⁹ tribus et habebit secum: legetq̄ illud omnibus dieb⁹ vite sue: vt discat timere dominū deum suum. et custodire verba et cerimonias eius quā in lege p̄cepta sunt. Nec eleuetur cor eius in superbia super fratres

Exemplū mali.

sciam. s̄ intēū sapie timor dñi.

illo punito.

pnusior.

tu non ego.

si dēū sed hoīem.

si circuitu ipiū abulant

si gētilēs q̄ tñ nate nō renate. s̄ p̄mittit n̄ p̄mittit: s̄ magistrum vel sacerdotem.

si aliquo iudicio sicut saul. s̄ canonica electōe

si nō de aliena secta. s̄. i. nō debebis

salienigenam

frater cognatione.

si pompam et ambitōez seculi. s̄ fallax equus ad salutem. s̄ exēplo dominatōe. persuasione. s̄ svariū et mirabilem.

si mundi appetitū. s̄ multiplici superbia et humana potentia vel mundana

si sicut puluis quē p̄cutit ventus a facie terre

si sed per aliam viam subaudiū reuertimini i regione vestram.

si solitudines superfluas. s̄ si plures.

si alienigenas videtur tangere.

si sanaricā suggillat. s̄ ultra mensuram necessitatū s̄ non adiumenta. s̄ portantem in infernum mergetia.

si quies grauitas maturitas regū est

si ne ad voluntatem suam faciat: sed scdm dñi na p̄cepta.

si nō aliene

si vbi nihil fuscatur: nihil corruptū.

si vñ reddi t magistrus. s̄ legendo s̄ casto timore timor: domini sanct⁹ permanet. in seculū seculū

si ne corde intumescat.

si que sequitur potestātē.

si declinet amicitia vel odio vel qualibet occasione: sed regat in virga ferrea.

si cor poraliter et spūaliter. s̄ carne vel imitatōe.

si vt tanto sponse sint securi.

C. XVIII.

Nemo militās deo implicat se neq̄ habebūt sacerdotes et leuitē et oēs

qui de eadam tribu sunt partem et hereditatē cū pp̄lo reliquo israhel q̄ sacrificia domini et oblationes eius comedent: et nihil aliud accipiet de possessione fratrum suoz. Dominus enim ipse est hereditas eoz sicut locutus est illis. Doc erit iudicium sacerdotum a populo et ab his qui offerunt victimas siue bouem siue ouem immolauerint dabant sacerdoti armum ac ventriculuz. primicias frumenti vini et olei et lanarum partem ex omni tonsione. Ipsum enī elegit dominus deus tuus de cunctis tribub⁹ tuis vt stet et ministret nomini domini dei tui ipse et filii eius in sempiternuz.

Si exierit leuitēs ex vna vrbiū tuarum ex omni israhel in qua habitat et voluerit venire desiderās locum quem elegerit dominus mihi strabit in nomine domini dei sui si cut omnes fratres eius leuitē qui stabunt eo tempore corā domino. Partem cibozum eandē accipiet quam et ceteri. excepto eo quod in vrbe sua ex paterna ei successione debetur. Quādo ingressus fueris terram quam dominus deus tuus dabit tibi caue ne imitari velis abominaciones illarum gentium: nec

re aurū neq̄ argentuz et post pauca. Dignus est enim oparius cibo suo. et alibi. Qui altario seruiūt cū altario participant. Nō oportet vt q̄ sp̄ altare det officio diuino: ibi et terreno lucro: cui deus hereditas ē. Quid ḡ deesse pot̄ illi q̄ oia habētē habet?

Hereditas eoz Pro operatōe bona vt quod mēte conceperit ope probet. vñ. Legit ibi facere et docere. **Dabunt sacer.** Quia i corporalibus solacijs et spūalib⁹ emolumentis deuote docentib⁹ n̄is cōicare debent. Vñ. Licet is q̄ cathēzatur verbo ei q̄ se cathēzizat i omni bo. o.

Venter receptaculum cibozū oēs hoīem labores et momentanea gulgbladimenta sunt: quoru finē p̄demnat. et mētibus deo sacratis oñdit totū qd voramus in secessum p̄ici. vnde Esca ventri. et venter escis. de aut z hunc et hanc destruet.

Primicias Primicias frugū laboratē agricolā oportet p̄mū de fructib⁹ accipere. **Si exierit.** Quasi vrbe et domū deserit: q̄ gratis deo seruit et si ne sup̄t euāgeliū ponit.

Excepto eo qd Breg. lxx. P̄zet veditōne q̄ fm familiā ē quam dicat veditōne obscurē. nisi forte qd deatōes p̄mogēta p̄cepit vediti ab his q̄ i lōginq̄ habitarent: ne multa cogent⁹ portare ad locū inuocatōis dñi vel pecora ducere vt illic denno emerent ex p̄cio. Et insserat h̄c ibi p̄t leuitā q̄ manēt i ea ciuitate vñ ille de cimatōel et p̄mogēta debebāt. Et iō dixit familiā ad h̄ deberi leuitē qm̄ ex successiōe q̄ parētib⁹ succedit h̄ circa eū seruari optet qd p̄ntib⁹ exhibitū est.

Qui igref. Aug. Quā potētōz inspectores interdicitur: q̄ren dñ est quō portenta q̄

re aurū neq̄ argentuz et post pauca. Dignus est enim oparius cibo suo. et alibi. Qui altario seruiūt cū altario participant. Nō oportet vt q̄ sp̄ altare det officio diuino: ibi et terreno lucro: cui deus hereditas ē. Quid ḡ deesse pot̄ illi q̄ oia habētē habet?

Hereditas eoz Pro operatōe bona vt quod mēte conceperit ope probet. vñ. Legit ibi facere et docere. **Dabunt sacer.** Quia i corporalibus solacijs et spūalib⁹ emolumentis deuote docentib⁹ n̄is cōicare debent. Vñ. Licet is q̄ cathēzatur verbo ei q̄ se cathēzizat i omni bo. o.

Venter receptaculum cibozū oēs hoīem labores et momentanea gulgbladimenta sunt: quoru finē p̄demnat. et mētibus deo sacratis oñdit totū qd voramus in secessum p̄ici. vnde Esca ventri. et venter escis. de aut z hunc et hanc destruet.

Primicias Primicias frugū laboratē agricolā oportet p̄mū de fructib⁹ accipere. **Si exierit.** Quasi vrbe et domū deserit: q̄ gratis deo seruit et si ne sup̄t euāgeliū ponit.

Excepto eo qd Breg. lxx. P̄zet veditōne q̄ fm familiā ē quam dicat veditōne obscurē. nisi forte qd deatōes p̄mogēta p̄cepit vediti ab his q̄ i lōginq̄ habitarent: ne multa cogent⁹ portare ad locū inuocatōis dñi vel pecora ducere vt illic denno emerent ex p̄cio. Et insserat h̄c ibi p̄t leuitā q̄ manēt i ea ciuitate vñ ille de cimatōel et p̄mogēta debebāt. Et iō dixit familiā ad h̄ deberi leuitē qm̄ ex successiōe q̄ parētib⁹ succedit h̄ circa eū seruari optet qd p̄ntib⁹ exhibitū est.

Qui igref. Aug. Quā potētōz inspectores interdicitur: q̄ren dñ est quō portenta q̄

re aurū neq̄ argentuz et post pauca. Dignus est enim oparius cibo suo. et alibi. Qui altario seruiūt cū altario participant. Nō oportet vt q̄ sp̄ altare det officio diuino: ibi et terreno lucro: cui deus hereditas ē. Quid ḡ deesse pot̄ illi q̄ oia habētē habet?

Hereditas eoz Pro operatōe bona vt quod mēte conceperit ope probet. vñ. Legit ibi facere et docere. **Dabunt sacer.** Quia i corporalibus solacijs et spūalib⁹ emolumentis deuote docentib⁹ n̄is cōicare debent. Vñ. Licet is q̄ cathēzatur verbo ei q̄ se cathēzizat i omni bo. o.

Venter receptaculum cibozū oēs hoīem labores et momentanea gulgbladimenta sunt: quoru finē p̄demnat. et mētibus deo sacratis oñdit totū qd voramus in secessum p̄ici. vnde Esca ventri. et venter escis. de aut z hunc et hanc destruet.

Primicias Primicias frugū laboratē agricolā oportet p̄mū de fructib⁹ accipere. **Si exierit.** Quasi vrbe et domū deserit: q̄ gratis deo seruit et si ne sup̄t euāgeliū ponit.

Excepto eo qd Breg. lxx. P̄zet veditōne q̄ fm familiā ē quam dicat veditōne obscurē. nisi forte qd deatōes p̄mogēta p̄cepit vediti ab his q̄ i lōginq̄ habitarent: ne multa cogent⁹ portare ad locū inuocatōis dñi vel pecora ducere vt illic denno emerent ex p̄cio. Et insserat h̄c ibi p̄t leuitā q̄ manēt i ea ciuitate vñ ille de cimatōel et p̄mogēta debebāt. Et iō dixit familiā ad h̄ deberi leuitē qm̄ ex successiōe q̄ parētib⁹ succedit h̄ circa eū seruari optet qd p̄ntib⁹ exhibitū est.

Qui igref. Aug. Quā potētōz inspectores interdicitur: q̄ren dñ est quō portenta q̄

inspicia prohibent: discernatur ab eis q̄ dicitur datur: vt quid significet dici debeat. sic miracula q̄ in scripturis reperitur significatiā qd̄ ad regulā fidei pertineat. velut vellus in area cōpluta sicuz aut in sicca cōplutum aut virga aaron q̄ floruit z nubes protulit. z h̄mōi. Sicut autē discernuntur diuinationes q̄s in sequētibz prohibet a diuinationibus p̄phetarum: sic inspectio prodigioꝝ a significationibz miraculoꝝ.

Ariolos. Qui circueit aras nefādis precibus: z diuinationē in extis aialiuū q̄runt.

Auguria. Quasi augeria q̄ in vocabulū autū geratur. Vt auguria ab autū garrinū.

Phitones. Vt triloquos. de quoz v̄tre demones loquunt a phitō sic dictos. i. apolline quē dēū diuinationis credebāt esse.

Propheta suscitabo eis. Licet historialiter de p̄phis accipi possit q̄ post moysen i p̄lo israhel repleti sunt spiritu dei. melius tñ de dño p̄phetaz accipit: de q̄ turbē ab ipso faciatē dixerunt. Hic ē vere p̄beta q̄ vēturus ē in mundum. Et alibi: **Propheta magnus surrexit i nob**

C. XIX.

Tres ciuitates. Fidei spem z caritatez ad quas oēs penitētē dēnt p̄fugere.

Tres ciuitates refugij v̄tra iordanē cōstituit moyses homicidij q̄ nō spōte homicidij cōmiserūt. alias tres ciuitates iordanē iudēt separari iustice iusticiāz q̄ a p̄ceptōnez baptisimū q̄ vult a peccato saluari z ab hostibz spiritualibz liberari scē trinitatis fidei dēt sincera mēte cōfiteri. z post baptisimū i fide spe z caritate v̄riliter operari. Sic q̄ religiose p̄uersas i mūdo q̄ senario conditū ē nūo: post p̄fectionem bonozū opm̄ requiē ē nāz expectat in sabbatismo.

Et tres equal.

inueniatur in te qui iustret filiū suū aut filiam ducens per ignem aut q̄ ariolos sciscitetur. aut obseruet sōnia atq̄ auguria: ne sit maleficus. nec incantator. neq̄ phitones consulat nec diuinos. z querat a mortuis veritatem. Omnia enim hęc abominatur dominus. z propter istiusmodi scelera delebit eos in itinere tuo. **Perfectus eris z absq̄ macula cum domino deo tuo.** **Bētes iste quarum possidebis terrā. augures z diuinos audiunt: tu autē a domino deo tuo aliter institutus es.** **Prophetaz de gente tua z de fratribz tuis sicut me suscitabit tibi dominus deus tuus: ipsum audies vt petisti a domino deo tuo in orez quando concio congregata ē atq̄ dixisti. Ultra non audiam vocem domini dei mei. z ignem hunc maximum amplius non videbo ne moziar.** **Et ait dominus mibi. Bēne omnia sunt locuti. Prophetaz suscitabo eis de medio fratꝝ suoz sicut tu. z ponaz verba mea in ore eius. loqueturq̄ ad eos omnia que p̄ceperō illi. Qui autem verba eius q̄ loquetur in nomine meo audire noluerit: ego vltor existam.** **Propheta autem qui arrogantiā deprauatus voluerit loqui in nomine meo que ego non p̄cepi illi vt diceret. aut ex nomine alioꝝ deozum interficietur. q̄ si tacita cogitatione responderis. quomodo possum intelligere verbum quod dominus non est locutus. hoc habebis signum: Qd̄ i nomine domini**

propheta ille p̄dixerit z non euenit. hoc dominus non est locutus: s̄ p̄ tumorē animi sui p̄pheta cōfinxit. z idcirco non timebis eum.

C. XIX.

Q̄m disperderit dominus deus tuꝝ gentes quarum tibi traditurus est terram z possederis eā habitaueris q̄ in vrbibus eius z in edibz: tres ciuitates separabis tibi in medio terre quā dominus deus tuꝝ dabit tibi in possessionem sternens diligenter viam. z in tres equaliter partes totam terrē tuę p̄uinciaz diuides. vt habeat e vicino q̄ propter homicidium p̄ofugus est quo possit euadere. Hęc erit lex homicidij fugientis cuius vita seruanda est. Qui percusserit proximum suū nesciens. z qui heri z nudius terciꝝ nullum contra eum odium habuisset comprobatur sed abisse cum eo simpliciter in siluaz ad ligna cedēda. z in succisione lignozum securis fugerit manum: ferrūq̄ lapsū de manubzio amicum eius percussit. **rit z occiderit: hic ad vnaꝝ sup̄ dictarū vrbium confugiet z viuet: ne forsitan i proximo eius cuius effusus est sanguis dolore stimulatꝝ persequatur z apprehendat eum si longior via fuerit: z pertinet aiaz eius qui non est reus mortis: quia nullum contra eū q̄ occisus ē odiū prius habuisse monstrat. **Idcirco p̄cipio tibi vt tres ciuitates equaliter inter se spaciū diuidas. Cū autē****

Et qui saluandus ē facilius euadat. **P̄dicatores q̄z x̄bo z ex ep̄lo dēnt peccantibz cōsulere. z eq̄liter in tota terra ecclēsię fidē trinitatis omnibus infundere: vt viā x̄p̄itatis z portā fidei agnoscat pate re sibi. z se merito dam nados si itare noluerint.** **Sz abisse cum** **Exemplo ostendit qualis homicida saluandꝝ sit.** **Gregorius.** Ad siluā cū amico inuis q̄ tiens cū primo ad dicitū delicta p̄uertimur. **Simpliciter ligna succidimꝝ cū deliquentium vicia p̄ia intētoe refecimꝝ.** **Securis manū fugit: cū correctō in asperitate sele p̄trahit.** **Ferrū de manubzio p̄siluit: cū de correctōe sermo durior excedit.** **Amicū percussit occidit q̄ auditorē suūz. plata p̄tumelia a spū dilectionis interficit. correcti ei mens ad odiū p̄ruit.** **Sed q̄ in canite lignū percussit z proximi extinguit: ad tres vrbes fugiat vt viuat. q̄ si ad p̄nam cōuertit sub spe fidei z caritate absconditur: re homicidij nō tenetur.** **Cūq̄ extiterit. primus eū inuenit: non occidet. q̄z curz christus venerit qui se se nobis p̄ nature nre cōsorzijz iunxit: ab eo vidictam n̄ eriget quē sub eiꝝ v̄cia fides sp̄s caritas abscondit.** **Citius enī culpa dimittit q̄ non maliciose peperat.** **Ambro.** In libro de fuga seculi. **Cōgrue prouisum liquet: q̄ leuite fugiātes sūt mūdi h̄ vt placeāt deo.** **Hinc abrahę dicitur ē. Et de terra tua zē q̄ habebat i lūbis suis leuitas. Et dñs leuitis hoc est. aplis dicit. Si q̄s vult post me venire abne. seip. z tol. cru. sit z se. me. Hęc vera ē fuga sacerdotis. abdicatio domesticoz: vt se suis abneget q̄ se do seruire gessit. **Recte ḡ fugaces fugacibus omē dat eternę legis factio vt q̄ hūc mūdū oblitū sūt: eos recipiāt q̄ peccā****

sua condēnantes atq; opera obliuionem vite superioris expectant z secula na que gesserunt abolere desiderant. Est etia; alia causa q; ministri dei sūt leuite. z iō ipsoꝝ ciuitates fugientibus homicidis per leges deputantur q; ipsis ins est diuina mandata exequi circa eos qui crimen mortale admi serunt. Hinc apostolus quasi leuita. Tradidi inq; hmoi sathane i interitū carnis: vt spūs sal. sit. Percussus lenitico gladio moriatur sensus carnis: vt uiuat anima uestra.

Addes q; tibi tres zc. In libro i be su naue lex ciuitates re fugij recerunt talib; homicidis. Cades in galilea mōtis neptali Sichē in mōte ephra im. z chariatarbe q; est hebron. Et trās iorda nem bosoz de tribu ru bē. z ramoth i galaad de tribu gad. z gaulō in basan de tribu ma nasse.

Ite Ambrosius. in eodem. Sed autem ciuitatum refugia sunt vt pma sit ciuitas cog nitio uerbi z ad ima ginem eius forma ui uendi. Quicūq; ei eaz cognitiōne fuerit igres sus: mund⁹ est a pena fm quod z deus ait. Jam vos mundi estis propter sermonē que; dixi uobis. Et alibi. Hec ē uita eterna vt cognoscant te solū de um uerum z que; misē sti. i. christus. Hec ciui tas uelut metropolis cui subiacēt alię quic; ciuitates leuita: vt q; numero mūdus forma tus est: eode; numero aduersus mūdana uia cia z seculi huius nau fragia remedium pui/ deatur. Secūda ciuitas z secūdu; remedium ē vt q; non pōt cognitō nem boni illius p̄liba re z tardior est uel i ge nio uel fidei comprehensione (qm̄ ueloci mentis uigore atq; ingenij acumi ne ad cognitōis summam cōtēditur) saltem opera domini cōsideret. atq; ex his que; facta sunt tāti cōtēpletur operis actorem. Quō ex his bonis q; sunt in cōstitutiōe istius creature (bona ei sunt ualde: sicut dñs dixit) bonū illud summum atq; eternum cōprehendatur. Quis ordo rerū. q; disciplina q; gloria. Quōe his (quamuis tardū ingenij) diligere actorem suum. puo / catur: Etenim si parētes q; nos genuerūt amamus: quātomagis diligere de bemus creatorē parentū actorem q; nostrum. Ergo operatoria uirtus dei zli non uidetur: tñ ex operibus suis estimatur. operatorem q; sua opera. p/ dunt: vt intelligatur q; non comprehēditur. Vñ z domin⁹. Si mihi non creditis: uel operibus credite. Bona igitur etiā hec ad refugium: q; edifica toris testificatur grām z affectū nostrū excitant: vt eius sumus cupidoꝝ qui tantam nobis fabricē b⁹ uideatur cōtulisse pulcritudinem. Tertius oz do est tercię ciuitatis regalis potestatis cōtēplatio: vt subijciamur regi: si ñ differim⁹ metu tāq; pnti. Metu ei presidentis plerūq; fit obediens p̄tati qui est salutis ingratus: vt necessitatem sobrietatis agnoscat q; noluit ac ne quirit grām pietatis agnoscere. Corripit q; necessitas: que; pietas prouoc a/ re debuerat.

Hec tres ciuitates trās iordanem perfectōni prudentie ad refugium d/ te: vt primū effugiamus culpam inductōe aī conformes ad imaginem d/ ei. Ita enim creati sumus dicente deo. Faciamus hominem ad imagine m

dilatauerit dominus deus tu⁹ ter minos tuos sicut iurauit patribus tuis z dederit tibi cunctam terram quā eis pollicitus est: si tamen cu/ stodieris mandata eius z feceris que; hodie p̄cipio tibi vt diligas dominum deum tuum z ambules i uis eius omni tempore: addes q; tibi tres alias ciuitates. z supradic tarū trium urbium numerum du/ plicabis. vt non effundatur san/ ^{s inscienter peccantis.} guis innoxius in medio terre quā dominus deus tuus dabit tibi pos/ ^{s si preberis refugium.} sidendam. ne sis sanguinis reus. ^{s qui odit fratrem suum homicida est.} Si quis autem odio habens pro/ ^{s maliciose.} ximum. insidiatus fuerit uite eius ^{s in corpore uel in anima.} surgensq; percusserit illum z mor/ tuus fuerit. fugeritq; ad vnam de supradictis urbibus mittent seni/ ^{s participatōe altaris.} ores ciuitatis illius. z arripiet eū de loco effugij: tradentq; in manu

z similitudinē. n. hec ḡ p̄ia lex ist⁹ ciuitatis ē. Deinde si p̄ fragilitatē carnis z mundi illecebras ita formare mētem nostram non possumus: reuerētia p̄af ne generatōis z sedulitate prolis peccatū leuemus. Caritas multitudinem operit peccatoꝝ. Qui ḡ ad imaginem dei esse non potuerit: sit ad plenitudi nem caritatis. Illa ciuitas culpam excludit: hec soluit. Hec deniq; lex secū de ciuitatis. Diliges dñm deum tuum ex. f. a. t. Sed si rursus angustiamini: z muniti sunt q; abūdantiam caritatis z gratia; recipere non possunt: ha

^{s christi.} **P**roximi cuius sanguis effusus est ^{s eterna morte.} z morietur. **N**ec misereberis ei. z ^{s culpam innoxii sanguinis.} auferes innoxium sanguinē d/ isra el: vt bene sit tibi. **N**on assumes z transferes terminos proximi tui quos fixerunt p̄iores in possessio ne tua quā dominus deus tuus da bit tibi in terra quā acceperis possi dendam. **N**on stabit testis vnus contra alique; quidquid illud pec cati z facinoris fuerit: sed i ore duo rum aut trium testium stabit omne uerbum. **S**i steterit testis mēdax contra hominem accusans euz p̄e uaricationis: stabunt ambo quo rum causa est ante dominū in con spectu sacerdotum z iudicum qui fuerint in diebus illis. **L**unq; dili gentissime perscrutantes inuenē rint falsum testē dixisse cōtra fratrem suum mendacium: reddent ei sicut

bes terciā ciuitate; vt diuine p̄tatis formido te sobriū faciat z inflec tat met⁹. z hē lex terciā dñm deū tuū adora bis. z illi so. ser. Hē igitur p̄cipue uirtutes: z iō paucoꝝ non pluri um supra iordanē po/ site sunt: vt exprimas q; imago archetipum diligas quasi fili⁹ p̄iez adores quasi subditus regen. Qui autē iorda nez transferit. Jorda nis at eoz descēlio d/ z. Qui delcēderit ḡ ex illis superiorib; uirtutibus ad hec inferiora. i. in q; bus integritas caritas hūilitas uacillauerit: habent p̄p̄ia hoīs re/ fugia q; petant. **V**t q; obnoxij delictis z isle/ xi uicij sunt nō uolū tarijs: spēt dñm sibi recōciliari posse. ueniā petāt sperent posse cor rigi: si p̄cepta sequāf celestium sacramento rum. quibus aut infor mamur ad innocentia; aut reuocamur a cul pa. Hē igitur itra ior danem ciuitates sequē tes sunt: vt propicie mus nobis deum. seq mur que; iubet. uitem⁹ que; prohibet. **S**it er go propiciandę diuini tatis ambitio. sequē de p̄ceptionis obedi tio. interdite; p̄uari cationis cautio: quib⁹ propiciatoriam dei mi

sericordiam z monitib; eius prouidentiam. uel instauratoꝝ obsequio uel interdictorum declinatione ueneremur.

Si quis autem zc. Qui malicia aliquē percutit z in morte; aning ducit: reus est eterne mortis. unde. Si quis scandalizauerit vnum de pu/ sillis qui in me credunt zc. Et alibi. Qui odit fratrem suum homicida est: z non habebit uitam eternam. Hic ab altari diuellitur: tanquam sacramē tis dominicis indignus. nec ueniam nisi per condignam penitentiam pro meretur. Qui autem non sponte occidit. habet vires refugij. ecclesiam. sci licet. catholicam: ubi se angustia penitentie coercens per omne tempus p̄e sentis uite bonis operibus studeat. z si spem in morte summi pontifi cis. scilicet. redemptoris sui posuerit: tandem merebitur saluari.

Qui fratrem odium retinet in corde: non potest fructuosam peniten tiam agere: nec deum sibi placare.

Non assumes et transferes. Allegorice. Unde. Ne transgredia ris terminos antiquos quos posuerunt patres tui. id est. p̄cedentium pa trum regulas z diffinitiones uiuendi.

Non stabit testis unus. Hec. q; historialiter seruare debemus. Et contra impios uel hereticos cum testimonijs scripturarum indigemus: duos testes. id est. uetus z nouum testamentum adhibemus. uel tres. id ē. euangelium. prophetas. apostolum. z sic stat uerbum.

Animam pro
Qui enim aiales errare
fecit: venia dignus nō
est.

Dētez pro dēte
Verborum virtutem
Dentes enim verba si
gnificant. sicut illud. Fi-
ly hoīm dētes eorū ar-
ma. Et alibi. Dentes
eius lacte. i. lege candi-
diores

Manū pro ma-
nu. Operatōne. vt ea
sint ei vtilia aut no-
cua q̄ in alio peruerit

fratri suo facere cogitauit z aufere
malum de medio tui. vt audiente
ceteri timores habeant. z nequaq̄
talia audeant facere. Non misere-
beris eius. sed animas pro anima
oculum pro oculo. dentem pro dē-
te. manū pro manu. pedem pro pe-
de exiges.

Serieris ad
belluz contra hostes tuos.

z videris equitatus z currus z
maiozem q̄ tu haberas aduersarii
exercitus multitudinem. non time-
bis eos: quia dominus deus tuus
tecum est. qui eduxit te de terra egi-

C. XX.

Quia dñs de-
ueter i medio zc.
Mistice. Aug. Ix.
Quia dñs de-
ueter qui hcedet vobiscū: si
mal debellabit vobis
cum inimicos vestros
z saluos faciet vos. Ec-
ce quē admodū z i spi-
ritualibus cōflictibus
sperādum z petendū
est adiutorū dei: non
vt nihil faciamus: sed
vt adiuti cooperemur
Aut enī. debellabit vo-
biscum: vt etiā ipsos q̄
cturos onderet.

pti. Appropinquante autem iam
p̄lio. stabit sacerdos ante acie:
z sic loquetur ad populum: Audi
israel. Vos hodie contra inimicos
vestros pugnam cōmittitis: non p̄-

timescat cor vestrum. Nolite metu-
ere. nolite cedere. nec formidetis
eos: quia dominus deus vester in
medio vestri est. z pro vobis cōtra
aduersarios dimicabit vt eruat vos
de periculo. Duces quoq̄ per sin-
gulas turmas audiēte exercitu pro-
clamabūt. Quis est homo qui edi-
ficauit domum nouā. z non dedi-
cauit eaz. Uadat z reuertatur i do-
mum suam: ne forte moriatur i bel-
lo. z alius dedit eam. Quis ē ho-

Quis ē homo
qui edificauit do-
mum. Aug. No est
melior in bello q̄ iā edi-
ficia dedicauit: vt de
nouella bibit: aut spō-
sam duxit. Sed quia
his rebus hūan⁹ tene-
tur affectus: iō hęc di-
citur ad bellum proce-
dētib⁹: vt q̄ afficiat his
appareat cum reuertat
ne p̄pter hęc min⁹ forti-
ter agat timēs ne ante
moriatur: q̄ illa exple

mo qui plantauit vineam. z necdū
fecit eam esse communem z de qua
vesci omnibus liceat. Uadat z re-
uertatur in domum suam: ne forte

moriatur in bello z alius homo ei⁹

fungatur officio. Quis est homo
qui despondit vxorem. z non acce-
pit eaz. Uadat z reuertatur i do-
mum suam: ne forte moriatur i bel-
lo. z alius hō accipiat eam. His

dictis addent reliqua. z loquentur
ad populum. Quis est homo for-
midolosus z corde pauido. Uadat
z reuertatur in domū suam: ne pa-
uere faciat corda fratrum suorum:

sicut ipse p̄terit⁹ est timore. Lungs si
luerint duces exercitus z finem lo-
quendi fecerit: vnusquisq̄ suos ad
bellandū cuneos preparabit. Si

quando accesseris ad expugnandā
ciuitatem: offeres ei p̄ximū pacē
Si receperit z aperuerit tibi por-
tas. cunctus populus qui in ea est
saluabitur z seruiet tibi sub tribu-
to. Sin autem sedus inire nolue-
rint z ceperint contra te belluz: op-
pugnabis eā. Lungz tradiderit do-
minus deus tuus illam in manu
tua. percutes omne qd̄ in ea gene-
ris masculini est in ore gladii absq̄
mulieribus z infantibus iumentis
z ceteris que in ciuitate sunt. Dem
p̄dam exercitui diuides. z come-
des de spoliis hostium tuorū que
dñs deus tuus dederit tibi. Sic fa-
cies cunctis ciuitatibus que a te pro-
cul valde sunt: z nō sunt de his vr-
bibus quas in possessionem accep-
trus es. De his autem ciuitatib⁹

at. Quātūz ei ad femi-
nā p̄tinet: meli⁹ nubit
alteri intacta q̄ vidua
sed hęc iustitia sūt p̄p̄-
āmos explorādos.

Quis ē homo
for. zc. Ili. Docet nō
posse queq̄. p̄fessionē
cōtemplatōis vel mili-
ticę spiritualis arripere:
q̄ adhuc nudari terre-
nis openbul primelcāt
ne infirmitate mētis reā-
tatur: suo q̄ exēplo a-
lios reuocet z timore suo
infirmit. Reuertatur i
domū suā qui duplici
corde sūt: q̄ prelia dñi
p̄liari nō p̄nt. vir enim
duplet aīo incōstās ē
in oībus vīs suis. La-
les necinimū reuiciatū
onis accipiant qd̄ me-
lius ē vt in actiua vita
p̄stant: q̄ tepide p̄te-
platonem exequentes
maiori se discrimine
uoluant. Idē illi dicit
q̄ vxores duxit. q̄ vine-
am plātauit. i. p̄p̄-
nes filioz. non enī p̄t
seruire p̄teplato serui-
vxoris. nec alleq̄ studi-
um p̄teplatois: q̄ herz
in delectatōne carnis.
Remo ei militās deo
iplicat se negocijs secu-
laribus: vt placeat cui
se probauit.

Quis est homo
qui edificauit domum
nouam. z non dedica-
uit eam. Uadat z reuertatur
in domum suam: ne forte
moriatur in bello. z alius
homo ei fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Quis est homo
qui despondit vxorem.
z non accepit eam. Uadat
z reuertatur in domum
suam: ne forte moriatur
in bello. z alius homo ei
fungatur officio.

Fragmentary text from the right edge of the page, including words like 'quē', 'per', 'ore', 'mor', 'eu', 'domi', 'ccant', 'tionē', 'suis', 'strum', 'tem m', 'circū', 'sunt', 'succid', 'de quib', 'potest', 'dici', 'debes', 'est z no', 'tium co', 'qua au', 'ra sed', 'A nēdū', 'modi ab', 'sunt sup', 'succidē', 'capias', 'micat.', 'Q', 'dominus', 'tibi. hom', 'rabitur ce', 'iores nar', 'tur a loco', 'circūm', 'viciniore', 'Apostoli z n', 'ni nostrorū exp', 'seniores ci', 'sibi carum. s', 'tulam de a', 'spicat. s', 'ingum: nec', 'vocat valem vi', 'tam a spūis nō', 'ducunt eam'

Si habuerit homo duas uxores. *z. c.* Christus sibi duas uxores populum. i. iudeorum et gentium coniungit copulauit nomine. odiosa est synagoga sepe contentiosa dura cervice. in carnis corde dilecta gentilis ecclesia sed non potest filium dilecti preferre filio odio. se. i. ecclesia de gentibus vel filios eius preferre a plis et alijs primitiuis qui sunt filij synagoge. Agnoscit odiosum primo genitum. dat ei duplicia quia primitiuis synagoge filijs dedit leges et prophetas et notitia nois sui. et primo eis euangelium predicauit. *Hic est primogenitus liberorum eius.*

Unam dilectam. *Rationalitate.* quia dulcis videtur et delectabilis. omnia voluptuosa cupit et nihil lo merore afficit. **Alteram odiosam.** *Rationalitate.* quia non idulget corpori. nec seruit voluptati. sed abdicat occulta de decore.

Primogenitum. *Aplicum et aplice viri.* quia lo cum primogeniti optinet quoniam ecclesia sequitur auctoritatem.

Sed filium odiosum. *Hoc ad litteras faciendum est.* ne sequatur quod animi sui in mortem vel amorem vel odium. sed naturam.

Cuncta duplicia. *Aplicum cuncta duplicia susceperunt.* quia doctrina et operatione predicti sunt.

Alij dabit ut uiuat non ut abundet. sicut a brabaz filium ancille super nates proficit. filio sarg non solum tpalia sed spualia accumulauit.

Si genuerit homo. *z. c.* *De hoc est obediencia.* quia victima. et auscultare magister offerre adipe arietum. quoniam qui peccatum arioladi est repugnare. *z. c.* Inobedientem ergo filium et uicium moyses obi lapidibus euangelium quod duris increpatioibus qui lacidibus tales arguit. *Benimina vipari quod docebit vos su. a ven. ira.*

Appensus. *Arnciatum eius vidente populo.* *z. c.* Peccatores coraz oibus arguet. ut ceteri metum habeant.

Non permanebit ead. e. z. c. *Hoc est non det relinqui in eade dāna tōne.* sed reuocari doctorum exhortatio. ut nulli dū uiuit reconciliatio neget.

Non permanebit. *Non est de die in diem differēda penitētia.* sed statim agenda. ut per penitētia fructuosam ab oculis dei abscōdantur delicta. *z. c.* *Beati quorum tecta sunt peccata.*

Maledictus a z. c. Aug. Christus nos redemit de maledicto legis factus pro nobis maledictum. *(Adam nōq in ligno puaricatōis corruit. Jo sibi et posteris suis maledictōe meruit. de qua dicit. Maledictus oīs qui pēdet in ligno.)* Maledictum nanq. i. execrabile et turpissimū mortē suscipit.

in societatem recepta.
et erit uxor tua. Sin autem postea non federit in animo tuo. dimittes eam liberam: nec vendere poteris pecunia. nec opprimere potentia

quia humiliasti eam. Si habuerit
deus. s. populum iudeorum et gentium.
homo uxores duas una dilectas et alteram odiosam genueritque ex eis

liberos. et fuerit filius odiosus primogenitus. volueritque substantia inter filios suos diuidere. non poterit filium dilectum facere primogenitum et preferre filio odioso: sed filium odiosum agnoscat primogenitum dabitque ei de his que habuerit cuncta duplicia. Iste enim principium liberorum eius. et huic debetur primogenita. Si genuerit homo filium contumacem et proteruum qui non audiat patris ac matris imperium et coercitus obedire contempserit. apprehendent eum et ducent ad seniores ciuitatis illius et iudicent eum ad portam iudicii. et dicentque ad eum. filius noster iste proteruus et contumax est. monita nostra audire cō-

Aug. Maledictus a deo est. q. p. z. c. Quidam heretici ad calumiam passionis christi hanc letentiam transferunt non intelligentes quod mors ex pena peccati est. unde et peccatum dicitur est (si peccet homo dum moritur) sicut loquitur per linguam formata lingua dei. et manus scriptura. unde dicimus probata et electa est manus eius.

temnit. comelationibus vacat. et luxurie atque conuiuibus lapidibus eum obruet populus ciuitatis. et morietur: ut auferatis malum de medio vestri. et uniuersus israel audiens pertimescat. Quando peccauerit homo quod morte plectendum est et adiudicatus morti appensus fuerit in patibulo: non permanebit cadaver eius in ligno sed in eadem die sepelietur: quia maledictus a deo est qui pendet in ligno. et nequaquam contaminabis terram tuam quam dominus deus tuus dederit tibi in possessionem.

duris increpatioibus?
ut publice correctus erubescat citius peccatum ut uina?
do s. sic s. peccatum s. ne alios exprobrat?
s. pestilente flagellato sapiens. astu?
corruptus s. pestilente flagellato sapiens. astu?
etior fiat?
s. p. an? s. s. mortale crimē. s. stormetoz vel excoi cationis s. reatu?

tem odit
s. pro peccato punit?
qui dicit. qua die tei geritis. morte mouemini. qui peccatum z. m. or tem odit
s. persequendo s. fixus non ut iudas: si eut quidam voluerunt. s. peccato quod primum peccatum in ligno.
s. sordibus peccoz s. carnem.

tem odit
s. persequendo s. fixus non ut iudas: si eut quidam voluerunt. s. peccato quod primum peccatum in ligno.
s. sordibus peccoz s. carnem.

C. XXII.
Non uidebis
operatores qui a iugo legis ad se de uocat. s. christi qui ait. Ite nūciatē frīb. meis.
bonem fratris tui. aut ouem errantem et preteribis: sed re dices fratri tuo et si non est propinquus frater tuus nec nosti eum. dices in domum tuam et erit apud te quod dicitur ea frater tuus et re uertetur. Similiter facies de asino et de vestimento et de omni re fratris

scatholicū simplicē s. p. hereses peccatē. s. negligēt ouem errantem et preteribis: sed re s. reuocādo. s. christi s. a quo discedit.
s. domesticā curā s. i. unitate ecclesie
s. uenit ad iudiciū s. re. rede
s. genitū s. idocro
s. opibus indoctis exteriorib. que si uiderim? de uitare debem. in iusticiā dirigere.

in ligno. Nisi de odisset peccatum et mortē: nō ad eam suscipiendam et delendam filium mitteret. Bene ergo maledictum dicitur quod odit deus. s. pependit in ligno.

Contaminabis. *Penitētię lacrimis fetore peccatorum ablute debemus: ne alij scādalum et nob germinet cruciatum.*

C. C.
Non uidebis bo. z. c. *Moraliter. Frater tuus doctor ecclesie: discipulus vel doctus: qui significat per bonum. vel indoctus: qui significat per onem. si uideris errare noli negligere: sed exhortare ut frater et magistro possit reconciliare. Duc i domū tuā. i. adhibe curā. Et si nō est propinquus. i. ecclesie tue: s. alteri doctor.*

Sumiliter facies de. Heretici. i. s. uilitate et imūdiā nō dēm? despiciere.

Uestimento. *Plēbe qui ornāt doctor. Ad litteras quoque omnia hęc*

margin notes on the right edge of the page, including references to other parts of the text and commentary.

et familia seruanda sunt.

Non indu-mu. zc. Aug. Alia editio. Non erūt vasa viri sup mu- lierem. Vasa bellica voluit intelligi. i. arma. Distice autē hoc exponit apo- stolus. Non permitto mulieri docere in ecclesia. nec enim sacerdotium nec doctrina conceditur feminis in ecclesia: ne i- duat veste virili. S; nec vir debet idui ve- ste feminea qui ei vir ē et pncipatū gerit ecclie nō debet aliqd femine um vel molle in doctri- na sua habere.

Mulier. Cuius naturaliter diuers? co- lor. motus. incessus. vi- res: cui nō permittitur docere. nec dñari i vi- rum. nec vsurpet officii um pdicandi.

Contra naturā ē vi- rum muliebria facere: comā crispare: torquere capillos. vñ. Vir si co- mam nutriet ignomi- nia est illi. Mulieri at capillis velamine da- ti sunt. nō induet vir- ve. se. operatoe. s. fluxa et dissoluta.

Si amb. per vi. Grego. Per via im? dñi pntes virā trāsim?

Ridul aus in arbore vel in terra verba hi- storie. aut in pteplati- na: aut in actina vita.

Precepta actine nō in terra. cōteplatiue in arbore. Dat pulk vel ouis cubat: cū spirita- le intellectū fouz histo- ria. et qdam pleno elo- quio q pullos profert quqdā vero vt ex eis le- gētis animum ad alti- ora perducatur: et q sub se ona continēs ex qbo pullos pducatur. Dua ei fouent vt ex eis pul- li nascatur. et sūt qdaz cōteplatiue vite q per quasdam imagines vi- dentur: vt p in sua xtu- te et natura videantur vñ. Videm? nūc p spe- culū i enigmatē zc. Cū vxo: habenda non sit nisi filioz grā: paulus tñ ait. ppter fornicatoz vnusquisqz vxozē suā habeat vñ. i. ad meliora surgerēt. i. ad pinguj copulā legalem. Dinc qz pdicatores timorem pmittunt: et sic ad amorem pducat. h perfecta caritas: foras mit- tit timorē et pulli viuere incipiunt cū timori nō succubunt. Lex qz ona ipo- suit dices. Quis pro oculo. dētē. p dētē. pullos pduxit: cūz dixit. Ne gras vltōne. nec memor eris iniurię ciuū tuoz. Notādū at qd dñs. nō tenebit eā cū filijs. h abire. p. a. cap. t. fi. qz aliqn ptermittēda ē historia: vt reficiat nos spiritali intelligentia: nō historial vñus reficiat. Legim? aurum et argētū egi- ptioz ab israhelitis deceptorā petiōe surreptū et carnalia sacrificia do ex- hibita. S; in hoc xboz nido mater dimittēda est filij tenēdi. Cū enī a se- cularibz vigilatiā in genij ad defensionē veritatis trahim? et eoz eloquiū in vsū rectitudis: an et argenti tollim? ab egiptijs: vt nos diuites illi pau- peres efficiātur. vñ. In captiuitatē redigētes oēm intellectū in obsequium cūstī. Et cū nra corpa p abstinetiā domamus: carnalia sacrificia offere- mus. Historie igitur exēpla dimittimus: sed ex ea allegoricū sensum i men-

tuī que perierit: si inueneris eaz ne

negligas quasi alienam. Si vide- ris alinum fratris tui: aut bonem

cecidisse in via: non despicias. sed salter alteri onera portate. s. vñ. qz seruū dñi subleuabis cum eo. Non induetur

mulier veste virili: nec vir vtetur veste feminea. Abominabilis eniz

apud deuz est qui facit hec. Si am- bulans per viam. i. arbore vel in

terra nidū auis inueneris et matrē pullis vel ouis desuper incubātes

non tenebis eam cum filiis. sed ab- ire patieris captos tenens filios:

vt bene sit tibi i longo viuas tem- pore. Cum edificaueris domū no-

tuam. facies murum tecti per circū-

tuam ne effundatur sanguis in do-

mo tua et sis reus labente alio et in-

ceptus ruente. Non seres vineā

tuam altero semine: ne et sementis

quā seuisi et que nascuntur ex vi-

nea pariter sanctificentur. Nō ara-

te retinemus.

Domū nouam. i. ecclesiā: Dñz tecti. i. xtuū custodiā. Ne effundatur. Per incuriā atqz desidiā. vñ. Qui xtuates sine hu-

mitate pgregat: qua si puluere in ventū por- tar.

Vineam. Doctri- nam. vel plebē docto- ribz pmissā vbi vinum spūalis gratie abunda- re debz.

Altero. i. heretico Semē bonū verbū di- semē neqz qd inimicus seminavit. Cauēdū ē ne immisceat aliqd er- roris: et corrupat se- men dei.

Non arabis. In- do. In boue et alino a- rat q recipit euāgelijz cū iudeoz obseruātia: q pcessit i ymbra. In boue qz bñ operatiuz vito. i. asino stultoꝝ se- cordia. Quasi: fatuuz sapiētū i pdicatioe non socies: ne p eū q rē im- plere nō valet: ei obli- stas q puenat. Stul- tus vero et sapiens bñ pūgūtur: vt vñ papi- at et alter obediāt. n vt eqli pteat xbu dei an- nuncient.

Non indue. ue. Moꝝ. Lana simplici- tas. linū subtilitas. ve- stis q ex lana linoqz cō- ficitur: linū interius ce- lat. in superficie lanā de- mōstrat. Veste ex la- na et lino iduē: q sub locutoe inoētē celat subtilitatē malicie. Al- legorice. Lineis vesti- bus lanā vel purpurā miscz: q inordinate vi- uit et professionibz diū- si generis. vt si scimōi- alis habuerit ornāmē- ta vxoris. vel vxoz ge- rat spēs xginis. Doc- āt figurabat i vestibz qd nunc declaratur in moribus.

Funiculos. Ad differētiā. s. sicut signū circūcisiōis israhelitas sepat a ceteris. Duplīcitosi xō magistri captātes aurā ppli et lucē scilicet ex muliercul- dilatabāt fibrias et eis alligabāt spinas: vt vel ambulātes vel sedētes pun- gerentur: et sic ad seruiendum deo mouerētur: vnde. Dilatant p bilateria- lia et ma. sim.

Si dixit. uir ux. zc. Aug. Apparet qno subditas viris femineas. et pe- ne faulas lex ee voluerit vxozē: qz dices aduersus vxozē vir testioniū: vt la- pidet illa si verū pstat: ipse nō viassim lapidat si falsū iuenit: sed castigat et dānicat et eā perpetuo hie iubet. In alijs autē causis q testioniū falso no- cere voluit eadē pna plectit qua fuerat alter plectendus.

Pater et ma. Doctores ecclesie qui quasi pater et mater fouent ple- bē. Patres autoritate: matres pietate.

Et verberabūt. Nō mix si vir q falso accusat iubet cedi et multā red- dere. puella xō si culpabilis sit lapidari: qz p feminā iūmū pccā: q virū sedu- xit et dupliciter peccauit p? in deū. postea in virū. vir tantū in deum.

si deo sub iugo legis posito. s. gētili qui ad euāgelium pertinet.

bis in boue simul et asino. Non in- s. Atredite a falsis prophētis qui veniunt ad vos in ve. o. zc. s. simplicitate in- dueris vestimento quod ex lana li- nocentie. s. subtilitate malicie. s. Jacitinas si- brias s. In omnibus que agis memor esto prece- ptorum dei.

noqz contextum est. Funiculos in- s. sibi pmissam.

fimbriis facies per quattuor angu- s. i. regendam acceperit plebem s. doctoz s. abitoē maioris pncipat?

los pallii tui quo operiris. Si du- s. i. regendam acceperit plebem s. doctoz s. abitoē maioris pncipat?

ixerit vir vxozem. et postea odio ha- s. sibi pmissam.

buerit eam. que fueritqz occasiones quibus dimittat eam obūciens ei s. heresis vel inobedientie.

nomen pessimum et dixerit: vxozēz s. regēdam. s. vt fructū spūalē gignerē.

hanc accēpi. et ingressus ad eaz nō s. de qua despondi. n. vol. v. vi. vir. ca. s. deus

inueni virginem: tollent eam pater s. ecclesiā. s. diuinoꝝ

et mater eius. et ferent secum signa s. i. regēdam. s. vt fructū spūalē gignerē.

virginitatis eius ad seniores vrbis s. iudicātes causas populi. s. cui iudicio manifestantur occulta.

qui in porta sunt. et dicet pater. si- s. ecclesiā

liam meam dedi huic vxozem: quā quia odit imponit ei nomen pessimum vt dicat. non inueni filiā tuā

virginem. et ecce hec sunt signa vir- s. in regre fidei et operatiōis.

ginitatis filie meę. Expandent ve- s. diuine legis opera quibz probatur incorrupta stimentum coram senioribus ciui- s. doctozes.

tatis apprehendentqz senes vrbis s. autoritate eccleie compiēt.

illius virum et verberabunt illum

Funiculos. Ad differētiā. s. sicut signū circūcisiōis israhelitas sepat a ceteris. Duplīcitosi xō magistri captātes aurā ppli et lucē scilicet ex muliercul- dilatabāt fibrias et eis alligabāt spinas: vt vel ambulātes vel sedētes pun- gerentur: et sic ad seruiendum deo mouerētur: vnde. Dilatant p bilateria- lia et ma. sim.

Si dixit. uir ux. zc. Aug. Apparet qno subditas viris femineas. et pe- ne faulas lex ee voluerit vxozē: qz dices aduersus vxozē vir testioniū: vt la- pidet illa si verū pstat: ipse nō viassim lapidat si falsū iuenit: sed castigat et dānicat et eā perpetuo hie iubet. In alijs autē causis q testioniū falso no- cere voluit eadē pna plectit qua fuerat alter plectendus.

Pater et ma. Doctores ecclesie qui quasi pater et mater fouent ple- bē. Patres autoritate: matres pietate.

Et verberabūt. Nō mix si vir q falso accusat iubet cedi et multā red- dere. puella xō si culpabilis sit lapidari: qz p feminā iūmū pccā: q virū sedu- xit et dupliciter peccauit p? in deū. postea in virū. vir tantū in deum.

Centū si. zc. Perfectione doctrinę z sollicitudinis: quam impendat subiecte plebi, vel penitentię. Cetera rursus ei perfectus e. quin quagenarius penitentię consecratus.

Si puellā uir. In hoc capitulo sicut in duobus precedētibz z duobus succedētibz corporale pdēnat fornicationem.

Nihil patietur Sed ad inceptā fidez reuocabit p grāz baptisimū libata ab hostibz.

Nō poterit di. Aug. Merito qritur ut ista pena sit: ut nō eā possit dimittere per oē temp⁹ quā inordīa te z illūcite maculauit.

Si autē intelligimus eā nō posse i. n. debere dimitti per omne tēpus q̄ vxor effecta est: occurrit q̄ moyses permisit dare libellū repudiij et dimittere. In his autē q̄ illūcite uiciant noluit licere: ne uideat ad ludibrium fecisse. z pot⁹ finisse: qd̄ eā duxerit.

Hoc q̄z de illa iussit: cui uir calūniat⁹ fuerit d̄ yginialibz n̄ iuētis.

Non accipiet. Pater noster chabitus est: cuius ecclesia vxor est: non licet hōi dignitate istius spōsi trāsserre in se: nec spōsam ei⁹ violare: ut amorē eius pmittit in se. ex dono virtutum vel ex pdica tōe laudē suā q̄rendo non det: cui dicere conuenit. Non nobis domine non nobis: s̄ nōi t. da gloriāz.

C. XXIII.

Eunuchus. Dēs qui molliter uiuūt. nec uirile opus perficiunt non possunt pmanere in congregatōe sancto rū. nec digni sunt itro itū regni celozum: qd̄ uolentiā patitur. z uolenti diripiūt illud.

Manser. Dege ner sēlu z moribus. vel quem hereticoz p̄auitas in susceptōnem sacramētoz degenerem fecit. vel n̄ms gētilitatis aut iudaismi maculauit.

Is in ecclesiam recipietur cū integra fide decalogū legis fm euāgelij institutōnem seruauerit. vñ. Si uis uitā ingredi serua mādata. Et alibi. Ego sū hostium per me si quis intrat saluabitur.

Ammonites. Aug. Alia editio. Nō intrabit ammonites z moabites ecciāz dñi z vsqz ad decimā generatōnē n̄ intrabit ecciāz dñi. z vsqz in

condēnantes in super centum siclis. ^{f deo cui cura est de uobis} argenti quos dabit patri puellę.

qm̄ diffamauit nomen pessimum ^{f deum vidētium} super uirgines israel: habebitqz eā

^{f ut illa relicta trāseat ad aliā ecciāz} vxorem z non poterit dimittere eā ^{f id ē si plebs} omni tempore uite sue. q̄ si verum

est quod obicit. z non est in puella ^{f eccie iudicio pdēnabunt} inuenta uirginitas: euicient eam ex

^{f limina uniuersalis ecclesie} tra fores domus patris sui. z lapī

^{f duri anathematis: quia fidem catholicam corumpere non timuit} dibus obruent uiri ciuitatis illius

z morietur qm̄ fecit nephas i israel ^{f recedendo a uero sponso. f ecclesia} ut fornicaretur in domo patris sui.

z auferes maluz de medio tui. Si ^{f ad literam. adulteria detinet f corrupendo} dormierit uir cū vxore alterius.

^{f hereticus uel uide⁹ f ecclesia f christi cui si de z dilectōne sociata.} uel: quia seduxit et illa quia consensit. ^{f peccato penitendo. vel impenitens} eterno deputabitur tormento.

uterqz moriet. i. adulter z adultera

z auferes malū d̄ medio israel. Si ^{f plebem scilicet ecclesiasticam. vel animam chri stianam uerbo dei desponsatam.} puellam uirginē desponsauerit uir

^{f iudens. vel hereticus. vel icismaticus. vel et iā paganus.} z inuenerit eam aliquis in ciuitate

z concubuerit cum illa educes utz ^{f iudicium senozum ecclesie.} qz ad portā citatis illi. z lapidibz

^{f duris increpatōnibus uel sentētiis.} obruetur: puella quia nō clama ^{f ubi cito audiretur z liberaretur} uit cuz esset in ciuitate: uir quia hu

^{f a doctozibus:} miliauit vxorem proximi sui. z au

^{f a dignitate fidei f christi.} feret malum de medio tui. Sin at

^{f extra ecclesiam: nec societate sanctorum suscep tam f inter gētilis f aiaz.} in agro repperit uir puellam que d̄

^{f per cathec. snum fide imbuta f deo. f sibi dem.} sponsata est. z apprehendens con

^{f semine erroris corrupēdo. f seductor} cubuerit cum illa ipse morietur so

^{f anathemate punitus f Quia seductoz non potuit resistere: nec habuit doctozem qui eam ad iuuaret.} lus: puella n̄ nihil patietur. nec ē rea

^{f de insidiis.} mortis: qm̄ sicut latro confurgit cō

tra fratrem suum. ^{f spiritali gladio.} z occidit animā ^{f ut cogente.}

eius. ita z puella perpessa est. So

^{f extra societate ecclesie f multi em} la erat in agro: clamauit. z nullus

^{f aliquis doctoz. f discipulū f cui. f} affuit qui liberaret eaz. Si inuene

^{f i. sibi sociare p̄sperit} rit uir puellam uirginem que non

^{f uel ea} habet sponsum. z apprehendēs cō

cubuerit cum illa. z res ad iudiciū

venerit: dabit qui dormiuit cuz ea ^{f deo f perfectam penitentiam.}

patri puellę quinquaginta siclos ^{f sub cura z pudētia sua}

argenti. z habebit eam vxorem: qz ^{f maxie ubi se uoto dicit}

humiliauit illam. Non poterit di

mittere eā cunctis diebus uite sue ^{f i. non seduct animum deo patri coniungam f predicator f ecclesiam}

Non accipiet homo vxorem patris ^{f christi}

sui: nec reuelabit operimentū eius.

C. XXIII.
Non intrabit ^{Qui non hēt semen uerbi: nec po tēt gignere bona opera} eunuchus attritis vel

amputatis testiculis z absciso uere ^{f societatem sanctorum} tro ecclesiam domini. Non ingre

dietur māzer. hōc est. de scozto na ^{f consortium sanctorum f decalogi ob}

pin ecclesia dñi vsqz ad decima ge ^{f qui de inceptu nati}

nerationē. Ammōites z moabites ^{f Aug. hoc est in eternum: quia dena rius clausula numerozum.}

etiam post decimam generationez

non intrabunt ecclesiam domini in

eternum: quia noluerunt uobis oc

currere cum pane z aqua i uia quā ^{f mūdo. f sicut be}

do egressi estis de egipto: z quia cō ^{f retici excitant per dyabolū p̄sentōnē pplo fidelij}

duxerunt contra te balaam filium

beoz de mesopotamia syrię ut ma

lediceret tibi. z noluit dominus de

us tuus audire balaā: uertitqz ma

ledictionem eius in benedictionez ^{f gratis. f.}

tuam eo qd̄ diligeret te. Non facies

uobis panem. ^{f gratis. f.}

Quia nolū. uo. zc. Tradit hebrei qd̄

hę gētes ppinq̄ sibi eteuntibz de egipto occurrerunt cum pane tantum: cū

scirent eos in deserto maxie siti laborare. z iō hūic maledictōni subiecti sūt

Mistice designat hereticos: q̄ fugiētibz de egipto hō mūdi ad uerā terraz

pmiſſiois offert panē pollutū. n̄ aq̄ sapie dulcoratū. z iō ab ecclā alicūq̄ sūt

Uertit qz zc. Quia sepe persecutio causa maioris prosperitatis est.

eternuz. Quō q̄ ruth moabitiz itrauit. For

te mistice p̄phetauit i traturā qd̄ ait: vsqz ad

decimā generatōnem. Cōputant ei ab abra

ham qm̄ fuit loth q̄ ge nuit moabitaz z āmo

nitaz: z inueniūtur ab abrahaz generatōnes

decem vsqz ad salmō: q̄ genuit boos maritū

ruth. Sūt ei iſtę. ab a brahā. ysaac. z iacob.

indas. phares. esrom. aram. aminadab. naa

soh. salmō: qui genuit boos: cui ruth i ecclesia

dñi peperit filios. Sz cur additū est vsqz in

eternū: an qd̄ post nul la aīa de āmonitis: et

moabitiz itrauit i illā ecclesiam hebreoz: an

pot⁹ ita dictum est. et vsqz ad decimā ge

nerationem: ut sp̄ intelli gi uolentē p denariū

uiniuersitate: z expolit erit dicēs. z vsqz i ter num: Sz sita ē: ruit

ztra meritum admilla videtur. An āmonitas

prohibuit z nō āmoni tidas. i. uiros admitti

nō feminas: Maxime qz cū euerissent iſrahe litę

illā gentē. oēs ui ros occidere iſsi sunt

feminas autē n̄ nisi eas q̄ nouerāt uir. qm̄ ip̄e

i fornicatōne subduxe rant plm. Virgines

uero dimiserūt. n̄ cis i putantes culpā q̄ cuer ti illa gēs memuit: quā

etiā hic p̄memorauit. q̄i q̄rretur: Cur moa

bitaz z amonitas ad mitti noluerūt: subiuu xit

eo qd̄ non obuiant rūt uobis cū panibz et aq̄

in uia cū exiretis d̄ egipto. z pduxerit adū lū

te balaam filiū beoz de mesopotāia ut ma

lediceret te. Has culpā nec tūc qm̄ gēs illa de

pugnata est: feminis iputauerit qz plerūque

malauerunt. Hereticos sp̄ ab ecclā

ē pellēdos significat q̄i hereticū hoiez post

uiaz z alterā correctō nem deuia.

Quia nolū. uo. zc. Tradit hebrei qd̄

hę gētes ppinq̄ sibi eteuntibz de egipto occurrerunt cum pane tantum: cū

scirent eos in deserto maxie siti laborare. z iō hūic maledictōni subiecti sūt

Mistice designat hereticos: q̄ fugiētibz de egipto hō mūdi ad uerā terraz

pmiſſiois offert panē pollutū. n̄ aq̄ sapie dulcoratū. z iō ab ecclā alicūq̄ sūt

Uertit qz zc. Quia sepe persecutio causa maioris prosperitatis est.

Quia diligentibus deum omnia cooperantur in bonum.

Non abominaberis ydu. zc. Idumens sanguineus. vel terrenus carnes cuius est terrena materia significat. Egipti. i. tenebrosus. corp^o morbidū. Carnem nostram non debemus abominari: sed fouere z necessaria ei pigbere. curam tamen eius in desiderijs nō facere. Frater inquit tuus ē: qz et carne sumus z anima. Egiptius. i. corpus non abominemur. in cui^o terra aduenē suimus. anima enim que celestem habet originem. q̄i aduenā moratur in corpore. vñ apls Dum sumus in corpore peregrinamur a domino. Qui nati fuerit ex eis zc. i. paulatim fi ent spiritales.

Non abominaberis ydumē zc. Per ydumēum z egiptium significatur presens vita: cui q̄uis renuncian tes egiptiam terram. i. pueritatem p̄stina z concupiscentiā mū n di declinamus: vñz tñ huius mūdi necessitatibus subdimur: nō oī no egiptiā natiōē extingimus: s̄ quodāmodo separti quotidiano victu z vestitu p̄nti sumus. Tercia generatōne in ecclesiam intrabūt: qz secularis potest sanctis p̄iungi: cum pfecte in patrem z filiu z spūm sanctum credi/ derit. vel cū spe fidei et caritate ornatus fuerit.

Quando egressus. Spiritales chri/ sti milites instruit: q̄b/ alibi dicitur. Dis q̄ in agone cōtendit: ab oī bus se abstinet.

Si fuerit inter uos. Aug. Dicitur ponit lex in sacramētis et vmbra futuroz. Que dam cū in semine materialis informitas: que formata corpus hominis redditura ē in si/ gnificatiōe posita ē vitę informis z inerudite. a qua informitate oportet doctrine forma z eruditi one mundari. Iō illa purificatio p̄cepta est post seminis effusionem. nec cū in somnis peccatū sit. Aut si hoc quis peccatū putat nō arbitrās accidere nisi hōi desiderio: qd̄ falsum est: nunq̄ z solita mensium peccata sunt femi narum: quas lex p̄cipit expiari nō nisi propter ipsam materialem iformitatem: q̄ facto conceptu tanq̄ in edificatiōnem corporis additur. Ac per hoc cum iformiter fluit significari lex voluit animum sine discipline forma tēter fluidum ac dissolutum. quē formandum significat: cum fluxū purifi cari imparat. Postremo mori peccatū non est: z mortuū sepelire humani tatis officium est: z tamen purificatio mandata est: non quia corpus mortuum peccatum est: sed significat peccatum aīę a iusticia deserte.

Grego. Distice. Si fuerit inter vos homo zc. Nocturnum somniū temptatio occulta: qua tenebrosa cogitatione turpe aliquid concipitur: sed opere non expletur. Nocturno somnio pollutus extra castra egreditur: vt qui cogitatione polluitur: indignum se societate fidelium arbitretur: z bonorum se comparatione despiciat. Ad vesperum lauatur aqua: cum defectum suum conspiciens ad lamenta penitentię conuertitur: vt fletibus deleat quod occulta inquinatio accusat. Sed post occasum solis redeat ad castra. id est: deferuente caloris ardore fiduciam erga bonorum societates sumat: z ad fidelium merita reparatur presumenda.

Habebis locum. Corporalem enim mundiciam diligit deus. Iō p̄cepit nihil sedum remanere in castris.

cum eis pacem: nec queras eis bona cunctis diebus vitę tuę in sempiternum.

Non abominaberis idumēum. quia frater tuus est. nec egiptium. quia aduena fuisti in terra nostra paradisi est.

Qui nati fuerint ex eis tercia generatione intrabunt in ecclesiam domini.

Quando egressus fueris aduersus hostes tuos in pugnam custodies te ab omni re mala.

Si fuerit inter vos homo qui in nocturno pollutus sit somnio: egredietur extra castra: z non reuertetur prius q̄ ad vesperā lauatur aqua: z post solis occasum regredietur i castra.

Habebis locū extra castra ad quē egredieris ad requisita nature: ge/rens parillum in baltheo.

Lūq̄ sederis fodies per circuitū: z egesta

Gregorius. Distice. Habebis locum zc. Nature corruptibilibus grauate a nostre mentis vtero quedam cogitationum superflua: quasi ventris grauamen erumpunt. Sed portare sub balteo parillum debemus vt ad reprehendendos nosmetipsos semper accincti acutuz circa nos stimulum compunctionis habeamus: qui terram nostre mentis penitentię dolo/ re confortat. z quod a nobis fetidem erumpit abscondat.

In baltheo. Baltheo enim renes accinguntur. ideo per balthcum male voluntatis p̄ritō designat. vñ iob Balthcum regū dissoluit: z p̄cāxit fune renes eorum.

Operies Terre na fragilitate cōsiderata. sordes dēi^o opire. Non trades seruum. Augusti. Lxx. Nō trades puerū domino suo: q̄ appositus est tibi a dño suo. Nō qz dñs eū apposuit. i. p̄mēdauit: qz depōsituz diceret: s̄ appositū dixit. i. adiunctuz huic euz ab illo discessisset.

Reddi s̄ prohibuit fugitios. non suscipi. Qñ hoc putari p̄t nisi genti z populo intel ligamus ista dici: non vni hōi: Ex alia vtiqz gente refugientem ad hāc cui loq̄bat: a dño suo. i. a rege suo: reddi phibuit. qd̄ alienigēa achif rex geth seruauit qñ ad eū fugit dauid a facie dñi sui. i. regi sa ul. hoc explanat dices In vobis habitabit i omni loco vbi placuerit ei.

Non erit meretrix de filiabus israel: neqz scortator de filiis israel. Non offeres mercedē z prostibuli. nec precium canis i domo domini dei tui. quidquid illud est quod voueris: quia abominatio ē vtrūqz apud dominum deum tuū.

Non fenerabis fratri tuo ad vsurā. Non erit meretrix a filiabus israel z non erit scortator a filiis israel. Manifeste p̄hibet viros z feminas fornicari: etiā cū nō ali enis coniugibus. p̄ccm eē demonstrans misceri nō p̄iungib^o suis: qz z meretrices eē z ad eas phibz accedere: qz publice venalis ē turpitudō. In decalogo at̄ noīe mechicū n̄ videt̄ apte p̄hibuisse: q̄ nō nisi adulteriū intelligi solet. vñ qd̄ nobis videt̄. ibi tractauimus.

Spiritualiter innuit qz nō licet aīę christiane errorib^o hereticoz se miscere. filium dei impudicitie z libidini non licet se tradere.

Non offeres. Augustinus. Lxx. Non offeres mercedem meretricis neqz commutationem canis in domo domini dei tui ad omne votum quoniam abominatio est domino deo tuo. Vtrūqz scilicet. non vnum. de cane enim vetat fieri commutationem primogenitorum: quam iubet fieri de immundis animalibus. id est. equis asinis z que adiungunt hominem. vñ de z iumenta dicuntur. De cane autem noluit z de porco. z quare noluit querendum est. z si de omnibus talibus noluit: quare hic solum canem excipit: Nam mercedem meretricis videtur repulisse. quia prohibuit esse meretricem de filiabus israel. aut quenquam filiorum israel vti meretrice: z ne quis putaret posse hoc expiari si aliquid inde in templum offerret: dicens dum fuit qz domino abominatio sit.

Precium canis. Canis rapacis. Dona iniquorum non probat altissimus. Qui offert sacrificia ex substantia pauperum: quasi qui victimat filium in conspectu patris.

Non fenerabis. Usuram z auaricia z remouet z charitatez impendere iubet.

Est pecunia que ad vsuram dari prohibetur: quia vicium cupiditatis

est exigere velle quod cognoscis te non comodasse. Hanc dñs habuit z ius de pauperibus erogandam tradidit. z nos ad liberalitatem largitatis invitauit. Altera est quam ad vsuram dare debemus. vnde. Nonne oportuit te pecuniam committere numularijs: vt ego veniens exigerem qđ meū est cum vsura?

Sed alieno. Infideli vel iniquo cui pecuniam damus ad vsuram: cum pro verbo p̄dicationis exigimus fidem p̄nitentiam z operationem bonam.

Non tardabis.

Vnde salomon. Qui na est hōi p̄ vota tractare vel tardare.

Ingressus vineam.

In ecclesia aliterius episcopi potest alter aliquos corrigere vel confirmare. totaz pleben non licet ei regere: vel magna negotia tractare.

Foras. Extra ecclesiam gratiaz efferre non licet: qđ in vna domo carnes agni edibentur.

Si intraueris in se. a. zc. Sūt qđā scripturę q̄ historialit̄ fidem imbunt. qđaz moraliter sanctā consolatōne instruit. Que dam nō scdm̄ historiaz s̄ scdm̄ allegoriā venerāda mysteria ostēdūt. Ante q̄ in segetem p̄ximi intrandum est: vt discernēdo carpas cibum: non precipitando succise mellis incurtas iudicium.

C. XXIII.

Si acceperit homo.

Gregorius. Moraliter. Homo vt orez accipit: cū terrenę actionis curaz suscipit. Feditate agnoscat: cū polluta eē per peccata sentit. Dimittet eā de domo sua. i. amorē ei abijciat a mente sua. Egressa alterz accipit qđ terrenā actōne quā deseris: ali? p̄cupiscit. Ipsi quoq; in odium venit: z eam vtiliter dimittit. vnde bene sequitur. Si dimiserit eā aut mortuus fuerit zc. Quisq; terrenam curam aut dimittit: aut moritur. i. aut non ex aīo succumbit: aut per eam funditus in anime vita succubit. Siue ergo sequens maritus dimiserit siue mortuus fuerit: prior non recipiet eā li vxorem: quia polluta est. vt. s. qui semel terrenam curam reliquit ad eam vltra non redeat quam ipse p̄prio iudicio polluit: qui prius deseruit quia polluta cognouit.

C. XXIII.

Si acceperit homo vxorem sibi accepit.

Christus vxorem sibi accepit: cum synagoga sibi copulauit: quam leges tribuendo in iudicio z iusticia z misericordia desponsauit: sed illa non inuenit gratiā propter incredulitatem z ydolatrię feditatem. Scripsit enim libellum repudiij. i. euangeliū in qđ declaratur qđ indigna fuerit spiritalis consortij: cum christum crucifigendū tradidit. barrabam elegit. Datus est in manus eius libellus repudiij: cum potestas data est crucifigendi. Ideo de domo. i. ecclesia eiecta est. vnde. Multi veniunt ab oriente z occidente z recū. cum abrahā ysaac z iacob in reg. qđ. filij autem regni extēduntur in tenebras exteriores. qđ autem sequitur. Cūq; egressa alterum maritum duxerit zc. significat qđ licet apostoli post passionem z resurrectionem christi eam ad fidem z penitentiaz prouo-

f. verbi dei. pecuniam. nec fruges nec quālibet

aliam rem: sed alieno. fratri autēz

tuo absq; vsura id quo indiget cō-

modabis: vt benedicat tibi domi-

nus deus tuus in omni opere tuo

i terra ad quā igredieris possidēdā

f. vouere z reddite domino deo vestro. Cum votum voueris domino deo

tuo: non tardabis reddere. quia re-

quiret illud dominus deus tuus.

f. reddere f. ipsa mora. Et si moratus fueris reputabitur

tibi in peccatum. Si nolueris pol-

liceri. absq; peccato eris. Nō autē

semel egressum ē de labijs tuis ob-

seruabis: z facies sic p̄misisti dño

do tno. z p̄pria volūtate z ore tuo

locut⁹ es. Ingress⁹ vineā proximi

tui p̄mede vvas q̄tū tibi placuerit

foras at ne efferas tecū. Si intrave-

ris i segetē amici tui frāges spicas

z manu p̄teres. falce at nō metes.

C. XXIII.

cauerit: z spiritalibus nuptijs copulare voluerint: tanquam indigna z errore polluta abominabilis permansit. vnde. Vobis oportebat primum loq; verbum dei: sed quoniam repulistis illud zc.

Augu. Multe erant in lege cause dimittendi vxores. christus solam fornicationem exapit: ceteras molestias iubet pro fide z castitate coniugij sustineri. Et mechum dicit cum qui eam duxerit que alligata est viro. i. qđ diu vir eius vixerit: quo mortuo soluta est. Vir quoq; si dimiserit: aliam non ducat. Si at nec illi nubere: nec huic li-

Si acceperit

homo vxorem z habu-

erit eā: nō inuenit grāz aīo

los ei? propter aliquā feditatē: scri-

bet libellum repudiij z dabit in ma-

nu illius z dimittet eam de domo

sua. Cūq; egressa alterum marituz

duxerit: z ille quoq; oderit eam de-

deritq; ei libellū repudiij z dimise-

rit de domo sua: vel certe mortuus

fuerit: nō poterit p̄or marit⁹ recipe-

re eā in vxorem: quia polluta est et

abominabil facta ē corā dño. Ne

peccare facias terram tuam quam

dominus deus tuus tradiderit tibi

possidēdā: Lū accepit hō nup vxorē:

nō procedz ad bellū nec ei quip-

piā necessitatis iniūget publice: s; vacabit absq; culpa domui suę: vt

vno anno letetur cū vxore sua. Nō

accipies loco pignoris inferiorē

z superiorē: tollit molam superiorem: qui peccatum fienti dicit. Non habebis veniam de commissis. Tollit inferiorē: qui peccatum palpando dicit. age malum quantum vis: deus pius est: z ad veniam paratus. vtiliter vtraq; mola habetur: si spes sit cum emendante formidine z formido cum spe.

Grego. Non accipies loco pignoris zc. Accipere aliquando auferre dicimus. vnde z aues que alias rapiunt accipitres vocamus. vnde. Si qđ deuorat. si quis accipit. id est. rapit. Pignus debitoris: confessio peccatoris: hoc accipitur: cum a peccatore peccati confessio tenetur. Superior z inferior mola spes z timor. Spes ad alta subuehit. timor autem cor inferius p̄gmit. vna mola sine altera vtiliter habetur. Peccatoris ergo peccatore se per debent spes z formido coniungi: quia incassum misericordiam sperat: si iusticiam non timeat. et incassum metuit: qui non confidit.

Non accipies. Loco ergo pignoris mola superior aut inferior non tollatur: quia qui p̄dicat peccatori tanta dispensatōne p̄dicare debet: vt non relicta spe timorem subtrahat. nec subtracta spe timorem relinquat.

Ido. Tollit molam superiorem: qui peccatum fienti dicit. Non habebis veniam de commissis. Tollit inferiorē: qui peccatum palpando dicit. age malum quantum vis: deus pius est: z ad veniam paratus. vtiliter vtraq; mola habetur: si spes sit cum emendante formidine z formido cum spe.

Grego. Non accipies loco pignoris zc. Accipere aliquando auferre dicimus. vnde z aues que alias rapiunt accipitres vocamus. vnde. Si qđ deuorat. si quis accipit. id est. rapit. Pignus debitoris: confessio peccatoris: hoc accipitur: cum a peccatore peccati confessio tenetur. Superior z inferior mola spes z timor. Spes ad alta subuehit. timor autem cor inferius p̄gmit. vna mola sine altera vtiliter habetur. Peccatoris ergo peccatore se per debent spes z formido coniungi: quia incassum misericordiam sperat: si iusticiam non timeat. et incassum metuit: qui non confidit.

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Non occideris. Aug. Er...

Non negabis. Qui mangel...

Auferes malum. Aug. Affidne hoc scriptura dicit cum malos iubet occidi sicut ibi. Auferes malum ex vobismetipsis. i. malignum scdm grecum masculino genere non hoc malum: eum. s. qui tale aliquid commi-

lit: vt excommunicatō ne dignus sit. Hoc ē nunc agit in ecclesia ex cōdicatio qd tunc interfectio. Quāuis illud apstuz aliter intelligi possit. vt vnusquisqz malū vel malignuz ex seipso auferat. qui sensus acceptabilior esset si hoc malum vel hoc malignū: non hūc malignū scriptū esset. nūc vero credibilis est de homine dictum qd de vicio. quāqz eleganter possit intelligi hō auferre a se malum hominē sicut dicitur est. Erūte vos veterē hominē qd exponēs ait. Qui furabatur iā nō su.

Plagam le. Nota ppter peccatū hūc infirmitatē hoibus accidere sic oziqz qd sacerdotium vsurpanit.

Cum repetes. Aug. Ad opus misericordie pertinet vt pignorator in domū nō intrat: nec fiat p̄turbatio debitori. et debito-

rem admonet pignus proferre creditori. Sed mouet qd iubet egenti pignus eodem die restituat: quia non habet vbi dormiat: cur non potius creditori precipit vt non auferat qd eodē die restituendū? Quid si ad compellēdum debitore fieri voluit: qno se vergeat ad reddendū: cū sciat se pignus eodem die recepturū? An forte ppter memoriam fieri voluit ne obliuiscatur reddere: et cū non reddat si vere nō habeat? Maxime qd creditor misericordia vincatur: cui nō debet eē ingratus si pignus receperit in qd dormiat. Creditori qz cū nō reddiderit debz eum credere non hie: qd bac etiam indi get misericordia vt pignus sibi restituatur non habens vbi dormiat.

Non negabis. Qui euangelium annunciat de euangelio viuat. Dignus est enim operarius mercede sua.

Non occidentur p. Aug. Etiam lex dicit sua quēqz culpa intermendum. Quid est qd dicitur. Reddens peccata patrum in filios in terciā et quartā generatōnem: an de filiis nondū natis intelligendum ppter originale peccatū qd ex adā traxit genus humanū? Hic autē de filiis iā natis facta est distinctio: vt quisqz moriatur in peccō suo. Nihil enī trahit ex peccate qui iā nat⁹ est. Sed cū ibi dicitur: his qui oderūt me: manifestum ē illā pdicōnem posse mutari: si filij parentum suoꝝ facta non fuerit imita-

Spem que mira celeritate voluitur: et accep- tas fruges ad vsu hominum molit et minuit. et superiorem molam quia animas

suam apposuit tibi. Si deprehensus fuerit homo sollicitus fratrem suuz de filiis israhel: et vendito eo

dyabolo venundamur et intentionis sue finem acceperit precium interficietur. et auferes malum de medio tui. Obserua diligenter ne incurras plagam

serua diligenter ne incurras plagam lepze: sed facies quecunqz docuerint te sacerdotes leuitici generis iuxta id quod precepi eis et imple

sollicite Memerote que fecerit dominus deus vester in mari e in via cū egredierimini de egipto. Cum repe-

tes a proximo tuo rem aliquā quam debet tibi non ingredieris domus eius vt pignus auferas. sed stabis foris. et ille tibi proferet quod habuerit. Si autem pauper est: non pernoctabit apud te pignus: sed statim reddes ei ante solis occasum: vt dormiens in vestimento suo benedicat tibi et habeas iusticiam coram domino deo tuo. Non negabis mercedem indigentis et pauperis fratris tui. siue aduenę qui te

ti-nā et illud est adam t̄paler reddidit: qz oēs ppter hoc moriuntur. nō autē in eternū eis qd fuerit per grāz regenerati et in ea vsqz in finē pmāserint. Quāuis merito q̄ratur si reddūt peccata patrū i filios his qui oderūt deū: cur in terciā et quartā generatōne vel p̄termissa p̄ma. vel scda vt nō etiā in ceteras pmanēte impietate et imitatio ne maloꝝ parētū? An per septenariū vniuersitatē intelligi voluit: nec posuit ipsum septenariū dicens. In septimā generatōnem: s̄ causam perfectōis ei⁹? Ideo enim septenarius perfectus dicitur: quia constat ex ternario primo. s. impari toto. et quaternario p̄mo pari toto. Similiter illud intelligendū puto in tribus et quattuor impietatibus non aduerlabor. vniuersas enim impietates n̄ tres vel q̄ tuoz intelligi voluit.

Non peruerteris iudicium aduenę et pupilli. Non auferes pignus loco viduę vestimentum. Memerote qd serueris in egipto et erit te dominus deus tuus inde.

Idcirco precepto tibi vt facias hanc rem. Quando mesueris segetem in agro tuo et oblitus manipulum reliqueris: non reuerteris vt tollas eum: sed aduenam pupillum et viduam auferre patieris: vt benedicat tibi dominus deus tuus in omni opere manuum tuarum. Si fruges collegeris oliuaruz: quicquid remanserit in arborib⁹ non reuerteris vt colligas: s̄ reliques aduenę

re vidua: vera enim vidua desolata ē nec deliciosa. Quęcunqz autem diuites nubere nolunt: continentia in eis laudatur: non desolatio commendatur.

Uide. Vidua anima a dyabolo iuncta: cui conuersę fidei vestimētū nō est auferēdū.

Non reuerteris. Inuidendo gentibus que sunt aduenę testamentoz dei.

Si fruges colle. Esti superbi colligant et improbi. ille misericordiam facit qui hoc animo dimittit vt egentes habeat. Preterea cum hoc populo precipiuntur. qui non indigent ammonentur ne ista querant. Si autem quesierint tanqz predones pauperum iudicandi sunt.

Non reuerteris. Non declinabil iudicium aduenę et orphani et viduę. Non pignora vestimentum viduę. Cur nō ait. et non pignora vestimentū eoz? Quę causa ē vt triū iudicium declinare reuerit: pignus vestimētū soli viduę auferri. Nisi qz iudicia oīum faciēda: q̄ nō hēt a qb⁹ defēdātur. Viduas x̄o amo net x̄as esse q̄ paupes sūt. vñ. Si qua vidua filios vel nepotes hēt: discat p̄s domū suaz pie tractare. et contiuo subiūxit. Que at vere vidua ē et desolata. speret i domino. Hęc verā viduā dixit q̄ nō hēt a qb⁹ sustēteret: q̄ et viro et posteris et oi ope destituta ē. diuitē q̄pe n̄ diceret de solataz. Coipso qz vestimentū. p̄hibet auferre: pauperes oñdit. Creditor nāqz libēt auferret argentū q̄ vestimētū. Si autē multa bz et supflua q̄o ē vere vidua: vera enim vidua desolata ē nec deliciosa. Quęcunqz autem diuites nubere nolunt: continentia in eis laudatur: non desolatio commendatur.

Uide. Vidua anima a dyabolo iuncta: cui conuersę fidei vestimētū nō est auferēdū.

Non reuerteris. Inuidendo gentibus que sunt aduenę testamentoz dei.

Si fruges colle. Esti superbi colligant et improbi. ille misericordiam facit qui hoc animo dimittit vt egentes habeat. Preterea cum hoc populo precipiuntur. qui non indigent ammonentur ne ista querant. Si autem quesierint tanqz predones pauperum iudicandi sunt.

Non reuerteris. Non declinabil iudicium aduenę et orphani et viduę. Non pignora vestimentum viduę. Cur nō ait. et non pignora vestimentū eoz? Quę causa ē vt triū iudicium declinare reuerit: pignus vestimētū soli viduę auferri. Nisi qz iudicia oīum faciēda: q̄ nō hēt a qb⁹ defēdātur. Viduas x̄o amo net x̄as esse q̄ paupes sūt. vñ. Si qua vidua filios vel nepotes hēt: discat p̄s domū suaz pie tractare. et contiuo subiūxit. Que at vere vidua ē et desolata. speret i domino. Hęc verā viduā dixit q̄ nō hēt a qb⁹ sustēteret: q̄ et viro et posteris et oi ope destituta ē. diuitē q̄pe n̄ diceret de solataz. Coipso qz vestimentū. p̄hibet auferre: pauperes oñdit. Creditor nāqz libēt auferret argentū q̄ vestimētū. Si autē multa bz et supflua q̄o ē vere vidua: vera enim vidua desolata ē nec deliciosa. Quęcunqz autem diuites nubere nolunt: continentia in eis laudatur: non desolatio commendatur.

Uide. Vidua anima a dyabolo iuncta: cui conuersę fidei vestimētū nō est auferēdū.

Non reuerteris. Inuidendo gentibus que sunt aduenę testamentoz dei.

Si fruges colle. Esti superbi colligant et improbi. ille misericordiam facit qui hoc animo dimittit vt egentes habeat. Preterea cum hoc populo precipiuntur. qui non indigent ammonentur ne ista querant. Si autem quesierint tanqz predones pauperum iudicandi sunt.

Non reuerteris. Non declinabil iudicium aduenę et orphani et viduę. Non pignora vestimentum viduę. Cur nō ait. et non pignora vestimentū eoz? Quę causa ē vt triū iudicium declinare reuerit: pignus vestimētū soli viduę auferri. Nisi qz iudicia oīum faciēda: q̄ nō hēt a qb⁹ defēdātur. Viduas x̄o amo net x̄as esse q̄ paupes sūt. vñ. Si qua vidua filios vel nepotes hēt: discat p̄s domū suaz pie tractare. et contiuo subiūxit. Que at vere vidua ē et desolata. speret i domino. Hęc verā viduā dixit q̄ nō hēt a qb⁹ sustēteret: q̄ et viro et posteris et oi ope destituta ē. diuitē q̄pe n̄ diceret de solataz. Coipso qz vestimentū. p̄hibet auferre: pauperes oñdit. Creditor nāqz libēt auferret argentū q̄ vestimētū. Si autē multa bz et supflua q̄o ē vere vidua: vera enim vidua desolata ē nec deliciosa. Quęcunqz autem diuites nubere nolunt: continentia in eis laudatur: non desolatio commendatur.

Uide. Vidua anima a dyabolo iuncta: cui conuersę fidei vestimētū nō est auferēdū.

Non reuerteris. Inuidendo gentibus que sunt aduenę testamentoz dei.

Si fruges colle. Esti superbi colligant et improbi. ille misericordiam facit qui hoc animo dimittit vt egentes habeat. Preterea cum hoc populo precipiuntur. qui non indigent ammonentur ne ista querant. Si autem quesierint tanqz predones pauperum iudicandi sunt.

Non reuerteris. Non declinabil iudicium aduenę et orphani et viduę. Non pignora vestimentum viduę. Cur nō ait. et non pignora vestimentū eoz? Quę causa ē vt triū iudicium declinare reuerit: pignus vestimētū soli viduę auferri. Nisi qz iudicia oīum faciēda: q̄ nō hēt a qb⁹ defēdātur. Viduas x̄o amo net x̄as esse q̄ paupes sūt. vñ. Si qua vidua filios vel nepotes hēt: discat p̄s domū suaz pie tractare. et contiuo subiūxit. Que at vere vidua ē et desolata. speret i domino. Hęc verā viduā dixit q̄ nō hēt a qb⁹ sustēteret: q̄ et viro et posteris et oi ope destituta ē. diuitē q̄pe n̄ diceret de solataz. Coipso qz vestimentū. p̄hibet auferre: pauperes oñdit. Creditor nāqz libēt auferret argentū q̄ vestimētū. Si autē multa bz et supflua q̄o ē vere vidua: vera enim vidua desolata ē nec deliciosa. Quęcunqz autem diuites nubere nolunt: continentia in eis laudatur: non desolatio commendatur.

Uide. Vidua anima a dyabolo iuncta: cui conuersę fidei vestimētū nō est auferēdū.

Non reuerteris. Inuidendo gentibus que sunt aduenę testamentoz dei.

Si fruges colle. Esti superbi colligant et improbi. ille misericordiam facit qui hoc animo dimittit vt egentes habeat. Preterea cum hoc populo precipiuntur. qui non indigent ammonentur ne ista querant. Si autem quesierint tanqz predones pauperum iudicandi sunt.

Non reuerteris. Non declinabil iudicium aduenę et orphani et viduę. Non pignora vestimentum viduę. Cur nō ait. et non pignora vestimentū eoz? Quę causa ē vt triū iudicium declinare reuerit: pignus vestimētū soli viduę auferri. Nisi qz iudicia oīum faciēda: q̄ nō hēt a qb⁹ defēdātur. Viduas x̄o amo net x̄as esse q̄ paupes sūt. vñ. Si qua vidua filios vel nepotes hēt: discat p̄s domū suaz pie tractare. et contiuo subiūxit. Que at vere vidua ē et desolata. speret i domino. Hęc verā viduā dixit q̄ nō hēt a qb⁹ sustēteret: q̄ et viro et posteris et oi ope destituta ē. diuitē q̄pe n̄ diceret de solataz. Coipso qz vestimentū. p̄hibet auferre: pauperes oñdit. Creditor nāqz libēt auferret argentū q̄ vestimētū. Si autē multa bz et supflua q̄o ē vere vidua: vera enim vidua desolata ē nec deliciosa. Quęcunqz autem diuites nubere nolunt: continentia in eis laudatur: non desolatio commendatur.

Vineam tuam. Vineam de qua colligitur vinū quod significat cor hominis.

Si fuerit causa. Aug. Lxx. Si autem fuerit altercatō inter hoīes: et accesserint ad iudiciū. et iustificauerint iustum iudices. subaudiis. et reprehenderint impium. et erit si dignus fuerit plagis qui impie agit: constitues eum in conspectu iudicū. et flagellabunt eū ante se sicut impietatem ei? nō xl. flagellabunt eum. et non apponent. Notandum qz eum impiū dicit quē non morte. sed paucis plagis insit pūiri. Putant enī quidā non eē impietatem q̄ sit in hominē vel adulterium: qd̄ tamen morte puniē s̄ est leuis impietas q̄ verberē digna est. ē et gravis q̄ morte digna est. sic peccata q̄ non in deū sed in hominē videntur admitti: quędam sunt digna morte q̄dam verberē.

Quadragenarium. Quadragenarium denario quater ducto perficit. nos vero de quattuor elementis s̄m corpus p̄sumimus. p̄cepta decalogi per denariū accipiuntur. Inbet q̄ iudiciū vel vindictā in q̄ carnis peccatū plectit s̄m p̄cepta ordinari. et oīa p̄cepta i decalogo vult intelligi.

Fido. In q̄dragenario hoc tēp̄ figurat quo ecclesia p̄ quattuor mundi p̄tes diffusa sub decalogo viuit. Quadragenario nō delinquētes cedimus: si in hoc tēp̄ p̄nig verberibus flagellamus. Dēt q̄ peccator spali bus flagellis atteri: vt in iudicio purgat̄ valeat inueniri. Beatus hō qui corripit̄ a dño nulla ei in eternū aiad uersio affligere poterit quos hic p̄nig discipli na percussit. Si p̄ peccatis hic cedimur: illic sine peccato inuenimur.

De bouis. In bone vita operantium exprimitur. de quo dicitur. Dignus est operarius mercede sua. Vult q̄ scriptura p̄itari carnalia a quibus accipimus sp̄alia: qui occupati in doctrina nō possunt sibi prouiderē necessaria.

Quando habitauerint. Aug. Lxx. Si autem habitauerint fratres in vnum: et mortuus fuerit vnus ex eis: semē aut nō fuerit ei vxore defuncti foris nō appropinquante: frater intrabit ad eam et accipiet vxorem sibi. et cohabitabit ei. et erit in fans quicumq̄ natus fuerit: constituetur ex defuncti noīe. et non delebitur nomē eius ex israhel. Videtur t̄m lex p̄cepisse hoc vt suscitetur semen fratri qui defunctus est. Q̄ aut ait: constituetur ex defuncti nomine dicitur: vt qui nascitur nomē habeat defuncti cui p̄pagatur. Unde nobis visum est magis scdm̄ adoptōnis morem soluere i euan gelio quęstionem de duobus patribus ioseph: quoz vnum memorat mattheus. s. qui eum genuit. alter lucas cuius. s. filius erat. qz nullius eorum ioseph nomen accepit: nisi forte intelligatur: constituetur ex defuncti nomine non vt nomen eius accipiat: s̄ vt ex nomine eius. i. tanq̄ filius. non eius a quo genitus: sed eius cui semen suscitatur. Q̄ aut dicitur. non delebitur nomen eius ex israhel. potest intelligi. non qz nomen eius puer accipiat: s̄ qz nō

pupillo ac viduę. Si vindemia sub qua requiescit sanctus. ueris vineam tuam: non colliges remanentes racemos: sed cedent in vsus adueng pupilli ac viduę. Memento qz et tu serueris in egipto. et idcirco p̄cipio tibi vt facias hanc rem.

Si fuerit causa inter aliquos et interpellauerint iudices: quē iustum eē perspexerint illi iusticię palmaz dabunt. quem impius condemnabūt impietatis. Sin autem eum q̄ peccauit dignum viderint plagis: prosternent et coram se facient verberari. Pro mensura peccati erit et plagarum modus. Ita dumtaxat vt q̄ dragenarium numerum non excedat: ne fede laceratus ante oculos tuos abeat frater tu? Nō ligabis

sine posteritate mortu? esse videbitur. et ideo permanebit nomen eius. i. memoria. neqz enī si ipse filium genuisset: nomē suum ei iposisset: vt nomē ei? non deleberetur ex israhel. sed sine liberis ex hac vita non migraret. et hoc in betur ex vxore eius impleri: qd̄ ipse non potuit. Nā si frater non fuisset. p̄ pinquus ducebat vxorem mortui: sicut booz rub: vt semen excitaret ei de quo vxor nō pepererat. Qui t̄m de illa natus est: ex noīe defuncti constituitur: qz eius filius dicitur est: ne nomen eius deleberetur: nō tamen eius nomē

os bouis triturantis in area fruges tuas. Quando habitauerint fratres simul et vnus ex eis ab eis liberis mortuus fuerit vxor defuncti non nubet alteri: sed accipiet eam suū. primogenitum ex ea filium nomine illius appellabit: vt non deleatur nomen eius ex israhel. Si autem noluerit accipere vxorē fratris sui que ei lege debetur: perget mulier ad portam ciuitatis. et interpellabit maiores natu. dicit qz: nō vult frater viri mei suscitare semē fratris sui in israhel. nec me in coniugium sumere. Statim qz accersiri eum facient: et interrogabunt. Si responderit nolo eam vxorez accipere: accedet mulier ad eum coram senioribus. et tollet calciamentū de pede

appellatur. Abū dān? q̄ duobus modis solui pōt euāgelica questio vt vn? eoz ita fuerit. p̄ pinquus alteri: ad dū cendā vxorē ei? vt alios p̄ntes atqz maiores ist? alios ille h̄c potu erit. Nā si frater filij fuissent: vnū auuz habuissent. s̄ s̄m mattheuz matthan ē auuz ioseph s̄m lucā matthan. Qd̄ si q̄s purat t̄m eē s̄m tudinez noīs vt a scriptoribus vna s̄ra erratū sit: vt fieret tanq̄ pua et pene nulla diuersitas: quid diceret de istoz p̄ibus? Nā s̄m lucā matthan filij fuit leui. s̄z mattheū matthā filij eleazar. Ita s̄m ioseph dū s̄m s̄m p̄es et a ni et maiores vsqz ad zorobabel qd̄ sere ē vicesim? s̄m s̄m versus a ioseph apud lucam. a pud mattheū. xi. Qui p̄pterea idē eē credit: qz p̄ ei? apud vtrumqz salathiel dicit. Fieri nō potuit vt ali? eē eodē noīe. h̄as eiusdē noīs p̄em? et ille. qz dē de s̄m s̄m versus diuersi sunt. apud lucas q̄ppe zorobabel h̄t auū ne ri. apud mattheū ieco nā. et inde nulla ē p̄o nātia vsqz ad dauid. apud mattheū p̄ salo monē. apud lucā p̄ nathā. Difficile ē vt dē n̄ fuisse aliquē p̄pinq̄ rē qd̄ dūceret vxorē s̄m s̄m q̄ ex dauid esset p̄ sanguine? tā lōginq̄ gradu: cū sit dauid apud lucā pene q̄dragesim? a ioseph. apud mattheū. xx. vii. Vt s̄m s̄m ex sanguine s̄m s̄m ad hoc q̄rebatur: fieri potuit vt aliquis ita p̄pinquus ioseph genuerit de vxore. p̄pinquus si ne liberis defuncti. et eēt ei alē ex natura p̄: alter ex lege. In p̄ibus? hō et auis et maioribus nulla appareret. p̄pinquitas. qz nō marib? sed s̄m s̄m p̄pinquus s̄m s̄m ita eēt nec dauid vnus p̄ occurret. aut si q̄s potuisse p̄tendit. opponi. nō qz nō p̄suevit scriptura feminas i genealogia. p̄ marib? ponere. vñ nullas euāgelista inposuit. Vbi ei p̄memorant m̄es: nō p̄memorant nisi cū p̄ibus? Iō aut. p̄p̄ quio: defuit ad vxorē defuncti sibi copulanda: vt origo p̄gnatōis dauid rep̄ret. aut adoptio fecit alter p̄em que posset h̄c ioseph.

Abiqz lib. Passus ē et ascēdit in celū ad huc synagoga sterili p̄manēte. **Accipiet eam.** Qui regere valet: cui nolēt i facie mulier expuit. Qui ei donis spiritalib? non curat. p̄desse alijs. huius etiā bonis ecclesia et probrians quasi in faciem tactat saluam.

Calciamentū. De q̄ dicit. Calciati pedes i p̄paratōe euāgelij pacis. Si vt nram sic curā proxī gerit? vñ qz pedē calciamentō m̄m? q̄ vero suā cogitās vilitatē. p̄ior neglexit: q̄ vñ? pedis calciamentū euz dedecore aūtit.

De pede. i. mercede p̄dicatōis puatū oīdet. Doctoz ei pedes calciati sunt: qz exēplis p̄cedētū p̄m m̄mū gressus p̄dicatōis eoz imitati sunt.

... p̄p̄ quio: defuit ad vxorē defuncti sibi copulanda: vt origo p̄gnatōis dauid rep̄ret. aut adoptio fecit alter p̄em que posset h̄c ioseph. ...

Uroq; pede calcia- tus est. qui sibi z alijs prodest.

Et unus cōtra alterum. Catholicus hereticus q; quoz per petua p̄tō: q; dispar intentio. Alter enī fal sitatem. alter defendit veritatem. z resistere oportet error: ne sibi stultē sapiens videat.

Miserit q;. Per fallam ignominā vel actōnem abominādā voluerit catholici con uersatōnem maculare vel doctrinā diffama re.

Terenda. Infirmiora mēbra ecclēsię. s. volens blādiēdo de cipere. vel insultan do deridere.

Non habebis In leuitico idē cōtra dicitur. Solomon q; ait: Pondus magnū z pulillū. z inde. mēsu re duplices immunde sunt apud deum.

Isidorus. Nō habebis in sac. Spiri taliter quoq; studēdū est ne diuersa pōdera in corde habeamus. i. districōis regulaz no bis molliētes eos q; verbum dei p̄dicam⁹ districōibus p̄cep tis q; grauioribus pō derib; obruamus. qd cū facimus diuerso pō dere p̄ceptoz dñi me r ecedem frugē q; appēdi mus. vñ. Abominatio dño pondus duplex.

Memento que Tradunt hebrei q; le profos z semine fluen tes z alios extra castra positos interfecerit a malech. z hos dicunt esse extremos agminis domini.

Amalech lingens sanguinē. Hi sunt de mones q; nobis p bap tismuz de spiritali egi pto exētib; adūsan tur. z in virtutibus ex tremos z iinere hui⁹ vitę lassatos p̄ca sug gerendo student occi dere. Hos cu; dñs fa cultatem dederit oīno debemus subuere: z suggestiones eoz oī modo subuere vel delere. ne si aliq; reliq; as sic saul fuauerim⁹: q; inobediētes cu; eis subuertamur.

Et si manifeste impoperabit. z contemptu dignuz ostendet. eius. s. spuet q; in faciē illius. z dicet: sic fiet homini qui non edifi cat domum fratris sui. Et vocabif nomen illius in israhel dom⁹ dis calciati. Si habuerint inter se iur gium viri. z vnus ztra alterz rixari cperit: volensq; vroz alterius eru ere virum suū de manu fortioris: miseritq; manū z apprehēderit ve renda eius: absides manū illius. nec flecteris super ea vlla miseri cordia Non habebis in sacco di uersa pōdera maius z minus: nec erit in domo tua modius maior et minor. Pondus habebis iustum et verum. z modius equalis z ve rus erit tibi. vt multo viuas tem poze super terram quam dominus deus tuus dederit tibi. Abomina tur enim dominus eū qui facit hęc et aduersatur omnem iniusticiam.

Memento que fecerit tibi amalech in via quādo egrediebaris ex egypto: quomodo occurrerit tibi z ex tremos agminis tui q; lassif reside bant ceciderit. quando tu eras fa me z labore confectus. z non timu erit deum. Cum ergo dominus de us tuus dederit tibi requiē. z sub lecerit cunctas per circuitū natio nes in terra quam tibi pollicitus ē delebis nomen eius sub cęlo. Ca ue ne obliuiscaris

C. XXVI. Vnq; intra ueris terram quaz do

minus deus tuus tibi daturus est possidendam. z obtinueris eam. at q; habitaueris in illa: tolles de cū ctis frugibus tuis primitias z po nes in cartallo. pergesq; ad locum quem dominus deus tuus elegerit vt ibi inuocetur nomē eius: ac cedesq; ad sacerdotem qui fuerit i diebus illis. z dices ad eum Pro fiteor hodie coram domio deo tuo q; ingressus sum in terra m p qua iurauit patribus nostris vt daret eam nobis. Suscipiesq; sacerdos cartallum de manu ei⁹ ponet an te altare domini dei tui. z loqueris in cōspectu domini dei tui: Sy r persequabatur patrem meum qui descendit in egyptuz. z ibi peregri natus est in paucissimo numero: creuitq; in gentem magnam ac ro bustam z infinite multitudinis. Af fluxeritq; nos egyptū z persecuti sūt imponentes onera grauissima. et clamauimus ad dominum deū pa trum n ostrozum qui exaudiuit nos et respexit humilitatem nostra. z la borez atq; angustias. z eduxit nos de egypto in manu forti z brachio extento. in ingenti pauore. i. signis atq; portētis z introduxit ad locū istum z tradidit nobis terraz lacte z melle manantem. Et idcirco nūc offero primitias frugum terze quā dominus deus dedit michi. Et

C. XXVI. Vnq; intra ueris in. Sicut israhelice i terra. pmissiois sue pmitias iubent of ferre. p graz actioe. qz erepti sunt de egipto: sic nos per spiritalem iordanē. id est baptis mū terrā ecclēsię intrā tes: ponamus i cartal lo conuersatōis nre p micias operatōis bo ne: z offeramus deo i altari fidei catholice: vt sacerdos nō chris tificat. ibi q; p̄fitea mur dño dicētes q; sy rus q; interpretat sub i mis vel humectans. i. dyabolus p̄sequatur p̄ez nrm. i. protopla stum: vt deceptū p su pbiam. gulā. z auarici am paradisi possessiōe p̄naret. vñ exul i egi pto huius mundi pere grinatus i puo nume ro: qz multi ydolatriā secuti sunt z pauca fide les remanserunt. Sed postq; lege data plu res surrexerūt: sciam z fidē vnus dei accipie tes affligerit eos egiptij. i. demones onera pec catoz grauissima ipo nētes. S; respexit de⁹ humani generis affli ctōnem z labores. z mī sit filiū suū qui manus eius z brachiu; dñi: vt eripet d̄ p̄tate tenebra rū z trāfferet i regnu; lucis. Sic tradidit no bis terrā lacte z melle manantē. i. p̄fite ecclē siā vbi lac innocentie z fact doctrinę. vñ nūc antur puuli. z mel dul cis z multiplicis sapię vñ satient perfecti.

Quam domi nus dedit zc. Qua si nō offero nisi qd de dit. omne enī bonum a deo est.

Domini. Qui quasi sub oculis serua bit. reddet in illa die iustus iudex.

Epulaberis. Spirituali conuiuio: quo dicitur: comedi te amici. et inebriamini charissimi.

Et leuites. Verus dei minister assum ptus ex hoibus: et con stitutus pro hoibus in his que ad deū sunt.

Quando cōple ueris. Hoc legis im plesse tobiam. Sed q̄ longe erant a tēplo ter cio anno collectas triū ānoꝝ decimas dabāt pauperibꝫ et leuitis q̄ lectū morabant.

Dimittes eas iꝫ spectu domini dei tui. et adorato domio deo tuo. epu laberis in omnibus bonis que do

min us deus tuꝫ dederit tibi et do mui tuꝫ. et leuites et aduena qui tecum est. **Quando compleueris** decimam cunctarum frugum tua

rum anno decimarū tercio: dabis leuitę et aduene et pupillo et vidue ut comedant intra portas tuas. et

faturentur: loquerisqꝫ in conspectu domini dei tui. Attuli quod sancti ficatum est de domo mea. et dedi il

lud leuitę et aduene pupillo et vi duę sicut iussisti mihi. Non pꝛeter iui mandata tua: nec sum oblitus

imperii tui. Non comedi ex eis in luctu meo: nec separaui ea in quali bet immundicia: nec expēdi ex his

quicqꝫ in re funebri. Obediui voci domini dei mei. et feci omnia sicut pꝛcepisti mihi. Respice de sanctu

ario tuo. et de excelso celozum habi taculo. et benedic populo tuo isra

bel. et terę quā dedisti nobis sicut iurasti patribꝫ nostris: terę lacte et melle manāti. **Hodie dominus**

deus tuus pꝛcepit tibi vt facias mandata hęc atqꝫ iudicia: vt custo dias et impleas ex toto corde tuo et

ex tota anima tua. Dominum elegi sti hodie vt sit tibi deus et ambules in viis eius et custodias cerimoni

as illius et mandata atqꝫ iudicia et obedias eius imperio. **En domi**

nus elegit te hodie vt sis ei popu lus peculiaris sicut locutus est tibi et custodias omnia pꝛcepta eius et faciet te excelliorem cunctis gen tibus quas creauit in laudez et no men et gloziam suam. vt sis populꝫ sanctus dñi dei tui sicut locutꝫ est.

C. XXVII.

Recepit autē moyses et seniores popu

lo israhel dicentes: Custodite om ne mandatum quod pꝛecipio vo

bis hodie. **Lunqꝫ transferitis ior** danem in terzam quam dominus

deus tuus dabit tibi: eriges ingen tes lapides et calce leuigabis eos

vt possis in eis scribere omnia ver ba legis huius iordane transmissio

vt introcas terzam quam dominꝫ deus tuus dabit tibi: terram lacte et melle manantez. sicut iurauit pa

tribus tuis. **Quando ergo transie** ris iordanem erige lapides quos

ego hodie pꝛecipio tibi i monte he lit. et leuigabis eos calce. et edifi

cabis ibi altare domino deo tuo et lapidibus quos ferzum non teti

git. et de saxis in formibus et im politis. et offeres super eo holocau

sta domino deo tuo. et immolabis hostias pacificas. comedesqꝫ ibi et epulaberis coram domino deo tuo

et scribes super lapides omia ver ba legis huius plane et lucide. **Di** xeruntqꝫ moyses et sacerdotes leuitici

C. XXVII.

Lapides et cal. Doctores debēt oēm asperitatem deponere et deo splēdidi appare re. hñtes legē scriptam in cordibus suis.

Quando ergo transi. ior. zc. In hoc factū fuerit in libro iosue legitur. Edificauit ihesus al tare deo excelso et scri psit in lapidibꝫ deute ronomiꝫ legis moysi zc.

Lapides ex quibꝫ edificat altare omnes sunt qui credūt in chri stū: de quibus dicit. Vos estis lapides uiui zc.

His nō est iniectū fer rum: qꝫ incorrupti et i maculati carne et spū. et iacula dyaboli igni ta non receperunt. **Di** vni altare faciūt. vni tate fidei et concordia

charitatis. In his deu teronomium. i. scđam euāgelij legem dñs nr ihesus rescripsit: q̄ dic

Dictū est antiqꝫ. Nō mechaberis. Ego autē dico vobis. Si q̄s vi derit mulierē ad cōcū piscendū eam: iam me chatus est i. c. f. Hanc legem vocat i cordibꝫ credentium qui altarꝫ pstructione digni sūt

Marginal notes on the right edge of the page, including references to other biblical passages and commentary.

Qui stabunt zc.
 Qui iuxta montes garizim incedunt electi ad benedicendum: figurant eos qui non metu pene sed celestis promissionis amore succensi veniunt ad salutem. Qui iuxta montem hebal incedunt: in q̄ maledictiones prolatae sunt: hi sunt qui non amore bñdictionum vel promissionum: sed suppliciorum timore legis precepta faciunt. Des autē circa arcam incedunt: q̄ ab ecclesie sinu non recedunt. Sz nobiliores qui ex charitate: q̄ qui pene timore ferunt. Solus vero ihelias p̄t hmoi mētes cognoscere: z alios in monte garizim ad benedicendum: alios in monte hebal ad maledicendum statuere: nō vt maledictionē accipiant: s̄ vt maledictōes scriptas z peccatorib⁹ p̄stitutas caueāt z t̄o resupplicij p̄niteāt.

Et pronunciant. Et sacerdos dñi instanter z valēter p̄lis p̄dicare d̄z vt sciant si mandata dei p̄terierit q̄ picula maneat: si obediuerit q̄ sequantur bñficia. s̄ in p̄ni vita solatiū: z i futura p̄miū eternum. Maledictōes autē z bñdictōes historialit̄ p̄nēt ad eos q̄ felicitatē terrenā amāt vel infelicitatē formidant. Sz maxie ch̄ritianis caue dū: ne p̄ inobediētiā sp̄nālū patiātur p̄nā. Perfectis ēi viris terrenoz sepe p̄tingit i digētia: cū sp̄ allit viriū copā: vñ. Vñz i h̄c horā esurim⁹ z sitim⁹ z nudi sumus zc.

Maledict⁹ hō
 Rō solū ydolatria si mulacroz p̄hibet: sed oīs hereticorum error. Hi ēi artifices vanitatis z sup̄stitōis dogmatis q̄ de corde suo q̄s volūt: figūt sibi deos.

Dis populus
 Des dēt laudare bona z detestari mala tā p̄lati q̄ subditi.

Maledict⁹ qui
 tral. Dic ē q̄ nō p̄tē? h̄d catholica z doctrina sup̄stitōis z sectas iduc

generis ad omnem israhel: **Attende et audi israhel. Hodie scūs es populus domini dei tui. Audies vocem eius. z facies mandata atq̄ iusticias quas ego p̄cipio tibi**

P̄cepitq̄ moyses populo i die
 Quasi ex charitate feruientes et ad benedictionem tendentes s̄ nobiliores tribus illo dicens. **Hi stabunt ad benedicendum dominū super montē garizim iordanē transmissio. symeon leui. iudas. ysachar. ioseph. z beniamin. Qui timore pene z maledictionis future p̄cepta faciunt s̄ ignobiles. s̄ inter quos est ruben qui ascendit cubile patris sui zabulon v̄tinus licet z ancillarum filii.**

Et e regione isti stabūt ad maledicendum in monte hebal ruben gad. z aser. zabulon. dan. z neptalim. Et pronunciant leuitē. dicentq̄ ad omnes viros israhel ex celsa voce. Maledict⁹ homo qui facit sculptile z conflatile abominationem domini opus manuum artificum: ponetq̄ illud in abscondito. Et respondebit omnis populus z dicet amen. Maledictus q̄ non honorat patrem suum et matrem suam. Et dicet omnis populus amen. Maledictus qui transfert terminos proximi sui. Et dicet omnis populus amen. Maledictus qui eruditur in itinere. Et dicet omnis populus amen. Maledictus qui peruertit iudicium aduenientis pupilli z vidue. Et dicet omnis populus amen. Maledictus qui dormit cū vxore patris sui. z reuelat operimentuz lectuli eius. Et dicet omnis populus amen. Maledictus qui dormit cū omni iumē

to. **Et dicet omnis populus amen**

Maledictus qui dormit cum sorore sua z filia patris sui vel matris sue. Et dicet omnis populus amen

Maledictus qui dormit cum sorore sua. Et dicet omnis populus amen. Maledictus qui clam perculserit proximum suum. Et dicet omnis populus amen. Maledictus qui accipit mūera vt percutiat animam sanguinis innocentis. Et dicet omnis populus amen. Maledictus qui non permanet in finibus legis huius: nec eos opere perficit. Et dicet omnis populus amen

C. XXVIII.

In autē audieris vocem domini dei tui vt facias atq̄ custodias oia mandata eius que ego p̄cipio tibi hodie: faciet te dominus deus tuus excellentiorem cunctis gentibus que versantur in terra. Venientq̄ super te vniuersę benedictōes iste et apprehendent te: si tamen precepta eius audieris. Bñdicit⁹ eris tuus in ciuitate. et benedictus in agro. et benedictus in fructu ventris tui z fructu terre tue. fructusq̄ iumentorum tuorum. greges armentorum tuorum z caule ouium tuarum. Benedicta horrea tua: et

Maledict⁹ qui dormit cum uxore. Dis iustus abominatio est sed sp̄aliter hereticos z salmáticos p̄cutit q̄ sponsaz ch̄ritati (q̄ oīum p̄ creator est) errore corripit. Tropologicē vero p̄hibet ne q̄s actōne p̄uam p̄is sui imitādo diffamet z ignominiam ei⁹ reuelat.

Maledict⁹ qui dormit cum omni uiua. Maledict⁹ ē q̄ gētiliū stulticiā sequit̄. Vir autē aut mulier nō per fragilitatē s̄ p̄seueratē tali commixtioni iherens re⁹ est mortis.

Dormit cū sorore. Id est: maculat p̄uam docendo aut p̄uam exēpla demonstrādo alteri aiām. P̄ enī n̄ vnus est de⁹: z mater ecclesia: nos at oēs fr̄es aut sorores sumus.

Cum sorore. Socrus p̄uaz actōis p̄cipitētia: q̄ oīs p̄ca p̄cipitētia m̄ est. Diligent̄ s̄ attendam⁹ vt cōcupiscētis relistam⁹: ne cupita impleamus.

Maledict⁹ qui dormit cum uxore patris sui. Quocūq̄ modo boiez occidere p̄cām ē. Dix̄ q̄ videt q̄re maledictū tū dixit q̄ claz p̄culserit. Sz forte dā percutere ē corde odifese. vñ. Qui odit fr̄em suū homicida ē. z alibi. Re odit fr̄em tuum in corde tuo.

Maledict⁹ q̄ n̄ p̄tē. Hec l̄na generalit̄ et p̄terita z p̄ntia z dicenda legi mādata cōplectit̄: tāto ḡnor quāto generalior. Quis ēi p̄t sine trāgressiōe in oībz s̄monib⁹ legi p̄manere cū z paul⁹ dicat. Qui cūq̄ ex opib⁹ legi sunt s̄b maledictōe sūt. Re mo h̄c maledictōnez euadere potuit nec legiflatoz: nisi x̄ps. vñ. X̄ps nos redēit d̄ maledictōe legi fact⁹ p̄ nob maledict⁹.

XXVIII

Sin autē. Sicut iobediētib⁹ p̄dicat maledictōes z supplicia: sic obediētib⁹ p̄mittit bñdictōes z p̄mia.

Fructus iumentorum tuorum. Diverfos ordines notat subditoruz. Alij ēi

doctoribus corporalia
prebent adiumenta .
aliq laborare pnt qd si
bi fuerit pceptū . aliq si
plicitate contēti p ino
cētiam vite studēt do
placere . vnū quisq p
pūū donū hēt ex deo .
**Benedicite reli
quie.** Bone intētōis
premiū . z si volūtas nō
habeat effectū . qz par
hōib' bone volūtatē .
Ingrederis zc. In
greditur illē per hosti
um qui per fidē catho
licā iuxta volūtatē di
initus meditatatur z tra
ctat . Egre dicitur quan
do idem corā hōibus
ad laudē dei manife
stat .
In cōspēctu tuo
Et gaudeas . Et rabi
tur cum viderit vindi
ciā iustis .
Bndictz qz. Bo
nis operib' tribuens ī
cremētū . z felicem suc
cessū .
Celūm . Prophe
tas z apōstolos . de q
bus dicit . Celi enarrant
gloriā dei . quos dñs
aperit cū per eos doct
nam vel doctrine abū
dātiā tribuit . vt car
nalium corda hoc ym
bre irrigata pferāt ger
mina bonoz opm .
Fenerabis zc.
Id est . rata erit abun
dantiā tibi q poteris
dare pecuniā gētib'
illis vero nō tāta . Et
de doctrina ecclēstias
ca intelligitur .
Fenerabis gētib'
Fenerat ecclēsia genti
b' multis . qm dīna ca
rismata expēdit natio
nibus . nec genus acci
pit . qz nō pntem remu
neratiōnem b' futuram
inquirīt . Excellent enim
oibus z caput ē orbis
non cānda . Semper
supra est . z non infra .
Quia licet pēssuras z
persecutiōnes maloz
in mundo patiatur . z
fortior tñ aduersarijs
est fide z virtute pmi
mineris . vñ pstituet
te dñs ī caput zc .
Non declina .
Aug . Lxx . Non pterbis ab omnibus verbis que ego mando tibi dexte
ra aut sinistra ire post deos alienos seruire illis . Dextera ī laude ponitur .
Quia autem reprehenditur in via vite q declinat ad dexteram . nō ea reprebē
ditur que in dextera sunt . b' q declinat in ea . i . qui sibi q dei sunt arpegat .
vñ non declines in dextera aut ī sinistra . vias enim q a dextera sunt nouit
dñs zc . Bone q sunt . qz nouit dominus viam iustoz . Declinare q in dexte
ra est nō dei gē b' bonū sibi tribuē . Vñ addit . Ipe cū rectos faciet gressū tu

z bona volūtas q remāet p'pōa . s . i p'ceptū b'e p're
benedicte reliquie tue . **Bndictus**
mū s ecclēsiā s ad fidem s hostium . de quo
dicitur . Ego sum hostium . per me s quis in erro
re saluabitur . s de p'fētū vna ad eternā
eris ingrediens z egrediens . **Da**
s si custodieris mādara s spiruales . demonē .
hereticos gentiles .
bit dominus inimicos tuos q con
s quasi superbi s dñs p'cedet factū sub
surgunt aduersum te conruentes i
pedibus tuis s adunati ad nocēdūz .
conspēctū tuo . Per vnā viā ve
s terrore dissipati
nient contra te . z per septem fugiet
a facie tua . Emittere dominus be
s gratiā spiritalem s cordis secreta
nedicōnem super cellaria tua z su
per omnia opera manuum tuarūz
s grām donoz celestū multiplicādos s ecclēsiā .
benedicetq tibi in terra quam ac
s a morte anime
ceperis . Suscitabit te dominus si
bi in populum sanctum sicut iura
uit tibi . si custodieris mādara do
mini dei tui . z ambulaueris ī vijs
s corporales z spirituales .
eius . **Uidebuntq omnes terrarū**
s in fide
populi q nomen domini inuocātū
s in opere radiant s qui p'cedit
sit super te z timebunt te . **Abunda**
s in necessaria ministrant .
re te faciet dominus omnibus bo
nis fructu yteri tui z fructu iumen
torum tuoz . fructu terzē tuę quā
iurauit dominus patribus tuis vt
s placatus quī aliq claudit irā .
daret tibi . **Aperiet dominus the**
s doctrinā s cordib' terrenoz
sauium suum optimum celum . vt
tribuat pluuīam terzē suę ī tēpo
re suo . benedicetq cunctis operi
bus manuum tuarum . **Et fenera**
bis gentibus multis . z ipse a nul
lo genus accipies **Constitutet te do**
minus deus tuus in caput z non
in caudam . z eris semper supra et
non subter . si tamen audieris mā
data domini dei tui que ego p'p'ci
pio tibi hodie . z custodieris z fece

ris . ac nō declinaueris ab eis . nec
ad dextram nec ad sinistra . nec se
cutus fueris deos alienos neqz co
lueris eos . **si audire noleris**
vocem domini dei tui vt custodias
z facias omnia mandata eius . z ce
rimonias quas ego p'p'cio tibi
hodie . venient super te omnes ma
ledictiones iste z apprehendet te
Maledictus eris in ciuitate . male
dictus in agro . **Maledictum hoz**
reum tuū . z maledictē reliquie tuę
Maledictus fructus ventris tui .
z fructus terzē tuę . armenta boum
tuorum z greges ouium tuarum .
Maledictus eris ingrediens . z ma
ledictus egrediens . **Mittet domi**
nus super te famem z esuriem z in
crepationem z omnia opera tua q
tu facies . donec conerit te et per
dat velociter propter adinuentōes
tuas pessimas in quibus reliqui
sti me . **Adiūgat tibi dominus pe**
s perturbatiōē vicioz z malignoz spiritū
s in nouissimo
silentiam . donec consumat te de
terza sua ad quam ingredieris pos
sidendam . **Percutiat te dominus**
egestate . febri z frigore . ardore et
gstu z aere corrupto ac rubigine . et
persequatur donec pereas . **Sit ce**
lum quod supra te est eneam z ter
ra quas calcas ferrea . **Det domin**

os zc . **Dextera g'ant**
sinistra ire post deos
alienos seruire illis . nō
iō dicitū est . q dñ ali
ni possint in dextris ac
cipi . b' terrena loca q ī
dextra aut sinistra ha
bēbāt gentes alienos
deos colētes . **Vel ita**
Rō p'terbis ab oī
bus verbis zc . vt p'te
reūdo q mādara sunt
eas post deos alienos
hoc cū post oīa seorsuz
commēdare voluit vt
ne ppter felicitatē appe
tedā aut infelicitatem
fugiēdā auxiliū petas
ab alijs dyz . Aut sic
vt vt p'liēt vt . p'lint
vel placantur ne nocē
ant . fm illō . **Dextera**
eorz dextera iniquitatis
q opinantur hoīen . s .
his reb' fieri beatuz
qs z boni z mali hie
pnt . Et iō dextera in
quitatis . qz iniq sunt
q cā dextera putāt . nō
est cū vera dextera . sed
dextera coz q beatum
dixerunt p'lin cū hie
sunt . cū beatuz lit po
pulus cuius dñs deus
eius . hie est vera dex
tera z equitatis . z non
iniquitatis . **Rō est g**
eūdū post deos alle
nos nec in dextera . vt
estimet hō ex ipsis fie
ri beatum neqz in lini
stra existimādo ill ad
uerfant' fieri miser .
Aut si dextera intell
ginus eterna . sinistra
tpalia bona nec p'p'it
nec . p'p' illa colēdi sūt .
si audire . Sic
custodieris mādara
ta . p'mittit bndicōnem
sic negligētibus . p'nun
ciat maledicōnez .
Percutiat te . d .
Aug . **Quis tā ipie de**
stipiat vt dicat deū ma
las hoīm voluntates
qs voluerit qm volue
rit vbi voluerit ī bonū
nō posse p'uertere . b' z
cū fac . p' mīaz fac . Cū
nō facit . p' iudiciā non
facit . q cui vult miseret
z que vult obdurat .
Aere cor . Vita
polluta ex carnali imū
diciā . Carnal' vita p

acē exp'mit . qz aeris spiramie hūanū corp' viuificat
Sit celū . Elemta q b' fruct' nutriunt p'pat durissimis metall . qz p'ca
hōīm p'mutat ordinē rez z q ad solaciū p' dita sūt hūano generi . vñ . **Pu**
gnabit . p' eo orb' straz p'ra infelatos . **All' Celū ē enēū** p'uaricator'z legi . cū
nullā a scīs doctozib' merēt clementiam s durissimā doctmā vt disciplinā
qm ipi nō cor carnēz molle qm h' b' lapidēū hnt z ferrēū . Sic duro p'plo lex
in lapide dabat vt ex munē acceptoz figuraretur .

Dextera ...
Sinistra ...
Dicitur ...
Augustinus ...
Ceterum ...

¶ **De do. ym. Qua** si licet pulvis et cinis non faciunt fructum: sic doctrina tibi infusa non excitet germina virtutum: sed eternum pronunciet interitum. Pulvis enim bonorum operum sterilitatem cinis designat combustione quae paleae peccatorum comburentur igni inextinguibili.

¶ **Et dispergaris** Sicut iudei captiui per laetitiam orbis dispersi sunt: quia contra deum collecti sunt: sic generatio mala a spiritibus imundis dispersa. pro pena et genera perturbatur. in inimici tui peribunt et dispergent omnes qui operantur iniquitatem.

¶ **Percutiat te d.** Ulcera dolosa et prurientia malicia. Vesicae inflatae superbia. Scabies et prurigo ira feruida et furoris insaniam. Hec in peccati congrua poena peccatis infligitur. pro hac vita (quod signatur in posterioribus) fetore scelesti in eternis cruciatibus sustinebunt.

¶ **Percutiat te d.** Heretici et schismatici clarescent in euangelio in toto orbe erroris cecitate inuoluti amentiam suam exercet catholice fidei contradicunt. In ecclesie calumnia sustinent et ad vitam opprobriant. Amentes et ceci fuerunt cum christi miracula videntes in beelzebub ea fieri dicebant: et christum deum esse negabant: nec veritatem videbant. intelligebant.

¶ **Et palpes i.** Tenet facte sunt cum crucifigeretur ihesus versus in horam nonam: sicut tenebrae erant in iudeorum cordibus.

¶ **Non dirigas vias tuas.** Nec christo qui dicite crediderunt nec per penam dirigere voluerunt.

¶ **Uxorē accipi.** In uxorē plebs hereticis sociata accipitur: cum qua dyabolus fornicat dum in errore seducitur. Aialia hereticis rapitur: cum subiecti ab eis liberantur: cum ipsi vita et doctrina perantur. Substantia quae quas iudici sibi docendo et

^{sterilitatem.}
^{corruptam doctrinam.}
imbrem terrae tuae puluerem. et de ^{combustio. eterna} celo descendat super te cinis do-

nec conteraris. Tradat te dominus ^{spiruales vel romanos} corruentem ante hostes tuos. et per ^{collectis in unum viribus.} vnam viam egrediaris contra eos ^{multis modis.} et per septem fugias. et dispergaris ^{disperge eos in virtute tua: et destrue eos protector meus domine.}

per omnia regna terrae. Sitque ca ^{pena post mortem futura indicatur} dauera tuum in escam cunctis volatibus ^{de quibus dicitur. ne tradat bestias a. con. tibi.} et bestias terrae. et non sit ^{deo irato nemo liberare potest} qui abigat. Percutiat te dominus ^{semel da nationi baros eterna pena consumet:}

qui abigat. Percutiat te dominus ^{pruriente malicia} quod ulcerae et vesicae tur ^{ferozem post hanc vitam futurum significat} gentes ^{scabies ex seruore humoris} vlcere egypti: et partem corporis ^{desiderii. quia scabies ex seruore humoris} pro ^{feruore ire vel} quaz stercore aegerunt. scabie quo ^{feruore insaniam} ^{quia in inferno nulla est redemptio.}

que et prurigine ita vt curari nequeas. Percutiat te dominus ^{quo chutum crucifixerunt} amentiam ^{et cecitate ac furore mentis} et cecitate ac furore mentis. et pal-

pes in meridie sicut palpare solet cecus in tenebris: et non dirigas ^{hoc hodie i iudeis impletur: nec vnquam liberabuntur.} vias tuas. Omniaque tempore calum-

niam sustineas. et opprimaris violentia. nec habeas qui liberet te. ^{plebem} ^{hoc ad litteram iudeis contigit.}

Uxorem accipias. et alius dormiat cum ea. Domum edifices: et non habitas in ea. Plantes vineam. ^{dyabolus}

et non vindemias eam. Bos tuus immoletur coram te. et non comedas ex eo. Asinus tuus rapiatur in

conspectu tuo: et non reddatur tibi. Dues tuae dentur inimicis tuis: et non sit qui te adiuet. Filii tui et filii ^{discipuli.}

videntibus oculis tuis et deficientibus ^{christiano} ad effectum ducere non valet. ^{hoc ipsis}

dentibus oculis tuis et deficientibus ^{inuidie.} ^{et quae intentionem} bus ad conspectum eorum tota die et non sit fortitudo in manu tua.

Fructus terrae tuae et omnes labores

† ^{gentiles. i. fruantur scia scripturarum tuarum.} res tuos comedat. et populus quem ^{ignozas. et sis semper calumnias sustinens.}

et oppressus cunctis diebus et stupens ad terrorem eorum quem videbunt oculi tui. Percutiat te dominus vlcere pessimo in genibus

et in suris. sanarique non possis a planta pedis usque ad verticem tuum. Du-

cetque te dominus et regem tuum quem constitues super te in gentes

quam ignozas tu et patres tui: et seruias ibi diis alienis ligno et lapidi: et eris perditus in puerbium ac fabulam omnibus populis ad

quos te introduxerit dominus. Sementem multam iacies in terram

et modicum congregabis: quia locustae deuorabunt omnia. Vineas plantabis et fodies. et vinum non bibes. nec colliges ex ea quippias

quoniam vastabitur vermibus. Oliuas habebis in omnibus terminis

tuis et non vngeris oleo: quia defluent et deperibunt. Filios generabis et filias et non frueris eis: quoni-

am ducentur in captiuitatem. Omnes arbores tuas et fruges terrae tuae rubigo consumet. Aduena qui tecum

versatur in terra. ascendet super te eritque sublimior: tu autem descendes. et eris inferior. Ipe generabit tibi. et tu non generabis ei. Ipe erit in caput. et tu eris in caudam. Et venient super te omnes maledictiones

istae. et persequentes apprehendent te donec intereas: quia non audisti vocem domini dei tui: nec seruasti mandata eius et ceremonias

quas praecipit tibi. Et erunt in

scribendo figuratiter praeparauerunt ecclesia sibi conuertit in usum.

¶ **Fructus terrae.** Totam ceremoniam et virtutem ad ecclesiam translata est. Hec abundantia fructur iudaei egestate penitunt versus per ysaiam dicitur. Serui mei comedent: et vos esurietis.

¶ **In genibus.** Fortitudine. i. stabilitate auferat. Vel in genibus percutiat: quod non uisima opera danantur.

¶ **A planta pedis.** Sicut ab initio praeparat uoluntatis usque ad perfectionem operis maliciae exercuit. In. A planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas. In ultima captiuitate completum est.

¶ **Ducetque te.** Heretici vel mali catholici qui praesentia haecpta dei a demonibus et vicis variis captiuant. Sic fuerunt dicitur rex sicut populus magister sicut discipulus.

¶ **Et regem.** Osee rege samarie salmana sar rex assirio et cum decem tribubus duxit in captiuitatem. Nabuchodonosor rex sedechiam regem iuda cum populo captiuauit.

¶ **Sementem multam.** Quod quae cauendū est ne perdamus panem qui confirmat cor hominum et vinum quod legitur et oleum quod ex hilarat faciem.

¶ **Aduena qui.** Aperte significat abiectionem iudeorum et electio gentium versus. Auferet a vobis regnum dei. et dabitur genti. fa. f. e. et alibi. Sic erunt nouissimi primi. et pri. noui.

¶ **Bregio.** Aduena qui tecum uolatur etc. Creator omnium per incarnationis suae mysterium in deum uisitare dignatus est. si ipsa non cognouit tempus uisitationis suae. In gentibus frequenter in praeparata data est. nouissime romanis tradita. et uenerunt super ea omnia genera maledictionum quae in libro legis scripta sunt. Similiter his qui gratiam dei ingrati accipient. cetera est danatio. Si autem quis irritas facies legem moysi sine ulla miseratione

moritur quanto dete-
riora meret supplicia q̄
filium dei conculcaue-
rit. ⁊ sanguine testame-
ti pollutum duxerit.

te signa atq; prodigia ⁊ in semine
tuo vsq; i sempiternū: eo q̄ non ser-
uieris domino deo tuo in gaudio
cordisq; leticia p̄pter rez omnium
abundantiam. **Serues** inimico
tuo quem imittet tibi deus in sa-
me ⁊ siti ⁊ nuditate ⁊ oim p̄uria. ⁊
ponet iugum ferreū super ceruicez
tuam: donec te conterat. **Adducet**
dominus super te gentem de lon-
^{⁊ chaldeos. vel romanos.}
ginq; o ⁊ de extrimis terze finib;
in similitudinem aquile volantis
cum impetu. cuius linguam intel-
ligere non possis gentem p̄ocacif-
^{⁊ honorem.}
simaz que non deferat seni nec mi-
seretur paruuli ⁊ deuoret fructuz
iumentozum tuozum ac fruges ter-
re tue donec intereas: ⁊ non relin-
quat tibi triticum. vinum. ⁊ oleum
armenta boum et greges ouium:
donec te disperdat ⁊ conterat i cun-
ctis vrbibus tuis. ⁊ destruantur
muri tui firmi atq; sublimes i qui-
bus habebas fiduciam in omi ter-
ra tua. **Obsideberis** intra portas
tuas in omni terra tua quas dabit
tibi dominus deus tuus ⁊ come-
<sup>⁊ filios: sicut in libro regum legitur. ⁊ in
excidio iherusalem.</sup>
des fructum vteri tui ⁊ carnes fili-
ozum ⁊ filiarum tuarum quas de-
derit tibi dominus deus tuus i an-
gustia ⁊ vastitate qua opprimit te
hostis tuus. **Homo delicatus** in
te ⁊ luxuriosus valde inuidebit fra-
tri suo et vxori que cubat in sinu
suo ne det eis de carnibus filiozū
suozum quas comedet. eo q̄ nihil
aliud habeat in obsidione. ⁊ p̄nu-
ria qua vastauerint te inimici tui i-
tra omnes portas tuas. **Tenera**

mulier ⁊ delicata que sup terram i-
gredi non valebat. nec pedis vesti-
gium figere propter molliciem et
teneritudinem nimiam: inuidebit
viro suo qui cubat in sinu eius su-
^{⁊ pelliculam que}
per filiu ⁊ filie carnibus ⁊ illuue se-
^{retigit puctum i ventre matris etia comedebant}
cundinarum que egrediunt de me-
dio feminum eius. ⁊ super liberis
qui eadem hora nati sunt. **Comedent**
enim eos clam p̄pter rerum
omnium p̄nuriā: in obsidione ⁊
vastitate qua opprimit te inimic⁹
tuus intra portas tuas. **Nisi cu-**
stodieris et feceris omnia verba le-
gis huius que scripta sunt in hoc
volumine. ⁊ timueris nomen eius
gloriosum ⁊ terribile hoc est domi-
num deum tuum. augebit domin⁹
plagas suas ⁊ plagas seminis tui
plagas magnas ⁊ perseverantes.
infirmittates pessimas ⁊ perpetuas
⁊ conuertet in te omnes afflictōes
egypti quas timuisti ⁊ adherēbūt
tibi. **Insup** ⁊ vniuersos languores
⁊ plagas que non sunt scripte i vo-
lumine legis huius: iducet domi-
nus super te. donec te conterat.
Et remanebitis pauci numero qui
prius eratis sicut astra celi p̄ mul-
titudine: quoniam nō audisti vo-
cem domini dei tui. **Et sicut** ante le-
tatus est dominus super vos. be-
ne vobis faciēs vosq; multiplicā
sic letabitur disperdens vos atq;
subuertens vt auferamini de terra
ad quam igredieris possidendam
^{⁊ vel det.}
Disperget te dominus i omnes po-
pulos a sūmitate terre vsq; ad ter-
mos eius. et fuies ibi diis alienis

quos et tu ignoras et patres tui lignis et lapidibus. In gentibus quoque illis non quiesces: neque erit requies vestigio pedis tui. Dabit enim

^{timor} tibi dominus ibi cor pauidum et desiccantes oculos et animam consum-

ptam in grege et erit vita tua quasi pendens ante te. Timebis nocte et die et non credes vitę tue.

Mane dices quis mihi det vespere et vespere quis mihi det mane: propter cordis tui formidinem qua terreberis et propter ea que tuis videbis oculis. Reducet te dominus in egiptum per viam de qua dixit tibi ut eam amplius non videres.

Ibi venderis inimicis tuis in seruos et ancillas: et non erit que emat

Hec sunt uerba ^{testamenti.} federis quod precepit dominus moysi ut feriret eorum filios israel in terra moab: preter illud fedus quod cum eis pepigit in oreb

Uocauitque moyses omnes israel et dixit ad eos. Vos vidistis vniuersa que fecit dominus coram vobis in terra egypti pharaoni et omnibus seruis eius vniuersisque terree illius temptationes magnas quas viderunt oculi tui: signa illa portentaque ingentia et non dedit vobis dominus cor intelligens et oculos videtes et aures que possunt audire vobis in presentem diem.

Adduxitque vos quadraginta annis per desertum non sunt attrita vestimenta vestra nec calciamenta pedum vestrorum

vetustate consumpta sunt. ^{boim: s; angeloz .i. mana officio angeloz preparatum.} Dances non comedistis vinum et siceram

non bibistis ut sciretis quia ipse est dominus deus vester. Et venistis ad hunc locum egressusque est seon rex esebon et og rex basan occurrerunt nobis ad pugnam et percussimus eos et tulimus terram eorum: ac tradidimus possidendam ruben et gad et dimidie tribui manasse.

Lustodi te ergo verba pacti huius et implete ea ut intelligatis vniuersa que facitis. Vos statis hodie cuncti coram domino deo vestro. principes vestri et tribus ac maiores natu atque doctores omnis populus israel. liberi et uxores vestre et aduenę que tecum morantur in castris. exceptis lignorumque cesoribus et his qui com-

portant aquas: ut transeas in federe domini dei tui et in iureiurando quod hodie dominus deus tuus percussit tecum ut suscitet te sibi in populum et ipse sit dominus deus tuus sicut locutus est tibi et sicut iuravit patribus tuis abraham ysaac et iacob. Nec vobis solis ego hoc fedus seruo et hec iuramenta confirmo. sed cunctis presentibus et ab-

sentibus. Vos enim nostis quomodo habitauerimus in terra egypti et quomodo transferimus per medium nationum quas transeuntes vidistis abominaciones et sordes. id est ydola earum lignum et lapidem argentum et aurum que colebant. Ne forte sit iter vos vir aut mulier familia aut tribus cuius cor auersum est hodie a domino deo vestro ut

re et obedire. ^{Mo di} cit non dedit dominus vobis cor increpans et arguens: non diceret nisi ad eorum culpam pertineret: ne quisque se ex hoc excusabilem putet. Simul et ostendit sine adiutorio dei eos intelligere et obedire non posse oculis et auribus cordis. Et tamen si ad iutorium dei desit non ideo esse excusabile hominis vicium: quoniam iudicia dei que oculis ta iusta sunt.

Dances non co. Hinc apparet israelitas tantum vini potasse cum de egipto exiret quod cito consumere possent. Nam si omnino nihil tulissent: unde diceret. Sedit populus manducare et bibere: et surrexit ludere. Non enim hoc de aqua diceretur: cum et moyses dicat non fuisse illam vocem principum belli: sed principum vini.

Ne for. sit int. ^{Aug. Lxx.} Nunquid aliquis est inter vos vir aut mulier vel familia vel tribus cuius mens declinet a domino deo vestro ire seruire dijs

Et erit ut q. p. Nihil peius inter maledicta que iudicis merito superbi acciderunt: quam videre vitam suam. id est filium dei pendere: et non credere ei. Maledicta autem est et prophetia dicitur: non de malo voto sunt: sed predicantur. Potuit autem sic sonare iudicis. Videbis vitam tuam pendere: et non credes vitę tue. id est interminas et dolos hostium vitam tuam videbis perdere et incerto.

C. XXIX. **N**ec sunt uerba. ^{Aug. Lxx.} Hec sunt uerba testamenti quod mandauit dominus moysi in terra moab: preter testamentum quod testatus est eis in oreb. Dicitur vni appellatus sit liber iste deuteronomij. qui se cuncta lex. ubi magis repetitio est quam aliud pauca ei sunt hic que in eo sunt quod primum datus est. Nec appellantur duo testameta: quoniam verba hec sonare videantur. Vtriusque vni testamentum est quod de veteri. Nam si propter hec verba duo dicenda essent: non duo sed plura essent excepto nouo. Multis est locis scriptura dicit testamentum. sicut quod factum est ad abraham de circuncisione. vel ad noe.

Leprosos m. ^{q. zc.} Et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quoniam ait superius. Vos vidistis temptationes et si non dedit dominus oculos videre et non corde. Vni promissum sit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. id est intelligere

alienis gentiū illarū? Non est equa in eo ra-
 dix sursum germinās in felle et amaritudine.
 et erit cū audiverit Aba maledictōis h^o. et opi-
 nabitur i corde suo di-
 cens: Sancta mihi fi-
 at. **Q** dicit. Nūquid
 aliquis est inter vos?
 requirit ne forte sit. Si
 autē esset terrē vebemē-
 ter: ne audies maledi-
 cta dicat: Sancta mihi
 sunt. i. n̄ sunt mihi ma-
 la: s̄ sancta. i. ppicia et
 innoxia. Nō perdat si
 mul peccator eū qui si
 ne peccato ē. talia. s. p
 suadēdo q̄lia cogitat.
 nō q̄ ex toto sit ille cui
 persuadē sine peccato
 s̄ q̄ sine illo. Simili-
 t̄ dictum est. Si nō
 venissem et locutus eis
 fuisset: peccatū nō ha-
 berēt. hoc. s. q̄ nō cre-
 diderūt in eum. Dicit
 etiā deus abymelech
 d̄ vxore abrahe. Scio
 q̄ mundo corde fecisti
 hoc. nō mundus cor il-
 lius ita voluit itelligi
 vt similit̄ esset de qui-
 bus d̄: Beati mundo
 corde q̄m ipsi deus vi-
 debunt: s̄ ab illo pec-
 cato de quo agebatur
 q̄ quātum ad ipsū p
 tinebat n̄ p̄ingere sibi
 cupierat alienam.

Ebria. Id ē. Re-
 quis plenus malicia et
 ydolatria seducat euz
 qui sūt discere et scire
 veritatē: sicut faciunt
 heretici.

vadat et seruiat diis illarum genti-
 um. et sit inter vos radix germinās
 fel et amaritudinem. **C**unq̄ audie-
 rit verba iuramenti huius. ^{s̄ blādit̄} benedi-
 cat sibi in corde suo dicens: par erit
 mihi. et ambulabo i prauitate cor-
 dis mei. et assumat ebria ^{s̄ curiosā aiaz} sitientem
 et dominus non ignoscat ei. ^{s̄ tūc} q̄maxime furoz eius fumet. et ze-
 lus contra hominem illum. et sede-
 ant ^{s̄ quelibet de omnibus: vt} sup eū oia maledicta que scri-
 pta sunt in hoc volumine. et deleat ^{s̄ alii se}
 dominus nomen eius sub celo et
 consumat eum in perditōne ex om-
 nibus tribubus israel: iuxta ma-
 ledictōnes que in libro legis huius
 ac fēderis continentur. **D**icetq̄ se-
 quens generatō et filiū qui nascentē
 deinceps et peregrini qui de lōge
 venerint videntes plagas terre il-
 lius et infirmitates quibus eam af-
 flixerit ^{s̄ sicut sodomā et gomorrā} dominus sulphure et solis ar-
 doze ^{s̄ i dieb̄ achab tribus annis et sex mētib̄ n̄ pluit} comburens ita vt ultra non
 feratur. nec virens quippiam ger-
 minet in exemplū subuersionis so-
 dome et gomorre. adame et seboim
 quas subuertit dominus in ira et
 in furore suo. et dicent omnes gen-
 tes: **Q**uare sic fecit dominus ter-
 re huic? **Q**uare est hec ira furoz ei?
 immensa? **E**t respondebunt **Q**uia
 dereliquerunt pactum domini qd̄
 pepigit cum patribus eoz quādo
 eduxit eos de terra egypti. et serui-
 erunt diis alienis et adorauerunt eos
 quos nesciebant et quibus non fu-
 erunt attributi: idcirco iratus ē fu-
 roz domini contra terram istam vt
 induceret super eam omnia male-

dicta que in hoc volumine scripta
 sunt. et eiecit eos de terra sua in ira
 et in furore et indignatōne maxima
 proiecitq̄ in terram alienam sicut
 hodie p̄probatur. **A**bscōdita a do-
 mino deo nostro q̄ manifesta sunt
 nobis et filiis nostris vsq̄ in sem-
 piternum vt faciamus vniuersa le-
 gis huius

C. XXX.
Quoniam ergo ue-
 nerint super te omēs ser-
 mones isti benedictō siue maledi-
 ctio quam p̄posui in cōspectu tuo
 et ductus p̄nitidine cordis tui in
 vniuersis gentibus in quas disp-
 serit te dominus deus tuus. et re-
 uersus fueris ad eum. et obedieris
 eius imperiis sicut ego hodie p̄ce-
 cipio tibi cum filiis tuis i toto cor-
 de tuo et i tota aīma tua: et reduc-
 te dominus deus tuus de captiui-
 tate tua ac miserebitur tibi. et rursū
 congregabit te de cunctis populis
 i quos te ante dispersit. **S**i ad car-
 dines celi fueris dissipatus. inde
 te retrahet dominus deus tuus. et
 assumet atq̄ introducet in terram
 quam possederunt patres tui et ob-
 tinebis eam. et benedicens tibi ma-
 ioris numeri te esse faciet q̄ fuerit
 patres tui. **C**ircumcidet dominus
 deus tuus cor tuum et cor seminis
 tui: vt diligas dominum deū tuū
 in toto corde tuo et in tota anima
 et possis viuere. **O**mnes autē ma-
 ledictōnes has conuertet super in-
 imicos tuos. et eos qui oderūt te
 persequent. **T**u autē reuerteris et

audies vocem domini dei tui. facis
 etq; vniuersa mandata que ego p̄-
 cipio tibi hodie. et abundare te fa-
 ciet dominus deus tuus in cunctis
 operibus manuum tuarum in sobo-
 le vteri tui et in fructu iumentorum
 tuorum. in vbertate terree tue. et in
 rerum omnium largitate. Reuer-
 tetur enim dominus vt gaudeat su-
 per te in omnibus bonis sicut ga-
 uisus est in patribus tuis: si tamē
 audieris vocem domini dei tui et
 custodieris p̄cepta eius et cerimo-
 nias que in hac lege conscripta sūt
 et reuertaris ad dominum deū tu-
 um in toto corde tuo et in tota ani-
 ma tua. **M**andatum hoc quod ego
 p̄cipio tibi hodie non supra te ē.
 neq; procul positum nec in celo si-
 tum: vt possis dicere quis nostrum
 valet ad celum ascendere vt defe-
 rat illud ad nos et audiamus atq;
 opere compleamur. Neq; trans ma-
 re positum vt causeris et dicas. quod
 nobis poterit mare transire et
 illud ad nos vsq; deferre vt possi-
 mus audire et facere quod p̄ceptū
 est. **S**icut iuxta te est sermo valde in-
 ore tuo et in corde tuo vt facias il-
 lum. **C**onsidera quod hodie p̄posue-
 rit in conspectu tuo vitam et bonū
 et e contrario mortem et malū vt di-
 ligas dominum deum tuum et am-
 bules in viis eius et custodias mā-
 data illius ac ceremonias atq; iu-
 dicia. et viuas. atq; multiplicet te. be-
 nedicatq; tibi in terra ad quam in-
 gredieris possidendam. **S**in autē
 auersum fuerit cor tuum et audi-

Mandatum hoc
 Aug. Lxx. Quia mā-
 datū hoc quod ego man-
 do tibi hodie. n̄ est su-
 pra modum. neq; lon-
 ge abs te ē. nō in celo
 est dicens. i. vt dicas.
 neq; trās mare ē dicens.
 i. vt dicas. **P**rope
 ē hoc verbū valde. in
 ore tuo et in corde tuo.
 et in manibus tuis face-
 re illud. **A**p̄s dicit hoc
 eē verbum fidei: quod ad
 nouū. t. pertinet. **Q**ue
 scripta sunt in libro le-
 gis huius figura dca
 sunt. p̄tinentia ad no-
 uū. t. **H**oc vero quod
 scriptum est neq; trās
 mare ē vt dicas. **Q**uis
 transiret e nobis
 mare et accipiet nobis?
Ap̄s dicit. **A**ut quis
 descendet in abissum: et
 exposuit. hoc ē ch̄istū
 a mortuis deducere.
Sed mare appellauit
 totā vitā in hoc seculo
 q̄ morte trāsitur vt q̄
 dammodo mare finia-
 tur. **E**t trās mare mo-
 ipsa appellet velut trās
 istā vitā q̄ mare dicit.
Quod additū est. **E**t
 in manibus tuis. nō ait
 ap̄s nisi in ore tuo. et
 in corde tuo. et hoc vs-
 q; in finē p̄secut⁹ ait:
Corde creditur ad in-
 sticiā. ore at. cōf. fit ad
 fa. **S**ed i hebreo non

re nolueris atq; errore decept⁹ ado-
 raueris deos alienos et serueris
 eis: p̄dico tibi hodie quod pereas et
 paruo tempore moreris in terra ad
 quam iordane transmissio ingredie-
 ris possidendā. **T**estes inuoco ho-
 die celum et terram quod p̄posueris
 vobis vitam et bonum: benedictō-
 nem et maledictionem. **E**lige ergo
 vitam vt tu viuas et semen tuum. et
 diligas dominum deum tuum atq;
 obedias voci eius. et illi adhareas
Ipe enim est vita tua et lōgitudō
 dierum tuorum. vt habites in ter-
 ra pro qua iurauit dominus patri-
 bus tuis abraam ysaac et iacob vt
 daret eam illis

C. XXXI.

Huius itaq; mo-
 dyes et locutus est omnia
 verba hęc ad vniuersum israhel: et
 dixit ad eos. **L**entum viginti āno-
 rum sum hodie: non possum vltra
 egredi et ingredi p̄sertim cum et do-
 minus dixerit mihi. non transibis
 iordanem istum. **D**ominus ergo de-
 us tuus transibit ante te. **I**psē de-
 lebit omnes gentes has in conspe-
 ctu tuo. et possidebis eas. **E**t iosue
 iste transibit ante te: sicut locutus
 est dominus. **F**acietq; dominus eis
 sicut fecit seon et og regibus āmor-
 reorum et terree eorū: delebitq; eos
Lum ergo et hos tradiderit vobis
 similiter facietis eis sicut p̄cepi vo-
 bis. **C**iriliter agite et confortamini
Nolite timere nec pauere ad cō-
 spectum eorū. quia dominus deus

habetur in manibus tuis
 nō tū hoc frustra. lxx.
 addiderit. q; man⁹. i.
 opa in corde intelligi
 voluerunt. vbi ē fides
 q̄ per dilectionem ope-
 ratur. **S**ine qua si fo-
 ris manibus fiant: et in
 corde nō fiant: p̄cepta
 dei nō implentur.
Iuxta te est. **I**d
 est. mādata dei mode-
 rata et cōtempata sunt
 hūanis viribus. **P**ro-
 hoc de incarnatōe xp̄i
 accipi: q̄ assumpta hu-
 manitate super terras
 visus est et inter hoies
 conuersatus est.

Uocauitq; moyses. Verba moysi ad iosue. significat q; chul⁹ terram vineū singulis fm propria distribuit merita. 7 oia pmissa dei impleat. Ipse enī introducitur pplm in terras promissam. **E**o nāq; duce celeste igredimur patriam q; ait: Nemo venit ad patriam nisi per me. 7 nemo ascendit in celū: nisi qui descendit de celo filius hoīs q; ē in celo. **Q**ui enī vnitur ei per ipsū ascendit.

Uost septē an. In quib; preles vita signatur q; septenario nūo voluitur. vel tempus veteris legis propter sabbatū. **P** septē ergo annos i anno remissionis lex i conuētū legi precipitur: q; cōpleta legis obseruātia lex spiritalis succedit. **V**bi venit plenitudo tps misit deus filium suum natū 3 ex. mu. 2.

tus ipse est ductor tuus. 7 nō dimittet nec derelinquet te. **U**ocauitq; moyses iosue. 7 dixit ei corā omni multitudine israhel. **C**onfortare 7 esto robustus. **T**u enim introduces populū istum in terram quam daturum se patribus eorum iurauerunt dominus. 7 tu eam diuides for te. **E**t dominus qui ductor est ysaie. **E**t ipse erit tecum. nō dimittet nec derelinquet te. **N**oli timere nec paueas. **S**cripsit itaq; moyses legē hanc 7 tradidit eam sacerdotibus filiis leui qui portabant arcam federis domini. 7 cunctis senioribus israhel. **P**recepitq; eis dicens: **D**ominus accepit dominus. vnde. Benedices corone anni benignitatis tue. **S**eptem annos anno remissionis i solennitate tabernaculorum conuenientibus cunctis ex israhel vt appareant in cōspectu domini dei tui in loco quem elegerit dominus. **L**eges verba legis huius coram omni israhel: audientibus eis 7 i vnū omni populo congregato tam viris q; mulieribus. parulis et aduenis qui sunt intra portas tuas vt audientes discant. 7 timeāt dominum deum vestrum. 7 custodiāt impleantq; omnes sermones legis huius. **F**iliū quoq; eorū qui nunc ignorant vt audire possint 7 timeāt dominum deum suum cunctis diebus quibus versantur in terra: ad quā vos iordane transmisso pgitis obtinendam. **E**t ait dominus ad moysen: **E**cce prope sunt dies mortis tue. **U**oca iosue. 7 stete in taberna-

culo testimonii vt precipias ei. **A**bierunt ergo moyses 7 iosue 7 steterunt in tabernaculo testimonii apparuitq; dominus ibi in columna nubis quę stetit in introitu tabernaculi: dixitq; dominus ad moysen. **E**cce tu dormies cum patribus tuis. 7 populus iste consurgēs fornicabitur post deos alienos i terra ad quam ingredietur 7 habitabit i ea ibi derelinquet me. 7 irritum faciet fēdus quod pepigi cum eo. **E**t irascetur furor meus contra eum i die illo. 7 derelinquam eum et abscondam faciem meā ab eo. 7 erit i deuotionem. **I**nuenient eū omnia mala 7 afflictiones. ita vt dicat in illo die. **V**ere quia non est deus mecum: inuenerunt me hec mala. **E**go autem abscondaz 7 celabo faciem meam in die illo propter omnia mala quę fecit: quia secutus ē deos alienos. **N**unc itaq; scribite vobis canticum istud 7 docete filios israhel vt memoriter teneant 7 ore decantēt. 7 sit mibi carnē istud pro testimonio inter filios israhel. **I**ntroducā enim eum in terram pro qua iuravi patribus eius 7 lacte melle manantem. **L**unq; pmederit 7 saturati crassatiq; fuerit auertentur ad deos alienos et seruient eis: detrahentq; mibi 7 irritum facient pactum meum. **P**ostq; inuenerint eum mala multa 7 afflictiones: respondebit ei canticū istud p testimonio quod nulla delebit obliuio ex ore seminis tui. **S**cio enī cogitationes eius quę facturū sit

Dostq̄ ergo ꝛc
Deuteronomiū comē
dat leuitis. quia euā/
gelii christi p̄ verorū
sacerdotū ministeriū
in memoria recondit
ecclesie q̄ est archa do/
mini. vbi celestes the/
sauri recōdunt. Ibi
duē tabule testamenti
libri. s. legis ⁊ euāgelij
Ibi vna cōtinet mā/
na. i. caro christi i qua
cibus vitę eterne. Ibi
virga aaron que frō/
duerat. q̄ ibi sacerdo/
tium christi qd̄ manet
in eternū vel in ppetu/
um: vt sit ibi p̄tra te in
testimoniū. Verba le/
gis custodiētibus sunt
ad salutē: p̄ceptorib⁹
in testimoniū p̄tuma/
cie ⁊ inobediētie. vñ
Est q̄ accusat vos mo/
yses in quo speratis.
Si enī crederetis mo/
ysi: crederetis et mihi
forsitan. de me enī ille
scripsit. ⁊ alibi. Ser/
mo que ego locu⁹ suꝝ
ipse iudicabit.
Locutus est er/
go moyses. Ver/
ba moysi nō simplici/
ter sunt accipiēda: q̄
scdm̄ historiā israheli/
tis lagitorū deo ingra/
tis exp̄obrat p̄fidiam
⁊ allegorice sanctā in/
struit ecclesiā. ⁊ ad mo/
rūz bonētatē p̄uocat
p̄ tropologiā. Seruā/
da est ergo in historia
veritas. i. allegoria my/
steria. In tropologia
disciplinę vtilitas. vt
sic ad celestē theoricā
prouchamur. Notan/
dum quoq̄ qd̄ dicit.
Locutus est moyses
verba carminis b⁹ ꝛc
vt q̄ deū ore lauda:
ope nō p̄tradicat. nō
ē enī speciosa laus ore
petōris. **XXXII.**

Audite celi ꝛc.
In principio maxima
elementa in testimonium vocat. ut si mandata neglexerint eorum testi mo
nio conuictos puniat.
Debraice fama. i. celi qd̄ est plurale ⁊ masculini generis. sed voluit sin/
gularit̄ intelligi. sicut singulas ciuitates thebas et athenas dicimus.
August. Audite celi ꝛc. Audiāt celi allegoriā. terra historiā. Quidā
celum et terrā quasi animata ad audiēdū. p̄uocari putāt. scdm̄ illud. Qui
respicit terrā ⁊ facit eā tremere. cū hoc dei potestatis sit. nō eorū itelligētie.
Locrescat. ꝛc. Doctrinaz legis pluuie et rozi p̄pat: quia a fidelium cor/
dibus germina spiritualis fructus erigit. Hec enī sunt ager ⁊ vinea dei. Ta/
le est illud ysaię. Quomō descendit imber ⁊ nix de celo ⁊ illuc vltra nō re/
uertitur: sed inebriat terrā ⁊ irri. facit eius. ⁊ ger. eam facit ꝛc.
Nomen domini inuoc. Demōstrat que sit pluuia. Nō enī do/
mini inuocare est euāgelij p̄dicare. qd̄ q̄ audit ⁊ facit fructū vitę possidebit
Dei perfecta s. opera. Vñ Perfecti sunt celi ⁊ terra. ⁊ oīs ornat⁹
eorū. Cōpleuitq̄ deus. die septimo opus suū qd̄ est redemptō hūmāni gene

hodie anteq̄ introducam eum in
terram quaz ei pollicitus sū. Scri
psit ergo moyses canticum. et do/
cuit filios israhel. P̄cepitq̄ do/
minus iosue filio nun et ait. Cōfor/
tare et esto robustus. Tu enim in/
troduces filios israhel i terrā quā
pollicitus sum. et ego ero tecum.
Dostq̄ ergo scripsit moyses ver/
ba legis hui⁹ in volumine atq̄ cō/
ri sacerdotes archam. id est. ecclesiam sustinentes
pleuit: p̄cepit leuitis qui porta/
bāt arcam federis domini dicēs:
Tollite librum istum ⁊ ponite euz
i latere arce federis domini dei ve/
stri: vt sit ibi contra te in testimoni/
um. Ego enim scio contentionē tu/
am et cervicem tuam durissimam.
Adbuc viuente me et ingrediente
vobiscum semper contentiose egi/
stis contra dominum: q̄nto magis
cum mortuus fuero. Congregate
ad me omnes maiores natu p̄ tri/
bus vestras atq̄ doctores: et lo/
quar audietib⁹ eis sermones istos
et inuocabo contra eos celum et
terram. Noui enim q̄ post mortez
meam inique agetis et declinabi/
tis cito de via quā p̄cepit vobis.

et occurrent vobis mala in extre/
mo tempore quando feceritis ma/
lum in conspectu domini vt irrite/
tis eum p̄ opera manuuꝝ vestra/
rum. Locutus est ergo moyses au/
diente vniverso cętu israhel verba
carminis huius. et ad finem vsq̄
cōpleuit.

Audite celi que
loquar. audiat terra verba
ozis mei. Locrescat in pluuiaz do/
ctrina mea: fluat vt ros eloquium
meū. Quasi imber sup̄ herbā et q̄
stille super gramina: q̄ inomen do/
mini inuocabo. Date magnificen/
tiaz deo nostro: dei perfecta sunt
opera: et omnes vie eius iudicia.
Deus fidelis et absq̄ vlla iniqui/
tate iustus et rectus peccauerunt
ei: et nō filij eius in sordibus. Be/
neratō p̄raua atq̄ p̄uersa hęcine

ris quā oñdit nob̄ qm̄
p̄ficiēs sp̄iale sabba/
tum in sepulcro requi/
euit.
Peccauerūt ei
Angu. lxx. Peccauē/
runt nō ei filij vitupa/
biles. Qui enī peccat
nō deo peccat. i. nocē/
sed sibi. S; si hoc ge/
neralit̄ dicit̄ est. quo/
mō legitur. Tibi soli
peccauit ⁊ malū corā te
feci. Et illud Hieremig
Tibi peccauit⁹ patia
israhel dñe. ⁊ alibi. Sa/
na animā meā q̄ pec/
caui tibi. Querēduꝝ ē
q̄z vtz idē sit peccare
deo qd̄ peccare i deū?
vñ. Et si in deū pecca/
nerit vir q̄s orabit pro
eo: Dicā qd̄ mihi i q̄
senti videat. aut alio
tpe q̄ntū deus adiue/
rit. Peccare i deū est
in his q̄ ad cultū dei
p̄tinēt peccare. sic pec/
cabāt filij hely Sic ex/
istimandū est peccare
etiā in hoīes q̄ p̄tinēt
ad deū. Vñ dicit aby/
melech de fara. Pro/
pterea peperci tibi ne
peccares in me. Pec/
casse dño illi dicunt. q̄
peccati sui p̄niaz agūt
vt glificet ignoscens.
Iō cū dixisset dauid.
Tibi soli peccauit et
malū corā te feci: subie/
cit. vt iustificet in ser/
u. ⁊ vin. c. in. Sine euz
dñs de⁹ dicit. Iudica/
te inter me ⁊ vineā me/
am. Sine de xpo itel/
ligitur q̄ sol⁹ vere ait:
Venit enī p̄cep̄s mū/
di b⁹ ⁊ in me nō habz
quicquā. s. peccati qd̄
morte dignum sit: s; vt
p̄gnoscat mund⁹ qd̄ di/
ligo p̄iem ꝛc. Quasi ⁊
si leuissā peccata mor/
tis supplicio p̄sequatur
p̄cep̄s mūdi b⁹: i me
nō hēt quicq̄: s; surgi/
te eam? hinc. i. vt pati/
ar. qz patiens impleo voluntatē p̄is mei: non p̄nā soluo peccati mei. Q̄ ait
hieremias. Tibi peccauim⁹ patia isrl̄ dñe. simplr̄ d̄: in penitēte cū spe salu/
tis et venia. Et cū d̄. Sana aiām meā qz peccauit tibi. hoc ait vt glificet
deus ignoscēdo. qz magna mīa ei⁹ sup̄ confitētes ⁊ redētes q̄ nō vult mor/
tē peccatoris. Hinc dauid cum argueretur p̄ nathā r̄ndit: Peccauit dño.
Medico enī qdamō videt vulneratus qui se subdit ei vt sanet: vt in eo
medicinę opus impleatur. In hoc aut̄ cātico h̄uidebat p̄beta quosdam
sic peccaturos vt nec penitentiā agere. nec ad dñm vellēt redire vt sanarē/
tur. De quibus dicitur. Quia caro sunt sp̄s vadēs et nō rediens. Pōt
etiā sic intelligi. Peccauerūt: nō ei. scdm̄ id qd̄ ei nocuerunt peccato suo:
sed sibi.
Et nō filij eius. Quia nō ex fide. Dedit enī eis potestātē filios dei
fieri his qui credunt in nomine eius. Infidelibus autem dicitur. Vos ex
patre dyabolo estis.
Generatio p. De qua in euāgelio. Generatō p̄raua atq̄ p̄uersa

signuꝝ querit zc. et alibi: Semina viperarum quis ostendet vobis fugere a ventura ira?

Nunquid non zc. Qui omnium creator et conditor: vnus deus a quo iplo. et per ipm. et in ipso sunt omnia.

Posterioris ordo. primo enī creauit deus disponendo vt esset. secundo fecit formādo. tercio dñando possedit.

Creauit te. Creauit dñi materiaꝝ vñ se mari possit cōdidit. Stulte? g et insipiens qui creatorem et factoreꝝ suoz digna veneratōne nō colit: immemor eius beneficiꝝ quo enim deus de manu inimicorum eruit et possedit. p mare rubrum duxit. imanna de celo dedit. ipse i grat? ydola coluit dicens. hi sunt dñi tui israel qui eduxerunt te de terra egypti.

Patrem. Ductorē legis et predicatorē euangeliꝝ cuius doctrina et exēplo. s. instruatis.

Quādo diuide. Quali cū multitudo hoīm innumerabilis sit filios tm israel in hereditatem suam domi? elegit: quibus potentiā suaz. et secreta sua per legis et pphetarūz manifestabat indicia.

Constituit. De ego. Alia editio. Statuit terminos gentium iuxta numerū angelorum dei. Vbi videtur ministeria angelorum super gentes singulas vel etiam homines ordinata significare: quibus regantur et defendantur. vnde. Angeli eorum semper vident facies patris mei. Dei enī ciuitas ex angelis et hominibus constat: ad quam tanti cōscendunt hoīm quanti illic remanserunt angelorum. quod ex hoc p̄t haberi. Statuit terminos gentium scdm numerū angelorūz dei. Debem? ergo ex imitatione eorūz ad vsum nostre conuersatōnis aliquid trahere et emulatōne bonis studiꝝ nos inflamare: vt similes simus illis ad quos debemus ascendere. Distincte enī cōuersatōne s hoīm distinctis cōgruunt ordinibus angelorum. et in eorūz sortem per cōuersatōnis similitudinē ascēdunt.

Dars autem. Cum deus vniuersas gentes creauit: soloz israelitas elegit: quos sua cognitōne signis et miraculis glorificauit.

Inuenit eum. Quia in syna p actū cū eo inijt. māna dedit. et aquā de petra produxit. coturnices ministravit. et in eadem heremo. xl. ānis eos circumducendo p̄cepta sua docuit.

Circūdūxit eum. Alf. Ecclesiam per orbem terrarum dilatando. in viam mandatorum suorum dirigēdo.

Quis dicit. Multi in deserto prostrati sunt: sed postq̄ mādāta dei transgressi sunt.

Sicut aquila. Aquila scdm phisicos ab acumine oculorum vocata tam acute videt: vt cum super maria immobili penna feratur: nec humana visibus pateat: pisciculos in mari natāre videat. ad tormenti instar de

pro beneficiis.

reddis domino popule stulte et insipiens: Nunquid si ipse e pater tu?

qui possedit te: et fecit et creauit te?

Memento dierum antiquorum: cogita generatōnes singulas.

Interroga patrem tuum et annūciabit tibi: maiores tuos et dicent tibi.

Quando diuidebat altissimus gentes: quando separabat filios adamas?

Constituit terminos populorum iuxta numerum filiorū israel.

Dars autem domini populus eius: iacob funiculus hereditatis eius.

Inuenit eum in terra deserta: in loco horroz et vastę solitudinis.

Circūdūxit eum et docuit: et custodiuit quāsi pupillam oculi sui.

Sicut aquila prouocans ad volandum pul-

scendens raptam pennis p̄dam ad litus pertrahit. Pullos quoq; plumescere: alis verberat et ad volandū prouocat. Sic christus nos dicitis et exemplis exhortans ad alta prouebit: vt sequamur quo p̄cessit. vnde vbi fuerit corpus ibi congregabuntur et aquile. Super celos quoq; exaltatus. et humanis subtractis aspectibus in mari huius mundi natantes oculis misericordie videt. et pennis amoris pertrahit ad litus eterne securitatis. vnde. Ego si exaltatus fuero a terra oīa trahā ad meipm.

Sicut aquila zc. Aquila (vt aiunt) euz plumescere pullos suos videt: ad solē conuertit: et illū nutrit. q̄ ir reuerberata acie aspiciat radios solis. si lūna defleat: quasi degenerem negligit. Pullosq; ad volandūz p̄uocat. et lassos alis sustentat. sic deus ad verum solem nos inuitat. infirmitatibus nostris p̄patit et alē ḡsūstērat.

Prouocans. Ad terram chanaan possidendam domūz populum suum prouocauit. adiunxit. et ab inimicis protexit.

Domini solus. Pater et filius et spiritus sanctus vnus est deus. nō dicit solus p̄ne excludat filium. vel spūm sanctum: b̄ dñs solus. i. deus.

Heretico rum tot dñi sunt quot errores colūt.

Excelsa terra. Palestina: q̄ mōtio. la egypti plana et d̄p̄ssa.

Ecclesiam que virtute et scientia sublimis. In qua comedit fructus agroz: quia ibi germinat semen bonū. i. dei verbus. Vbi fructus tricesimus. sexagesimus. et centesimus: vt quisq; p̄ capacitate sua sufficiat p̄medat.

Ut sugeret. Gregorius. Ut sugeret mel d̄ petra: et oleū de firma petra b̄ iuxta byzoziam factū. nūlq;

legitur: sed de petra. i. xp̄o mel sugerunt: qui eius facta. i. miracula viderūt.

Oleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius spūm sancti vinctōne meruerunt. Infirma petra mel dedit: q̄n̄ adhuc mortalis miraculorum dulcedinem ostendit. Firma petra oleūz fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflatōnem spūm sancti donum sanctę victōnis donauit.

Vel quidem ad litteram oīm rerū copiā significat.

Filiorū basā. Basā regio est q̄ pecorib? abūdat. p̄p̄ pascua. vñ rubenitis: et gaditū: et dimidie tribui manasse tradita ē: q̄ pecora mltā hebāt.

Et hircos. Qui penitentes significat: quia pro peccato offerbantur. Non satis est fidelibus dona virtutum percipere nisi studeāt. p̄ commissis penitere. vnde. apli? laua me ab iniquitate mea.

Hircos vocat qui exemplo suo alijs ministrant penitentię opera q̄uis nō pmiserit grāua. desent ei cogitatōnū peccata tanq̄ facta.

Cum medul. tri. Corpis xp̄i. vñ. Risi gnum frumēti cadēs in terrā mortuum fuerit ipsum solum manet.

Incrassatus est. Sicut in d̄ci incrassati beneficiꝝ ydolatrię sū sunt

z lac de ouibus: cū adipe agnoz

z arietum filiorūz basan. Et hircos

cuꝝ medulla tritici: et sanguinē vuc

biberent meracissimum. Incrassatus est dilectus et recalcitrauit: in-

crassatus sic: vt numerari non posset.

Dereliquit deum factorem suum:

z lac de ouibus: cū adipe agnoz

z arietum filiorūz basan. Et hircos

cuꝝ medulla tritici: et sanguinē vuc

biberent meracissimum. Incrassatus est dilectus et recalcitrauit: in-

crassatus sic: vt numerari non posset.

Dereliquit deum factorem suum:

z lac de ouibus: cū adipe agnoz

z arietum filiorūz basan. Et hircos

cuꝝ medulla tritici: et sanguinē vuc

biberent meracissimum. Incrassatus est dilectus et recalcitrauit: in-

crassatus sic: vt numerari non posset.

Dereliquit deum factorem suum:

z lac de ouibus: cū adipe agnoz

z arietum filiorūz basan. Et hircos

cuꝝ medulla tritici: et sanguinē vuc

biberent meracissimum. Incrassatus est dilectus et recalcitrauit: in-

crassatus sic: vt numerari non posset.

Dereliquit deum factorem suum:

z lac de ouibus: cū adipe agnoz

z arietum filiorūz basan. Et hircos

margin notes on the right side of the page, including references to other parts of the text and commentary.

sic quidā christiani ac ceptū mysteriū corpis z sanguinis dñi in perditōnem sibi puerūt.

Prouocauerūt Alij sunt heretici alij ydolatre: q̄ de corde ydola z abominatōes sibi fingūt.

Novi recentef Recedentes a cultura dei inuenent sibi deos quos p̄ces eoz non coluerunt.

Et ait abscondā Nihil grani est q̄ visione dei p̄inari. vñ. Re proicias me a facie tua. Itē. Re auertas faciem tuam zc.

Ipsi me prou. Quali sicut irritauerit me multitudinē falso rum deoz colendo et me reprobādo: sic irritabo eos in multitudi nem gentium assumē do illos reprobando.

Ego prouoc. Tradēdo eos gētibz qui aliqñ non populū nunc aut populū dei. Similiter christiani q̄ deserta veritate ad errozes declinant malignis spiritibz tradunt qui dignitatem angeli cam perdidērūt. Qui bene gens stulta dicitur: iusticiā odientes iniquitatem amantes.

Ignis suc. E in Grego. De his quos damnant flagella z n̄ liberant scriptum est. Percussisti eos nec doluerunt zc. His flagella in hac vita icboant z in eternā permanebūt. vnde moyses. Ignis exarsit ab ira sua z ardebit vsqz ad inferos z deorsuz. De p̄nti ei percussione dz. Ignis exarsit ab ira mea. De eterna sequit z ardebit vsqz ad inferos z deorsum. Non tamen iudicat de bis in idipsum. vñ est ei flagellum qd̄ t̄p̄aliter incipit z in eternis supplicijz p̄summat.

Denorabit. Alij comedet terrā z nascētia eius. i. carnē. p̄pter opera libidinis eterna flama p̄burit. nascētia ei carnīs opa co nupī scētie carnalis q̄ sūt fornicatio immandicia. z huiusmodi.

Aues mor. Quę in xta viā comedere sementem.

Detes bes. zc. Trahunt bestię z serpentes dētibus furiosis reprobos sup̄ terrā qñ qd̄ p̄ blādiēdo carnalibz p̄suasēt vt leuocērēt: furiose a p̄cō

Sequendo idola: z recessit a deo salutari suo. **Prouocauerunt eum in diis alienis:** z in abominationibus ad iracundiam concitauerunt. **Immolauerūt demoniis z non deo: diis quos ignorabant.** **Novi recentefqz venerunt: quos non coluerunt patres eorum.** **Deum qui te genuit dereliquisti: z oblitus es domini creatoris tui.** **Vidit dominus z ad iracundiam concitatus est: quia prouocauerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum. **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.** **Bene uerunt euz filii sui z filię.** **Et ait: abscondam faciem meam ab eis: z considerabo nouissima eorum.**

Serpētium. Foris vastabit eos gladius z intus pauor: iuuenem siml

ac virginem lactentem cum homi

ne sene. Et dixi: vbi nā sunt: ces

sare faciam ex hominibus memo

riam eorum. Sed propter iram

inimicorum distuli: ne forte super

birent hostes eorum: z dicerent.

Man⁹ nostra excelsa: z non domi

nus fecit hęc omnia. Bens absqz

consilio est z sine prudentia: vti nā

saperent z intelligerent. ac nouissi

ma prouiderent. Quomodo perse

quebatur vnus mille: z duo fuga

rent decem milia. Nonne ideo qz

deus suus vendidit eos: z do

minus conclusit illos: Non eni

est deus noster vt dij eorum: et ini

mici nostri sunt iudices. De vinea

ribus expetit vt cruci ent.

Foris vastabit Corpus ignis eterni torquetur exustio z mētem angustie magnitudō. vñ. Vermis eoz n̄ morietur: z ignis eoz n̄ nō extinguetur.

Iuuenes si. ac Nulli. i. cran parceret: qz oēs ydolatria maculauit.

Lessare faciam A terra sua eieci z per totū orbē dispersi sunt. Generalit̄ x̄o p̄ccozel tollētur de tra scōp. z memoria eorum. vñ. Prop̄tea deo destruet te d̄ tra vniuersū zc.

Distuli. Re blasphemaret nomē meuz nec tñ abstuli vidiētā.

Quo perse. In ostidit tiorē iudaicę gētis postqz dño peccauerūt: vt yn̄ hostium mille de eis. z duo suagarēt. x. milia. hoc est pauci plurimos.

Qui dei magnitudinē agnoscit n̄ ex iurmitate dñę potētis: s̄ iusti iudicij p̄missione s̄ inuenire itelligit.

Judices. Approbatozel. Enā q̄ ydola colūt vñ deū eē itelligūt q̄ fec̄ celū z terrā.

De vinea zc. Hęc reticoz nequā lignificat q̄ a sc̄is doctoribz spiritalē doctrinā p̄uā accepit s̄ veneno suo corrupit: z i fell z abli thij amaritudinē p̄tērit.

Sepe ierlm sodomę z gomozę p̄par. vñ. Audite vbi dñi p̄ci pes sodo. z gomoz. zc.

Bott⁹ amarif. Fruct. s. opa amarifia sūt vinū eni cū felle mixtū obtulēunt.

Fel draconū. Quali itra se retinent venenū malicę: ne salutis z correctōis medicinā suscipiant.

Medicā sic spētes a maritudinē z venū occultat vt incautos ledāt.

Mea est ultio. Paul⁹ de Blogo sup lit Mibi vidiētā z ego retribūā. s̄m merita. i.

In tempore. Quali cū accepero tēp⁹ ego iusticias indicabo. vñ. In die vltōis visitabo hoc peccatū eorum.

Jurta est dies. Vnicuiqz. Quicqd̄ ei finitur breuissimuz est si eternitati comparatur.

Scdm historiam in
deoz videtur festinat
qz locū z gentē z oēm
p̄sp̄ritatem in breui p̄
viderūt: qz p̄phetas z
saluatorem occiderūt.
Judicabit Dis
cemendo a mal. scdm
illud. Judica me deoz
discerne cam meam
Videbit q. Qd
cuqz potest man⁹ tua
stanter operare: qz nec
opus nec rō nec sapia
est apud inferos.
Ubi sunt dii.
Quasi nihil profunt
ydola in quibus cōfi-
debant. vel opes. vel
honores. vel seculi vo-
luptates. nihil ei seculi
ferunt de vniuerso la-
bore.
Videte q. Be-
neralis admonitio: q̄i
relicta ydolatria vel
heresi z oibus sp̄ritis i
mundicijs: ad verum
deum conuertimini.
Ego occidam.
Brego. Decidit vt vi-
uificet. percutit vt sa-
net. exteriora verberat
vt interiora trāsficat.
Quia mēt̄i nostrę du-
riciam suā percutit de-
siderio z percutiendo
sanat: qz terroris facti-
lo transfixos ad sensū
rectitudinis nos reuo-
cat. Corda enī nostra
male sana sunt cū nul-
lo dei amore sauciant^r
cum peregrinatōis erū-
nam non sentiunt. z in-
firmanti p̄roxio nullo
affectu p̄patiūt̄. S; z
amoris sui sp̄iculis in-
sensibiles deoz percutit:
z sensibiles per ardore
charitatis facit.
Leuabo. Alia
editio. Tollam in ce-
lum manum meā: z iu-
rabo per dexterā meā
z dicam: viuo ego in
eternum. In celū ma-
num dei leuare. vel at
tollere est potētā eter-
nitatis sine sup̄ omnia
excellētem ostendere.
Iurare per dexteram
i. per filiū qui est dex-
tera patris. p̄missa ip-
sius in cōspectu hoim
confirmare. z eternita-
tem suā credentib; sibi
per euāgeliiū renelare:
quia potestas ei; po-
testas eterna.
Sagittas. Demones. de quibus ait iob. Sagitte dñi in me sūt. q̄si
tātam exercebo vidētā q̄ demonibus quoqz possit sufficere.
De captiuitate. Captiuoz capita radebantur qui distrabebantur

Judicabit dominus po-
tempora. ^{f p̄ miam}
pulum suum: z in seruis suis mise-
eremam dando beatitudinem
rebitur. ^{f videri faciet} ^{f nihil auctori p̄ficiet}
Uidebit q̄ infirmata sit
<sup>f Quelibet opera maloz vel multitudine immi-
nuta f obfessā f clausi iudei in captiuitate: im-
pu in demonum potestate: f fame. vel capū ab
hostibus</sup>
manus: z clausi quoqz defecerūt
<sup>f morte f Qui in viribus confi-
dunt f alu f vidēret</sup>
residuiqz consumpti sunt. Et dicet:
vbi sunt dii eorum in quibus ha-
^{f Spem in eis ponentes}
bebant fiduciam. De quozum vi-
ctimīs comedebant adipēs: et bi-
^{f urūto.}
bebant vinum libaminū. Surgāt
^{f cultozibus suis}
z opitulentur vobis: z in necessita-
^{f intelligite f proprie}
te vos protegant. videte q̄ ego sim
^{f deus}
solus: z non sit alius deus p̄ter
<sup>f veterem hominem cum actionibus suis f car-
nem: f Quasi dominus vite z mortis f nouū
qui scdm deum creatus est. f mentem</sup>
me. Ego occidam: z ego viuere fa-
ciam: percutiam z ego sanabo: z nō
^{f potestate.}
est qui de manu mea possit eruere
^{f In sanctis ostendam potentiam meam.}
Leuabo ad celum manum meam
^{f qz via sū. f Id ē}
z dicam: viuo ego in eternum. Si
repentinam vindictam z inexcitabilem hostibus
inlirero ^{f manifeste}
eracuero vt fulgur gladium meū
^{f ex improviso f Iusta retributiōe f p̄as dūa}
z arripuerit iudicium manus mea.
^{f quam debebo f hereticis iudeis}
Reddam vltionem hostibus meis
z his qui oderunt me retribuam.
<sup>f plenā vindictam significat f vltiōes subitas
z improuisas: que modo occulte sed subito impi-
os penetrabunt. f dōnatione
perditorum</sup>
Inebriabo sagittas meas sangui-
<sup>f diuina sentētia: f In iudicio extremo, f om-
nino</sup>
ne: z gladius meus deuorabit
<sup>f Carnalia sapientes f opera carnis: f eterna
morte damnatorum</sup>
carnes. De cruore occisorum: z de
^{f vano consilio patefacto. f captiuoz}
captiuitate nudati inimicorum ca-
^{f mentis vel magistri f fidelem}
pitis. Laudate gentes populū ei;
<sup>f afflictionem vel martirium: f sanctorum
vnde. vindica domine sanguinem sanctorū tuoz.</sup>
quia sanguinem seruozum suozū
vltiscetur. Et vindictam retribuet
^{f miseris}
in hostes eorum: z propicius erit
^{f ecclesie. f sanctorum.}
terre populi sui. Venit ergo moy-

ses z locutus est omnia verba can-
tici huius in auribus populi ipse z
iosue filius nun. Compleuit qz om-
nes sermones istos loquēs ad vni-
uersum israhel. z dixit ad eos: Do-
^{f vt intelligatis z memoriter teneatis.}
nite corda vestra in omnia verba
mea quę ego testifcor vobis hodie
vt mandetis ea filiis vestris. custo-
dire z facere. z implere vniuersa q̄
scripta sunt in volumine legis hu-
ius: quia nō incassum p̄cepta sūt
vobis: sed vt singuli in eis viuerēt
quę facientes longo perseveretis
tempore in terra ad quam iordanē
transmisso ingredimini possidendā
Locutus qz est dominus ad moy-
sen in eadem die dicens: Ascende
in montem istuz abarim. id est. trā-
^{f In conclusiōe}
situm in montez nebo qui est in ter-
<sup>f in spū f glo-
riam ecclesie futuram</sup>
ra moab contra iericho. z vide ter-
^{f videntibus deum}
ram chanaan quam ego tradam fi-
liis israhel obtinendam z morere
in monte. quem conscendens iun-
^{f p̄cedentibus sanctis}
geris populis tuis sicut mortuus
est aaron frater tuus in monte hoz
z appositus populis suis. quia p̄-
uaricati estis contra me in medio
filiorum israhel ad aquas contra-
dictionis in cades deserti syn. et
^{f i. sanctorum ostendistis.}
non sanctificastis me inter filios is-
^{f vel contra.}
rahel. z contra videbis eam z non
ingredieris in eam quaz ego dabo
filis israhel.

Hec est bene-
dictio qua benedixit

z sub corona vendi vi-
cebantur.
De captiuitate zc.
Caput inimicorum na-
datur. qm cōsiliū intē-
mentis vanum ēē pro-
batur. quo se impune
peccare arbitrabatur.
Capita quoqz inimi-
corum sunt magistri-
quos vltio nouissima
redidabit. vii. Exiit
sanguis de lacu vsqz
ad frenos equoz. i. vltio
tormento vsqz ad
rectores populorum.
Quia sanguine.
In iudicio plus dei
laudabitur cū appare-
bit gloriosus. z inimi-
ci iusta retributiōe pu-
nientur.
Ascende i mō.
Abarim interpretatur
trāsitus. nebo i. cōclusi-
one. Dicit nebo mōs
ēē in terra moab p̄tra
iericho. supra iordanē
in supercilio falga iux-
ta montē pbogor. a q̄
circa cū regio vsqz nūc
p̄balga appellat. Mo-
yses ḡ in abarim z in
mōte nebo contra ier-
icho vltra iordanē mo-
ritur: qz lex z cōsiliū
vsqz ad chrištū z bap-
tismi sacramentū p̄ces-
sit. Ibi qz conclusa ēē
qz finis legis. chrištus
vidit moyses terram
promissionis: sed non
ingressus ē. qz in spū q̄
uidit z in lege p̄dixit
chriști gratiam futurā.
h̄ p̄sentem non vidit
eum. vii. Vultu iusti
z p̄phete voluerunt
videre q̄ vos vi. z nō
vidēt. C. XXXIII.
Hec est bene-
dixit in fine deuterō-
nomij benedictionem
posuit: quia chrištus
post completōne euā-
gelij ascensus i celū
elenatis manib; disci-
pulos suos benedixit.
B̄ndictio q̄ filij israhel
in deuteronomio (q̄d
est scda lex) b̄ndicunt
ad grām p̄inet noui.
t. in q̄ p̄scē legis my-
steria reserant z veri is-
rahelitate b̄ndictiōnem
per moysen hoiez dei
p̄dictā per hoiez xpm
cōsequuntur. B̄n autē
imminente morte moysi
b̄ndictō datur: qz legi vmbra moriēte. celestij dono; vitas aperitur. P̄-
uidēs ḡ moyses saluatoris aduētū z grām noui. t. q̄ p̄ntiam explicās vo-
ce p̄mitiue ecclesie letabūd; exultat. dicens: Domin; de syna venit zc.
August. Hec ē benedictō qua be. mo. Domo dei filijs israhel priusqz

defungereur. et dicit: Dominus de syna venit. et alluxit ex seyr. nobis festi-
navit ex monte pbaran cum multis milibus cades ad dexteram ei. angeli
eius eo. et peperit populo suo. et omnes sanctificati sub manus tuas. et hi sū-
te sunt. Et accepit de verbis ipsius legem quam mandavit vobis moyses
hereditatem congregationibus iacob. et erit in dilecto princeps congrega-
tis principibus populorum simul cum tribu israhel. **De negligentia pre-
tereunda est ista prophetia. apparet tūc hęc benedictio ad novum populū p-
tinere quē christi sūcificavit. ex cuius perso-
na hęc dicuntur a mo-
yse. nō ex persona mo-
ysi. qđ in sequentibus
apparet. Si enim hoc
dictū est: dominus ex
syna venit iō qđ i mō-
te sina lex data est: qđ
est qđ sequit. et alluxit
nobis ex seyr: cūz seyr
mons ydumeę sit. vbi
regnauit esau. Dein-
de cum moyses filios
israhel benedicat: quō
idem dicit. et accepit
verb ipsi legē quā mā-
davit moyses. Pro-
phetia est ergo nouū
populū christi grā san-
ctificatum p̄nūcians
Iō sub noīe filioꝝ is-
rahel: qm̄ semē ē abra-
hę. i. filij p̄missionis
et interpretatio eius vi-
dens deūz. Dominus ergo ex syna venit. i. christus: qđ syna interpretatur
temptatio. venit ergo ex temptatione passionis crucis mortis. Et alluxit ex
seyr: quod interpretatur pilosus. quod significat peccatorem. Sic enim na-
tus est esau odio habitus. Sed qm̄ qui sedebāt in tenebris et umbra mor-
tis lux orta est eis: ideo alluxit ex seyr. Intelligitur etiā de gentibus: quod
significatur per nomē seyr. qui mōs est pertinens ad esau v̄turā xpi grāz
populo israhel. vñ ap̄s. Ita et hi nūc nō crediderūt i v̄a misericordia. vt
et ipsi misericordiā cōsequantur. Hi ergo dicūt alluxit ex seyr nobis et fe-
stinavit ex monte pbaran. i. fructifero. quo significatur ecclesia. Cum mul-
tis milibus cades. et mutata interpretatur cades et sanctitudo. Mutata sūt
ergo multa milia. et sanctificata per grām. cū quibus venit christus ad isra-
helitas postea colligēdos ad dexteram eius. Et angeli cum eo. hoc exposi-
tōe non indiget. Et peperit p̄lo suo. donās. i. remissionem peccatoꝝ. In-
de ad ipsūz p̄uertit sermonē. Et sanctificati sub manus tuas et hi sub te. nō
supbientes. i. sed agnoscētes grām. Et accepit de verbis ipsius legem. po-
pulū christi. Quā mādavit nobis moyses. qđ de doctrina ei⁹ intellexit le-
gē quā mandavit nobis moyses. vñ. Si crederetis moysi: crederetis forsitā
et mihi. Nō ē accepit ille p̄lo legē qm̄ nō intellexit: s̄ tūc accepit qm̄ intelle-
xit. de v̄bis ei⁹. carens velamine veteri conuersus ad dñm. Hęc dicit here-
ditatē p̄gregatōib⁹ iacob: qđ non ē terrena s̄ celestis. nō t̄palis s̄ eterna. Et
erit in dilecto p̄nceps ipse vtiq; in dilecto p̄lo erit p̄nceps dñs ihs. Con-
gregatis p̄ncipib⁹ p̄loꝝ. i. gētū simul cū tribub⁹ israhel. vñ. **Letamini gē-
tes cū p̄lo ei⁹. qđ cecitas cōtigit ex parte in israhel: donec plenitudo gētūz
intrauerit. et sic. o. i. sal. fi. zc.****

Moyse homo. Moyse significat legē quę añ mortē. i. añq; in xpo
finiretur p̄dixit ecclesiam i xpo b̄ndicendā.

Dominus de syna venit. Syna interpretat amphora mea. vel
mensura. vel mādatū. Seyr pilosus. vel hispid⁹. Pbaran ferocitas eozuz
vel frugifer. Syna igitur figurat vetus. i. qđ certā mensuram mandatorūz
iuxta decalogi decretū tenēs. p̄hibere nonit nō innare. nec spū dilectōis li-
berat: s̄ timore p̄nę subditos ligat. vñ. Vñ quidē in mōte syna in serui-
tutē generās zc. Dñs ḡ venit de syna. i. ex lege et p̄betis credentibus ino-
tuit. Inde ē venit: cū ibi legenti et itelligētī innotescit. vñ. Ipe incipiens a
moyle et oibus p̄betis discipulis exponēbat. ad quoz corda venire cupie-
bat. De seyr ortus s̄m carnem. i. de iudeis. malicię et perfidię spineto asper-
rimis. nouę lucis ortu tanq; ver⁹ sol iusticię fideles illūinavit. vñ. Nob ori-
etur sol iusticię. et alibi. Oriet stella ex iacob: et p̄surgit hō de israhel.

All. Dñs zc. Syna interpretat temptatio. Dñs ergo de syna venit: qđ
carnē nostram in qua temptaretur accepit.

De seyr or. ē no. Qui et edom. vel esau. Hic est populus iudeozum
qui gulę d̄siderio qđ p̄lentis edulio p̄matus gl̄iaz pdidit et b̄ndictōis grāz

moyses homo dei filius israhel an

te mortem suaz et ait. Dominus de

syna venit et de seyr ortus est no

bis. Apparuit de monte pbaran. et

cum eo sanctorum milia. In dexte

ra ei⁹ ignea lex. dilexit⁹ populof

Omnes sancti in manu illius sunt

fide inuicioris p̄li supplantatus amiserit.

De seyr ortus est nobis zc. Hunc montem longo tempore circumierunt
qui et in eo aliqua p̄cepta acceperunt. Seyr. id est. hispidus vel pilosus.
gentilitatem significat quę peccatis erat horrenda. de qua ortus est domi-
nus: quia in fine de ecclesia gentium iudgis p̄dicabit. quia reliquę saluz
fient.

Apparuit de mō. pba. Qui frugifer interpretatur: qđ de ecclesia gē-
tium v̄tutib⁹ frugifera
fides christi p̄dicat
indeis.

De mōte pbaran.
Pbaran ferocitas eo-
rū. vel frugifer. Christi⁹
z de pbara apparuit:
qđ quāto p̄tra cū fero-
citas infideliz exarsit:
tanto altius d̄nitatis
ei⁹ noticiā erent. Quā-
to enī inter passiois cō-
tumelias latuit: tanto
p̄ v̄tutem resurrectōis
effulsit. et qđ prius in cre-
dulitatis ferocitate p̄-
secuti sunt: postmo-
dū ei charitatis ardore
adhęserūt. de qđ ad-
ditur. et cum eo sancto-
rum milia.

In dextera ei⁹
Labulę. i. in quib⁹ lex
qđ purgat et vit pecca-
ta. Dextera qđ patris

est filius qđ attulit legē charitatis dicēs: Ignē veni mit. in ter. zc.

In dextera ei⁹. i. Dextera euāgeliz: p qđ eterna b̄tudo. mittitur: qđ
dextera d̄. nō t̄palis s̄c in lege qđ d̄. lena. vñ dextera illius amplexabitur
me. In hac dextera lex ignea. i. charitas spū scō in electoz cordib⁹ israhel
ta. vñ d̄. plenitudo legi dilectio. et alibi. Mādatū nouū do vob vt diliga-
tis inuicē. hęc igneis linguis spū sancti aplis israhel. oēm legis plenitū d̄nē
tanq; digito dei descripsit. et spū seruētēs et opatōe lucentes fecit. S̄z qđ n̄
vni populo vt lex moysi: s̄ oibus data ē. adūgit dilexit p̄los.

Dilexit. Maiorem hac dilectōnez nemo habet vt animā su am. p. zc.

Omnes. Sine personę acceptōne. Qui timet cum et opat iusticiam
acceptus est illi.

Omnes sancti in ma. i. sunt. Sanctificati. i. i noīe eius: qui audi-
erunt. Sancti estote qm̄ ego sum sanct⁹. In manu. i. potētia: qđ p̄tegunē
vñ. Non rapiet quisq; de manu mea. Hi per charitatē sunt vnum regnū
i manu dñi. vñ ysaias. Et eris corona gl̄ię i manu dñi et dyadema regni in
manu dei tui.

Et qui appropinquat pe. e. Quasi n̄ p̄tristēt qđ christū in carne
docere nō audierūt: qđ ab hoibus decipiātur. Per os scōz loq̄tur christ⁹
p̄ pedes doctrina capitis auditur. Vñ qui vos audit me audit zc. Vñ illi
appropinquat pedibus eius ad accipiendā doctrinā qui spūali desiderio
flagrantes euāgelicis et apostolicis scripturis die noctu qđ inuigilant. S̄z
qđ hęc de nouo. t. scripta sunt: sequit quoz voce moyses loq̄tur de veteri le-
ge dicēs: Legem p̄cepit nobis zc.

Hereditatem. Quasi hęc ē vtilitas legis hereditas abrahe. p̄missa
si volueritis et audieritis me bo. ter. comedetis.

Et erit apud rectū. Jacob ab angelo benedictus israhel vocatus
est. i. rectus dei et videns ad fidē p̄uersus ab eo post resurrectionem b̄ndict⁹
cui i passione p̄ualuit: ob iusticię perfectōnem rectissimus appellatur. vñ de
audi iacob serue meus: et rectissime quem elegi.

Rex. Christus. Ego autē constitutus sum rex ab eo. vt. i. faciat regnum
et potestatem qui ē rex et potestas prima.

Cum tribubus. De quibus primitiua ecclesia. Bñ prius p̄ncipes:
deinde tribus congregandę dicuntur: quia p̄mi apli postea per eos credide-
runt aliq.

Vinat ruben et non mo. P̄dicta salute p̄mititūg ecclie singulis
tribub⁹ p̄ncipias b̄ndictōes tribuit. veros israhelitas de vtroq; p̄lo p̄ncipias
nūc de christo: nūc de aplis: nūc de primitiua: nūc de tota ecclia vaticinat.

Vinat ru. et non mo. Quasi licet rubē cubile p̄is violauerit et primo-
geniti dignitatē amiserit: vinat tñ. et agēs p̄ntia et nō moriat. Filij rubē. i. iu-
dę p̄ rubē significati lectū patris violauerūt. i. christū filiz eius spūtis im-
mūdis polluerūt: tñ ad p̄ntiaz refuāt: s̄ pauci nūo ad p̄patoꝝ ecclie gētū.

Ruben visionis filius qz mater ait. Vidit deo humilitate meam. Hic est primogenitus significans electos ex iudeis qz christū negando z crucifi...

Hec est uide bened. Judas qui interpretat confessio z gratia actio vniuersale significat ecclesiam in qua digne laudis pfectio z gratia actio...

Jude benedictio. Regni. s. q. de iuda qz xpm desiderabant. z ipsius christi qui ait. Confitebor tibi rex pater celi z terre zc.

Manus eius pugn. Oravit dum pro iuda: cui nunc dñi pmittit auxilia. qz nō flumit de viribz suis iudas: s. i illo cofidat q ait: Cofidite ego vi...

Adiutor. Ut vicit z dicat: Super excelsa mea deducet me victor. Ipse ei in nob vicit. z p victoria sua coronat nos in mia et miseratombus.

Perfectio tua. Quasi qz his perfectio. z qz facta doctria tua per moysen declarasti. Vt a sancto viro tuo. i. leuitis est pfectio tua z doctria tua. Illi ei debent legem custodi...

Ad aquas cotradic. Locus e vbi moysi z aaron ingressum terre. p missionis cotradixit. Ad aquas contra. Legem significat qz male viuētibz introitum regni celestis cotradicit.

Qui dixit patri suo. et matri sue nescio vos. z fratribz suis ignoro illos. z nescierunt filios...

Qui dixit patri suo. Quando fecerunt vitulum aureum. iubente moyse leuitate accincti gladijs de porta vsqz ad portam ydolatrias iterfecerunt.

Qui dixit patri suo. Debemus z tpaliter his cuz quibus vicinus conungimur plus prodesse. Debemus copulam terrene cognationis agnoscere s. si cursum mentis pcepit ignorare: vt affectus mentis viscera repleat s. a spiritali proposito non auertat.

Donent thimiam. Sicut aaron stans inter mortuos z viuentes pro populo deprecatus est.

Respectu infidelium: sed fide maxime z gloriosus.

Desiderii sancti de qua voce mea ad dominum clamauit.

Christi s. ecclesie laudantis s. gentilem scilicet saluandū s. patriarchas prophetas apostolos p quos ecclesia genita s. vt audiat itra in gau. d. t.

Multū ab oriente z occidente venient. z rectum bent cum abraham ysaac z iacob in regno celoz.

Vir operatio s. christi s. In cruce cotra aeras potestates.

De quibus vel quos demones vel quos libet s. christo z choro perfectozum.

De qua. Si vis perfectus esse vade z vende zc. s. cepit ibet facere et docere. Seruagelica.

Corpus christi. i. ecclesiam: s. o pater. s. qz probatus est per omnia. s. tribulationis: et cuz temptaretur a dyabolo in deserto et in passione.

Indicari permittisti s. discreti.

Cursum mentis impediētibz. s. vim diuine charitatis minuētibz.

Volentes esse filij dei.

Distice. Donent thimiam. Sancto: oratio suauissima i cesuz dō mino. quo peccati populo domini furor mitigatur: quia ab oī terrena sor de defecata. i. celesti desiderio ignita. qz thimiam i conspectu dei flagrat z quasi holocaustum ab ara pñ cordis flāma deuotionis i celum subuolat.

Suscipe. Quasi grata: vt remuneres dantur nunc singul' albe stofe. s. aiarum leticia. z i iudicio scdm corpus recepta immortalitate fulgebunt sicut sol. z tan qz scintille i arūdineto discurrent exuredo. s. vacuos. z infructuosos aduersarios de quoz pena subditur.

Percute dorso. Distice. Quasi videbantur ipuue martirū sanguinem fundere: s. qz post dorsum pena i pulsa pabat. i. eterna dānatō in quam mentes surgere non valent. vñ Virga i dorso i prudeniam.

Et beniamini. Videtur historiē alludere: quia beniamini patri archa z ppheta iacob spū plenus vnice amabat. z dispensatōe dei locū dno cultui mancipatū e tribui custo diendus decernit. vñ addit. Quasi i thalamo tota die zc.

Amatissimus do. Alleg. Abū s. e amatissimus dei pñs qui de seipso ait. hic ē filius meus dilectus. Hic habitat i dextera patris confidenter. cui dicitur. Sede a dext...

Aliter. Beniamini de filio doloris filius dextre dicitur expmit pauluz de persecutore aplm z vas electōnis factum. ipse ei de hac tribu fuit. Dignū aut erat vt sicut domini pcurzor. ppheta i oraculo p dicit: est: ita magister gētium vnūuerso mundo profuturus iter magna ecclesie mysteria p dicitur. In cuius mente christi fiducialiter habitauit: cum iter innumera pericula coram gentibus z regibus eum constanter p dicitur. de cui' aīa dicit. Quasi in thalamo tota die mo. vel spiritali cōnubio mira oblectatōe perfuens z virtutum prole fecundans. nullis qz vicij i quietudine secretuz placidissimi pectoris derelinquens. vel i ea quasi i thalamo residens tanqz sponsus speciosus virginas credentium mentes per p dicitur. eius suis innitit amplexibus. vnde adducitur regi hēgines post eam. Ipe qz ait. Despōdi eni vos vni. vi. vir. ca. e. christo.

Dimittas qz in humanitate christi habitat confidenter. In thalamo morabitur. significat qz i vtero virginis celesti sponso iuncta est ecclesia: que in fortitudine potentie christi z in opibus fiducialiter req dicit.

Inter humeros. Humeri onera portantur: ideo in eis robusta patientia designatur. Tanto autem libentius christus in illo req dicit. quāto pro ipso durissimos labores tollerant. tanto artius āplexus est quanto ab illius amplexu nullo terrore auulsus est. vnde ait. Quis nos separabit a charitate christi?

Joseph quoqz. Allegorice. Joseph auctus interpretatur. Hic est christus qz a iudeis fratribz suis abiectus. i. egipto huius seculi pnceps factus ē. z genus hūanū a famis topia enāgelica frumēti dispesatōe liberauit qz est vere saluator mundi.

De benedictōe do. Ad lram fertilitate significat: quā dñe tribu ex ioseph. i. effraim z manasses. habu erūt i vbertate frugum pomoz z pafu pecoruz. Hec ē basan fertilissima regio. vñ pinguedo interpretat...

Vertical text in the right margin, likely a commentary or gloss, partially cut off.

Temperie celi. et rore fructus. et fontium et fluminū abundantia hoies delectantur q̄ in abisso significantur.

Benedixisti dñe ter. t. ecclesiam. s. q̄ non propria virtute. sed virtutū benedictōe diuinitus impletur. vñ. Benedictus deus qui benedixit nos in omni benedictōe spiritali in christo.

Celi. Celum dicuntur propter vnitates fidei et doctrine ap̄l̄ et euangeliſte. de quibus alibi pluraliter dicitur. Celi enarrant gloriā dei. In ipsis enim vita et p̄tēplatio ne fulgētibus tanq̄ in celo habitat deus. in omnia terrarū. pluens cōsolatōnem. conuiscans miraculis.

Rore. Celestis p̄dicatōe. q̄ mire subtilitatis et gr̄e. qua p̄traſtu et tentatōis corda rigantur. et vt ip̄ vireſcant et v̄tib⁹ vñ. Det tibi de⁹ de rore celi. zc.

Abisso sub. Vt pinguior fiat de fōte ascendente irrorata q̄ paradisi dei. vñ. Fōs ascēdebat de terra irrigans superficies terre. et alibi. A mari abūdauit sensus eius. et cogitatus illi⁹ de abisso magna. Frustra ei exterius irrigat sermo doctoris. nisi riget in terius gr̄a conditoris. vñ. Subdit. de pomis coll. zc.

Solis. Christi qui est sol iusticię q̄ ait. Fulgebunt iusti sicut sol in reg. pa. corū q̄ si miles ei erimus.

Ac lunge. Ecclesie. q̄ accipit hos fructus a sole. i. a christo. Sēp̄ igitur solem plena deuotōe respiciat ne aliquando auersa lumē perdat.

De pomis col. Colles gēni fideles veteris t. q̄ hūiles filij imobilitate in fide prophetarū et p̄tarcharū fundati. vñ. Dōs domus domini eleuabitur sup̄ colles. quo p̄ pomis terra ioseph benedicitur. et ecclesia christi doctrina. p̄betię exemplō virtutis in fide fructificat. Et notandum q̄ supra in pomis et rore celi doctrina euāgelica. hic i vertice antiquorū montium et pomis collium gēnoꝝ legalis et prophetica signatur. et vñ. q̄ tera ioseph locupletatur. q̄ sancta ecclesia vñ. q̄. t. paginus. et nouorū veterū p̄m̄ et cēplis informatur. vñ. Oia poma dilecte mi. i. noua et vetera sua. ut tibi. Et ois scriba et doctus profert de thesauro suo noua et vetera. Da michi ergo et indgi. q̄ illi vetus. isti nouum testamētū non recipiūt in hac terra opulenta hereditare nequeunt.

Et de frugibus ter. Ecclesia in toto orbe iusticię fruge fecunda et carismatum largitate de plenitudine sui ioseph accepit. vñ. de sequitur. Benedictio illius zc.

Benedictio illius. Lotus ioseph. i. caput et corpus b̄ndictōe plen⁹. sed benedictōis plenitudo p̄cipue in capite. vñ. Sicut ynguentū in capite quod des. in bar. bar. a. zc. Hic p̄uilegio gr̄e fratrib⁹. i. fidelib⁹ p̄mi nens septiformi spū tanq̄ verus samson ex vtero virginis nazareus. i. do cōsecratus. q̄. vij. crinibus intactis effulsit.

Ioseph. Christi qui est caput ecclesie in q̄ b̄ndicuntur oēs gentes. de cui⁹ passione et resurrectione subditur. Quasi primogeniti tauri zc.

Quasi primogeniti. t. Aug. Primogenitus tauri pulcritudo ei⁹. Non est ita legendum vt dicatur primogenitus tauri. s. cum sit primogenitus. pulcritudo eius tauri ē propter cornua crucis.

Christus vitulus saginatus quē de armēto pat̄ primogenitū regresso filio pater immolauit. qui die tertia suscitatus glorioſus apparuit. qui ē primogenitus mortuorū et p̄nceps regum terrę. post resurrectionis gl̄ia et virtute passionis adinngit cornua.

Cornua. Ioseph compat cornib⁹ rinocerotis. significās effraim habiturum principatum inter .x. trib⁹ in quibus regnauit ieroboam de tribu effraim in tpe roboam filij salomonis.

odoriferis virtutū fructibus et fructum affe.

terra eius de pomis celi. et rore at. et quos nūerit calor sol. et hūor lune et spiritali q̄ abisso subiacente. et pomis fructum donozū. et patriarcharū prophetarum. qui vita et contemplatione alti sunt.

cuū sol ac lunge et vertice antiquorum montium de pomis collium.

eternorum. et de frugibus terre. et in femine tuo benedicuntur omnes gentes. de plenitudine eius. Benedictio illius dei non in propria substantia sed per angelū

lius qui apparuit in rubo veniat super caput ioseph. et super verticem nazarei. Inter fratres suos quasi primogeniti tauri pulcritudo eius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

cornua rinocerotis. cornua illius.

Cornua rinocerotis cor. il. zc. Cornua crucis significat de quib⁹ abacuch ait. Ibi abscondita ē fortitudo eius. Per infirmitatem nanq̄ carnis quasi aries illisomz spinis coronatur. his cornibus hēsit. s. passionis in cōparabili fortitudie vnicornis extitit mortis victor et eius qui habebat in ortis imperiū. vñ. Qd infirmū est dei fortius est hominibus.

Ventilabit. Predicatōe crucis discernens paleas a frumento. verbum enī crucis perennibus stulticia.

In ipsis ventilabit gentes vsq̄ ad terminos terre. De sunt multitudi.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Et zabulon ait. Letare zabulon.

Gentes. Postula a me. et dabo tibi gentes hereditates tuam.

De hereditate ei veri ioseph que ē terra iclita hęc oia dicunt. de cui⁹ cultorib⁹ et vtro q̄ p̄lo cōgregatis seq̄tur. hęc sunt multitudines effraim.

De sunt multitudines effraim. Hęc duę tribus ex ioseph nō in se b̄ in p̄te b̄ndicuntur. Fili os significat vñ. q̄ in xpo b̄ndicuntur fm̄ illud. In semine tuo b̄ndicēt oēs gētes. Hos p̄tarcha iacob effraim et manassen cācellatis manib⁹ in modis crucis b̄ndicēs et primogenito minore. p̄ferens: in fide crucis christi b̄ndicendos ē signauit. in minore ex gentibus fidelē p̄lm̄ in christi patria tpe minore. s. fide maiorem. ad quē israheliticū p̄lm̄ gr̄a transiuit. de cuius iestimabili multitudine dicit. Hęc sunt m. e. zc. vñ. Multi filij deserte magis q̄ que habet vñ. Danah. ses primogeniti honore primatus. et tamen benedictus est iudaicus populus qui ex maiore sui parte. p̄ infidelitate reprobatus in reliquijs t̄ benedictionem consecutus. vñ. Ecce t̄ p̄tigit ex parte in israhel.

Et zabulon ait. Zabulon et ysachar in galilea possessione accepit. vbi christus maxime docuit. vñ. apostolos elegit. Per eos q̄ apostoli delignantur. et eis in exitu leticia p̄mittitur. q̄ exētes de finibus suis p̄lm̄ gētium christo subiugauerunt. et in tabernaculis p̄uersione iudeorū de quibus et ipsi electi sunt. Pro vtroq̄ p̄populo p̄sens eis leticia promittitur et futura. quia in p̄senti de conversione eorū gauisi sunt. et in celestibus eterna leticia remunerati.

In tabernaculis. Iudeorum. vñ. Dilatet dens iaphet et habitet in tabernaculis sem. quia in ecclesijs de iudeis habitat latitudo minoris populi per vnitatem fidei.

Ad montem. Syon. s. vel ierusalem. vel contemplationem et virtutum altitudinem.

Vocabunt. Iusticiam t̄m̄ in fide christi ē docentes. finis enim legis christus ad iusticiā omni credēti. In mōte immolant victimas iusticię. dū omnes qui ad christum veniunt in quo confirmatur ecclesia. nō ex operib⁹ legis. s. ex fide christi iustificari docēt. fm̄ illud. Iust⁹ at ex fide viuūt. Sūt ergo veri christiani victimę iusticię. q̄ ab apostolis immolantur dum terrena desideria mortificare docentur. vt sp̄alia viuificentur. vñ. Si spū sca carnis mortificaueritis viuētis.

Ibi imolabunt. Nō est loc⁹ veri sacrificij extra catholicam ecclesiam que supra hunc montem posita.

Qui inundationem. De tribus negotiōnibus vacauerunt. de transmarinis regionibus mercimonia repouantes et thesauros absconditos argentum. aur. l. vel gemmas quasi lac sugent. i. facile accipient.

Qui inundationem maris zc. Ventium vocatōnem significat. Mare enī vniuersum genus hominum significat. vñ. Simile est regnū et celoꝝ sagē missę in mari. et ex oī ge. p. cō. Mare mundus. Sagena doctrina omne genus piscium oīs sexus etas et condicio itelligitur. Maris gēnūdatōnem apostoli quasi lac luxerunt. quia confluentes ad doctrinam euāgelij

tribus pforum in augmentum corporis christi traxerunt.
Abconditos are. Nouit dominus qui sunt eius. Multi enim sunt vocati pauci vero electi.

Arenę infidelium multitudo. Thesauri preciosę electorum anime. Sic glaxerunt: vt ex auditoribus euāgelij alij qđ vasa in honorem in thesauris regis transferuntur alij quasi arenę steriles z inutiles vacui remanent.

Et gad ait. In benedictōe gad videtur p̄dicere potentiam viroz z fortū vel iudicū: qui de illa tribu fuerūt. sicut iēpte z alij multi.

In latitudine.

Quia ois plenitudo benedictōnis sup̄ chri stū requieuit vnde su os benedixit.

Bad. Id ē acci-

ctus chri stū significat qđ cōtra spiritales neq cias pugnaturus i infirmitate carnis virtute dinitatis p̄cinc̄t ap paruit scđm illud. In dntus ē dñs fortitudi nem z p̄z. se. z alibi. Dñs fortis z potens zc. Dic in latitudine benedictus ē: qđ nō in solis iudeis: s̄ in oib gentibus amplissimū regnū accepit. Inde p̄beta ait. A sol ortu vsqz ad occasum lau. no. do. S̄ qđ p̄ hūilitatē passionis ad hęc gliaz peruenit: d̄ morte eius subiūgit. quasi leo zc.

Quasi leo re-

quieuit. Prātē ha beo po. atam meā zc. Prās mortis: non ne cessitas exprimit. vñ. Remo tollit eā a me: sed ego pono eā.

Quasi leo fremuit. Quicqd̄ ei dixit potēter impleuit. Cepit brachiū: cuz relurgens a mortuis fortitudinē inimicōz sibi subingauit. Cepit qđ verticem. i. mūdani imperij sublimitatē ad suscipiendam fidē inclinauit. vñ: Ad orabūt eū oēs reges: oēs gētes seruiēt ei. Sequitur de nouo statu regni eius Et vidit principatum suum.

Et vidit. Subiectis sibi regnis z gētib: potētia ei apparuit: nō amomum terrore: sed virtute doctrine.

Repositus. Occultus: dñ scribit leges suas in cordibus fidelis. vñ d̄ iohānes ait. Vos vnctōnem hētis a sancto: z nō necesse habetis vt aliqs doceat vos. vnctō ei docet vos de oibus. Vel repositus: qđ i lege z apbe tis in figuris latebat: z docebat absconditū qđ manifeste in euāgelio declara uit. vñ. Incipiens a moysē z oibus prophetis interpretabatur illis.

Qui fuit cum p. Adiutor. Vñ dño coopante: z sermonē p̄firmate legentibus lignis: qđ ait. Sine me nihil potestis facere.

Fecit. Id est iustificans i se credētes: z tandem scđm merita iudicabit cum israhel. i. cum populo ad visionem dei electo.

Iusticias. Iustificaciones credentium Ipse iustificat impiuz ex fide Neqz eni operibus legis iustificabitur omnis caro.

Dan quoz ait. Alij p dan antichri stū signari putāt. quē de hac tri bu nascitur estimāt Ipse ē catul leonis. i. dyaboli: qđ largiter fluit de basā qđ p̄n̄ cōfusione. Basan q̄ppe p̄fusio. vel pinguedo. vel bruc̄ interpretat

Dan qđ iudiciū. basan ignominia. Dā vero xpm significat: qđ ait. In iudiciū ego i hęc mūdum veni. Catul leonis ppter fortitudinē: z qđ puul fieri dignat est. S̄ suscipiēs infirmitatē n̄am: nō amisit virtutē suā. qđ eni infirmū est dei: forti ē hōib. De ipso d̄. Vicit leo de tribu iuda zc. Ignominia qđē crucis a iudeis sustinuit: putāb̄ nomē ei p̄ mortē deleri. S̄ qđ per infirmitatē carnis in passione catul fuit: p dinitatis potētia leo iuicē in resurrectione apparuit. vñ apls. Et si crucifixus ex infirmitate: viuūt tñ ex virtute dei. Quasi s̄ et basan largit fluxit: cū p ignominia mortis pueniēs ad

vita nostra abscondita est cum christo in deo. absconditos arenaruz. Et gad ait:

qđ a solis ortu vsqz ad occasum lau. no. do. T̄ Am plam illius tribus significat possessionē: qđ gad accinet. Indutus est dñs fortitudinē z prec̄. se.

Benedic̄ i latitudine gad quasi t̄ ex voluntate mortuus ē s̄ inimicorum fortitū dinem.

leo requieuit cepit qđ brachium z mundani imperij.

verticem z vidit principatum suuz t̄ electis: quia pars eius z hereditas: s̄ per in spirationem docendo.

quod in parte sua doctoz esset re: t̄ apostolis toto orbe predicantibus.

positus. qui fuit cum principibus

populi. z fecit iusticias domini z iudicium suum cū israhel. Dan quoz

qđ chri stus qui humilitate passionis iudeos ex ceccauit: gentes illuminauit s̄ chri stū propter nos paruulus. t̄ qđ in resurrectione inuictus ap paruit. t̄ fluentis euāgelij irrigans orbem.

qđ ait: Dan catulus leonis fluet s̄ ignominia crucis

largiter de basan. Et neptalim di: t̄ chozus apostolorū qui de neptalim z zabulo z ysachar fuerunt. s̄ celestis doctrine s̄ fertilitate terre

xit: Neptalim abundantia per s̄ quasi ex ipso fonte: s̄ excellenter s̄ qđ de eo sapientes z legis doctozes fuisse dicuntur.

fruetur: z plenus erit benedictio s̄ omnibus spiritualibus bonis.

gliaz immortalitatis. fluētis euāgelij totū orbe irrigauit. Vñ ysaias. Reple ta ē terra scientia dei sicut aque maris operientis.

Dā catu. leo. Hoc p̄t samsonē dicit: qđ de tribu dan fuit z qđ leo fortis: cuius possessio vsqz basan. Antichri stus nō fluet largit de basan: qđ sa tiabitur pinguedine luxurie z oim vicioz.

Mare et meridiem pos. Quia possessio eius ab australi p̄tēi oc cidentem vsqz ad mare t̄renum pertingit.

Mare zc.

Per a postolol cū ex iudeis z gētib ecclesia acq̄nt xpo. Per mare ei occi dērale (qđ h̄ itelligit) iudei figurant qui vni

bz z c̄tēplari deserui unt: nec h̄nt lucē sc̄g z veritatē: z qđ eis sol iu sticę occubuit p̄p̄m̄ remāserūt in tenebris.

Hūc occidētē apli pos siderūt: cū ex eis pluri mos grā fidei illūina tos xpo subiecerūt: vt qđ fuerūt aliqñ tenebz lux eēt i dño. In me ridie itelligit ecclia de gētib collecta: qđ ab lato legi velamē euā gelij luce p̄fruitur z cu bās cū sponso i meri die reuelata facie glā dei p̄tēplatur.

Aler quoz ait Aler bris xpus. I. n̄g bitudinis spes. P̄p̄m̄ mitias nobis ofidit re surgēs a mortuis. Dic ē b̄ndict i filiis: qđ cre dētes p̄ eius grām re nascētes totū orbe ei silitudine replerūt: qbus d̄. Credite i lucem vt filij lucis sitis. Ipsi afferūt fructū lucis i oī bonitate z iusti cia z veritate. Hoc āt

Occidentale. id est iudeos qđ gentiles luce euāgelij feruentes. i. vel dei.

nibus i domini mare z meridiem

possidebit. Aler quoz ait: Bene: qđ per mundum multiplicatis fidelibus s̄ i mul titudine prolis: s̄ prius. t̄ vt etiam gaudeant pro nomine eius pari.

Dicit in filius aser sit placens fra s̄ apostolis qui sicut ipse de iudeis nati: s̄ copi ose: s̄ sanc̄i spiritus. t̄ s̄ apostolorum chozum. qđ pulcri super montes pedes euāge. bona zc.

tribus suis. Tingat in oleo pedē t̄ acumen quo auersantia penetrat t̄ cōstā tia: s̄ quia his in cecallis abundat. s̄ predicatio nis munimentum.

suum ferrum z es calciamentum t̄ in primordiis fidei: cum flouit virtute et sa pientia miraculis inuicta virtute p̄sistens.

eius. Sicut dies iuuentutis tuę t̄ cū refrigescit caritas: abundat iniquitas. Ne proicias me in tempore senectutis zc. s̄ circa fi nem mundi: s̄ Non est deus sicut deus noster. vnde. Quis similis tui in fortibus domine

ita z senectus tua Non est deus s̄ israhel: s̄ Ascendo ad patrem meum. z patrem vestrum. s̄ habitator s̄ c̄ozum.

alius vt deus rectissimi. ascenzoz s̄ In omnib vsqz ad consummatōez seculi t̄ s̄ o israhel: vel ecclesia: s̄ magn dñs noster: et magna virt e.

celi auxiliator tu Magnificētia

factū ē: qđ fr̄b suis. i. aplis: qđ de iudea elegit v̄ra charitate cōp̄lacuit: vt sp̄retis figuris gauderent de v̄tate euāgelij: z qđ digni eēt. p̄ noie ihesu cō t̄clā pati. Et vñ eis tāta charitatis abū dātia: supponit. Ligat i oleo p. s.

Ligat i oleo. Chri stū caput n̄m ascēdēs in celū. aplos. s̄ pedes su os mūdā p̄dicādo circuituros i terra ad hęc p̄sistens. oleo sp̄santē copio sissime vnxit: vt nullo labore deficeret: s̄ inaccessibil gaudij claritate polle ret. Incorruptibile qđ p̄buit calciamentū munimentū. de quo subditur. Fer rum z es calciamentum eius.

Ferrū et es cal. Greg. Hoc de ecclia sub specie aser d̄. Calciamentū p̄dicatōis munimentū. Vñ. Calciati pedes i p̄paratōe euāgelij pacis. Fer rū x̄: es p̄senerātia intelligit. Ferr̄ vero z es calciamentū ecclie d̄: p̄ d̄ catō acumie z p̄stātia munit. Per ferr̄ ei adūstantia penetrat. p̄ es testimo nia qđ p̄ponit lōganimitē seruat. Ferro q̄ppe antiq̄ legi firmitas vel duricia significat: qđ sicut ferr̄ oia metalla domās. p̄tumaces rigore iusticie. vel do mūt corripēdo. vel puniūt p̄terēdo. Quō xpi qđ potētia n̄ge ferr̄e p̄pa tur: qđ de legi firmitate testat. Facit ē celū z terrā trāsire: qđ de lege vnūm apicē cadere: In ere qđ rubigine nō violat z vetustate fit font. z iter me talla vocali ē: euāgelij doctrina exprimit lōge late qđ resonās. z cūta vetusta te l̄g iniolata pollet sp̄s nouitate. B ē ei euāgelij c̄ternū. bis calciamentū verum pascha celebrandum.

Sicut dies. Significat hęc tribū. p̄speritate z delicijs abū dāsse vt qđ ad senectutem captiuitatis.

Sicut di. in. zc. Promittitur ecclie cruda viridis qđ senectus: vt sicut fortiter i p̄cipio oēs ipetus emittit: ita imminente fine antichri stū furorē euin cat. vñ. Ego vobiscū sum vsqz ad consummatōnem seculi oibus diebus: z alibi. Senectus mea i m̄a vberi.

Non est deus. Supradicta ammirās in laude chri sti qui omia fe cit letabundus erumpit.

Ascenzoz celi Propria virtute ascendit: z quotidie ecclesiam ad se

trabit. Trabe me post te: curremus in odorem vnguentorum tuorum.
Nubes. Apostoli qui pluuunt verbis: coruscant miraculis: quos asce...

Habitaculū. Corpus a mortuis suscitatum in patris dextera collo...

Brachia. Vir- tus. I. passionis: q̄ om- nel defēdit: quā in cru- ce extensis brachijs ac- cepit.

Subter brachia. f. Hec brachia cōtra ve- rum amalech dimicā- tes defēdunt. nō sicut moysi lassitudine gra- uatur: s̄ idēssārtu- te subleuāt: donec ve- rā psequatur victoriā. Veneremur ḡm sup- nis p̄micias n̄re resur- rectionis: in infimis sa- cramētū n̄re redēptōis vt z ipsi debellato ad- uersario immortalita- tis gl̄iaz psequimur: de quo vero israheli pro- mittitur. Eiciet a fa- cie tua inimicū.

Solus. S. no. f. more: z luis legib⁹ vi- uens: vñ balaā. Po- pulus solus habitabit z inter gentes non re- putabitur.

Oculus iacob. Qui b̄ i vicis sup̄plā- tandis defudabat: ibi serenissimo mentis in- tuitu gl̄iam ch̄isti qui p̄pter nos terram vere carnis accepit: indefi- nenter cōtemplabitur vt cuius hic corpore z sanguine p̄ sacramētū frumenti z vini pasce- batur: ibi dinitatis ei⁹ p̄petua visione sagine- tur. vñ. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua: et alibi. Manifestabo ei meipsum. Tūc iacob i- p̄fectum israhel conuersus: facie ad facie deum videbit: tā larga tā subtili- tam delectabili dei cognitione: q̄ leuissimo rore repletus: vt p̄dicatoz p̄ sc̄ia q̄ in p̄senti instrumur: caligare videatur. vñ. Siue sc̄ia destruetur: z ali- bi. Tenebrosa aqua in nubibus aeris p̄ ful. in con. e. ad quā cum peruētum fuerit ois hęc doctrina cessabit: z erūt omnes docibiles di. vñ de merito ad- iungit. Beatus es tu israhel zc.

Celi caligabit rore. Quasi tam abundanter terre fecūdandę ros i- fundetur: vt hoim tenebralcāt obtutus. In quo significatur quia iudei cū terrenam opulentiam vltra modū diligerēt: caligauerūt: z ch̄istum cogno- scere non potuerunt: vñ de. Si dimittimus eū sic oēs credēt in eū zc.

Quis similis tui. Quasi ideo beatus: iō tibi similis nullus: quia n̄ de tua virtute: s̄ de ch̄isti gratia salutem speras: qui saluum facit populū suum a peccatis eorum.

Et gl̄a. glo. In futuro aduersarios irrenocabili seneritate percutiens quī sanguinem seruorum suoz vlciscetur. Gladius modo hic in humilitate patientium occultatur: in gloria resurgentium reuelabitur: ideo gladi⁹ glo- rie israhel dicitur. Ch̄ist⁹ ergo quasi scūtū protegit p̄scliantem: z q̄i gladi⁹ glorie vlciscitur triūspantem. Ad eū quasi ad caput in fine vaticini⁹ refert

q̄ nō sua s̄ predicando per mūdū. s̄ quozū con- uersatio est in celis. eius discurrent nubes: habitacu- lū eius sursum: z subter brachia...

sempiterna eiciet a facie tua ini- micum. Dicit q̄ contere- re habi- tū eius sursum: z subter brachia...

tabit israhel confidenter: z so- lus oculus iacob in terra frumē- ti z vini: celi q̄ caligabunt rore.

Beatus es tu israhel. Quis simi- lis tui popule qui saluaris in do- mino: Scutum auxilii tui z gladi-

us glorie tue Negabunt te inimi- ci tui: z tu eorum colla calcabis.

Ascendit ergo moyses de campestri- bus moab super montem nebo in

C. XXXIII.

Ascendit ergo

moyses de campestri- bus moab super montem nebo in

gloria corporis: cū dicit. Negabūt te inimici tui zc. Negabūt te. Abominabuntur z odient: sicut balac qui rogauit ba- laam vt israhelitas maledicendo repelleret.

Calcabis. Subiciendo eos ecclesie quā abominantur z psequuntur. Potādum. xi. tantū esse benedictōnes. Symeon nancq̄ in his b̄ndictō- nibus non reperitur: in quo in das ab apostolis excluditur: xi. tantuz rema- nentibus. Inde quoq̄. xi. mansionibus filij israhel de orez peruenērūt ad locum in quo deuterō- nomiū acceperunt.

C. XXXIII. Ascendit ergo. Laz moyses q̄ ceteri patres veteris. t. p̄ spi- ritum i altitudine con- tēplationis leuati: p̄e- uidere poterūt gr̄am noui. t. q̄ in ch̄isto da- ta est: z virtutum colla- tione z celestis regni p̄ ceptōne: s̄ eam i carne expectare non potue- runt: in fide autē z spe mortui sunt.

Ascendit ergo ei. Terrā promissiois vi- dit moyses nec intra- uit: quia lex aduentuz ch̄isti z doctrinā euā- gelij verbis z figuris p̄signauit: sed neminē ad perfectū duxit.

Omne terram. Partē ois terre quā ex altissimo monte po- tuit videre. Vel oēm terram ostēdit ei in spi- ritu.

Mortu⁹ q̄ est ibi mo. zc. Nulli ele- ctōz parat. z minima quoq̄ peccata vlciscit- tur deus: etiā in ami- cis. vñ. Moyses z aa- ron in sacerdotib⁹ eius z addit. p̄picius sui- sti eis: z vlciscens i om- nes adinnetōes zc.

Legē. f. finita q̄ ser- uauit domino in tpe suo: vibs destructa et altare: nūq̄ sacrificia nūq̄ libamina: nūq̄ sacerdos vel p̄tifer.

In ualle. In mō- te mortuus est: i valle sepultus est: qz lex tempore suo glorioza fuit: s̄ cōparata euangelio abscon- dita videtur z humilis. vñ de. Dedi eis p̄cepta non bona.

Et non cognouit homo. Iudei autumant hoc factum: ne iudei sp̄ ad ydolatriam proni mortuum colerent tanq̄ deum. Sed sc̄dm allego- riam tempus z modum finiendę legis in sola dei p̄sciētia significat eē ab- scōndita: nec profunditatem sapientię dei: vel secretum concilij alicui pate- re: quia incomprehensibilia iudicia eius z inuestigabiles vię illius.

Moyses. c. et. xx. an. Si ab vno per naturalem ordinem vsq̄ ad xv. singuloz numeroz lummas coniuixeris. vñ. f. z duo z tria. z deiceps. c. xx. fiunt. Quindenarius vero ex. vij. z octo conficitur. vij. ad sabbatum refertur. octo ad circumcisonem: qz octaua die circūcidebatur puer. Si ve- ro ad nouum testamētum respicias habes. vij. dona sp̄s sancti z in octa- uo resurrectionem ch̄isti. c. xx. ergo eos significant q̄ vel i veteri. vel i nouo. t. legis z euangelij p̄cepta implere student.

Moyses. c. z. xx. an. zc. Hoc significat tā eū q̄ ceteros p̄es veteris. t. p̄ perfectionem mandatorū dei q̄ est in duobus p̄ceptis charitatis per gra- tiam ch̄isti z sanguinis redemptionem eterne quieti z future vitę aptos eē quoz oculus nō caligauit. p̄e. f. intentionis intuitus nūbilo malicię non

quando mortuus est. Non caliga- uit oculus eius. nec dentes illius

quando mortuus est. Non caliga- uit oculus eius. nec dentes illius

quando mortuus est. Non caliga- uit oculus eius. nec dentes illius

quando mortuus est. Non caliga- uit oculus eius. nec dentes illius

fuit obscuratus nec dentes moti: quia non est perturbatus tempestate viciorum ordo discretionis eorum. c. xx. sunt anni legislatoris quo numero confirmata est altitudo salomonici templi. Primitiua quoque ecclesia post passionem et resurrectionem domini et ascensionem hoc numero virosum gratiam spiritus sancti accepit. Quindecim namque qui ex. vij. et octo constāt: futuram vitam significant: que nunc geritur in sabbato animarum perficietur in resurrectione corporum. In trigonū quoque quin denarius ducit. i. cum partibus suis adnumeratus: efficit. c. xx. Apte ergo ceterario et vicenario electorum beatitudo in futuro vita signatur et tertium domus dei cognaculum consummatur: quia per fidelium labores post requiem aiarum plena ecclesie felicitas in resurrectionis gloria complebitur.

Fleuerunt quoque. Quia regnavit mors etiam in eos qui non peccaverunt ab adam usque ad moysen. ideo lacrimę persequuntur ad inferos descendentem.

Diero. Non mirum si moysi et aaron planctus exhibetur: quia etiam in nouo. t. super stephanum fit planctus magnus. De iacob quoque dicitur Planxerunt eum planctu magno et forti nimis. Dies nunc sepultus refertur non desectus sub veteri namque lege omnes sub peccato tenebantur et quocumque ad inferos descendentem lacrimę persequantur. unde. Regnavit mors ab adam usque ad moysen. In biesu vero id est in euangelio: per quem paradisi aperitur: mortem gaudia persequuntur. Flentes usque hodie iudei nudis pedibus in cinere volutati sacco induti ex superstitione phariseorum prius cibum lentis accipiunt: signantes quali edulio primo genita perdiderunt. et merito: quia resurrectionem domini non credentes antichristi parantur aduentui. Nos vero qui christum induimus et regale sacerdotium et genus electum sumus: non debemus super mortuos contristari. immo de resurrectione futura letari: quia completi sunt dies lugentium

moti sunt. Fleuerunt quoque eum filii israel in campesribus moab triginta diebus. Et completi sunt dies

planctus lugentium moysen.

Christus biesus qui succedit moysi quasi finis legis. unde requiescet super eum spiritus sapientie et intellectus spiritus consilii et fortitudinis etc.

Josue vero filius nunc repletus est spiritu sapientie: quia moyses potuit super eum manus suas: et obedi-

predesignati ad vitam. Quia crediderunt illum quem dominus per moysen populo suo promisit.

dierunt ei filii israel. feceruntque non apostolis eum prefert quibus dicitur: multi reges et prophete voluerunt videre que vos videri. sicut precepit dominus moysi. Et

moysen. et dies domini appropinquit. de quo dicit. Melior est dies una in atrijs tuis super milia. Unde moyses ad aaron et ad filios eius qui relicti erant. Caput vestis non denudabitur. et vestimenta vestra non scindetis. Quasi

nolite lugere ne mortui mini. Mors vestra peccatum est. Sacerdos magnus etiam ad patrem mortuum probetur accedere: ne anima sacrificijs dei mancipata aliquo impediatur affectu. In euangelio quoque dicitur. Dimitte mortuos sepelire mortuos suos. In leuitico quoque additur. De sanctis non egredietur: et non contaminabitur sacrificatio dei eius: quia sanctum oleum vntionis super eum est. Postquam enim in christum credidimus et vntionem eius accepimus: non debemus exire de templo id est proposito christiano: ut incredulitati gentium miscemur: sed

non surrexit propheta ultra in israel sicut moyses quem nosset dominus facie ad faciem in omnibus signis atque portentis que per eum misit ut faceret in terra egypti: pharaoni et omnibus servis eius. vniuersę quoque terre illius. et cunctam manum robustam magna quoque mirabilia que fecit moyses coram vniuerso israel.

intrinsecus esse. i. voluntati domini ministrare.

Et completi. Hinc videtur orta consuetudo ut fidelibus mortuis .xxx. diebus pietatis officia persoluantur.

Posuit super eum. In scripturis suis testimonium perhibuit ei dicens. Prophetam deus suscitabit vobis etc. unde. Si crederetis moysi: crederetis forsitan et mihi.

Et non surrexit etc. Hoc (ut ferunt) herodas de suo adiecit: qui bibliotecam a caldeis exstam divino sensu reparavit. et litteras quibus iudei nunc vtuntur inuenit. unde et velox scriba appellatus est.

Et non sur. proph. Quia moyses omnibus prophetis veteris. t. prestantior. unde iudei arroganter dicunt. Nos moysi discipuli sumus. Sed postquam dominus prophetarum venit incarnatus in mundum omnis illa prior dignitas et umbra futurorum cessauit: quia lex et figura per moysen data est gratia et veritas per biesum christum qui est finis legis ad iusticiam omnium credenti.

Incipit prologus
hinc in librum iohannis
pen
gra
num
by
iota
ad iudicum librum
lanc ad rubi quos et
mibus offerunt. M
viam bebraicorum
tiones per membra
pore conferret: ne a no
viam pereat. Et vi imp
stas iam sciam me no
verum noua eudere
namur: sed pro vni
que me hominibus
lectam: vi pro greco
pore labore maximo
notram habeant. Et
volumus lectione di
ferre es inueniant qu
me cum apud latinos
epore codicel. et vni
vel addiderit vel sub
est: et vias non possit
tas. Unde cesset arcu
intergere scorpius. et
nara car pere lingua d
li placet: vi ptenes si d
loq. versu. De rui a
qua ma pcinabar dolo
matis rui loquebari
fram tue ponebas se
eracu. Et ista mi
agiam re. et stamam
Que enim audientis
est no laborando iud
do laborare: dolere u
di eis et iridendi chri
calo. et ecclesie homin
lacrare unde aduersa
verus eis tantus inter
mibi non displicet. et n
putant. cur ea que sub
addita sunt vel ampu
gant: Quare danieler
tras lationes ecclesie sus
nem mirantur et eusebi
editions familiar disse
stulticia: postquam vera
falsa sunt: unde autem
to probare poterunt af
in libris veteribus nor
amus. ne omnino cal
videamur. Legem po
mitionem cuius via vi
et hos libros quos eult
negare non potui. decr